

Via rustica
zapsaný spolek

Komunitně vedená strategie místního rozvoje území MAS Via rustica z.s. pro programové období 2014 – 2020

2017

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Registrační číslo projektu: CZ.1.08/3.2.00/14.00338

Název projektu: Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Via rustica z.s.

Obsah

1.	Úvod s popisem základních informací.....	6
1.1.	Základní informace o MAS.....	6
1.1.1.	Identifikace právnické osoby a její orgány	6
1.1.2.	Popis území.....	6
1.1.3.	Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území.....	6
1.1.4.	Důvod vytvoření Strategie.....	8
2.	Analytická část.....	9
2.1.	Základní charakteristika území.....	9
2.1.1.	Územně správní členění	9
2.1.2.	Obyvatelstvo.....	13
2.1.3.	Věková struktura obyvatelstva a vybrané demografické ukazatele.....	16
2.1.4.	Nezaměstnanost.....	18
2.2.	Příroda, krajina, životní prostředí, hospodaření v krajině území	20
2.2.1.	Hospodaření v krajině obecně.....	20
2.2.2.	Geologické podmínky	22
2.2.3.	Geomorfologické podmínky	23
2.2.4.	Pedologické podmínky	24
2.2.5.	Klimatické podmínky	25
2.2.6.	Hydrologické podmínky.....	28
2.2.7.	Flóra.....	29
2.2.8.	Územní systémy ekologické stability (ÚSES)	32
2.2.9.	Chráněná území.....	33
2.2.10.	Fauna	34
2.2.11.	Základní charakteristika zemědělství	35
2.2.12.	Myslivost.....	35
2.2.13.	Lesní hospodářství.....	37
2.2.14.	Rybářství.....	41
2.2.15.	Životní prostředí v intravilánech obcí.....	42
2.2.16.	Využití obnovitelných zdrojů energie.....	43
2.3.	Technické zázemí a životní prostředí v obcích	46
2.3.1.	Zásobování pitnou vodou, odvádění odpadních vod	46
2.3.2.	Dopravní infrastruktura.....	50
2.3.3.	Nakládání s odpady	54

2.3.4. Územní plánování, rozvojové plochy a objekty pro bydlení	62
2.4. Podmínky pro vzdělávání a sociální začlenění, prevence sociálně- patologických jevů, vzdělávací, sociální a zdravotní služby	64
2.4.1. Školy a školská zařízení.....	64
2.4.2. Sociální a zdravotní služby.....	71
2.4.3. Ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel.....	78
2.5. Podnikání a služby v obcích.....	79
2.5.1. Podnikatelské subjekty na území MAS Via rustica	79
2.5.2. Drobné podnikání.....	85
2.5.3. Rostlinná výroba.....	85
2.5.4. Zemědělství	88
2.5.5. Ekologické zemědělství.....	93
2.5.6. Výměra půdy v ekologickém zemědělství	96
2.5.7. Podniky zařazené do ekologického zemědělství	97
2.5.8. Ekozemědělci na území MAS Via rustica	98
2.6. Kulturní dědictví, kulturní, sportovní, volnočasové a spolkové činnosti a zázemí pro obyvatele i návštěvníky, vč. doprovodné infrastruktury cestovního ruchu.....	99
2.6.1. Kulturní dědictví	99
2.6.2. Kultura, sport, volný čas, spolková činnost	104
2.7. Cestovní ruch a agroturistika.....	111
2.7.1. Stravování a ubytování na území MAS Via rustica	111
2.7.2. Další služby cestovního ruchu	113
2.7.3. Agroturistika	113
3. SWOT Analýzy.....	114
3.1. Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury v obcích	114
3.2. Modernizace a investice v lesnictví.....	115
3.3. Infrastruktura a vybavení ve školství a v sociálním bydlení	116
3.4. Podnikání a inovace, zavádění úsporných technologií v obcích.....	118
3.5. Kulturní dědictví, kulturní, sportovní, volnočasové a spolkové činnosti a zázemí pro obyvatele i návštěvníky, včetně doprovodné infrastruktury cestovního ruchu	119
3.6. Analýza problémů a potřeb.....	120
4. Strategická část	124
4.1. Definování mise a dlouhodobé vize rozvoje území.....	124
4.2. Strategické a specifické cíle.....	125
PRIORITA 1: DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA V OBCÍCH.....	128

PRIORITA 2: LESNICTVÍ.....	131
PRIORITA 3: ŠKOLSTVÍ A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ.....	132
PRIORITA 4: PODNIKÁNÍ A INOVACE, ZAVÁDĚNÍ ÚSPORNÝCH TECHNOLOGIÍ	134
PRIORITA 5: KULTURNÍ DĚDICTVÍ, VOLNOČASOVÉ A SPORTOVNÍ ČINNOSTI, VČETNĚ CESTOVNÍHO RUCHU	135
PRIORITA 6: SPOLUPRÁCE.....	138
4.3. Integrační a inovativní prvky	139
4.4. Vazba na strategické dokumenty	141
4.5. Akční plán obsahující popis programových rámci	145
4.6. Grafické znázornění popisu integrovaného přístupu napříč programovými rámci	156
4.7. Vazba na horizontální téma	163
5. Implementační část	164
5.1. Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury MAS.....	164
5.1.1. Popis místního partnerství a jeho orgány	164
5.1.2. Definování odpovědností za realizaci.....	167
5.1.3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie	167
5.2. Popis postupů pro vyhlašování výzev MAS, hodnocení a výběr projektů s uvedením plánované personální kapacity.....	168
5.2.1. Registrace projektů	168
5.2.2. Způsob výběru projektů	170
5.2.3. Realizační část	173
5.2.4. Kontrola činnosti MAS	174
5.2.5. Archivace	175
5.3. Popis animačních aktivit	177
5.4. Popis spolupráce MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce	178
5.5. Popis zvláštních opatření pro hodnocení	178
5.5.1. Plán monitoringu.....	178
5.5.2. Způsoby ověřování monitorovacích kritérií.....	178
5.5.3. Vyhodnocení SCLLD (evaluace), plán vyhodnocování	179
5.5.4. Návrh způsobu zpracování výsledků vyhodnocování do SCLLD	179
5.5.5. Způsoby zveřejňování výsledků SCLLD a vyhodnocování	180
5.5.6. Popis způsobu vyhodnocování ISÚ	180
5.5.7. Mid-term	181
6. Přílohy.....	182
6.1. Finanční plán a indikátory pro programové rámce	182

6.1.1.	Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření SCLLD v jednotlivých letech	182
6.1.2.	Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / operace EZFRV (PRV)	188
6.1.3.	Indikátory podle jednotlivých specifických cílů a opatření SCLLD.....	192
6.2.	Mapa území a seznam obcí	195
6.3.	Popis postupu zapojení komunity do vypracování strategie	198
6.4.	Analýza rizik.....	202
6.5.	Čestné prohlášení.....	204
6.6.	Seznam příloh.....	205
<i>Tabulky</i>	205	
<i>Grafy</i>	206	
<i>Obrázky</i>	208	
<i>Mapy v JPEG</i>	208	
<i>Tabulky v excelu</i>	209	

1. Úvod s popisem základních informací

1.1. Základní informace o MAS

1.1.1. Identifikace právnické osoby a její orgány

Název: Via rustica z.s.
Adresa: náměstí Svobody 320, 395 01 Pacov
Právní forma: zapsaný spolek
Datum vzniku: registrace Ministerstvem vnitra ČR dne 13. 12. 2004 pod reg. č. VS/1-1/59349/04-R,
založení ustavující valnou hromadou dne 15. 12. 2004
Orgány spolku: Valná hromada
Rada spolku
Předseda a místopředseda
Revizní komise
Výběrová komise

Úloha a odpovědnost orgánů je dána stanovami spolku.

1.1.2. Popis území

Zájmové území MAS Via rustica z.s. spadá do regionu NUTS 2 Jihovýchod, leží při západní hranici Kraje Vysočina (NUTS 3), rozkládá se zhruba na celé západní (resp. jihozápadní) polovině okresu Pelhřimov (NUTS 4), jedna obec (Horní Dubenky) náleží do okresu Jihlava. Region MAS zahrnuje území celkem 64 obcí – všech 24 obcí ORP Pacov, 39 obcí ORP Pelhřimov a 1 obec ORP Jihlava.

Území MAS lze jednoznačně považovat za venkovské území se všemi jeho klady a záporý. Největšími sídelními celky jsou Pacov, který má 4 830 obyvatel a město Kamenice nad Lipou s 3 835 obyvateli. Dále se na území spolku nachází další čtyři města nepřesahující 3 000 obyvatel a to Počátky, Žirovnice, Horní Cerekev a Černovice. Ostatní obce jsou spíše středního až menšího charakteru.

1.1.3. Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území

Prvotní myšlenkou vzniku organizace pracující metodou Leader byl veřejný sektor, konkrétně Mikroregion Stražiště a Sdružení Svidník. Následně k jednání byly přizvány čtyři mikroregiony, tj. Svazek obcí Lípa, Brána Vysočiny, DSO Hořepnicko a DSO Košeticko. Důvodem výběru těchto mikroregionů bylo podobné území, velikostní podobnost obcí a dále v neposlední řadě téměř totožné problémy území. Na základě takto vytvořené spolupráce a podmínek iniciativy Leader docházelo v letech 2002 až 2005 k cílenému oslobování aktivních neziskových organizací, podnikatelských subjektů, fyzických osob podnikajících i nepodnikajících.

Místní akční skupina (dále jen MAS) Via rustica o.s. oficiálně vznikla v prosinci roku 2004 na základě rozvíjející se spolupráce mezi zástupci obcí, občanských sdružení, dalších institucí a podnikatelů působících na území mikroregionů Stražiště a Svidník (Pacovsko a Černovicko – celkem 27 obcí). V době svého vzniku mělo sdružení 9 členů – 3 z veřejného sektoru, 6 ze soukromého sektoru. Během následujících dvou let se území MAS rozšířilo o další 4 mikroregiony – Brána Vysočiny, Svazek obcí Lípa, Mikroregion Košeticko a Dobrovolný svazek obcí Hořepnický region – k území MAS tedy náleželo 62 obcí.

V letech 2005 až 2006 MAS ve spolupráci s místními subjekty pro své území zpracovala rozvojovou strategii jako základní dokument mapující a reflektující možnosti a potřeby zájmového regionu. Příprava strategie byla financována Evropskou unií, Evropským zemědělským orientačním a záručním fondem (EAGGF) v rámci Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, podopatření 2.1.4 Rozvoj venkova (podopatření typu LEADER+).

Rozvojová strategie MAS byla následně využita jako podkladový materiál pro přípravu Strategického plánu Leader, jehož praktickou realizaci MAS provádí od podzimu 2009, a to díky podpoře z Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013, opatření IV.1.1 a IV.1.2. V rámci naplňování cílů Strategického plánu Leader MAS do roku 2013 schválila k dotační podpoře z Programu rozvoje venkova 90 projektů, mezi něž bylo rozděleno přes 44 milionů Kč. Podporovány byly projekty typu úprav veřejných prostranství, budování zázemí pro spolkovou činnost, obnovy kulturních památek, úpravy prostor pro drobné podnikání apod. Od roku 2012 do roku 2014 MAS Via rustica o.s. spolu s dalšími partnery z Kraje Vysočina realizovala tzv. projekt spolupráce „S nůží do světa řemesel“, jehož cílem bylo a je i v době udržitelnosti přiblížit zejm. dětem různé více i méně známé rukodělné činnosti ve formě praktických kurzů, ukázek a dílen při akcích pro veřejnost, putovní výstavy, výukových materiálů apod. Také tento projekt byl dotačně podpořen Programem rozvoje venkova ČR, v rámci opatření IV.2.1a).

Kromě výše uvedených střejených činností MAS v uplynulých letech realizovala také další projekty: V období let 2006 až 2008 – projekt „Rozvoj specifického vzdělávání a poradenství pro znevýhodněné osoby v západní oblasti kraje Vysočina“ zahrnující vzdělávací kurzy (práce na PC, řemeslné a jazykové kurzy, autoškola), poskytování poradenství při vyhledávání a získávání zaměstnání, zajištění přístupu k internetu, vytvoření a aktualizaci informačního systému pracovních příležitostí pro dlouhodobě nezaměstnané, občany bez kvalifikace nebo s nízkou kvalifikací, absolventy škol a mladistvé bez praxe, občany s omezenou schopností pohybu a orientace. Mezi cílové skupiny projektu patřili mj. mladí lidé do 30 let, ženy na mateřské či rodičovské dovolené apod.

V období únor 2007 až duben 2008 – projekt „Rozvoj nových forem profesního vzdělávání v zemědělství“ zaměřený na tvorbu a otestování pilotního vzdělávacího programu pro zemědělce, vodohospodáře, lesníky a další zájemce o problematiku venkovského prostředí. Zájemci mohli zdarma absolvovat tematický blok 11 vzdělávacích modulů, získat tištěné výukové materiály či využít e-learningový systém se zaměřením na téma jako např. aktuální zákonné normy v zemědělství, dotace ČR a EU plynoucí do zemědělství a venkova, alternativní zdroje energie v zemědělství, agroturistika a alternativní zdroje příjmů v zemědělství, ekologické zemědělství apod.

V návaznosti na úspěšnost kurzů realizovaných v rámci projektu „Rozvoj specifického vzdělávání a poradenství ...“ (viz výše) MAS Via rustica o.s. i po ukončení projektu stále pokračuje v zajišťování vzdělávacích kurzů pro veřejnost. Zájemci tak mají možnost získat nové či prohloubit stávající znalosti anglického a německého jazyka či práce na počítači a rozvíjet své tvůrčí schopnosti při kurzech kreslení, keramiky, fotografování apod. Převažující skupinou využívající uvedené služby jsou ženy, často do 30 let.

V období od října 2008 do března 2010 bylo sdružení Via rustica o.s. partnerem projektu „Integrovaný vodohospodářský management v ochranných pásmech vodního zdroje Želivka“, jehož výstupy jsou:

1. Aktualizované datové, mapové podklady a vzorové realizační projekty vodoochranných opatření v krajinném území Via rustica o.s.

2. Expertní doporučení pro implementaci integrovaného environmentálního managementu a metod „clean production“ s cílem redukovat znečištění vod z difúzních zdrojů vzájemnou spoluprací obcí, správců vodních toků a zemědělských subjektů či podniků v povodí.

3. Podklady pro koncept vodoochranných opatření v povodí, podklady pro vzdělávání zástupců státní správy a samosprávy.

Projekt byl spolufinancován z Blokového grantu Fondu technické asistence v rámci Finančních mechanismů EHP/Norska. Konkrétní výstupy projektu (studie, doporučení, vyhodnocení monitoringu ...) jsou k dispozici na internetových stránkách sdružení Via rustica z.s. (www.viarustica.cz).

MAS je členem:

- Národní síť místních akčních skupin České republiky (zde též Kontrolní komise NS MAS ČR),
- MAS Kraje Vysočina o.p.s.,
- Certifikační komise pro udělování značky VYSOČINA regionální produkt®.

Od podzimu 2012 MAS Via rustica o.s. ve spolupráci s místními partnery a pod odborným vedením ředitele Centra pro komunitní práci jižní Čechy, Bc. Daniela Roseckého, připravuje novou integrovanou rozvojovou strategii regionu (podrobněji viz dále). Strategie je zaměřena na území 64 obcí (viz přehled dále).

Začátkem roku 2016 došlo ke změně názvu MAS na Via rustica z.s.

1.1.4. Důvod vytvoření Strategie

Důvodem pro vznik strategie je nutnost stanovení cílů a strategie MAS Via rustica z.s. vzhledem k dalšímu rozvoji v horizontu do roku 2020(2). Hlavním cílem je zajištění celkového rozvoje regionu MAS Via rustica jako regionu usilujícího o zajištění zkvalitnění života obyvatel v něm žijících, podnikatelských subjektů či jeho návštěvníků.

Strategie CLLD zájmového území MAS Via rustica je uceleným projektem celého území, skládající se z komplexní analýzy výchozího stavu a ze souhrnu navrhovaných řešení. Na tuto strategii budou navazovat akční plány obsahující popis programových rámčů a konkrétní projekty se zaměřením na řešení problémů týkajících se celého území i jednotlivých obcí, neziskových a podnikatelských subjektů.

Cílem strategie je označení problémů a ohrožení, jež se na území vyskytují, ale i jeho silných stránek a příležitostí. Účelem strategie je nalezení efektivního využití místních zdrojů, dosažení trvale udržitelného rozvoje, soulad společných a individuálních aktivit subjektů veřejného, soukromého a neziskového sektoru.

K hlavním činnostem a cílům MAS Via rustica patří podpora zapojování občanů a institucí do veřejného dění a rozhodování na místní a regionální úrovni, společné plánování, příprava a realizace nejrůznějších rozvojových, vzdělávacích aktivit a projektů, péče o uchování, obnovu a rozvoj historického, kulturního a přírodního bohatství a tradic zájmového území.

2. Analytická část

2.1. Základní charakteristika území

2.1.1. Územně správní členění

Zájmové území MAS Via rustica z.s. spadá do regionu NUTS 2 Jihovýchod, leží při západní hranici Kraje Vysočina (NUTS 3), rozkládá se zhruba na celé západní (resp. jihozápadní) polovině okresu Pelhřimov (NUTS 4), jedna obec (Horní Dubenky) náleží do okresu Jihlava. Region MAS zahrnuje území celkem 64 obcí – všech 24 obcí ORP Pacov, 39 obcí ORP Pelhřimov a 1 obec ORP Jihlava. Celková rozloha území činí 753,9 km² a žije zde 31 408 obyvatel (údaj k 1. lednu 2015), hustota osídlení dosahuje pouze 42 obyvatel na 1 km² a je tedy ve srovnání s republikovým (134 obyv./km²) a krajským (75 obyv./km²) průměrem nízká.

Tab. 2.1 a: Celkový počet obyvatel v obcích na území MAS Via rustica k 1.1.2015

Kód obce	Obec	Celková výměra (ha)	Celkem počet obyvatel	Ženy	Muži	Obyvatelé ve věku 0–14 let celkem	Obyvatelé ve věku 15–64 let celkem	Obyvatelé ve věku 65 a více let celkem
509388	Arneštovice	542,2	87	44	43	14	57	16
561126	Bělá	331,2	57	27	30	8	39	10
547549	Bohdalín	773,7	171	76	95	18	119	34
561240	Borětice	359,2	68	32	36	8	41	19
509418	Bořetín	480,6	106	50	56	21	69	16
547581	Božejov	932,1	649	314	335	108	432	109
547603	Bratřice	1034,5	152	78	74	11	109	32
561312	Buřenice	1366,4	199	94	105	24	117	58
547662	Cetoraz	1204,3	301	142	159	30	209	62
547689	Čáslavsko	956,4	113	57	56	15	50	48
547719	Častrov	3577,7	575	279	296	102	349	124
561142	Černov	261,0	103	60	43	11	71	21
547760	Černovice	3652,4	1 743	890	853	219	1 160	364
561762	Dobrá Voda u Pacova	415,7	93	45	48	16	57	20
529869	Důl	232,7	59	26	33	5	42	12
561754	Eš	406,5	61	29	32	9	37	15
561096	Hojovice	577,2	76	35	41	3	39	34
547913	Horní Cerekev	3198,1	1 811	906	905	250	1 229	332
587168	Horní Dubenky	997,3	633	314	319	103	387	143
547930	Horní Ves	924,0	300	152	148	48	204	48
547948	Hořepník	1363,0	636	324	312	89	422	125
561339	Chýstovice	519,6	29	13	16	1	16	12
561321	Chyšná	283,0	110	57	53	24	73	13
548103	Kámen	807,6	256	130	126	32	180	44
548111	Kamenice nad Lipou	3153,9	3 835	1 927	1 908	490	2 595	750
548171	Košetice	1292,5	696	350	346	112	478	106
548201	Křeč	1040,4	220	106	114	22	142	56
548227	Křešín	1109,0	153	76	77	16	93	44
548235	Leskovice	350,0	96	45	51	11	65	20
562041	Lesná	441,9	75	40	35	14	46	15

561282	Lhota-Vlasenice	705,3	79	36	43	5	59	15
561100	Lidmař	1305,8	278	96	182	19	216	43
548332	Lukavec	2148,5	1 004	510	494	113	670	221
561347	Martinice u Onšova	469,0	57	33	24	9	38	10
548367	Mezilesí	697,7	128	58	70	16	71	41
529834	Mezná	824,1	146	65	81	30	94	22
548391	Mnich	1970,9	396	197	199	54	252	90
548405	Moraveč	901,1	196	101	95	24	130	42
548456	Nová Cerekev	3518,8	1 120	564	556	162	716	242
548472	Obrataň	3208,7	834	429	405	128	539	167
548502	Onšov	998,3	224	124	100	30	129	65
548511	Pacov	3586,1	4 830	2 449	2 381	645	3 177	1 008
548561	Počátky	3083,6	2 543	1 289	1 254	355	1 646	542
561436	Polesí	469,6	93	46	47	18	56	19
548600	Pošná	1332,6	242	119	123	37	147	58
561789	Rodinov	607,9	219	102	117	39	137	43
561274	Rovná	430,5	56	29	27	11	27	18
548731	Salačova Lhota	598,3	131	66	65	17	90	24
548740	Samšín	716,1	160	77	83	15	109	36
561452	Stojčín	387,3	131	67	64	25	77	29
537594	Střítež	1276,5	103	51	52	15	58	30
561355	Těchobuz	722,4	122	45	77	14	82	26
548936	Těmice	2859,0	400	197	203	46	248	106
537608	Ústrašín	702,3	230	113	117	41	147	42
562033	Útěchovice pod Stražištěm	417,3	113	64	49	19	67	27
549002	Včelníčka	394,7	194	93	101	24	124	46
549011	Velká Chyška	814,0	269	124	145	31	174	64
549053	Veselá	868,9	235	128	107	26	161	48
549061	Věžná	540,1	121	57	64	22	73	26
549134	Výklantice	680,9	156	77	79	10	92	54
561771	Vysoká Lhota	310,2	17	8	9	0	10	7
561363	Zhořec	583,1	115	49	66	7	79	29
598666	Zlátenka	237,7	45	27	18	9	32	4
549231	Žirovnice	4440,8	2 958	1 521	1 437	393	1 942	623
	Celkem	75 392,0	31 408	15 729	15 679	4 243	20 596	6 569

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2015

Tab. 2.1 b: Velikostní skupiny obcí

		Území MAS Via rustica z.s.				
		Města	Městyse	Obce	Místní části	Katastrální území
Počet	6	3	55	173	131	

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Více než polovina obcí regionu MAS (celkem 37) se zařazuje do velikostní skupiny do 199 obyvatel, žije zde však pouze 13 % celkové populace zájmového území. Druhou početně největší skupinou jsou obce s 200 až 499 obyvateli (celkem 12 obcí – 10 % populace). Do velikostní skupiny obcí od 500 do

999 obyvatel spadá celkem 7 obcí MAS (z toho 1 městys) – celkem 14 % obyvatelstva regionu. Další 4 obce (resp. 2 městyse a 2 města) patří do velikostní skupiny od 1000 do 1999 obyvatel, žije zde 18 % veškeré populace regionu. Celkem 4 města, s 45 % obyvatel regionu, spadají do kategorie obcí od 2000 až 4999 obyvatel.

Tab. 2.1 c: Velikostní skupiny obcí podle počtu obyvatel

	Velikostní skupiny obcí MAS Via rustica z.s. dle počtu obyvatel				
	do 199 obyvatel	od 200 do 499 obyvatel	od 500 do 999 obyvatel	od 1000 do 1999 obyvatel	od 2000 do 4999 obyvatel
Počet obcí	37	12	7	4	4

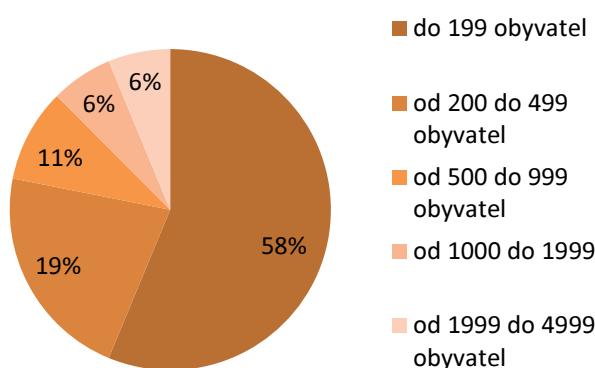
Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Tab. 2.1 d: Podíl obyvatel regionu

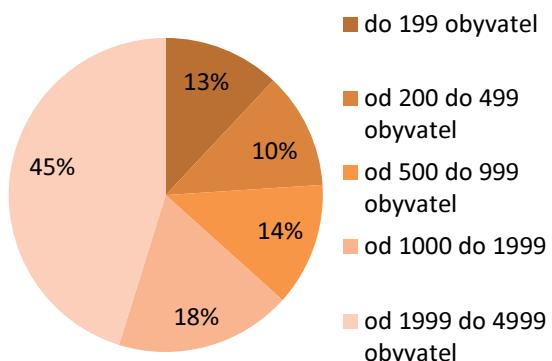
Podíl obyvatel regionu v jednotlivých velikostních skupinách obcí					
Velikostní skupina obcí	do 199 obyvatel	od 200 do 499 obyvatel	od 500 do 999 obyvatel	od 1000 do 1999 obyvatel	od 2000 do 4999 obyvatel
Podíl obyvatel	3 971	3 170	4 423	5 678	14 166

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Graf 2.1 a: Procentuální velikostní skupiny obcí MAS v roce 2014

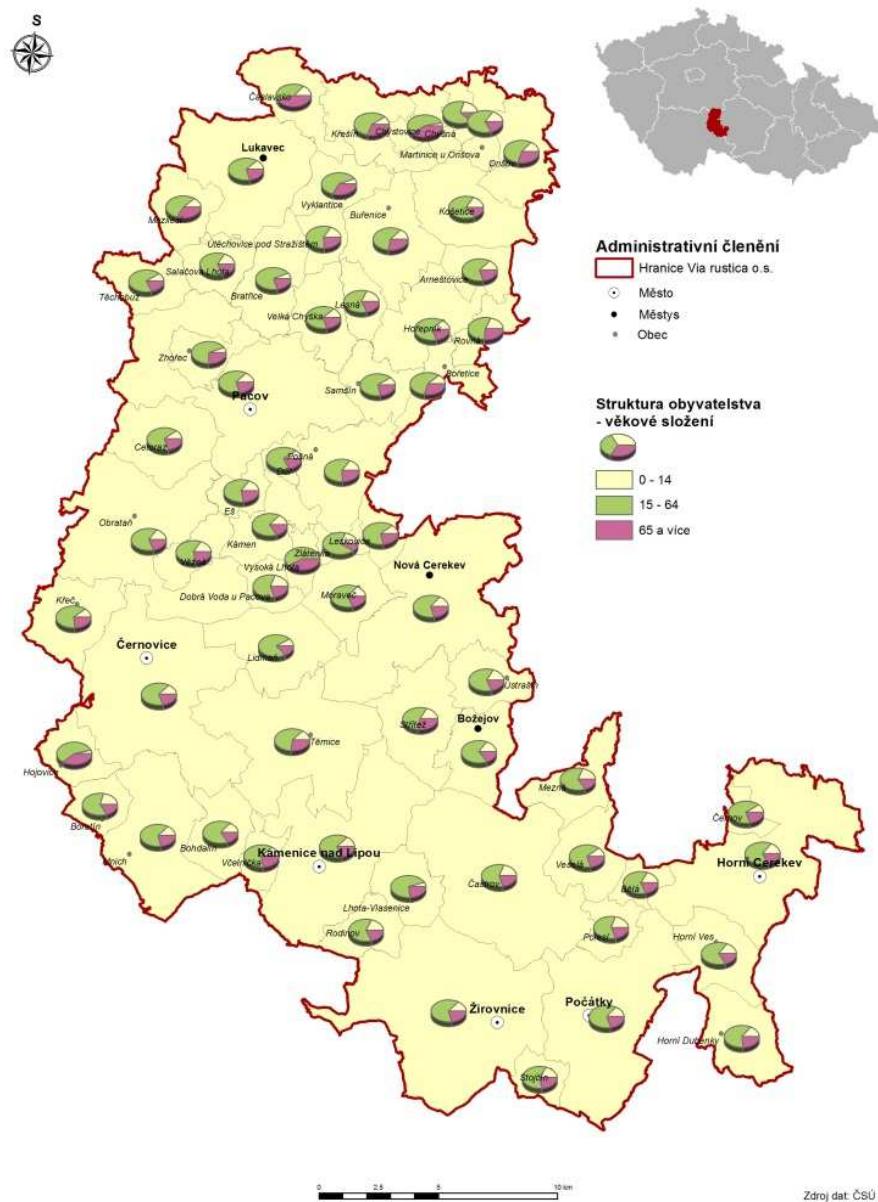

Graf 2.1 b: Procentuální podíl obyvatel regionu v jednotlivých velikostních skupinách obcí v roce 2014

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Obr. 2.1 a: Věková struktura

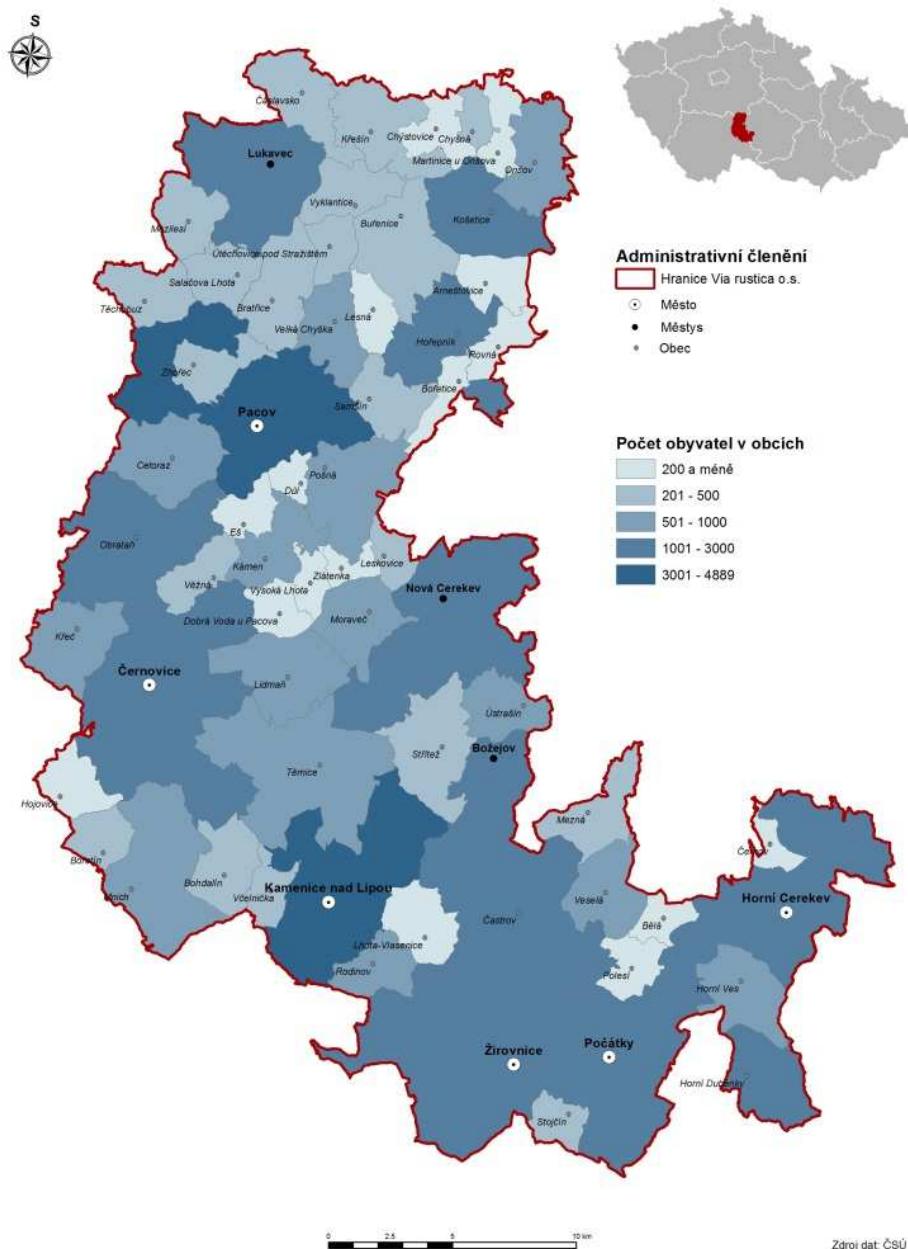

Tab. 2.1 e: Porovnání hustoty osídlení

	MAS		Vysočina		ČR	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Počet obyvatel	31 563	31 408	510 209	509 895	10 512 419	10 538 275
Rozloha (km ²)	753,9	753,9	6 795,7	6 795,7	78 867,8	78 867,8
Hustota osídlení	42	42	75	75	133	134

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

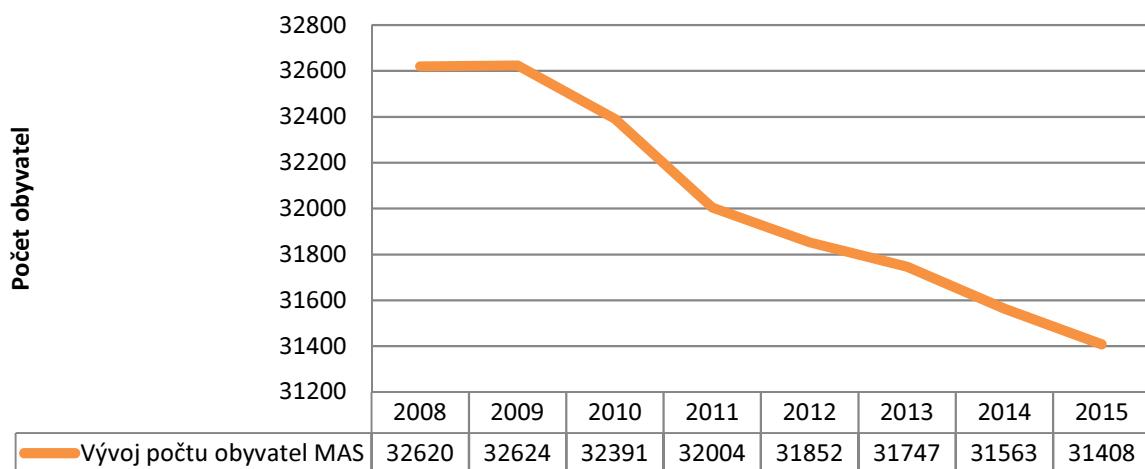
Obr. 2.1 b: Počet obyvatel

2.1.2. Obyvatelstvo

K 1. lednu 2015 (resp. 31. 12. 2014) žilo v regionu MAS celkem 31 408 obyvatel (15 679 mužů, 15 729 žen). To je nejnižší počet obyvatel za uplynulých 10 let. Při srovnání dat za toto období dochází s výjimkou let 2008 a 2009 k neustálému poklesu, který mezi ledny 2013 a 2014 činil cca 0,49 % (meziroční úbytek 155 obyvatel), v letech 2008 až 2014 je to úbytek 3,72 % populace regionu (1 212 obyvatel).

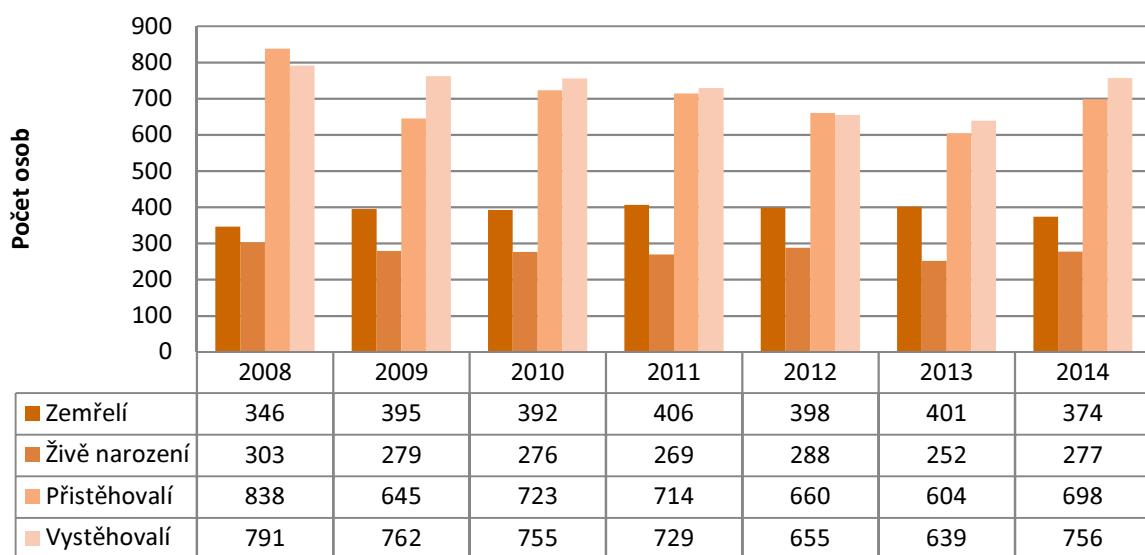
Graf 2.1 c: Vývoj počtu obyvatel MAS v letech 2008 až 2015 (dle údajů ČSÚ k 1.1.)

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2015

Za období roku 2014 se v zájmovém území MAS Via rustica z.s. narodilo 277 dětí, zemřelo 374 občanů, tj. přirozený přírůstek obyvatel dosahoval záporné hodnoty -97 osob. Saldo migrace v tomtéž období (tj. celkový rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými) činilo 58 osob.

Graf 2.1 d: Přirozený migrační přírůstek/úbytek zájmového území MAS Via rustica z.s. v letech 2008 až 2014

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2015

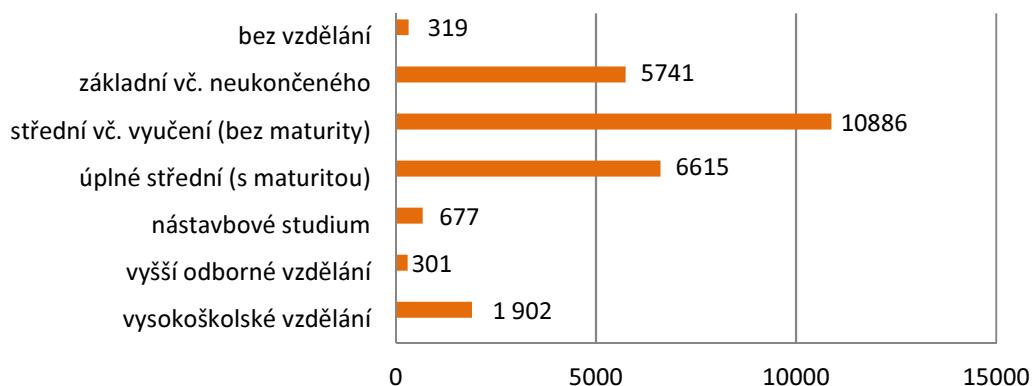
V celém zájmovém území MAS je pocítován odchod zejména mladých lidí do větších měst, a to především sídel ležících mimo region. K hlavním přičinám této migrace patří nedostatek vhodných pracovních příležitostí, nízké platové ohodnocení a omezená možnost vzdělávání v regionu, kdy je značná část populace nutena vyjíždět do větších center (zejména Pelhřimov, Tábor, Jihlava, České Budějovice, Praha, Brno).

Migraci obyvatelstva také ovlivňuje struktura středního školství v regionu, kdy značná část mládeže dojíždí do škol do okolních regionů, kde po absolvování školy také hledají pracovní uplatnění.

Na migraci obyvatelstva má další důležitý vliv absence úzké spolupráce škol, především pak středního charakteru, a firem působících v regionu. Doposavad nefunguje spolupráce na bázi jakési výchovy nových potenciálních zaměstnanců.

Úbytek obyvatel je patrný zejména v kategorii vysokoškolsky vzdělaných mladých lidí, proto se pro tento jev používá označení „únik mozků“. Důsledkem toho je v regionu, v porovnání s vyššími územními celky podstatně nižší podíl lidí s vyšším dosaženým vzděláním, počínaje úplným středním vzděláním s maturitou.

Graf 2.1 e: Dosažené vzdělání na území MAS (starší 15 let)

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

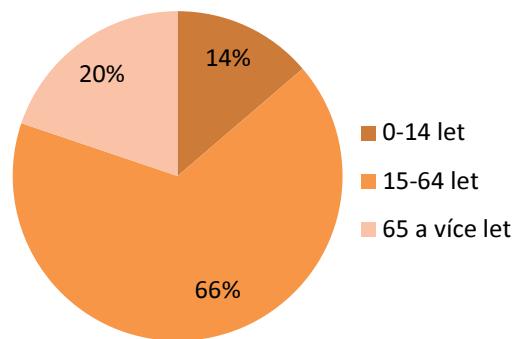
Průměrný věk obyvatel regionu MAS k 1. 1. 2014 dosáhl 44,5 let. Obyvatelstvo s nejnižším průměrným věkem v regionu žije v obci Chyšná (průměrný věk 35,3 let), obcí s nejvyšším průměrným věkem obyvatel a současně nejnižším počtem obyvatel v regionu je Vysoká Lhota (průměrný věk 61,5 let, celkem 17 obyvatel). Tato obec je současně jednou ze dvou obcí s nejnižším počtem obyvatel v České republice.

Tab. 2.1 f: Věková struktura obyvatel regionu (k 31. 12. 2014)

Věková struktura obyvatel regionu (k 31. 12. 2014)		
0-14 let	15-64 let	65 a více let
4 243	20 596	6 429

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Graf 2.1 f: Věková struktura obyvatel regionu v %

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

2.1.3. Věková struktura obyvatelstva a vybrané demografické ukazatele

Věková struktura obyvatel na území MAS Via rustica se přibližuje věkové struktuře celé ČR, i zde se projevuje rozdíl mezi mladší a starší populací. V regionu doposavad počet obyvatel v produktivním věku převyšuje počet obyvatel nad 65 let. Ve všech částech regionu však dochází k postupnému zvyšování podílu poproductivního obyvatelstva a k procesu „stárnutí populace“. Strukturu populace na území MAS Via rustica dokumentuje následující tabulka, která je doplněna o strukturu populace v kraji Vysočina.

Tab. 2.1 g: Věková struktura obyvatelstva na území MAS Via rustica

obyvatelé ve věku	Měřící jednotka	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0 - 14	%	13,80	13,70	13,57	13,69	13,72	13,56	13,51
15 - 64	%	68,71	68,33	67,91	66,79	66,46	66,07	65,58
65 a více	%	17,49	17,97	18,52	19,11	19,82	20,37	20,47

Zdroj dat: Český statistický úřad, Počet obyvatel v obcích Vysočiny, www.czso.cz, 2014

Tab. 2.1 h: Vybrané demografické ukazatele 2014

Oblasti, regiony	živě narození	zemřelí	přistěhovalí	vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Přírůstek stěhováním	Celkový přírůstek
Česká republika	109 860	105 665	41 625	21 661	-0,4	-2,1	-2,5
kraj Vysočina	5 334	4 880	3 197	3 965	-0,9	-1,5	-0,6
MAS Via rustica	277	374	698	756	-0,3	-0,3	-0,6

Zdroj dat: Český statistický úřad, Počet obyvatel v obcích Vysočiny, www.czso.cz, 2014

Tab. 2.1 i: Index stáří

Index stáří							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Index stáří - Česká republika							
ČR	x	10 467 542	10 506 813	10 486 731	10 505 445	10 516 125	10 524 783
0-14	x	1 480 007	1 494 370	1 521 765	1 541 241	1 560 296	1 589 215
15-64	x	7 431 383	7 413 560	7 327 997	7 262 768	7 188 211	7 082 686
65 let a více	x	1 556 152	1 598 883	1 636 969	1 701 436	1 766 887	1 852 882
Index stáří	x	105,14	106,99	107,57	110,39	113,24	116,59
Index stáří - kraj Vysočina							
kraj Vysočina	515 411	514 992	514 569	511 937	511 207	510 209	509 895
0-14	74 907	74 566	74 698	75 331	75 454	75 488	76 104
15-64	362 238	360 299	358 013	351 776	348 042	344 450	340 867
65 let a více	78 266	80 127	81 858	84 830	87 711	90 271	92 924
Index stáří	104,48	107,46	109,59	112,61	116,24	119,58	122,10
Index stáří - MAS							
MAS	32 624	32 391	32 243	32 004	31 747	31 563	31 408
0-14	4 501	4 439	4 375	4 361	4 357	4 279	4 243
15-64	22 416	22 132	21 897	21 376	21 098	20 855	20 596
65 let a více	5 707	5 820	5 971	6 115	6 292	6 429	6 429
Index stáří	126,79	131,11	136,48	140,22	144,41	150,25	151,52
Porovnání indexu stáří							
ČR	x	105,14	106,99	107,57	110,39	113,24	116,59
Kraj Vysočina	104,48	107,46	109,59	112,61	116,24	119,58	122,10
MAS Via rustica	126,79	131,11	136,48	140,22	144,41	150,25	151,52

Zdroj dat: Český statistický úřad, Počet obyvatel v obcích Vysočiny, www.czso.cz, 2014

Tab. 2.1 j: Index zatížení produktivní složky obyvatelstva

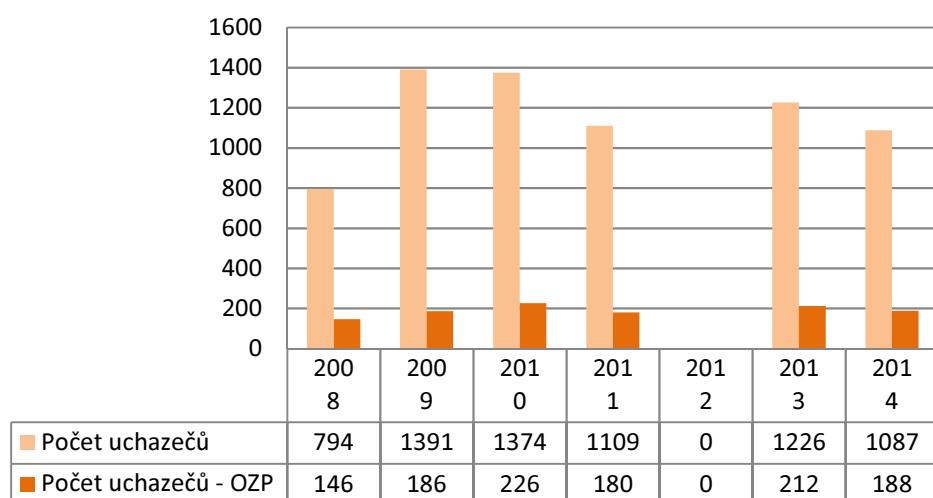
Index zatížení produktivní složky obyvatelstva							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Index zatížení - Česká republika							
Index závislosti I	x	19,92	20,16	20,77	21,22	21,71	22,44
Index závislosti II	x	20,94	21,57	22,34	23,43	24,58	26,16
Index ekonomického zatížení	x	40,86	41,72	43,11	44,65	46,29	48,60
Index zatížení - kraj Vysočina							
Index závislosti I	20,68	20,70	20,86	21,41	21,68	21,92	22,33
Index závislosti II	21,61	22,24	22,86	24,11	25,20	26,21	27,26
Index ekonomického zatížení	42,29	42,93	43,73	45,53	46,88	48,12	49,59
Index zatížení - MAS							
Index závislosti I	20,08	20,06	19,98	20,40	20,65	20,52	20,60
Index závislosti II	25,46	26,30	27,27	28,61	29,82	30,83	31,21
Index ekonomického zatížení	45,54	46,35	47,25	49,01	50,47	51,35	51,82
Porovnání indexu ekonomického zatížení							
Česká republika	x	40,86	41,72	43,11	44,65	46,29	48,60
kraj Vysočina	42,29	42,93	43,73	45,53	46,88	48,12	49,59
MAS Via rustica	45,54	46,35	47,25	49,01	50,47	51,35	51,82

Zdroj dat: Český statistický úřad, Počet obyvatel v obcích Vysočiny, www.czso.cz, 2014

2.1.4. Nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných obyvatel v obcích MAS se v roce 2014 snížil o 0,6 % oproti roku 2013. Data za rok 2012 nejsou k dispozici. Největší počet nezaměstnaných osob, bylo zaznamenáno v roce 2009, kde se o práci ucházelo celkem 1 391 žadatelů. Mezi uchazeči o práci jsou nejvíce zastoupeni ti, kteří jsou nezaměstnaní méně než 3 měsíce. V celkovém průměru tedy připadá 158 uchazečů na jedno volné pracovní místo, taktéž se na území eviduje 190 osob se zdravotním postižením. Území se potýká s paradoxem velmi nízké nezaměstnanosti, která je jaksi vyvážena nízkými průměrnými příjmy obyvatelstva.

Graf 2.1 g: Uchazeči o zaměstnání od roku 2008 do roku 2014

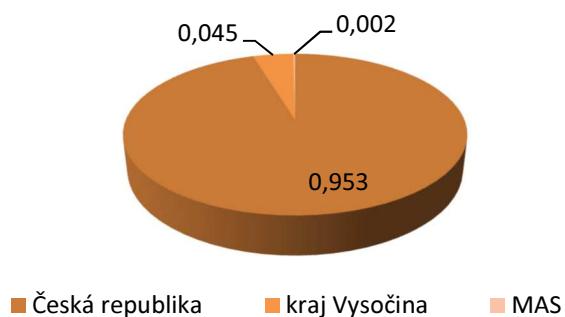

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>, 2014

Tab. 2.1 k: Porovnání počtu uchazečů

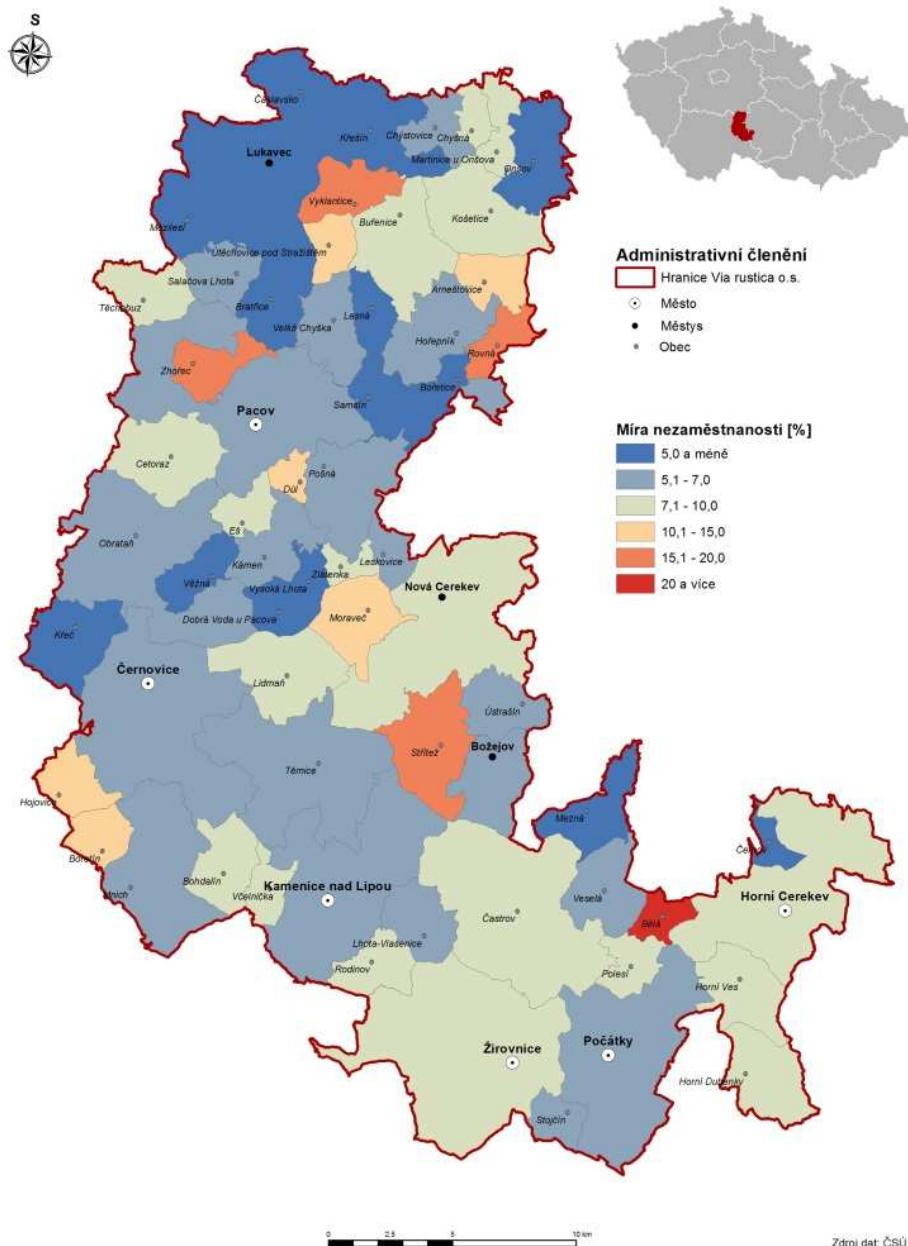
Počet uchazečů - celkem	
Česká republika	535 849
kraj Vysočina	25 431
MAS	1 087

Graf 2.1 h: Procentuální podíl uchazečů

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Obr. 2.1 c: Nezaměstnanost

2.2. Příroda, krajina, životní prostředí, hospodaření v krajině území

2.2.1. Hospodaření v krajině obecně

Zájmové území MAS Via rustica působí na první pohled harmonicky a „čistě“. Průmysl zde není příliš rozvinut, krajinu neprotínají víceprůduhé komunikace, nejsou zde tepelné elektrárny, přesto je a byla tato krajina negativně ovlivňována mnoha lidskými činnostmi.

Za nevětší ovlivnění zdejší krajiny se považuje intenzifikace zemědělství, která byla v rozkvětu v druhé polovině 20. století a způsobila homogenizaci krajiny, následnou erozi půd a rozpad přirozených vazeb drobných krajinných prvků (např. mezí a luk). S mezemi se vytrácely i dřeviny rostoucí mimo les a s odstupem času se projevil i drastický úbytek živočichů typických pro mozaikovitou krajinu. Homogenizace krajiny byla prohloubena odvodňováním orné půdy a napřimováním vodních toků do strohých linií. Používání minerálních hnojiv a pesticidů snížilo druhovou pestrost bioty a způsobilo ochuzení krajiny. Tyto negativní dopady intenzivního způsobu hospodaření se v současné době daří jen pomalu odstraňovat.

Na území MAS Via rustica tomu není jinak. Velkoplošné způsoby hospodaření zde z větší části přetrvávají do současnosti. Ubylo množství agrochemikálií aplikovaných na zemědělskou půdu a do krajiny se vrací drobné krajinné prvky a pastviny.

Zemědělské podniky jsou významným zaměstnavatelem v území a jedním z mála subjektů pečujících o krajinu jako takovou.

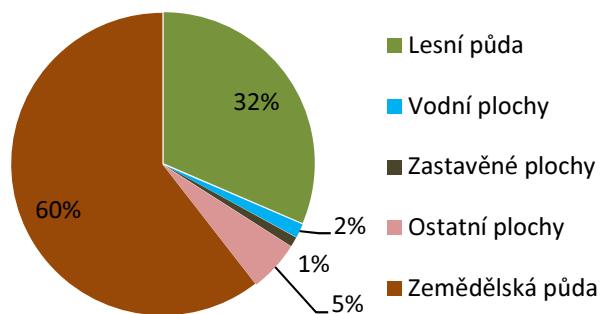
Měla by se tedy značná pozornost věnovat podpoře šetrného hospodaření v krajině a snížení negativních antropogenních vlivů na životní prostředí.

Celková rozloha regionu činí 753,920 km² (75 392,0 ha), z toho přes polovinu území zaujímá zemědělská půda, zhruba třetinu lesní půda, kolem 5 % tvoří ostatní plochy, zbývající část připadá na vodní plochy a zastavěné plochy (viz graf vpravo a tabulka níže).

Tab. 2.2 a: Využití půdy v regionu MAS

Využití půdy v regionu MAS (ha)	
Lesní půda	23 746,6
Vodní plochy	1 141,9
Zastavěné plochy	811,8
Ostatní plochy	4 118,3
Zemědělská půda	45 573,5

Graf 2.2 a: Procentuální využití půdy v regionu MAS

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>, 2014

Tab. 2.2 b: Porovnání využití půdy

Porovnání využití půdy (ha)			
	Česká republika	kraj Vysočina	MAS Via rustica
Lesní půda	2 666 376,0	207 230,0	23 746,6
Vodní plochy	164 835,0	12 059,0	1 141,9
Zastavěné plochy	132 192,0	8 794,0	811,8
Ostatní plochy	707 755,0	42 554,0	4 118,3
Zemědělská půda	4 215 621,0	408 939,0	45 573,5

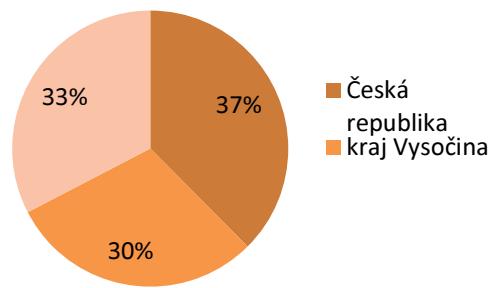
Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>, 2014

Tab. 2.2 c: Procentuální porovnání KES

Koeficient ekologické stability (%)	
Česká republika	1,07
kraj Vysočina	0,85
MAS Via rustica	0,93

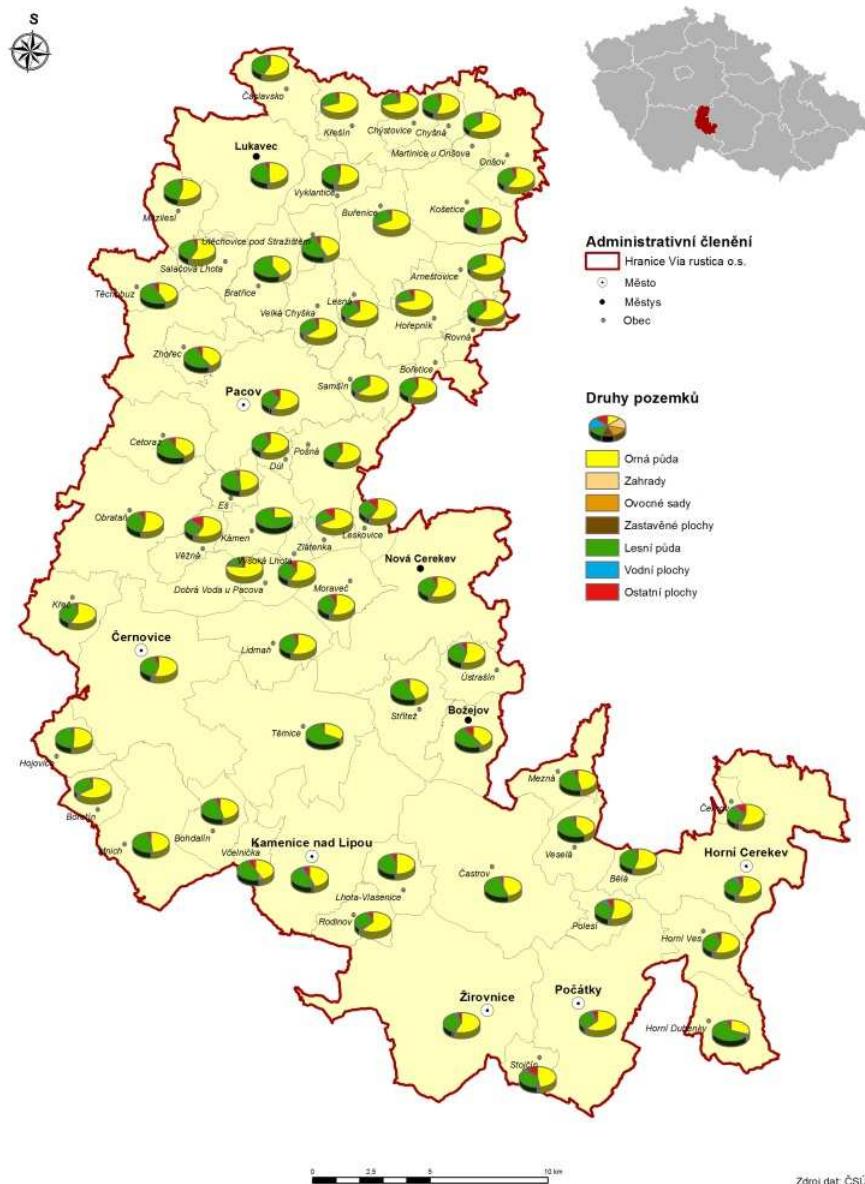
Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>, 2014

Graf 2.2 b: Procentuální porovnání koeficientu ekologické stability

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>, 2014

Obr. 2.2 a: Druhy pozemků

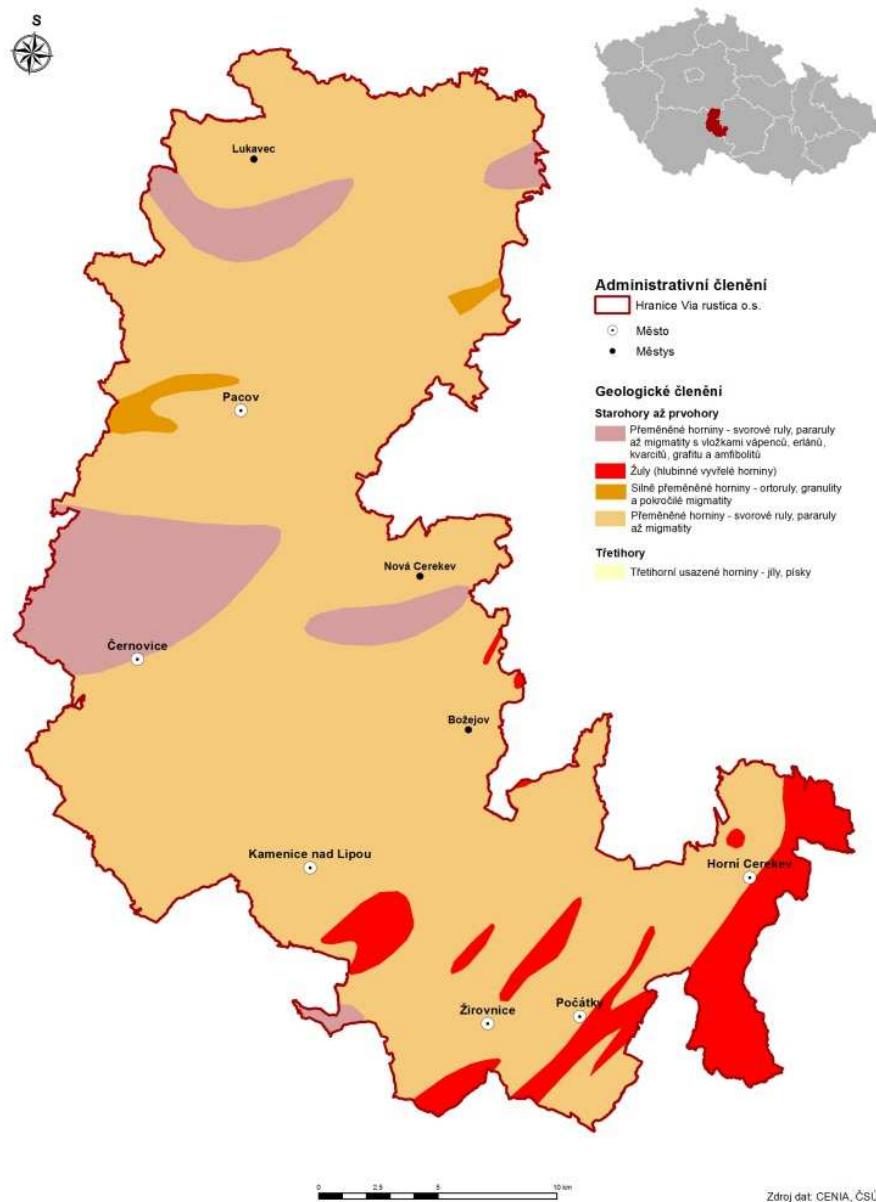
Zdroj dat: ČSÚ

2.2.2. Geologické podmínky

Převážná část území se nachází na muskovit-biotitické a dvojslídné pararule, svorové rule až migmatitu. Méně pak na pestré sérii moldanubika tvořené svorovými rulami, pararulami až migmatity s vložkami vápenců, erlanu, kvarcitu, grafitu a amfibolitu (viz. obr. 3.1a – růžově). Na západ od Pacova a v Hořepnickém regionu vystupují na povrch ortoruly, granulty a migmatity. V jižní a především v jihovýchodní části zájmového území MAS Via rustica je geologické podloží částečně tvořeno žulami.

Z regionálně geologického hlediska spadá území do moldanubika, konkrétně do jeho střední části – českého moldanubika. Údolí jsou tvořena holocenními údolními nivami ojediněle holocéno-pleistocenními deluviálními písčitými hlínami a hlinitými písky.

Obr. 2.2 b: Geologické členění

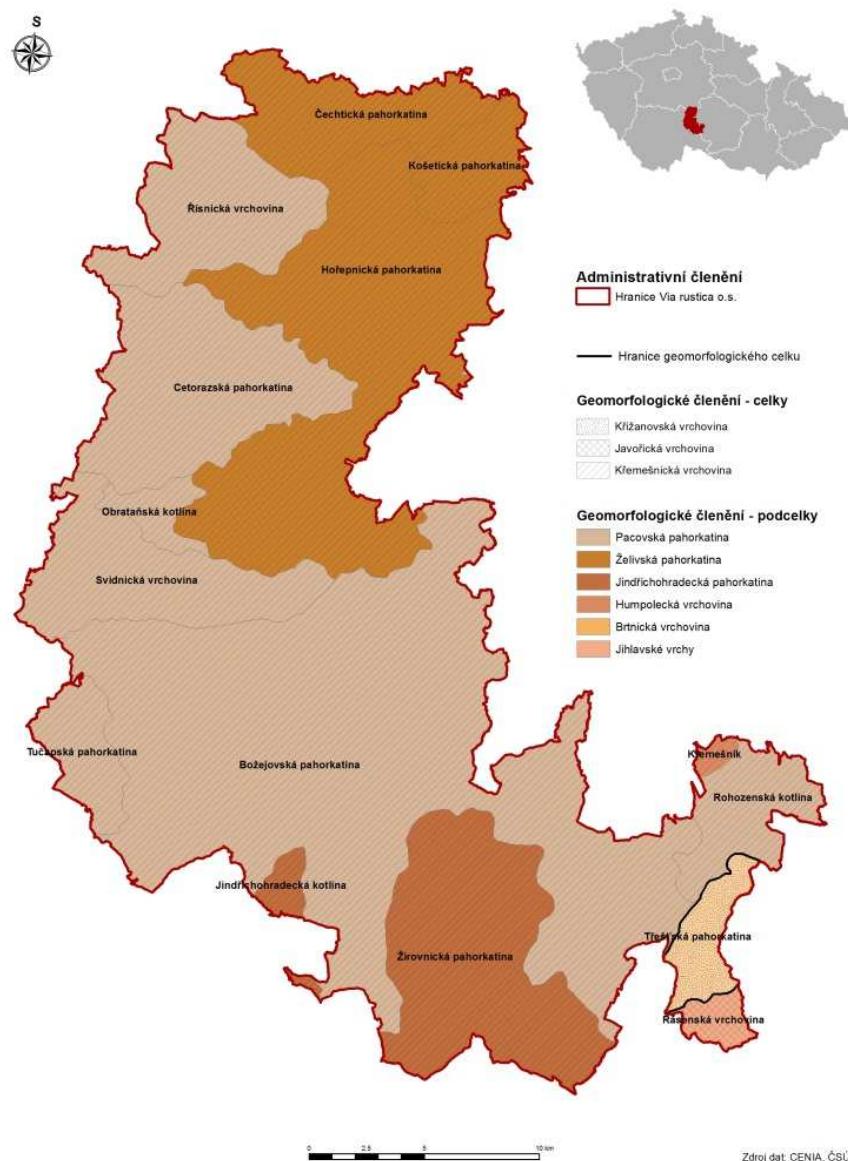
2.2.3. Geomorfologické podmínky

Dle geomorfologického členění region MAS Via rustica o.s. spadá do oblasti Českomoravské vrchoviny, celku Křemešnická vrchovina, podcelků Pacovská pahorkatina, Humpolecká vrchovina, Želivská pahorkatina a Jindřichohradecká pahorkatina, které se dále člení na 15 okrsků: Čechtická pahorkatina, Košetická pahorkatina, Říšnická vrchovina, Hořepnická pahorkatina, Cetorazská pahorkatina, Obrataňská kotlina, Svidnická vrchovina, Božejovská pahorkatina, Tučapská pahorkatina, Křemešník, Rohozenská kotlina, Jindřichohradecká kotlina, Třeštíská pahorkatina, Žirovnická pahorkatina, Rásenská vrchovina.

Nejvyšším bodem zájmového území je lesnatý vrch Stražiště ležící asi 7 km od Pacova, dosahující výšky 744 m n. m., nejnižší bod se nachází v nejvýchodnější části správního území obce Rovná

(Hořepnický region), a to v údolí Trnavy (cca 425 m n. m.). Průměrná nadmořská výška obcí regionu činí 577 m n. m., nejnižše položenou obcí je Onšov (448 m n. m.), nejvýše leží obec Těmice (714 m n. m.).

Obr. 2.2 c: Geomorfologické členění

2.2.4. Pedologické podmínky

Na území výrazně převažují hnědé půdy, konkrétně jde o kambizem districkou varietu kyselou, které vznikaly postupným zvětráváním na podkladu rulové horniny. Půdní materiál se tvořil přímo na místě a nebyl v průběhu geologických dob přesunován. Jedná se tedy o půdy primární.

Mají většinou slabě kyselou až kyselou reakci. Jsou převážně mělké a skeletovité. Vrstva ornice se pohybuje mezi 18 – 25 cm. V oblasti se nejvíce vyskytuje výrobní subtyp bramboráško-ovesný a bramboráško-žitný. V severní části regionu místy převládá výrobní typ bramboráško-ječný.

Z hlavních půdních jednotek (HPJ – prostřední číslo kódu BPEJ) podle map bonitovaných půdně ekologických jednotek jsou zastoupeny především typy půd následujících charakteristik:

- HPJ 29 – Hnědé půdy a hnědé půdy kyselé a jejich slabě oglejené formy převážně na žulách, rulách, svorech a výlevných kyselých horninách, hlinité až lehké, mírně štěrkovité, převážně s dobrými vláhovými poměry.
- HPJ 34 – Hnědé půdy kyselé, hnědé půdy podzolové a jejich slabě oglejené formy v mírně chladné oblasti, většinou na žulách a rulách a různých jiných horninách, lehké, slabě až středně štěrkovité, s příznivými vláhovými poměry.
- HPJ 50 – Hnědé půdy oglejené a oglejené půdy na různých horninách (zejm. žulách a rulách), zpravidla středně těžké, slabě až středně štěrkovité až kamenité, dočasně zamokřené.
- HPJ 58 – Nivní půdy glejové na nivních uloženinách, středně těžké, vláhové poměry méně příznivé.
- HPJ 64 – Glejové půdy a oglejené půdy zbažinělé, avšak zkultiveně, na různých horninách, středně těžké až velmi těžké, příznivé pro trvalé travní porosty, po odvodnění i pro ornou půdu.
- HPJ 67 – Glejové půdy mělkých údolí a roviných celků při vodních tocích, středně až velmi těžké, zamokřené.
- HPJ 68 – Glejové půdy zrašelinělé a glejové půdy úzkých údolí, včetně svahů, obvykle lemující malé vodní toky, středně až velmi těžké, zamokřené (Bonitace čs. zemědělských půd a směry jejich využití, 1984).

2.2.5. Klimatické podmínky

Sledované území spadá do mírně teplé oblasti. Plošně nejrozsáhlejší je klimatická jednotka MT5. Nalezneme ji v nejvyšších polohách Želivské pahorkatiny a středních polohách Pacovské pahorkatiny. Nejchladnější oblast (MT3) jsou nejvyšší polohy Pacovské pahorkatiny.

Charakteristika MT5: Normální až krátké mírné až mírně chladné, suché až mírně suché léto.

Přechodné období normální až dlouhé s mírným jarem a mírným podzimem. Zima je normálně dlouhá, mírně chladná, suchá až mírně suchá s normální až krátkou sněhovou pokrývkou.

Za hlavní převládající směr proudění vzduchu lze určit v celoročním průměru proudění ze ZJZ směrů a vedlejší převládající směr větru ze směrů VJV. Celé území je značně větrné díky své absolutní nadmořské výšce, což má své nepříjemné důsledky na krajinu a hospodářské aktivity člověka v ní (polomy, vývraty, větrná eroze půdy, sněhové návěje a závěje apod.).

Na území MAS pracují čtyři meteorologické stanice Českého hydrometeorologického ústavu, z toho jedna automatizovaná stanice s profesionální obsluhou (Košetice, Křešín, Kramolín – nadmořská výška 532 m), dvě automatizované stanice s dobrovolnou obsluhou (Černovice, Dobešov – 580 m n. m.; Počátky – 618 m n. m.) a jedna automatizovaná srážkoměrná stanice (Kamenice nad Lipou, Vodná – 557 m n. m.).

Následující tabulky udávají přehledy teplot a srážek v letech 2008 až 2013 sledované Českým hydrometeorologickým ústavem na území Kraje Vysočina, kam zájmové území MAS spadá.

Tab. 2.2 d: Územní teploty v Kraji Vysočina v letech 2008 – 2013

	Měsíc												Rok 2008
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Teplota vzduchu (°C)	0,5	1,6	2,5	7,7	13,4	17,2	17,6	17,4	11,8	8,0	4,3	0,0	8,5
Dlouhodobý normál teploty vzduchu 1961 - 1990 (°C)	-3,3	-1,5	2,1	7,0	12,0	15,2	16,7	16,2	12,6	7,7	2,3	-1,5	7,2

Odchylka od normálu (°C)	3,8	3,1	0,4	0,7	1,4	2,0	0,9	1,2	-0,8	0,3	2,0	1,5	1,3
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2009
Teplota vzduchu (°C)	-4,4	-1,7	2,4	11,9	12,8	14,4	17,7	18,1	14,4	6,7	4,8	-1,4	8,0
Dlouhodobý normál teploty vzduchu 1961 - 1990 (°C)	-3,3	-1,5	2,1	7,0	12,0	15,2	16,7	16,2	12,6	7,7	2,3	-1,5	7,2
Odchylka od normálu (°C)	-1,1	-0,2	0,3	4,9	0,8	-0,8	1,0	1,9	1,8	-1,0	2,5	0,1	0,8
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2010
Teplota vzduchu (°C)	-5,1	-2,4	2	7,7	11,4	16,3	19,6	16,7	11	5,7	4,7	-5,1	6,9
Dlouhodobý normál teploty vzduchu 1961 - 1990 (°C)	-3,3	-1,5	2,1	7	12	15,2	16,7	16,2	12,6	7,7	2,3	-1,5	7,2
Odchylka od normálu (°C)	-1,8	-0,9	-0,1	0,7	-0,6	1,1	2,9	0,5	-1,6	-2	2,4	-3,6	-0,3
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2011
Teplota vzduchu (°C)	-1,6	-2,4	3,5	10	12,9	16,5	16	17,9	14,4	7,3	2	1	8,1
Dlouhodobý normál teploty vzduchu 1961 - 1990 (°C)	-3,3	-1,5	2,1	7	12	15,2	16,7	16,2	12,6	7,7	2,3	-1,5	7,2
Odchylka od normálu (°C)	1,7	-0,9	1,4	3	0,9	1,3	-0,7	1,7	1,8	-0,4	-0,3	2,5	0,9
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2012
Teplota vzduchu (°C)	-0,9	-5,9	4,8	8	14,1	16,8	17,9	18,2	13,1	7,2	4,6	-2	8
Dlouhodobý normál teploty vzduchu 1961 - 1990 (°C)	-3,3	-1,5	2,1	7	12	15,2	16,7	16,2	12,6	7,7	2,3	-1,5	7,2
Odchylka od normálu (°C)	2,4	-4,4	2,7	1	2,1	1,6	1,2	2	0,5	-0,5	2,3	-0,5	0,8
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2013
Teplota vzduchu (°C)	-2,1	-1,5	-0,7	8	11,9	15,6	19,5	17,7	11,6	8,8	3,6	0,7	7,7
Dlouhodobý normál teploty vzduchu 1961 - 1990 (°C)	-3,3	-1,5	2,1	7	12	15,2	16,7	16,2	12,6	7,7	2,3	-1,5	7,2
Odchylka od normálu (°C)	1,2	0	-2,8	1	-0,1	0,4	2,8	1,5	-1	1,1	1,3	2,2	0,5

Zdroj dat: Český hydrometeorologický ústav (<http://portal.chmi.cz>)

Tab. 2.2 e: Územní srážky v Kraji Vysočina v letech 2008 – 2013

	Měsíc												Rok 2008
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Úhrn srážek (mm)	33	20	64	34	50	61	89	60	47	26	61	29	574
Dlouhodobý srážkový normál 1961 - 1990 (mm)	42	37	37	42	76	82	75	75	49	37	45	43	644
Úhrn srážek v % normálu 1961 - 1990	79	55	174	80	66	74	118	80	96	71	136	66	89
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2009
Úhrn srážek (mm)	22	75	91	14	79	126	127	81	20	63	37	60	795
Dlouhodobý srážkový normál 1961 - 1990 (mm)	42	37	37	42	76	82	75	75	49	37	45	43	644
Úhrn srážek v % normálu 1961 - 1990	52	202	244	34	105	153	170	108	41	169	82	138	123
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2010
Úhrn srážek (mm)	68	19	33	61	104	85	117	156	88	11	44	56	843
Dlouhodobý srážkový normál 1961 - 1990 (mm)	42	37	37	42	76	82	75	75	49	37	45	43	644
Úhrn srážek v % normálu 1961 - 1990	163	50	90	145	137	104	157	208	179	31	98	129	131
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2011
Úhrn srážek (mm)	35	8	28	35	61	74	120	65	73	41	2	36	578
Dlouhodobý srážkový normál 1961 - 1990 (mm)	42	37	37	42	76	82	75	75	49	37	45	43	644
Úhrn srážek v % normálu 1961 - 1990	83	23	75	84	81	90	160	87	149	111	3	83	90
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2012
Úhrn srážek (mm)	86	35	15	33	56	77	107	69	43	46	22	57	646
Dlouhodobý srážkový normál 1961 - 1990 (mm)	42	37	37	42	76	82	75	75	49	37	45	43	644
Úhrn srážek v % normálu 1961 - 1990	205	95	41	79	74	94	143	92	88	124	49	133	100
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	R. 2013
Úhrn srážek (mm)	71	52	35	16	113	138	32	77	68	44	22	23	692

Dlouhodobý srážkový normál 1961 - 1990 (mm)	42	37	37	42	76	82	75	75	49	37	45	43	644
Úhrn srážek v % normálu 1961 - 1990	169	141	95	38	149	168	43	103	139	119	49	53	107

Zdroj dat: Český hydrometeorologický ústav (<http://portal.chmi.cz>)

2.2.6. Hydrologické podmínky

Zájmové území náleží téměř celou svou rozlohou k úmoří Severního moře. Pouze jihovýchodní část patří do povodí horního toku Jihlavy. Ta odvádí vodu z malé části zájmového území MAS Via rustica, z okolí Horní Cerekve, do Černého moře. Územím tedy prochází hlavní evropská rozvodnice, oddělující úmoří Severního a Černého moře.

Největším tokem odvádějícím vody sledovaného území do Severního moře je Trnava. Ta ústí do Želivky, která je přítokem Sázavy. Toto území náleží do zranitelné oblasti vodního díla Želivka. Jihozápadní zájmová oblast MAS Via rustica je odvodňována především Černovickým potokem odvádějícím vody do Lužnice. Jižní část území spadá do povodí Nežárky. Do ní se vlévají řeky Kamenice a Žirovnice, které pramení v oblasti mikroregionu Lípa.

V území je velké množství rybníků. Jedná se většinou o malá vodní díla vybudovaná přímo na tocích. Zpravidla jsou využívány k extenzivnímu či intenzivnímu chovu ryb. Intenzita chovu ryb společně se stupněm protierozní ochrany v povodí má zásadní vliv na kvalitu vody. Plošně největší na Košeticku jsou např. Nový nebo Martinický rybník, v Hořepnickém regionu Švajštýr či Vítovský rybník. V mikroregionu Stražiště to jsou např. Valcha, Mašát, Obora, Daniel, Loudal, Močidla a další. V mikroregionu Svidník patří mezi největší vodní nádrže Machát, Dvořiště, Skalický rybník a další. Na území Mikroregionu Brána Vysočiny byly například vystavěny rybníky Hejlovský a Božejovský, Pecovský a Dvouhrázný rybník, Kalich či Zámecký rybník najdeme v oblasti bývalého Svazku obcí Lípa.

Na zájmovém území MAS Via rustica jsou využívány jako lokálně významné zdroje podzemní vody studny, pramenní jímkы a jímací zářezy, které slouží pro místní zásobování vodou. V některých obcích vodovodní síť zcela chybí a obyvatelé jímají pitnou vodu ve vlastních studnách.

Hladina spodní vody v rulových zvětralinách je hlouběji zaklesnuta, propustnost masivu je slabá, puklinová. Půdní horizonty a zvětralinové pláště na rulách se vyznačují vyšší propustností. Ve svrchních partiích svahů jsou půdy lehčí a vysušenější, níže stoupá podíl jemnozemě, klesá propustnost půd a dochází k jejich periodickému povrchovému převlhčení a procesům oglejení.

Hladina podzemní vody vystupuje periodicky nebo i trvale k povrchu v nivních polohách nebo i ve svahových úzlabinách a depresích, kde ovlivňuje půdní horizonty a je příčinou glejového procesu (jedná se o půdotvorný proces na trvale převlhčených půdách, proces redukce železa příp. mangantu v anaerobních podmírkách – tedy bez přístupu kyslíku – s charakteristickým modrým až modrozeleným zabarvením). Ve svahových polohách se místy objevují vodní prameny.

Zemědělská půda s nevhodnými hydrologickými poměry pro intenzivní zemědělství byla odvodněna melioračními rýhami ústíciemi do zregulovaných drobných toků. Odvodňovací zařízení jsou místy narušena a dochází k heterogenitě pedologických podmínek. Tato místa mohou být i základem pro vznik lučních a mokřadních společenstev zvyšujících různorodost daného území.

Kvalita vody je většinou dobrá, ovšem místy je ovlivněna erozním smyvem půdy nebo bodovou kontaminací většinou tekutými statkovými hnojivy. Bodovými zdroji znečištění jsou i samotné obce bez dostatečného zajištění čištění odpadních vod.

Většina obcí nemá zařízení na přečišťování odpadních vod. Některé menší obce postrádají kanalizační systém zcela. Čistírny odpadních vod, zřízené ve větších obcích, jsou většinou zastaralé a zpravidla již kapacitně neodpovídají. Velká část zájmového území MAS Via rustica je zdrojovou oblastí pitné vody pro vodní dílo Želivka. Vzhledem k tomuto faktu je stupňován důraz na ochranu vody a zlepšování její kvality.

Problematika zásobování pitnou vodou a nakládání s odpadními vodami je řešena dále v samostatné kapitole.

Záplavová území a lokality ohrožené povodněmi

Dle Povodňového plánu pro území Kraje Vysočina patří území 25 obcí regionu MAS do vyhlášených záplavových území. Povodňový plán dále mj. vymezuje 22 vodních děl v zájmovém regionu, která mohou ovlivnit povodňovou situaci, a definuje celkem 20 konkrétních objektů ohrožených povodněmi nacházejících se v území MAS.

Tab. 2.2 f: Záplavová území a lokality

Vodní toky	Obce v záplavových územích vodních toků
Bělá	Mezná
Jihlava	Horní Cerekev, Horní Ves
Kejtovský potok	Obratař, Pacov, Vězná, Důl, Samšín, Hořepník, Pořná, Eš
Martinický potok	Chýstovice, Martinice u Onšova, Křešín, Onšov
Trnava	Bratřice, Velká Chyška, Lesná, Pacov, Těchobuz, Zhořec, Bořetice, Rovná, Arneštovice, Salačova Lhota, Samšín
Želivka	Nová Cerekev

Zdroj dat: http://dpp.kr-vysocina.cz/dpp/html_pub/index.html

2.2.7. Flóra

Fytocenologie a fytogeografie

Podle regionálního fytogeografického členění spadá zájmové území do fytogeografické oblasti Mezofytika, fytogeografický obvod Českomoravské mezofytikum, okrsek 67 – Českomoravská vrchovina. Dle Dostálkova seznamu floristických okrsků (fytocorionů) náleží území do obvodu II – Obvod hercynské a subatlantské květeny Čech a Moravy (Hercynicum) a do okrsku 55 – Českomoravská vrchovina.

Flóra oblasti se vyvíjela v podmírkách mírně teplého a vlhkého klimatu v podmírkách pahorkatiny. Charakter flóry je blízký podhorskému, objevují se prvky vegetace vyšších poloh Českomoravské vysociny, např. v území častý druh *Senecio rivularis* (Starček potoční). Zástupci teplomilné květeny nižších poloh pronikající údolím Želivky a jejích přítoků se zde projevují již jen velmi slabě. Flóra má v širším rámci hercynský charakter, možná ještě dozívá výskyt alpských druhů, významný je výskyt

boreálních rašeliništních druhů. Asi plošně nejrozšířenějšími přírodními klimaxovými společenstvy by se ve vyšších polohách staly bikové bučiny *Luzulo – Fagetum*. V nivách podél potoků jsou původní jasanové olšiny *Alnenion glutinoso – incanae*, v inverzních zářezech zřejmě společenstva *Piceo – Alnetum*.

Přirozené biotopy jsou v řešeném území značně změněny zásahy člověka, zejména hospodářským využitím krajiny, polařením i vznikem druhotních kulturních lesů se změněnou dřevinnou skladbou ve prospěch jehličnanů (především smrku příp. borovice). V lesních porostech se objevuje typické chudé spektrum acidofilních druhů kulturních smrčin a v podrostu se nezřídka objevuje přirozené jedlové zmlazení, mizející nedostatečnou ochranou opětovně z porostu. Díky novým zákonným normám se druhová skladba lesů více blíží potenciální vegetaci, kotlíky melioračních a zpevňujících dřevin jsou při současných obnovách lesa velmi časté. Poněkud více jsou zachována společenstva luhů podsvazu *Alnenion glutinoso – incanae* v doprovodné vegetaci potoků. Jen ojediněle jsou zachovány starší dubové lemy kulturních lesů.

Ohrožení zbytků přirozených lesních společenstev je aktuální zejména ze strany nevhodných obnovních zásahů, kdy se smýcením porostu dojde k rozvoji pasečné vegetace a omezení původního společenstva, změně světelních poměrů apod. Nevhodné jsou zpravidla i jakékoli zásahy do vodního režimu, včetně pojezdů těžké mechanizace zamokřeným terénem. Ochrannu je třeba zajistit např. v rámci vymezených prvků územního systému ekologické stability (ÚSES), resp. významných krajinných prvků (VKP).

Několika významnými lokalitami jsou zastoupena přirozená společenstva luk, která jsou ohrožena nejvíce ruderalizací a úpravou vodního režimu. Přirozený charakter mají místy menší partie vlhkých až mokrých luk v nivách toků a přilehlých svahových úzlabinách. V poměrně častých přirozených fragmentech mokrých luk je nejčastější vegetace společenstev podsvazu *Calthenion*, při delší absenci hospodaření *Filipendulenion*. Při okrajích zamokřených partií se objevuje vegetace luk svazu *Molinion*. V nejvlhčích partiích je zastoupena vegetace ostřicových společenstev slatiných luk svazu *Caricion fuscae*, ostrůvkovitě též *Caricion rostratae*. Ojediněle jsou v mokrých loukách zastoupeny i ostřicové porosty *Caricion gracilis*. Z mezofilních lučních společenstev jsou vzácněji zastoupena společenstva svazu *Violion caninae*, výjimečně se vyskytují porosty svazu *Arrhenatherion*, u nichž došlo k zornění nebo k převodu na chudé porosty kulturních luk převážně charakteru svazu *Cynosurion*. Teplomilnější společenstva jsou zastoupena vegetací mezofilních lemů svazu *Trifolion medii*, vzácně i *Hyperico perforaci – Scleranthion perennis*.

Ohrožení kulturních luk je aktuální jak při absenci, tak při intenzifikaci využití ploch, k čemuž dále přistupuje nebezpečí ruderalizace vlivem zemědělské výroby, zásahy do vodního režimu a řada dalších faktorů. Rovněž by bylo vhodné na zájmovém území MAS Via rustica v maximální možné míře zajistit aktivní ochranu kvalitnějších lokalit.

Společenstva křovin svazu *Prununion spinosae* jsou zastoupena málo jako liniová společenstva mezí, lesních lemů a podél cest. Ohrožení těchto porostů přichází zejména ze strany devastace těchto lokalit. Ohrožením je i hnojení přilehlých polí s následnou ruderalizací společenstev.

Litorální a vodní porosty rybníků zpravidla nejsou příliš vyvinuty.

Společenstva rákosin, ostřic a vodních bylin jsou ohrožena ze strany intenzifikace využití rybníků, vlivem okolní zemědělské činnosti i dalších zdrojů znečištění. Naopak i trvalá absence hospodaření v delším časovém horizontu vede k zániku rybničních biotopů.

Celkově lze zastoupení přirozených rostlinných druhů vlivem značného zkulturnění krajiny

hodnotit jako „ochuzené“, nicméně se začínají do krajiny opět vracet prvky intenzifikací minulé doby téměř vytlačené typu louky, remízky aj.

Začlenění do biogeografického systému

Zájmové území náleží do provincie středoevropských listnatých lesů, podprovincie hercynské. Dále území náleží do *bioregionu 1.46 – Pelhřimovského*. Bioregion zaujímá zhruba celek Křemešnické vrchoviny, tedy území na rozhraní jižních a středních Čech a jižní Moravy. Je tvořen plochou či členitou rulovou pahorkatinou až plochou ojediněle členitou vrchovinou, má biotu 4. bukového (40 %) a slaběji vyvinutého 5. jedlobukového stupně (60 %). Typická nadmořská výška se pohybuje od 480 do 710 m. Klima je homogenní, mírně teplé s chladnějšími vrcholovými partiemi. Z půdních typů převládají kambizemě, ve sníženinách pseudogleje a gleje. Ve flóře převažují hercynské druhy, potenciální vegetaci jsou zejména bikové, méně květnaté bučiny, v malé míře i acidofilní doubravy. Oblast je osídlena až od počátku středověku. Převažují kulturní smrkové lesy, četné pozemky luk jsou poškozeny melioracemi.

Začlenění dle Katalogu biotopů ČR (NATURA 2000)

Výčet a popis mapovaných biotopů:

Z lučních společenstev se v zájmovém území nejčastěji vyskytuje

T1.1 Mezofylní ovsíkové louky

– klasifikované na vyšších stupních aluviálních teras a na svazích ovlivněných často lidskou činností

T1.4 Aluviální psárkové louky

– vlhké louky zaplavovaných náplavů na hlubokých živinově bohatých půdách kolem větších toků

T1.5 Vlhké pcháčové louky

– podmáčených glejových půd v údolích menších toků a pramenišť

T1.6 Vlhká tužebníková lada

– vysokobylinná vegetace vlhkých živinově bohatých půd, biotopy vznikající často jako sukcesní stádium T1.5 ponechaných ladem

Z lesních společenstev jsou to biotopy

L4 Suťové lesy

– lesy svahů a roklí, dolních částí a svahových úpatí s akumulací balvanů a sutí

L5.1 Květnaté bučiny

– eutrofní obvykle kambizemní půdy na různých druzích hornin často s přechody či v mozaice s

L5.4 Acidofilní bučiny

– na svažitých minerálně chudých půdách na kyselých horninách jako jsou ruly a žuly. Na březích vodních toků, svahových prameništích a terénních sníženinách s hladinou podzemní vody v malých hloubkách místy vystupující na povrch se vyskytují

L2.2B Údolní jasanovo-olšové luhy

– tyto biotopy jsou doprovázeny biotopy křovin

K3 Vysoké mezofilní křoviny

– liniové porosty lesních lemů nebo podél cest obvykle s dominantní trnkou, dále

K1 Mokřadní vrbiny

– v terénních sníženinách s dlouhodobě stagnující hladinou spodní vody u povrchu půdy či nad ním, v litorálu rybníků, lesních mokřadech nebo

K2. 1 Vrbové křoviny hlinitých a písčitých náplavů

– rostoucí na březích potoků a řek na místech vystavených mechanickému působení silného vodního proudu.

S1.2 Štěrbinová vegetace silikátových skal a drolin

– tento biotop je většinou silně redukován z hlediska druhového zastoupení na mechová společenstva s min. zastoupením kapradorostů na skalkách do 5m výšky

K výše zmíněným biotopům se většinou v mozaice připojují *M1.5 Pobřežní vegetace potoků*, *M1.7 Vegetace vysokých ostřic*, *M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod*, případně *V1 Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod* nebo

Ojediněle se v území vyskytují další typy biotopů např. **M1.4** Říční rákosiny, **R1.4** Lesní prameniště bez tvorby pěnovců, **R2.2** Nevápnitá mechová slatinště, **R2.3** Přechodová rašelinště, **V2** Makrofytní vegetace mělkých stojatých vod, **T1.3** Poháňkové pastviny, **T1.9** Střídavě vlhké bezkolencové louky, **T2.3** Podhorské a horské smilkové trávníky, **T4.2** Mezofilní bylinné lemy, **L9.2** Rašelinné a podmáčené smrčiny, **L10.1** Rašelinné březiny a další.

V zájmovém území MAS Via rustica je převážně kulturní krajina, proto zde najdeme i velké množství biotopů silně ovlivněných nebo vytvořených člověkem značených kódem **X**.

Lokalita Trnava

Významná lokalita trvalého výskytu vydry říční (*Lutra lutra*) pro oblast Vysočiny. Trnávka je jedním z nejzachovalejších vodních toků Vysočiny se stabilizovanou vydří populací. Tok protínají místní komunikace s nízkým provozem a většina přemostění toku je vyhovující z hlediska průchodnosti vydrou. Tok prochází intravilánum několika malých obcí a není zatížen komunálním odpadem.

Lokalita v Lísovech

Velmi cenná rašelinště lokalita Českomoravské vrchoviny. Roste zde (jako na jedné ze dvou recentních lokalit v ČR) kriticky ohrožená třtina tuhá (*Calamagrostis stricta*). 1 z 5 navrhovaných druhových lokalit pSCI a z 9 recentně známých lokalit výskytu druhu srpnatky ferměžové (*Drepanocladus /Hamatocaulis/ vernicosus*) v kraji Vysočina.

2.2.8. Územní systémy ekologické stability (ÚSES)

Územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES) definuje zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v § 3 písm. a) jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přirodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu.

Cílem územních systémů ekologické stability je zejména vytvoření sítě relativně ekologicky stabilních území, ovlivňujících příznivě okolí, dále ekologicky méně stabilní krajiny, zachování či znovuobnovení přirozeného genofondu krajiny a nakonec zachování či podpoření rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev (biodiverzity).

Vytváření územního systému ekologické stability je podle § 4 odst. (1) zákona č. 114/1992 Sb. veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

Na spravovaném území MAS Via rustica se na tomto zájmu podílejí především orgány z oblasti územního plánování ve spolupráci s orgány ochrany přírody a vodohospodáři. Územní systémy ekologické stability (ÚSES) jsou podrobně vymezeny v územních plánech jednotlivých obcí.

Podle biogeografického významu rozlišujeme místní (lokální), regionální a nadregionální úroveň územního systému ekologické stability.

Interakční prvek je skladební prvek ÚSES, který nemusí navazovat na biocetra a biokoridory a nemusí s nimi tvořit funkční síť. Jedná se o relativně stabilní část krajiny s pozitivním vlivem na své okolí (např. doprovodná zeleň podél komunikace, která nespojuje biocentera).

V zájmovém území MAS Via rustica je vymezen 1 nadregionální biokoridor (K 120 Čunkovský hřbet – Pařezitý/Roštejn), 1 nadregionální biocentrum (NBC 80 Pařezitý – Roštejn), 17 regionálních a kolem 300 lokálních biokoridorů, 18 regionálních a přes 300 lokálních biocenter a více než 100 interakčních prvků.

Nejčastějšími biotopy těchto systémových jednotek jsou: přirozeně meandrující toky s mokřadní a vlhkomočilou vegetací (pásma litorálu a přilehlé vlhké louky s extenzivním využitím) a dále lesy s vysokým podílem druhů potenciální vegetace (vesměs listnaté a jedle) z toho vyplývá i nejobvyklejší management lokalit. U lučních společenstev se jedná především o pravidelné kosení 1-2 ročně, dle druhové skladby a u výskytu vzácných druhů po jejich odkvětu u mokřadní vegetace záleží na kvalitě a funkci dané lokality (vývojová - sukcesní stádia křovin nebo mokřadní balinná společenstva, zde není žádoucí zarůstání křovinami). U lesních společenstev se jedná o trend zvyšování podílu tzv. MZD (melioračních a zpevňujících dřevin) tedy zjednodušeně o zvyšování procenta listnatých dřevin v porostu, dle přirozené potenciální vegetace.

2.2.9. Chráněná území

Evropsky významné lokality

Část území MAS spadá do tří evropsky významných lokalit: Trnava (lokalita vydry říční) – zasahuje do katastrálních území 10 obcí MAS, Martinický potok (lokalita vránky obecné) – zasahuje do katastrálních území 7 obcí MAS, V Lisovech (druhově bohaté smilkové louky, přechodová rašelinště a třasoviště, lokalita srpnatky fermežové) – zasahuje do katastrálního území 1 obce MAS.

Maloplošná chráněná území

V zájmovém regionu MAS bylo dle Ústředního seznamu ochrany přírody (<http://drusop.nature.cz>) dosud vyhlášeno celkem 17 maloplošných chráněných území, z toho 10 přírodních památek a 7 přírodních rezervací. Celková rozloha těchto území v regionu MAS činí cca 90 ha, přičemž tři chráněné lokality zasahují svým územím i mimo region MAS a jedno chráněné území přesahuje hranice MAS pouze svým ochranným pásmem. Naopak dvě chráněná území zasahují do regionu MAS pouze svým ochranným pásmem, vlastní lokality leží za hranicemi zájmového území. Podrobný přehled je uveden v samostatné příloze. V chráněných územích jsou realizována opatření na zachování nebo zlepšení stavu jejich předmětu ochrany a na zabezpečení území před nepříznivými vlivy okolí, a to dle příslušných plánů péče zpracovaných pro jednotlivá chráněná území.

Památné stromy

V území MAS se nachází celkem 246 památných stromů (<http://drusop.nature.cz>), z toho je 30 jednotlivých stromů, 12 skupin stromů s celkem 27 stromy a 4 stromořadí s celkem 189 stromy. Druhově se jedná o 231 lip, 6 dubů, 3 buky, 2 javory, 1 habr, 1 jasan, 1 cypříšek a 1 tis. Péči o památné stromy zajišťují jejich vlastníci na základě podmínek stanovených příslušným orgánem ochrany přírody.

2.2.10. Fauna

Podrobný průzkum výskytu jednotlivých skupin nebyl aktuálně proveden, proto lze vycházet např. z Atlasu hnízdního rozšíření ptáků v ČR (Šťastný, 1991), Atlasu rozšíření obojživelníků v ČR (Moravec, 1994), z pozorování místních znalců či z vlastního pozorování.

Přesto, že došlo na zájmovém území k výrazné redukci přírodních stanovišť nachází se tu několik zvláště chráněných druhů, které buď přečkaly období chemizace a devastace krajiny druhé poloviny 20. století anebo se již do regenerujícího prostředí vrátily. Jedná se zejména o koroptev polní (*Perdix perdix*). Populace se v zájmovém území MAS Via rustica pohybovaly na hranici přežití, lokálně se stav uspokojivě zvyšuje. Tento fakt je momentálně způsoben absencí keřových společenstev, která poskytují koroptvím kryt především v zimním období a současně i velkoplošným způsobem hospodaření. Dalšími zvláště chráněnými druhy pozorovanými v území jsou rak říční (*Astacus astacus*) a škeble rybničná (*Anodonta cygnea*), které lze nalézt například v extenzivně obhospodařovaných rybnících či v potocích s přírodním charakterem dna a břehů. Populace jsou značně ohroženy postupným zanikáním a znečištěním lokalit. Velmi reálné ohrožení původních druhů raků v území je expanzivní šíření „amerických zástupců“, jako je především rak signální (*Pacifastacus leniusculus*). Mezi zvláště chráněné živočichy na sledovaném území jsou řazeni také mihule potoční (*Lampetra planeri*), střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*), zmije obecná (*Vipera berus*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*), kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*), výr velký (*Bubo bubo*). Druhové složení fauny lesních porostů je vlivem monokulturizace ochuzené.

Ze savců lze jmenovat lišku obecnou (*Vulpes vulpes*), zajíce polního (*Lepus europaeus*), prase divoké (*Sus scrofa*), srnce obecného (*Capreolus capreolus*), netopýra velkého (*Myotis myotis*), plšíka lískového (*Muscardinus avellanarius*), vydru říční (*Lutra lutra*) a další.

Z ptáků se vyskytují běžné druhy kulturní krajiny (viz Atlas hnízdního rozšíření). Za zmínku stojí hnízdění dravců jako je káně lesní (*Buteo buteo*), poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*), moták pilich (*Circus cyaneus*) a další.

Z obojživelníků byly pozorovány skokani ze skupiny zelených i hnědých, ropucha obecná (*Bufo bufo*), blatnice skvrnitá (*Pelobates fuscus*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), mlok skvrnity (*Salamandra salamandra*), čolek horský (*Triturus alpestris*) a čolek obecný (*Triturus vulgaris*). Z ryb byli pozorováni pstruh obecný (*Salmo trutta morpha fario*), okoun říční (*Perca fl uviatilis*), štika obecná (*Esox lucius*), plotice obecná (*rutilus rutilus*), kapr obecný (*Cyprinus Carpio*) a další.

2.2.11. Základní charakteristika zemědělství

Rostlinná produkce

Na převážné většině pozemků sledovaného území hospodaří zemědělská družstva a jiné právnické osoby. Jsou většinou nájemci pozemků vlastníků převážně pocházejících z obcí mikroregionu. Několik občanů obcí obdělává půdu vlastními silami v blízkosti svých stavení. Zpravidla se jedná o pozemky s výměrou menší než 1 ha. Ojediněle zde nalezneme i soukromé zemědělce hospodařící na větších rozlohách.

V rámci kolektivizace zemědělství proběhly v minulosti i v tomto území rozsáhlé úpravy pozemků. Jedná se především o odvodňování mokřadů stavbou technických zařízení (tzv. meliorace) a zahľubováním malých vodních toků. Zpravidla se kácely dřeviny rostoucí mimo les a pro ně vhodné stanoviště jako byly meze a cesty se rozoraly. To mělo za následek snížení rozmanitosti krajiny, změnu jejího rázu, ohrožení pozemků vodní i větrnou erozí a snížení druhové pestrosti flóry i fauny. Dále docházelo k poškozování bioty, půdy a vod vlivem intenzifikace zemědělství, a to především používáním minerálních hnojiv a pesticidů proti plevelům a škůdcům.

Zemědělské pozemky se hnojí jak statkovými, tak průmyslovými hnojivy. Porosty jsou zpravidla ošetřovány rostlinolékařskými přípravky, ekologické zemědělství není provozováno ve významném rozsahu.

Zájmové území je součástí oblasti všeobecně považované za výrobní typ bramborářský.

S ohledem na nebezpečí vodní eroze je zde velmi málo lokalit vhodných pro pěstování okopanin a širokořádkových plodin, přesto jsou zde tyto plodiny ve významném množství pěstovány. Rozlehlé bloky orné půdy často pokrývají velké části kopců. Z tohoto důvodu není ani možné zajistit směrem orby dostatečnou ochranu celého pozemku. Často tedy dochází i k orbě po spádnici. Proto v rámci ochrany půdy před erozí vznikají vysévány ochranné lemy jiných plodin (např. obilovin), které zastávají protierozní funkci takovýchto lokalit.

Živočišná produkce

V území se většina podniků specializuje na chov mléčného skotu, dále na chov prasat. Ojediněle se chová drůbež či ovce a kozy.

Z dotačních titulů pro zemědělce jsou využívány především dotace na nákup strojů či živočišnou výrobu nebo platby na plochu. Nabízí se prostor pro získávání dotací na biopásy, zatravňování, zalesňování, meziplodiny či pastvu atp.

2.2.12. Myslivost

Území MAS Via rustica je rozděleno do 72 honiteb, z nichž některé do území zasahují pouze okrajově. Vlastníci honebních pozemků, kteří nesplňují podmínky pro vznik samostatné honitby, se sdružují do honebních společenstev. V zájmovém území má své sídlo 41 honebních společenstev. Společenstevní honitba je tedy převažující druh honitby. Honitby jsou držiteli honiteb zpravidla pronajímány jejich uživatelům.

Obr. 2.2 d: Honitba

V zájmovém území MAS Via rustica působí 46 mysliveckých spolků. Hlavním posláním mysliveckých spolků jako uživatelům honiteb je zachování a ochrana přírody a krajiny a volně žijící zvěře a myslivosti, která je propojena řadou činností na úseku chovu a ochrany zvěře, včetně péče o trvalý rozvoj těchto hodnot. Tyto činnosti jsou neoddělitelně spojeny s aktuální žadoucí regulací početních stavů populací jednotlivých druhů volně žijící zvěře tak, aby živelný nárůst početních stavů jednoho druhu zvěře nebyl limitujícím faktorem pro zachování či přirozený vývoj ostatních druhů zvěře.

Sčítání zvěře komplikuje nedostatek sněhu, jelikož nejsou viditelné stopy. Lovecká sezóna trvá vždy od 1. dubna do 31. března následujícího roku. V honitbách na území MAS Via rustica se vyskytují zejména následující druhy lovné zvěře: srnčí (nejpočetnější), zajíci, prase divoké a koroptve. Mimo lovné zvěře myslivci evidují i druhy, které by bez jejich péče jen těžko přežívaly, jako např. koroptev

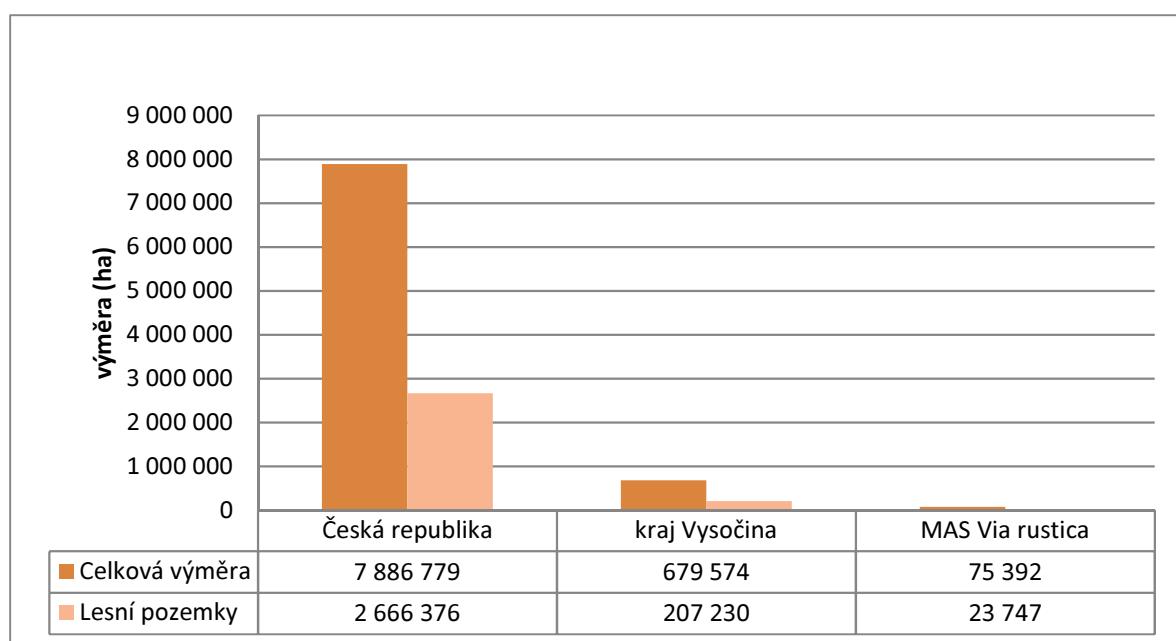
polní nebo některé druhy kachen. Sčítání je velmi důležitým podkladem pro myslivecké hospodaření, podaří se zachytit i chráněné druhy živočichů, jako například bobra evropského nebo vydry říční. Stavy zvěře se v posledních letech mírně zvyšují.

Škody způsobené zvěří vzniklé vlastníkům honebních pozemků se řeší finanční náhradou.

2.2.13. Lesní hospodářství

Místní akční skupina Via rustica se stará o území 753,9 km², které z více než jedné třetiny pokrývají lesní porosty 31,5%, na 60,4% je zemědělská půda, 1,5% vodní plochy a zbylá procenta připadají na urbanizované území a ostatní plochy.

Graf 2.2 c: Porovnání lesní půdy (ha)

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>, 2014

Tab. 2.2 g: Porovnání lesní půdy

Porovnání lesní půdy (ha)			
Rok 2014	Celková výměra	Lesní pozemky	Celková výměra obce (%)
Česká republika	7 886 779	2 666 376	33,81
kraj Vysočina	679 574	207 230	30,49
MAS Via rustica	75 392	23 747	31,50

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>, 2014

Vegetační pásmovitost porostů lokality zahrnuje dle nadmořské výšky 425 m n. m – 744,2 m n. m. lesní vegetační stupně dubobukový, bukový (místy nahrazený dubojehlíčnatou varietou – dub, jedle, smrk), jedlobukový (tedy 3. až 5. LVS).

V lesních porostech je hlavní hospodářskou dřevinou lokality především smrk (přetrvává z éry smrkových monokultur minulého století), okrajově i borovice s vtroušeným modřínem a jedlí, z listnáčů se vtroušeně vyskytují buk a dub. V lesních okrajích se uplatňuje bříza, osika, třešeň, místy lípa ve vlhkých lokalitách též olše (především olše lepkavá ve vyšších polohách též olše šedá).

V současné době se preferuje hospodaření na menších lesních celcích (tedy zmenšuje se plocha stejnověkých monokulturních porostů) a vysazují se kotlíky listnáčů nebo se nechávají perspektivní listnaté výstavky k přirozenému zmlazení. Ve skladbě nových výsadeb jsou z 30% zastoupeny listnaté dřeviny podle lesního vegetačního stupně - LVS (zejména buk, dub), které jsou chráněny proti okusu zvěří. V posledních letech je zaznamenáváno přirozené zmlazení jedle bělokoré na celém území ČR, které však nedůslednou ochranou proti okusu zvěří mizí z porostu.

V rámci důsledné ochrany lesních porostů lokality před škůdci a díky pravidelné kontrole se drží populace zejména hmyzích škůdců (nejznámější lýkožrout smrkový) pod kalamitní hladinou.

Kraj Vysočina je krajem s největším počtem vlastníků lesa, s nejvyšším dosahovaným celkovým běžným přírůstkem v m³/ha a zároveň nejnižším podílem státních majetků. Je to kraj s největším počtem žádostí a největším objemem čerpání finančních příspěvků na sdružování vlastníků lesů malých výměr, na vyhotovení lesních hospodářských plánů a na ekologické a k přírodě blízké technologie.

Jedním z nejdůležitějších vlastníků na území MAS jsou obce a města. Z veřejných setkání vyplynulo, že obce v nemalé míře hospodaří, či pomáhají hospodařit i na soukromých pozemcích a zřizují samostatné společnosti pro hospodaření v lesích (Lukavec, Těchobuz, Kámen, Žirovnice, Pacov). Zároveň zaznělo, že bydlení drobných vlastníků mimo region může být problémem pro udržování lesů a lesních pozemků (Lukavec). Rovněž byla vznesena myšlenka nesouladného hospodaření v lesích oproti navrženým lesním hospodářským plánům, zejména z pohledu nedovolených těžeb, popř. nadměrné těžby. V tomto ohledu došlo i ke změnění údržby lesů, např. kůrovec, kdy soukromí vlastníci nedodržují správné zásady hospodaření a tím narušují i hospodaření okolních vlastníků.

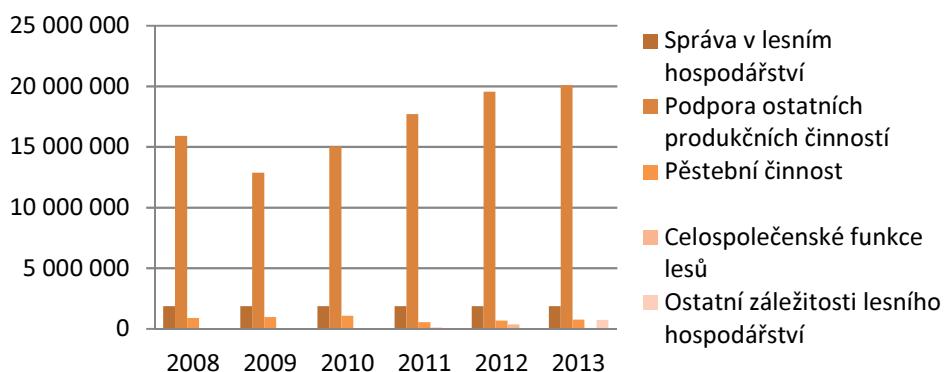
Tab. 2.2 h: Provoz a investice v lesním hospodářství

Výdaje na provoz v lesním hospodářství na území MAS v roce 2008 až 2013 (Kč)							
Provoz	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	Celkem
Správa v lesním hospodářství	1 866 610	1 866 610	1 866 610	1 866 610	1 866 610	1 866 610	11 199 660
Podpora ostatních produkčních činností	15 898 910	12 880 850	15 030 100	17 716 350	19 543 720	20 079 537	101 149 467
Pěstební činnost	868 750	961 950	1 057 060	531 100	655 420	735 556	4 809 836
Celospolečenské funkce lesů	15 960	13 760	23 260	79 500	350 600	50 431	533 511
Ostatní záležitosti lesního hospodářství	0	0	0	2 000	4 000	720 281	726 281

Investice do lesního hospodářství na území v roce 2008 až 2013 (Kč)							
Investice	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	Celkem
Správa v lesním hospodářství	0	20 810	31 810	902 460	673 640	0	1 628 720
Podpora ostatních produkčních činností	112 200	278 240	1 605 510	2 425 810	98 760	650 104	5 170 624
Pěstební činnost	139 350	2 578 100	4 425 690	193 120	935 500	0	8 271 760
Celospolečenské funkce lesů	0	791 040	3 313 390	226 800	1 563 600	0	5 894 830
Ostatní záležitosti lesního hospodářství	8 000	0	0	0	0	0	8 000

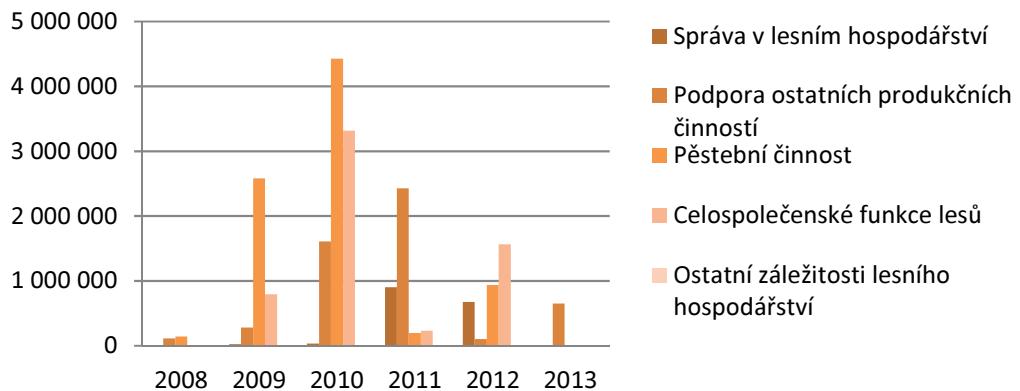
Zdroj dat: <http://www.rozpoctobce.cz>

Graf 2.2 d: Výdaje na provoz v lesním hospodářství v roce 2008 až 2013 (Kč)

Zdroj dat: <http://www.rozpoctobce.cz>

Graf 2.2 e: Investice do lesního hospodářství v roce 2008 až 2013 (Kč)

Zdroj dat: <http://www.rozpoctobce.cz>

V lesním hospodářství nemáme k dispozici mnoho statistických údajů, ale z veřejných komunitních setkání se starosty a zástupci obcí jasně vyplynulo, že na území MAS v oblasti lesnictví je zapotřebí se zaměřit na zalesňování a zakládání lesů, výstavbu a opravu lesních cest, včetně souvisejících objektů. Lesními a polními cesty vzniká propojenosť malých obcí, která je pro území důležitá a je potřeba využít všechn možných dotačních prostředků. V současné době je z finančních důvodů péče o lesy omezená (např. soukromé osoby a Věžná). Získáním financí by bylo podpořeno hospodaření v lesích. Taktéž z jednání vyplynulo, že je zapotřebí vybavit obce a podnikající v lesnictví drobnou i těžkou technikou od motorových pil, drtičů, štěpkovačů, přes traktory až po využecí soupravy.

Na řešeném území není zpracována podrobná analýza stavu lesních cest v jednotlivých lesních hospodářských celcích (LHC). Jsou k dispozici souhrnná data ÚHUL za jednotlivá ORP. Nejvyšší ideální i skutečná hustota lesních cest je ze zájmového území v ORP Jihlava (jedná se pouze o jednu obec). V ORP Pacov a Pelhřimov dosahuje ideální hustota lesních cest 75% celorepublikového průměru, skutečná hustota pak pouze 65%. Cesty kategorie 1L pak v ORP Pacov a Pelhřimov tvoří pouze 35% z evidovaných lesních cest. Z uvedeného vyplývá zásadní potřeba zvýšit hustotu lesních cest zejména kategorie 1L odpovídající kvality.

Tab. 2.2 i: Hustota lesní sítě

Hustota v bm/ha	TŘÍDA						
ORP	L1L	L2L	Skutečná hustota	Ideální hustota	Rozdíl	Rozdíl v %	Škála
Jihlava	5,28	10,44	15,72	17,55	1,83	89,60	3
Pacov	3,20	5,96	9,16	13,66	4,50	67,03	1
Pelhřimov	2,72	5,20	7,92	13,28	5,36	59,65	1
Průměr za ČR			13,39	18,12	4,73		

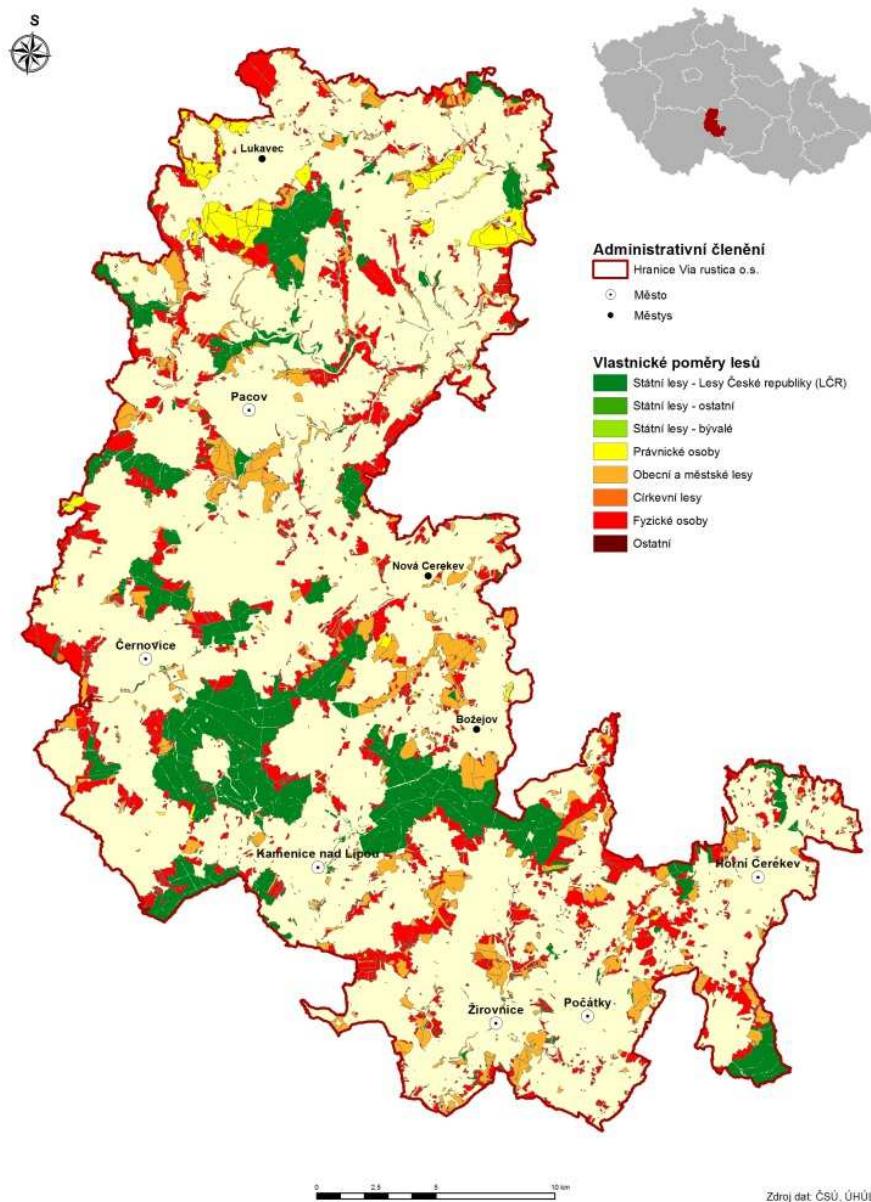
Zdroj dat: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

Je nutné podotknout, že ideální/optimální hustotu je nutné stanovit individuálně pro každý jednotlivý LHC s přihlédnutí ke geografickým, morfologickým a jiným kritériím LHC. Tuto hodnotu stanovuje na vyžádání pro jednotlivé LHC Ústav pro hospodářskou úpravu lesů a může se i významně lišit od průměrných hodnot.

V rekreačním vybavení lesů je všeobecně pocítován nedostatek odpočívadel, odpadkových košů, laviček, zdrojů vody. Návštěvníci lesů požadují zřizování naučných stezek, přístřešků, vyhlídek, míst k tábořením, dětských hřišť a parkovišť. Zavážení lesů odpady, především v období prázdnin, devastování lesů čtyřkolkami apod., to vše je nežádoucí element, který by mohl do budoucna být závažným problémem (vyplynulo z veřejného jednání např. Častrov). Zároveň je to příležitost k zavádění inovací a ekologické osvěty obyvatelstva.

Všechny tyto požadavky představují značné investice v oblasti technického vybavení lesních majetků na území MAS

Obr. 2.2 e: Vlastnictví lesů

2.2.14. Rybářství

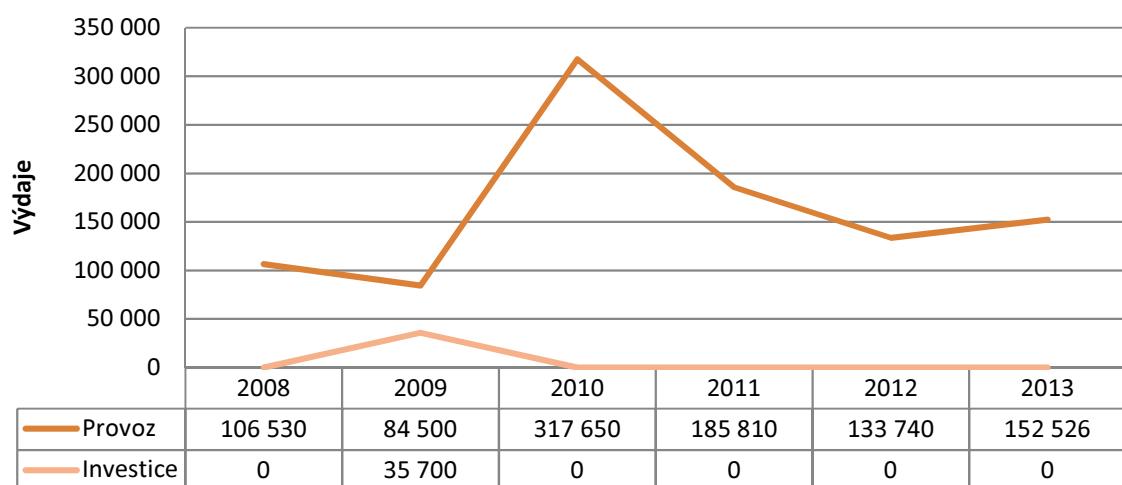
Již od 14. století jsou zaznamenány zprávy o zakládání rybníků. Rybníky byly v průběhu času často vypouštěny a přeměňovány na pastviny nebo pole. Došlo tak k rozpadu celého systému rybníkářského hospodářství. Ve druhé polovině 19. století došlo k rozvoji odvětví rybníkářství. Je třeba pozvednout význam ryb v lidské výživě. V ČR je spotřeba ryb příliš nízká (5 kg na obyvatele a rok). Rybářství je obor relativně malý, ale tradiční, dobře stabilizovaný a prosperující. Rybníkářství rozdělujeme na rybníkářství (chov ryb v rybnících pro tržní produkci ryb) a na rybářství v tekoucích vodách (využití povrchových vod ke sportovnímu rybolovu). Rybníkářství v regionu má tradici v rybničním chovu ryb, převážně kapra.

V zájmovém území MAS Via rustica je 1,1% z celkové výměry pozemků vedeno jako vodní plocha. Vodní nádrže jsou obhospodařovány soukromými vlastníky zpravidla intenzivním způsobem (především chov kaprovitých ryb) či rybářskými spolkami obvykle extenzivním způsobem vhodným pro sportovní typ rybářství. Toky na sledovaném území jsou v péči pouze pěti evidovaných rybářských spolků v Kamenici nad Lipou, Pacově, Počátkách, Těchobuzi a Žirovniči.

Svazy vykonávají rybářské právo, zajišťují chov, ochranu a lov ryb, ochranu životního prostředí, rozvíjí a popularizují rybářský sport.

V mimopstruhovém revíru se vyskytuje především kapr, štika, candát, lín, amur, tolstolobik, okoun a bílá ryba. V pstruhovém revíru je to především pstruh obecný, pstruh duhový, siven a lipan podhorní. Řeky a potoky slouží především pro sportovní rybaření.

Graf 2.2 f: Provoz a investice v rybářství od roku 2008 do roku 2013

Zdroj dat: <http://www.rozpocetobce.cz>

2.2.15. Životní prostředí v intravilánech obcí

Charakter a kvalita životního prostředí v intravilánech obcí jsou dány jejich urbanistickým uspořádáním, řešením a intenzitou dopravy, typem, rozsahem a umístěním průmyslových podniků, existencí veřejné zeleně, odpočinkových ploch apod.

Tab. 2.2 j: Organizace/provozovny působící úniky nadlimitního množství škodlivých látek

Látka	Typ úniku/přenosu	Organizace/provozovna
Amoniak (NH ₃)	Úniky do ovzduší	AGRIA Obrataň, ZOD – provoz Cetoraz Agrodružstvo Počátky Agropodnik Košetice a.s. ZD „Kalich“ – provoz Rodinov ZD Častrov ZD Těmice
Formaldehyd	Únik do ovzduší	Dřevozpracující družstvo Lukavec
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	Přenosy v odpadech	EDSCHA AUTOMOTIVE KAMENICE s.r.o. Pacovské strojírny, a.s., Pacov
Měď a sloučeniny (jako Cu)	Přenosy v odpadech	EDSCHA AUTOMOTIVE KAMENICE s.r.o.
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	Přenosy v odpadech	EDSCHA AUTOMOTIVE KAMENICE s.r.o. Pacovské strojírny, a.s., Pacov

Olovo a sloučeniny (jako Pb)	Přenosy v odpadech	Selekta Pacov
Oxidy dusíku (NOx/NO2)	Úniky do ovzduší	Dřevozpracující družstvo Lukavec
Polétagvý prach (PM10)	Úniky do ovzduší	Dřevozpracující družstvo Lukavec
Polycylické aromatické uhlovodíky (PAH)	Úniky do ovzduší	Pacovské strojírny, a.s., Pacov
Styren	Úniky do ovzduší	DUNO Freizeitartikel spol. s r.o., Moraveč

Zdroj dat: www.irz.cz.

Vzhledem k venkovskému charakteru zájmového území, s převahou sídel do 200 obyvatel a největším městem se zhruba 4 830 obyvateli, bez velkých průmyslových podniků a zón, zůstává i prostředí uvnitř obcí a měst poměrně zachovalé a málo znečištěné.

Doprava představuje vyšší zátěž spíše ve městech, kde jsou soustředěny větší výrobní podniky, a dále v několika obcích ležících na frekventovaných silnicích, zejm. hlavním tahu ve směru Tábor – Pelhřimov (silnice I/19 přímo procházející obcemi Obrataň, Kámen, Zlátenka) či silnici č. II/128 ve směru Lukavec – Pacov, která je zatěžována intenzivní nákladní dopravou související s provozem dřevozpracujícího podniku v Lukavci.

Důležitým prvkem intravilánů obcí a měst podílejícím se na utváření celkového charakteru prostředí a klimatu sídel jsou veřejná prostranství a prvky veřejné zeleně typu parků, odpočinkových ploch apod. I malé obce mají ve většině případů alespoň minimální zelené plochy vyžadující určitou pravidelnou údržbu – parčíky v okolí památníků obětem světových válek, návesní prostranství, okolí veřejných budov apod. Ve městech navíc nalezneme další rozsáhlejší plochy veřejné zeleně – parky, náměstí, prostranství na sídlištích, v okolí historických památek a turistických atraktivit, spadá sem např. také zeleň na hřbitovech aj. Součástí zeleně v intravilánech obcí a měst jsou v mnoha případech také památné stromy, vyžadující specifickou odbornou péči.

Běžnou údržbu – sekání trávníků, péči o záhony apod., zajišťují obce a města dle možností vlastními pracovníky a vlastním vybavením, v menších obcích též např. formou veřejné brigády občanů, ve spolupráci se školami, místními spolkami apod. Rozsáhlejší zásahy jsou většinou zadávány odborným firmám.

Pravidelná údržba uvedených prostranství či dokonce zřizování nových ploch veřejné zeleně, odpočinkových zón atd., které jsou nezbytné pro spokojený život místních obyvatel i návštěvníků, představují v omezených obecních a městských rozpočtech nemalou částku, a jsou proto mnohdy odsouvány za jiné priority.

2.2.16. Využití obnovitelných zdrojů energie

Obnovitelné zdroje energie (voda, vítr, sluneční záření, biomasa) nejsou v zájmovém regionu příliš využívány. Je to dáno geografickou polohou a přírodními podmínkami, udávajícími mimo jiné např. intenzitu slunečního světla a proudění větru v průběhu roku, dále pak vysokými pořizovacími náklady příslušného technického vybavení a jejich dlouhou návratností.

Určitým limitujícím faktorem je také nedostatečná osvěta a informovanost v této oblasti.

Vodní energie

Podmínky pro využití vodní energie jsou v regionu, stejně jako v celé České republice, poměrně limitované (hydroenergeticky využitelný potenciál vodních toků v ČR je asi 3 400 GWh/rok, z toho v malých vodních elektrárnách je využitelných cca 1 600 GWh/rok). Lokality využitelné pro zřízení malých vodních elektráren, stejně jako zvolená technická řešení, musí splňovat určité podmínky z hlediska vlivu na životní prostředí.

Vodní energie je v regionu omezeně využívána prostřednictvím malých vodních elektráren soukromých vlastníků. Tato energie může být použita k vlastní spotřebě výrobce (např. k osvětlení, vytápění, ohřevu vody apod.) nebo je možné ji dodávat na základě smluvní dohody s distributorem do veřejné rozvodné sítě.

Větrná energie

Využití energie větru je v zájmovém území rovněž značně omezené. Lokality vhodné pro výrobu tohoto typu energie jsou většinou ve vyšších nadmořských výškách, s rychlosťí větru nejlépe nad 5 m za sekundu, úlohu zde hrají též vhodné geologické podmínky apod. Problém představuje také velmi diskutabilní vliv větrných elektráren na životní prostředí (z hlediska hluku, narušení krajinného rázu apod.).

V zájmovém území MAS v současné době plánuje výstavbu větrné elektrárny město Pacov.

Sluneční energie

Také využití solární energie je v regionu limitováno přírodními podmínkami. Množství sluneční energie v průběhu roku kolísá, nejvíce slunečního světla dopadá v období od dubna do října, kdy je spotřeba tepla nejnižší (v celé ČR ročně dopadá na plochu 1 m² v průměru 1 100 kWh solární energie, celková doba slunečního svitu /bez oblačnosti/ se pohybuje v rozmezí 1400 – 1700 hod./rok). Sluneční energii je možné využít s pomocí slunečních kolektorů k výrobě tepla (ohřevu vody, vytápění budov apod.) a k přeměně na elektrickou energii prostřednictvím fotovoltaických článků. Účinnost solárních kolektorů je dle umístění a využití 50 – 80 % za rok.

V regionu byly např. vakuové solární kolektory instalovány díky programu Státního fondu životního prostředí „Slunce do škol“ na budově základní školy, jídelny a budoucího penzionu v Hořepníku, kde slouží k ohřevu vody, přitápění a zároveň k demonstrativním a výukovým účelům.

Energie z biomasy

Biomasa (tj. organická hmota rostlinného nebo živočišného původu) může být získávána ze zemědělské a lesnické produkce (dřevo a dřevní odpad, rychle rostoucí plodiny, štěpka, sláma, exkrementy zvířat...), z průmyslové činnosti, komunálního odpadu apod. (kaly čistíren odpadních vod, bioplyn ze skládek odpadů...). Dá se využívat přímým spalováním či k výrobě paliv.

Lesnická biomasa je získávána zejména štěpkováním zbytků po těžbě i dalších dřevařských sortimentů v rámci hospodaření v lesích i s dřevinami mimo les. V některých katastrálních územích je pěstována lesnická biomasa na plantázích rychle rostoucích dřevin (zpravidla nepůvodní druhy topolů), leckdy i ve významných výměrách. Získaná štěpka se zpravidla využívá k přímému spalování v zařízeních k tomu určených.

Energii z dřevní hmoty pro účely vytápění veřejných i soukromých objektů v obci využívá městys Nová Cerekev, provozující výtopnu na spalování štěpk aj. biomasy.

Zemědělská biomasa je v současné době zajímavým zdrojem příjmů, ale bohužel není využívána jako primární zdroj energie zemědělských podniků, ale je využívána zejména na výrobu elektrické energie a její prodej do distribuční sítě za dotované ceny. Zejména větší zemědělské podniky proto pěstují širokořádkové plodiny ve zvýšené míře a tyto zpracovávají prostřednictvím bioplynových stanic. Bioplynová stanice na rostlinnou zemědělskou biomasu je v současné době provozována v Jetřichovci (místní část města Pacov) a ve Věžné. Ve městě Pacov je pak provozována bioplynová stanice na vedlejší živočišné produkty a vybrané odpady.

Kapacita a hustota zemědělských bioplynových stanic se v řešeném území a jeho okolí jeví jako naddimenzovaná. Vzhledem k tomu, že nejvhodnější a nejčastěji využívanou surovinou pro zemědělské bioplynové stanice je kukuřice, roste v některých částech regionu výměra pozemků, na kterých je tato plodina pěstována. V kopcovité krajině, která v řešeném území převládá, není tento způsob využití zemědělské půdy možné považovat za vhodný. O tom svědčí i fakt, že surovina pro bioplynové stanice je dovážena na velké vzdálenosti. Důsledkem toho je zvýšená vodní eroze na kopcovitých půdních blocích a v době sklizně i zvýšená dopravní zátěž na komunikacích.

Zdroj: Solární liga, www.solarniliga.cz

2.3. Technické zázemí a životní prostředí v obcích

2.3.1. Zásobování pitnou vodou, odvádění odpadních vod

Zdroje pitné vody

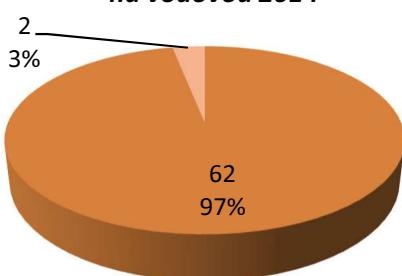
V regionu MAS je celkem 45 podzemních vodních zdrojů (11 na území ORP Pacov, 32 na území ORP Pelhřimov, 2 v ORP Jihlava) a 1 povrchový vodní zdroj (Ježkovský rybník, k.ú. Žirovnice, ORP Pelhřimov). Z podzemních vodních zdrojů jich 43 spadá dle vyhlášky č. 428/2001 Sb. do kategorie surové vody A1 (pro účely úpravy vody na pitnou je nutná jednoduchá fyzikální úprava a dezinfekce, například rychlá filtrace a dezinfekce, popř. prostá písková filtrace, chemické odkyselení nebo mechanické odkyselení či odstranění plynných složek provzdušňováním). Povrchový vodní zdroj spadá do kategorie A3, kdy je nutná intenzivní fyzikální a chemická úprava, rozšířená úprava a desinfekce, například chlorování do bodu zlomu, koagulace, flokulace, usazování, filtrace, adsorpce (aktivní uhlí), desinfekce (ozón, konečné chlorování), kombinace fyzikálně chemické a mikrobiologické a biologické úpravy. U všech zdrojů pitné vody musí být v pravidelných intervalech odebrány vzorky vody a následně kontrolována jejich jakost, aby nedošlo k ohrožení veřejného zdraví.

Zdroj dat: Informační systém VODA České republiky (<http://voda.gov.cz>)

Vodovod

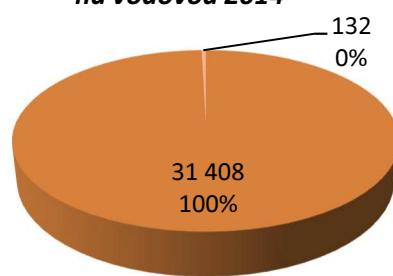
Ve většině kmenových obcí regionu MAS je vybudován vodovod, pouze v obcích Lesná (ORP Pacov) a Martinice u Onšova (ORP Pelhřimov) je obyvatelstvo zásobeno pitnou vodou z domovních studní. Z konzultací se starosty a zastupiteli obcí vyplynulo, že obce trpí v letních měsících nedostatkem pitné vody, což je patrné na tlaku vody na vodovodních řadech. Z výše uvedeného vyplývá, že obce mají záměry řešit intenzifikaci a posilování vodních zdrojů pro zásobování pitnou vodou.

Graf 2.3 a: Počet obcí napojených na vodovod 2014

■ Počet obcí napojených na vodovod
■ Počet obcí nenapojených na vodovod

Graf 2.3 b: Počet obyvatel napojených na vodovod 2014

■ Počet obyvatel v obcích napojených na vodovod
■ Počet obyvatel v obcích nenapojených na vodovod

Zdroj dat:

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina (<http://prvk.kr-vysocina.cz>)

Český statistický úřad (www.czso.cz)

Kanalizace

Celkem 28 obcí regionu je vybaveno kanalizací vyústěnou do mechanicko-biologické čistírny odpadních vod. V některých obcích regionu není vybudována žádná veřejná kanalizační síť, odpadní

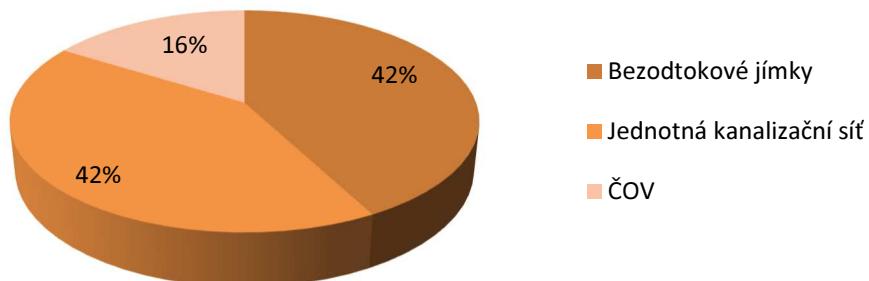
vody jsou zachycovány do bezodtokových jímek a odtud vyváženy do nejbližších ČOV nebo jsou přes domovní septiky vypouštěny do místních vodotečí nebo rybníků. V některých obcích je vybudována pouze dešťová kanalizace. V některých obcích mají vybudovány kanalizační sítě, jejich stoky jsou však opět zaústěny do místních vodotečí a rybníků, příp. jsou odpadní vody vypouštěny do bezodtokových jímek, odkud jsou vyváženy do ČOV v okolí nebo na pole. Některé objekty v obcích jsou vybaveny domovními čistírnami.

Zdroj dat:

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina (<http://prvk.kr-vysocina.cz>)

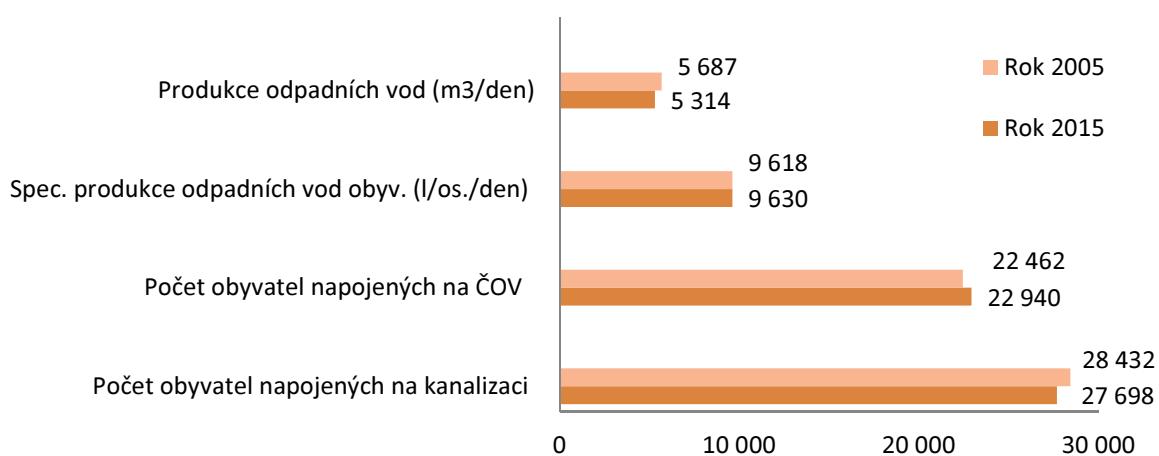
Český statistický úřad (www.czso.cz)

Graf 2.3 c: Počet obcí napojených na kanalizaci 2015

Zdroj dat: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina

Graf 2.3 d: Počet napojených obyvatel na kanalizaci v roce 2005 a v roce 2015

Zdroj dat: Český statistický úřad (www.czso.cz)

Základní strategické dokumenty k problematice:

- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina
- ÚPD obcí

Tab. 2.3 a: Čištění odpadních vod 2015

Obec	dle PRVK (r. 2000)	počet rekreantů (cca) 2000	2015	počet rekreantů (cca) 2015	ČOV	Počet obyvatel připojených na ČOV 2005	Počet obyvatel připojených na ČOV 2015
ORP Pacov							
Cetoraz	278	200	290	520	1	278	810
Lukavec	988	32	890	39	1	1 020	929
Obrataň	629	130	601	130	1	729	670
Pacov	4 714	330	4 459	150	1	4 966	4 595
Jetřichovec	151	16	166	15	1	161	161
Velká Rovná	95	10	64	14	1	95	78
Těchobuz	129	25	125	50	1	0	175
ORP Jihlava							
Horní Dubenky	648	120	637	24	1	0	661
ORP Pelhřimov							
Bohdalín	228	50	191	50	1	192	240
Bořetín	106	78	98	78	1	150	100
Božejov	633	150	628	100	1	783	725
Častrov	317	20	313	10	1	0	323
Černovice	1 491	45	1 449	45	1	1 460	1 480
Benešov	53	10	60	10	1	63	70
Horní Cerekev	1 410	15	1 439	100	1	1 416	1 539
Hořepník	573	120	569	120	1	630	580
Kamenice nad Lipou	4 220	293	3 933	310	1	3 220	3 538
Košetice	701	80	680	65	1	690	730
Leskovice	96	39	92	39	1	135	130
Vlasenice	59	70	79	100	1	79	59
Lidmaň	237	149	236	205	1	0	400
Mnich	238	45	235	45	1	205	270

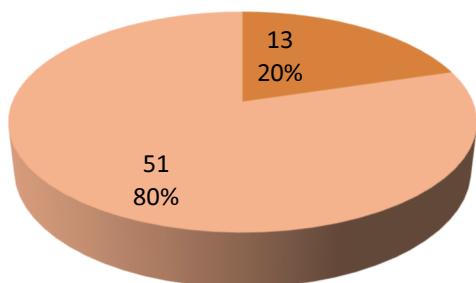
Moraveč	193	140	213	150	1	0	206
Nová Cerekev	751	55	712	45	1	806	745
Onšov	199	35	182	25	1	219	207
Počátky	2 548	30	2 366	50	1	2 310	2 300
Těmice	270	60	286	60	1	330	300
Žirovnice	2 566	220	2 548	219	1	2 700	2 500
Celkem	24 521	2 567	23 541	2 768	28	22 637	24 521

Zdroj dat: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina

Plynofikace

V regionu MAS je pouze 20 % obcí s přívodem plynu, tedy pouze 13 obcí s celkovým počtem 10 977 obyvatel je vybaveno plynofikací. V posledních letech s nárůstem ceny plynu se obyvatelé vracejí k vytápění tuhými palivy, což přispívá ke zhoršení kvality ovzduší.

Graf 2.3 e: Počet plynofikovaných obcí

Graf 2.3 f: Počet obyvatel v plynofikovaných obcích

Zdroj dat: Český statistický úřad (www.czso.cz)

Informační síť

Význam pevných linek v současné době klesá s rozvojem bezdrátových technologií přenosu informací, zejména z finančních důvodů. Kvalita pokrytí signálem GSM je lokální záležitostí. Lze konstatovat, že všichni mobilní operátoři s celostátní působností mají pokrytí signálem na většině území. Lokálně se vyskytují nepokrytá místa, většina však v neobydlených částech území. S dalším rozvojem komunikačních technologií je možno očekávat zlepšování kvality signálu.

Rozhlas

Téměř ve všech obcích MAS se nachází veřejný rozhlas, ale v mnoha obcích je třeba tato zastaralá rozhlasová zařízení zrekonstruovat.

Veřejné osvětlení

V současné době má většina obcí energeticky neúsporné veřejné osvětlení.

Veřejná zeleň

Pro život člověka je důležitá kvalita prostředí uvnitř města a obcí. Zelení potřebuje svoji periodickou a pravidelnou údržbu (např. na jaře se musí kosit trávníky, udržovat záhony, starat se o mobilní zelení, na podzim je nutné hrabat spadané listí, na jaře pak prořezávat stromy a keře apod.). Některé obce na území MAS ještě působí neupraveným vzhledem, dochází k neuváženým urbanistickým zásahům, regulacím vodních toků, likvidaci zeleně, záborům půdy, znečišťování ovzduší dopravou, výrobou apod. Ozeleňování a úpravy veřejných prostranství, zřizování klidových zón, rozumná péče o vodní plochy a toky v intravilánech obcí, to vše přispívá k zlepšování kvality životního prostředí v lidských sídlech. Funkcí veřejné zeleně je zlepšení kvality vzduchu, zachytávání prachu a smogu, částečně i absorpce hluku, zastínění a samozřejmě estetická funkce.

2.3.2. Dopravní infrastruktura

Silnice

Hlavní silniční síť území MAS je tvořena dvěma silnicemi I. třídy v celkové délce cca 35 km, 15 silnicemi II. třídy v celkové délce cca 185 km a 108 silnicemi III. třídy v celkové délce cca 330 km, územím MAS tedy prochází celkem cca 550 km silnic I., II. a III. třídy.

Nejvýznamnějšími komunikacemi jsou silnice I. třídy č. 19 ve směru Tábor – Pelhřimov protínající region ze západu na východ, která se v Pelhřimově napojuje na silnici č. 602 vedoucí do krajského města Jihlavu, a silnice I. třídy č. 34 ve směru České Budějovice – Jindřichův Hradec – Pelhřimov – Humpolec – Havlíčkův Brod – Svitavy, která představuje hlavní spojnici regionu s dálnicí D1. Celý úsek silnice č. 34 vedoucí územím MAS je současně součástí Evropské sítě mezinárodních silnic (pod č. E551). Silnice č. 19 a 34 jsou ve vlastnictví státu a jsou spravovány Ředitelstvím silnic a dálnic ČR.

Přímo v území MAS prochází silnice I. třídy 7 obcemi a 4 místními částmi: Obrataň, Kámen, Zlátenka, Leskovice (silnice č. 19) a Vodná, Kamenice nad Lipou, Johanka, Pravíkov, Nová Ves, Božejov, Ústrašín (silnice č. 34). V těchto sídlech představuje průchod frekventovaných silnic značnou dopravní zátěž, ať již z hlediska bezpečnosti či znečišťování ovzduší.

U silnice č. 19 je v posledních letech připravována postupná kompletní rekonstrukce zahrnující mj. silniční obchvat obce Kámen. Z veřejných jednání vyplynulo, že silniční obchvaty by uvítaly obec Kámen a městys Lukavec. V současné době je v obci Kámen pouze omezení průjezdu kamionů. Výstavba silničních obchvatů by zde vyřešila velmi silný provoz nákladní dopravy a tím by zajistila zkvalitnění dopravy a bezesporu i zlepšení kvality života občanů.

Vlastníkem silnic II. a III. třídy je Kraj Vysočina, který pro účely zajištění správy, údržby a oprav těchto silnic zřídil Krajskou správu a údržbu silnic Vysočiny, příspěvkovou organizaci.

Na území MAS jsou součástí páteřní silniční sítě Kraje Vysočina úseky silnic I. třídy č. 19 a 34 (viz též výše) a silnic II. třídy č. 112 (Benešov – Vlašim – Čechtice – Košetice – Červená Řečice – Pelhřimov – Horní Cerekev – Telč – Nová Říše – Želetava), č. 128 a č. 150 (Čáslavsko – Lukavec – Pacov – Věžná – Černovice – Deštná – Jindřichův Hradec – Nová Bystřice – Rakousko), č. 132 (Jarošov nad Nežárkou – Žirovnice – Počátky – Horní Cerekev) a č. 409 (Planá nad Lužnicí – Chýnov – Černovice – Kamenice nad Lipou – Žirovnice – Počátky – Studená – Český Rudolec – Slavonice – Vratěnín – Šafov (tučně jsou označena sídla ležící v území MAS)).

Vedle výše uvedených leží na silnicích I. a II. třídy zařazených do páteřní sítě další obce/místní části území MAS: Vodná, Johanka, Pravíkov, Nová Ves, Božejov, Ústrašín.

Mapa prioritních komunikací IROP 2014 – 2020 vydaná Krajským úřadem Kraje Vysočina k datu 27. 6. 2014 znázorňuje v rámci území MAS následující komunikace:

Silnice II. třídy splňující kritéria přijatelnosti pro financování z IROP

- Silnice č. II/128 (na území MAS úsek silnice ve směru Čáslavsko – Lukavec – Pacov – křižovatka se silnicí I/19).
- Silnice č. II/129 (na území MAS úsek silnice ve směru Pacov – Samšín – Hořepník – hranice k.ú. Arneštovice)
- Silnice č. II/132 + II/639 + II/112 (na území MAS úsek silnice ve směru hranice k.ú.– Počátky – Horní Cerekev – Hranice k. ú. Horní Cerekev)
- Silnice č. II/135 + II/409 + II/128 (na území MAS úsek silnice ve směru hranice k. ú. Mnich – Mnich – Bohdalín – Kamenice nad Lipou)
- Silnice č. II/150 (na území MAS úsek v rozmezí hranic k. ú. Čáslavsko)

Nadřazená silniční síť mimo TEN-T (ostatní dálnice, rychlostní komunikace a komunikace I. třídy).

- Silnice č. I/19 (v celé délce procházející územím MAS – viz výše)
- Silnice č. I/34 (v celé délce procházející územím MAS – viz výše)

Místní komunikace, ze zákona veřejně přístupné, sloužící převážně místní dopravě na území jednotlivých obcí (vč. ulic, náměstí, pěších komunikací, chodníků, parkovišť apod.) vlastní příslušné obce, které zajišťují jejich údržbu. Místní komunikace všech tříd jsou na některých místech ve velmi špatném až kritickém stavu a přitom kvalitní dopravní infrastruktura je v současné době základní podmínkou pro rozvoj celého regionu. Nedlouhou součástí místních komunikací jsou také mosty a mostky, které potřebují rovněž zrekonstruovat. Špatný stav komunikací, chybějící patníky, taktéž špatné dopravní značení a tím spojené riziko nehod se řešilo na veřejném jednání v obcích (Žirovnice, Lukavec, Hořepník, Počátky, Veselá).

Síť pozemních komunikací doplňují účelové komunikace, jejichž hlavním účelem je zpřístupnění zemědělských a lesních pozemků a mnohdy slouží i k propojení jednotlivých sídel. Jsou často bez živčného povrchu, nebo je tento povrch značně poškozen. V některých případech historické komunikace tohoto typu v důsledku velkoplošného zemědělského hospodaření zanikly, v jiných případech pak byly za minulého režimu vybudovány komunikace v jiných trasách a zde je pak často problém nevyřešeného vlastnictví.

Dopravní obslužnost

Na území MAS přepravuje osoby 329 linek, 13 dopravců, celkem 1814 spojů. V regionu nejvíce zajišťují přepravu společnosti ICOM a ČSAD. Ze statistických údajů vyplývá, že v regionu celkem vyjíždí do zaměstnání a škol 4398 osob, z toho 2384 mužů, 2014 žen. Do škol vyjíždí 1901 žáků a studentů. V každé obci na území MAS se nachází autobusová zastávka. Stav některých zastávek a čekáren vyžaduje rekonstrukce a modernizace pro větší bezpečnost cestujících (např. Častrov). Taktéž ve velmi špatném stavu je autobusové nádraží v Kamenici nad Lipou.

Parkovací kapacity, parkoviště a chodníky

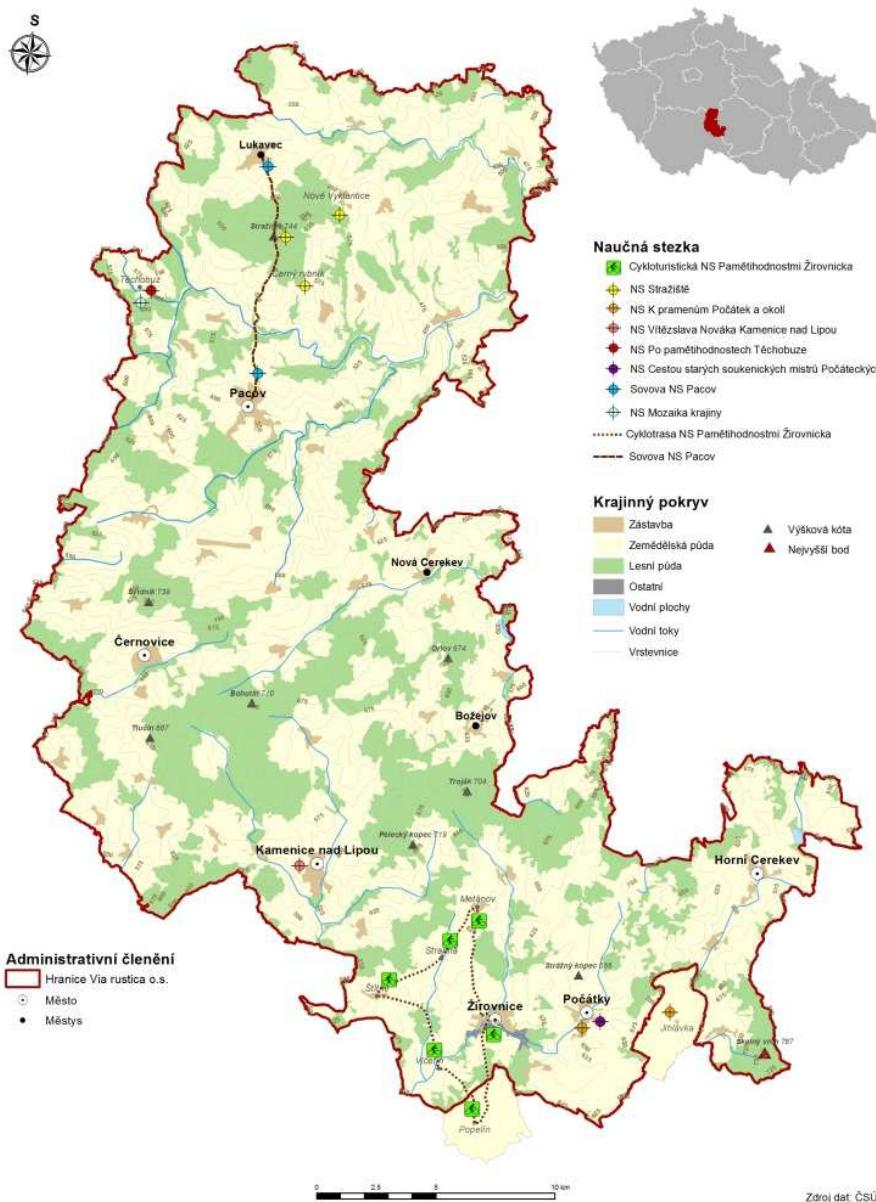
Převážně ve větších obcích a městech regionu jsou v místech hromadné bytové zástavby lokální problémy s nedostatkem parkovacích míst, způsobené nárůstem počtu osobních automobilů. V menších obcích se parkuje podél silnic nebo na soukromých pozemcích. Avšak obecní komunikace jsou různé technické kvality, většinou se jedná o velmi nekvalitní a poškozené povrchy. Převážně ve větších obcích je zapotřebí zrekonstruovat chodníky, včetně vybudování bezbariérových přístupů. Taktéž je zapotřebí vybudovat zpomalovací a bezpečnostní prvky na obecních komunikacích z důvodu větší bezpečnosti obyvatel.

Cyklotrasy

Cyklotrasy jsou vedeny převážně po silnicích III. a IV. třídy. Cykloturistické trasy jsou vedeny po místních komunikacích nebo po polních cestách, které jsou značené přímo v terénu, nebo na mapách. Územím MAS procházejí dvě významné cyklotrasy III. tř. (č. 161 A 321) a velké množství cyklotras IV. třídy. Podél cyklotras se nacházejí odpočinková stanoviště, informační tabule a mapy. Díky málo frekventovaným komunikacím III. a IV. třídy je možné trasy libovolně kombinovat, terén je většinou středně náročný pro všechny typy jízdních kol. Na území MAS se nevyskytují žádné cyklostezky.

Na území se vyskytují účelové komunikace, zpravidla se jedná o historické komunikace, kvalita jejich povrchu obvykle není dostačující. Jsou často bez živícného povrchu, v některých případech v důsledku velkoplošného zemědělského hospodaření i zanikly. Zde se naskytá možnost k jejich využití právě pro turistiku a cykloturistiku.

Obr. 2.3 a: Cyklotrasy

Železnice

Severní částí regionu prochází ze západu na východ neelektrizovaná železniční trať č. 224 Tábor – Horní Cerekev, se zastávkami v regionu Obrataň, Šimpach, Pacov, Leskovice, Nová Cerekev a Horní Cerekev.

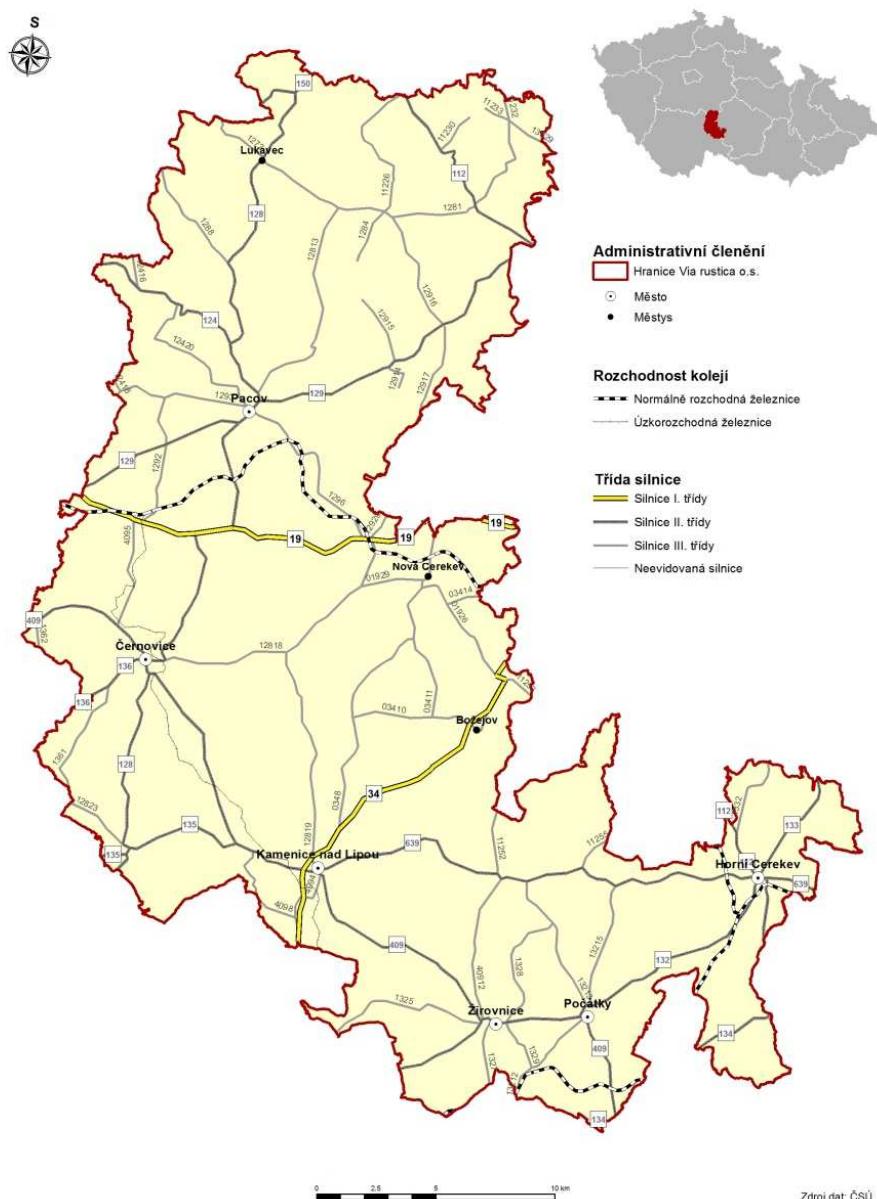
Jižní částí regionu prochází elektrizovaná železniční trať č. 225 z Veselí nad Lužnicí přes Jindřichův Hradec, Horní Cerekev a Jihlavu do Havlíčkova Brodu se zastávkou Počátky-Žirovnice a Jihlavku.

Ze severu k jihu prochází regionem a obě výše jmenované tratě propojuje úzkorozchodná trať č. 228 z Obrataně do Jindřichova Hradce.

Základní strategické dokumenty k problematice:

Páteřní silniční síť Kraje Vysočina

Obr. 2.3 b: Doprava

2.3.3. Nakládání s odpady

Svoz komunálních odpadů

Svoz komunálních odpadů (směsného odpadu a odděleně sbíraných složek odpadu) v regionu MAS zajišťuje převážně firma SOMPO, a.s., se sídlem v Pelhřimově, která poskytuje komplexní služby v oblasti nakládání s odpady jak pro své akcionáře (117 členských měst a obcí), tak pro podnikatelské subjekty. Firma SOMPO, a.s., má působnost na území okresu Pelhřimov i v okrajových a spádových oblastech sousedních okresů. Na území MAS firma provozuje centrální skládku (projektovaná kapacita skládky činí 846 000 m³, volná kapacita k 1. 1. 2011 činila 386 000 m³ odpadu,

předpokládaný provoz do roku 2022), dále dotřídovací linku separovaných odpadů (kapacita 2000 t/rok) a samostatné středisko svozu odpadů v Hrádku u Pacova, na které navazují překladiště odpadů v Počátkách a Humpolci (Humpolec leží mimo MAS). V systému jsou zapojeny i členské obce provozující sběrné dvory odpadů, kompostárny apod. O činnosti a rozvoji společnosti SOMPO, a.s., spolurozhodují členské obce, a to prostřednictvím volených zástupců do představenstva a dozorčí rady společnosti. Do systému firmy SOMPO, a.s., je zapojeno 59 obcí MAS (tj. 92 %).

Ve 4 obcích MAS ležících v jižní části území (Bohdalín, Kamenice nad Lipou, Těmice, Včelníčka) zajišťuje svoz a likvidaci komunálních odpadů firma AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o. (se sídlem v Praze), provozovna Jindřichův Hradec. Pro obec Horní Dubenky (jedinou obec MAS ležící v okrese Jihlava) zajišťuje odpadové služby firma A.S.A. Dačice, s.r.o. V obou případech se jedná o provozovny mezinárodních společností působících na trhu odpadového hospodářství v centrální a východní Evropě.

Zdroj dat: Kraj Vysočina, ISNOV 2011 (www.kr-vysocina.cz); SOMPO, a.s. (www.sompo.cz), květen 2014.

Sběrné dvory

Na území MAS mohou občané využívat služeb celkem 11 sběrných dvorů, a to ve městech Černovice, Horní Cerekev, Kamenice nad Lipou, Pacov (Pacov + Roučkovice - Hrádek), Počátky, Žirovnice, v městysech Božejov, Lukavec, Nová Cerekev a obci Obrataň. S výjimkou sběrných dvorů v Božejově a Horní Cerekvi (zde je možné odevzdat odpad po dohodě) mají všechny pevnou otevírací dobu min. jeden den v týdnu. Ve všech sběrných dvorech je zajišťován zpětný odběr elektrozařízení, v pěti z nich také baterií. Tyto zpětně odebírané výrobky lze odevzdat na sběrném dvoře zdarma bez ohledu na místo bydliště občana. Ve sběrných dvorech jsou dále odebírány následující odpady:

- biologický odpad (ve 3 sběrných dvorech),
- kov (v 6 sběrných dvorech),
- nápojové kartony (ve 3 sběrných dvorech),
- nebezpečný odpad (v 7 sběrných dvorech),
- papír, plast a sklo (ve 4 sběrných dvorech),
- velkoobjemový odpad (v 8 sběrných dvorech),
- pneumatiky (v 5 sběrných dvorech).

Výše uvedené odpady lze ve sběrném dvoře odevzdat jen v případě, kdy je občan plátcem poplatku za odpady dle místní vyhlášky v dané obci a poplatek uhradil.

Zdroj dat: ASEKOL s.r.o. (www.asekol.cz), Město Kamenice nad Lipou (www.kamenicenl.cz), květen 2014.

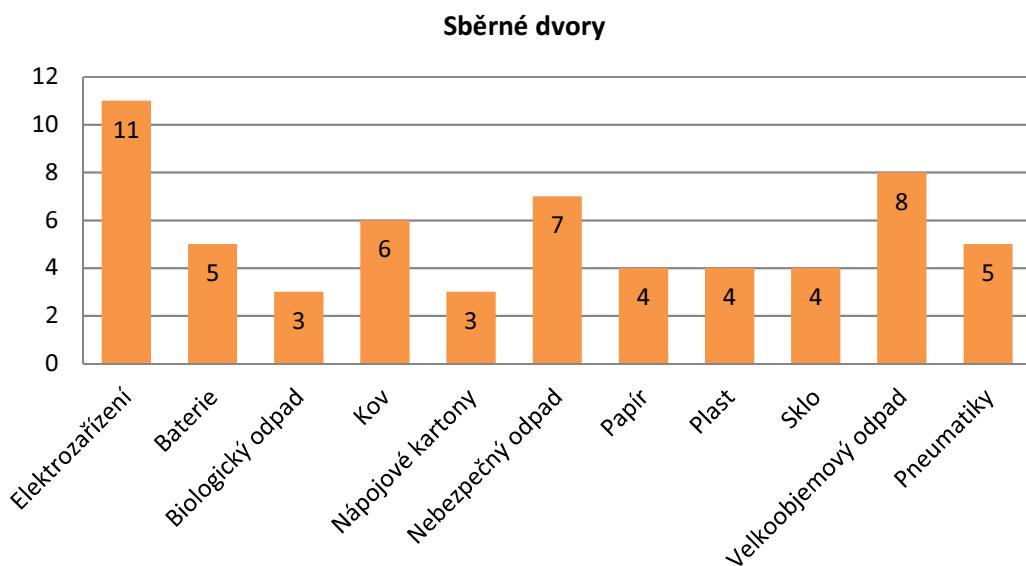
Zejm. v menších obcích je sběr nebezpečných, velkoobjemových, příp. biologicky rozložitelných odpadů zajišťován několikrát ročně jednorázovými svozy, o nichž jsou občané předem informováni v místě obvyklým způsobem.

Tab. 2.3 b: Sběrné dvory na území MAS Via rustica

Obec	Adresa	Provozovatel
Božejov	Božejov 91, 394 61 Božejov	Městys Božejov
Černovice	Husovy sady, 394 94 Černovice	Město Černovice
Horní Cerekev	nám. T.G. Masaryka 41, 394 03 Horní Cerekev	Město Horní Cerekev
Kamenice nad Lipou	U Kulturního domu 769 (za prodejnou stavebnin)	Město Kamenice nad Lipou
Nová Cerekev	Nová Cerekev 276, 394 15 Nová Cerekev	Městys Nová Cerekev
Obrataň	Obrataň 148, 394 12 Obrataň	Obec Obrataň
Pacov	Nádražní 915, 395 01 Pacov	Lesotech, s.r.o.
Pacov	Roučkovice 63, 395 01 Pacov	SOMPO, a.s.
Počátky	Nádražní, 394 64 Počátky	SOMPO, a.s.
Žirovnice	Tyršova, 394 68 Žirovnice	Město Žirovnice

Zdroj dat: ASEKOL s.r.o., (www.kamenicenl.cz), 2014

Graf 2.3 g: Počty odebíraných odpadů na území MAS Via rustica

Zdroj dat: ASEKOL s.r.o., (www.kamenicenl.cz), 2014

Sběr textilu

Od roku 2013 jsou v obcích regionu postupně umísťovány také kontejnery na sběr bytového textilu, oděvů, obuvi a hraček. Systém je provozován firmou Revenge, a.s., např. v Pacově, Žirovnici, v obci Kámen. Vytříděné složky jsou jednak využívány pro charitativní účely nebo second handy (zachovalé ošacení, hračky ...), jednak jako surovina pro výrobu čistících hadrů, náplní do boxovacích pytlů apod.

Sběr a další využití těchto komodit současně přispívá k minimalizaci komunálního odpadu. Silně znečištěný či jinak nevyhovující materiál je uložen na skládku nebo energeticky využit spalováním.

Biologicky rozložitelné komunální odpady (BRKO)

Sběr a svoz objemných odpadů ze zeleně (větví, trávy, listí apod.) probíhá ve většině obcí jednou či dvakrát ročně (na jaře a na podzim) prostřednictvím velkoobjemových kontejnerů přistavených na předem určených místech, o nichž jsou občané informováni v místě obvyklým způsobem. Biologicky rozložitelný odpad přijímají v regionu MAS 3 sběrné dvory – v Kamenici nad Lipou, Pacově a v Počátkách. V sídlech s tradiční venkovskou zástavbou se zahradami ukládají občané drobný biologický odpad (z kuchyně, zahrádek apod.) na vlastní komposty. V některých obcích regionu jsou občanům k dispozici obecní kompostéry na bioodpad. Pořízení kompostérů a posílení systému třídění bioodpadů v obcích podporuje Kraj Vysočina v rámci Fondu Vysočiny, dotačního programu Bioodpady. S touto podporou byly v letech 2008 až 2012 pořízeny kompostéry např. do Černovic, Pacova, Počátek, Žirovnice, Božejova, Obrataně, Lidmaně, Moravče, Pošné, Těchobuze, Ústrašína, Věžné či Zhořce. Výše schválených dotačních prostředků na tyto projekty činila 568 933 Kč.

Osoby oprávněné k nakládání s odpady

Informace o osobách oprávněných k nakládání s odpady, kterým byl Krajským úřadem Kraje Vysočina udělen souhlas k provozování zařízení (vč. mobilních) k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů dle zák. č. 185/2001 Sb., o odpadech, včetně seznamu povolených odpadů, je k dispozici na internetových stránkách Kraje Vysočina <http://extranet.kr-vysocina.cz/websouhlasy/>. Přímo v území MAS má své sídlo 6 těchto subjektů:

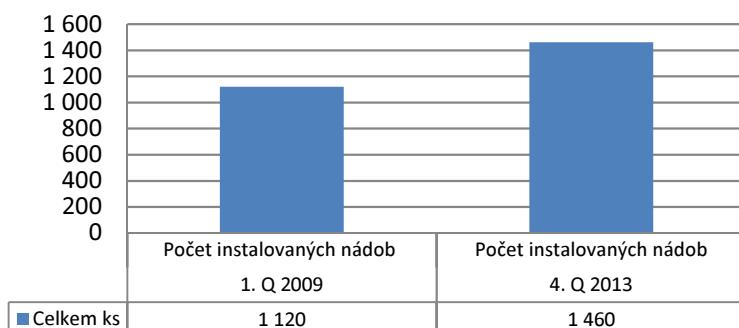
TUBI ITALIA BOHEMIA, s.r.o., Nový Dvůr (sběr a drcení odpadu); Lesotech s.r.o., Pacov (kompostování odpadu, sběr odpadu, sběrný dvůr); FeMi – centrum Pacov, s.r.o. (sběr a demontáž autovraků, sběr odpadu); Jindřich Lhota, Pacov (sběr odpadu); SOMPO, a.s., Hrádek (sběr a třídění odpadu, sběrný dvůr, ostatní odpad); STATUS stavební a.s., Pacov (využití odpadu k terénním úpravám).

Podrobná data z území obsluhovaného firmou SOMPO, a.s.

V území MAS obsluhovaném firmou SOMPO, a.s., tj. 59 obcích (92 % všech obcí MAS), žilo k 1. 1. 2014 celkem 26 325 obyvatel (tj. 83,4 % všech obyvatel MAS).

Ve sledovaném regionu bylo počátkem roku 2009 k dispozici celkem 1 120 nádob na tříděný odpad, z toho nejvíce na plast ve směsi s nápojovým kartonem (415 kontejnerů o objemu 1 100 l) a na papír (324 kontejnerů o objemu 1 100 l + další – viz graf). Během 5 let (do konce roku 2013) vzrostl celkový počet nádob na 1 460 (tj. o cca 30 %), nejvíce přibylo kontejnerů na čiré sklo (nárůst o 83 ks, tj. o téměř 90 %), dále

Graf 2.3 h: Celkový počet nádob na tříděný odpad v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s.
(srovnání 1. čtvrtletí 2009 a 4. čtvrtletí 2013)

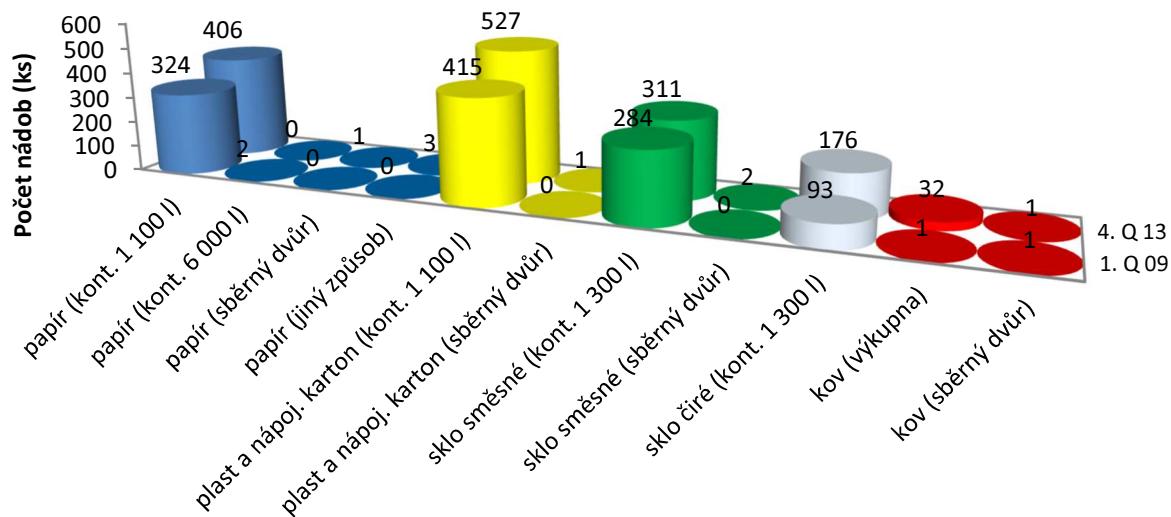
kontejnerů o objemu 1 100 l na plast ve směsi s nápojovým kartonem (+112 ks, tj. nárůst o 27 %) a kontejnerů o objemu 1 100 l na papír (+82 ks, tj. nárůst o 25 %).

V území obsluhovaném firmou SOMPO a.s. je tak k dispozici v průměru 1 kontejner na plast a karton na zhruba 50 občanů, 1 kontejner na papír na cca 65 obyvatel, 1 kontejner na směsné sklo na 85 občanů a 1 kontejner na čiré sklo na 150 občanů.

V každé z 59 sledovaných obcí je k dispozici min. 1 ks kontejneru na plast ve směsi s nápojovým kartonem a min. 1 ks kontejneru na papír a na směsné sklo (s velikostí obce se počet nádob adekvátně zvyšuje). Kontejnery na čiré sklo mohou občané využívat v 25 obcích.

Graf 2.3 i: Počet nádob na sběr jednotlivých složek tříděného odpadu v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s.

(srovnání 1. čtvrtletí 2009 a 4. čtvrtletí 2013)

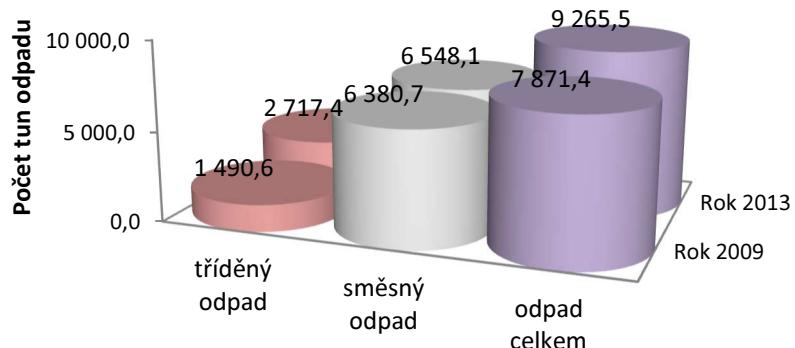

Sběr kovového odpadu je zajišťován ve výkupnách a sběrných dvorech, ve většině obcí se min. 1 x ročně konají hromadné svozy („železné soboty/neděle“).

V roce 2009 vyprodukovali obyvatelé sledovaného území (obcí obsluhovaných firmou SOMPO, a.s.) celkem 7 871,4 tun komunálního odpadu, tj. cca 293 kg odpadu/obyvatele (počet obyvatel k 31. 12. 2009 činil 26 890 osob). V roce 2013 vzrostlo ve srovnání s rokem 2009 množství vyprodukovaného odpadu na 9 265,5 t (tj. o 1 394 tun, o cca 17,7 %), současně počet obyvatel klesl na 26 325 (údaj k 31. 12. 2013), tj. o 565 osob. Na jednoho obyvatele tak připadá cca

Graf 2.3 j: Množství tříděného a směsného odpadu v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s.

(srovnání let 2009 a 2013)

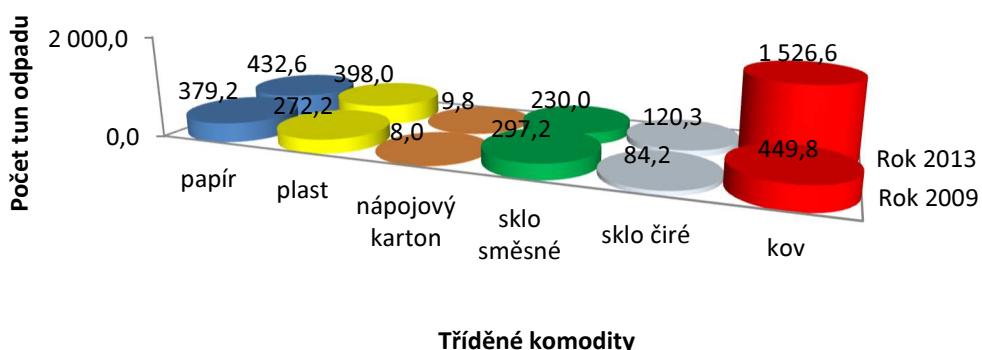

352 kg odpadu za rok (tj. o 20 % více než v r. 2009). Republikový průměr množství komunálního odpadu na obyvatele činil dle údajů agentury Cenia (www1.cenia.cz) v roce 2012 cca 493,7 kg, v celkovém meziročním srovnání došlo na republikové úrovni k poklesu celkové produkce komunálních odpadů.

Tab. 2.3 c: Množství jednotlivých složek odpadu vyprodukovaného v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s. (srovnání let 2009 a 2013)

Komodita	Počet tun odpadu celkem									
	1. Q 2009	2. Q 2009	3. Q 2009	4. Q 2009	Celkem rok 2009	1. Q 2013	2. Q 2013	3. Q 2013	4. Q 2013	Celkem rok 2013
Papír	75,59	93,57	114,44	95,64	379,23	76,52	121,88	124,79	109,45	432,65
Plast ve směsi s nápojovým kartonem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- z toho plast	63,68	65,07	84,01	59,44	272,19	65,98	118,48	134,12	79,40	397,97
- z toho karton	0,28	2,41	3,11	2,20	8,00	2,24	2,82	2,86	1,88	9,81
Sklo směsné	59,42	99,77	82,40	55,61	297,21	58,55	60,06	60,04	51,30	229,95
Sklo čiré	20,32	21,09	16,03	26,77	84,20	20,47	34,86	37,34	27,66	120,34
Kov	24,11	139,11	163,00	123,59	449,81	263,25	498,20	410,44	354,76	1 526,64
Celkem tříděný odpad	243,39	421,01	463,00	363,24	1 490,64	487,01	836,30	769,59	624,46	2 717,36
Celkem směsný odpad	1 641,34	1 619,59	1 613,09	1 506,73	6 380,75	1 603,11	1 688,03	1 636,24	620,74	6 548,12
ODPAD CELKEM (t)	1 884,74	2 040,60	2 076,08	1 869,97	7 871,39	2 090,12	2 524,33	2 405,83	245,20	9 265,48

**Graf 2.3 k: Množství jednotlivých složek odpadu vytřídeného
v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s. (srovnání let 2009 a 2013)**

Zdroj dat: SOMPO, a.s.

Z celkového množství vyprodukovaného komunálního odpadu za rok 2009 (7 871,4 t) činil separovaný odpad (papír, sklo, plast ve směsi s nápojovým kartonem, kov) cca 19 % (1 490,6 t). V roce 2013 činila celková produkce komunálního odpadu 9 265,5 t, tj. o 17,7 % více než v r. 2009, přitom množství směsného odpadu vzrostlo o 2,6 % (o 167,4 t) a separovaného odpadu o 82,3 % (nárůst o 1 226,7 t). V celkovém množství komunálního odpadu v roce 2013 tedy došlo ve srovnání s rokem 2009 k nárůstu podílu separovaného odpadu na cca 29 % (2 717,4 t). Největší nárůst zaznamenal sběr kovu (nárůst o 239,4 %), dále plastů (nárůst o 46,2 %), čirého skla (o 42,9 %),

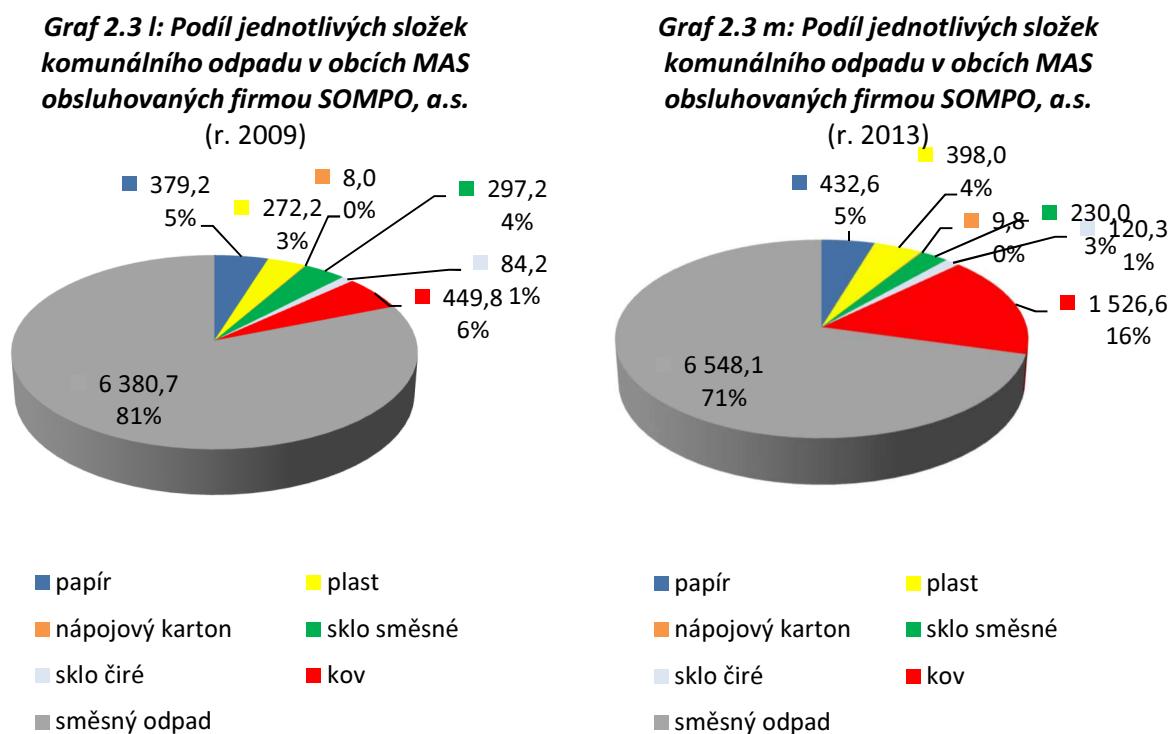
nápojového kartonu (o 22,6 %), množství vytříděného papíru vzrostlo o 14,1 %, naopak o 22,6 % pokleslo množství vytříděného směsného skla. Množství separovaného odpadu na 1 obyvatele činilo v r. 2009 cca 55 kg, v roce 2013 cca 103 kg. Dle údajů společnosti EKO-KOM, a.s. (www.ekokom.cz) vytřídl každý Čech v roce 2012 průměrně 39,1 kg odpadu (papír, plasty, sklo a nápojové kartony). Vyhodnotíme-li tedy data o separovaném odpadu ve sledovaném území s vynecháním kovů, dostaneme se na následující údaje: r. 2009 – cca 39 kg/ osobu, r. 2013 – cca 45 kg/ osobu.

Výše uvedené údaje nezahrnují data o biologicky rozložitelných komunálních odpadech (BRKO), která nejsou v potřebném členění k dispozici.

Ekologická osvěta, podpůrné akce v oblasti nakládání s odpady

Nedílnou součástí systému nakládání s odpady by měla být systematická osvěta občanů všech věkových kategorií. Základní informace o tom, co a jak třídit, jsou k dispozici přímo na sběrných nádobách, obce informují prostřednictvím svých zpravodajů, letáků, na internetových stránkách apod. Podrobné informace jsou zveřejňovány také na stránkách a dalších materiálech firem zapojených do systému nakládání s odpady (SOMPO, a.s., EKO-KOM, a.s., ASEKOL, s.r.o., Elektrowni, a.s. apod.).

Kraj Vysočina vyhlašuje v této souvislosti dotační program Fondu Vysočiny nazvaný „Jdeme příkladem, předcházíme odpadům“. V rámci MAS se do něj v letech 2009 – 2011 zapojilo Město

Pacov, Městys Nová Cerekev, ZŠ a MŠ Božejov a ZŠ a MŠ Hořepník, jejichž projekty byly podpořeny dotací v celkovém součtu cca 130 000 Kč.

Na celorepublikové či krajské úrovni probíhají různé akce, do nichž se zapojují také obce, školy či veřejnost regionu MAS. K těm nejvýznamnějším patří následující.

Zdroj dat: SOMPO, a.s., běžné výkazy o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných a odstraněných v obcích za jednotlivá čtvrtletí roku 2009 a 2013

Recyklohraní

Projekt Recyklohraní, aneb Uklidme si svět, je školní recyklační program zaměřený na podporu environmentální výchovy na základních a středních školách v ČR, který pod záštitou MŠMT ČR organizují a spolufinancují společnosti ASEKOL s.r.o., ECOBAT s.r.o., EKOLAMP s.r.o. a ELEKTROWIN a.s., specializující se na zpětný odběr a recyklaci elektrozařízení, osvětlovacích zařízení a baterií. Do přihlášených škol jsou zdarma umístěny sběrné nádoby na použité baterie a vysloužilé drobné elektrozařízení a po jejich naplnění je zajištěn následný odvoz. S projektem jsou spojeny tematické hry, praktické činnosti, kvízy a další aktivity pro děti. Za plnění úkolů a sběr získávají zapojené školy body, které mohou vyměnit za různé odměny. Pro pedagogy program nabízí speciální tematické sady výukových pomůcek, které každá zapojená škola obdrží zdarma. Na území MAS Via rustica je do tohoto programu zapojeno jedno rodinné centrum a celkem 12 škol (1 gymnázium, 11 základních škol). V regionu MAS působí celkem 17 základních škol, Recyklohraní se tedy účastní 70 % z nich. Ze 7 středních škol je zapojena pouze 1 (tj. 14 %). V celém Kraji Vysočina je do programu zapojeno 196 organizací (vč. výše uvedených 13). *Zdroj dat: www.recyklohrani.cz, květen 2014.*

Čistá Vysočina

Krajský úřad Kraje Vysočina v rámci projektu Zdravý Kraj Vysočina každoročně vyhlašuje jarní úklid veřejných prostranství a přírody (zejm. okolí silnic) na Vysočině (v roce 2014 proběhl již 6. ročník). Do akce Čistá Vysočina se mohou zapojit obce, neziskové organizace, školy, firmy i jednotlivci. Přihlášení účastníci zdarma obdrží pytle na odpadky a reflexní ochranné pomůcky. Svoz odpadků u silnic I., II. a III. třídy mimo obce zajišťuje Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, svoz odpadu z ostatních ploch je nutné domluvit s obecními úřady, příp. vlastníky dotčených pozemků.

Na území MAS Via rustica se do akce v roce 2014 zapojilo 7 základních škol, 2 střední školy, 2 neziskové organizace pracující s dětmi a mládeží, 2 jednotlivci, 2 obce a 1 město. Účastníci akce uklidili několik desítek lokalit. *Zdroj dat: Krajská správa a údržba silnic Vysočiny (www.kr-vysocina.cz; <http://geoportal.kr-vysocina.cz/web/Map/Map1/CistaVysocina>), duben 2014.*

My třídíme nejlépe

S cílem udržet zájem veřejnosti a obcí v Kraji Vysočina o správné nakládání s odpady a zvýšit počet obyvatel, kteří odpady pravidelně třídí, vyhlašuje Krajská správa a údržba silnic Vysočiny ve spolupráci se společnostmi EKO-KOM, a.s., ASEKOL, s.r.o., Elektrowin, a.s. a Agenturou Dobrý den, s.r.o. soutěž „My třídíme nejlépe“. Do soutěže, která probíhá každoročně již od roku 2009, jsou automaticky přihlášeny všechny obce kraje zapojené do systému EKO-KOM. Hlavní a vedlejší soutěž EKO-KOM je doplněna o soutěž Asekol a Elektrowin, v nichž mohou soutěžit obce zapojené do zpětného odběru elektrozařízení zajišťovaného těmito firmami. Obce jsou dle počtu obyvatel rozděleny do několika kategorií. Pro vyhodnocení soutěže jsou využívána data získaná ze čtvrtletního písemného výkazu o vytříděném, využitém a odstraněném množství a druzích komunálního odpadu zasílaného jednotlivými obcemi společnosti EKO-KOM, a.s., Praha a data z databáze společností Asekol, s.r.o. a Elektrowin, a.s.

Do systému EKO-KOM, a tedy do soutěže „My třídíme nejlépe“, jsou zapojeny všechny obce z území MAS, s výjimkou obce Bohdalín. Některé obce našeho regionu (zejm. Pacov a Obrataň) se opakovaně umísťují na předních místech.

Zdroj dat: Agentura Dobrý den s.r.o. (<http://www.dobryden.cz/novinky/my-tridime-nejlepe>)

Základní strategické dokumenty k problematice:

- Plán odpadového hospodářství kraje Vysočina – POH KV (www.kr-vysocina.cz/plan-odpadoveho-hospodarstvi/ds-301490/p1=50827)
- Studie Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina – ISNOV (www.kr-vysocina.cz/integrovany-system-nakladani-s-odpady-v-kraji-vysocina-isnov/d-4040817/p1=50827)
- Územně plánovací dokumentace jednotlivých obcí:
  - ORP Pacov (www.mestopacov.cz/mestsky-urad/odbor-vystavby/uzemni-planovani)
  - ORP Pelhřimov (www.mupe.cz)
  - ORP Jihlava (www.jihlava.cz/up-obci/d-489251/p1=75646)

2.3.4. Územní plánování, rozvojové plochy a objekty pro bydlení

Územní plánování

Dle Zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), je cílem územního plánování vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.

Nejdůležitějším nástrojem územního plánování z hlediska obce a jejích občanů je územní plán, který stanoví koncepci rozvoje a ochranu hodnot území obce.

V regionu MAS Via rustica má územní plán zpracováno celkem 54 obcí (21 obcí z ORP Pacov, 32 obcí z ORP Pelhřimov, 1 obec z ORP Jihlava), tj. cca 84 % obcí regionu. Některé obce v současné době stávající územní plán aktualizují, některé jej nově zpracovávají. Zhruba 40 % územních plánů (15 z ORP Pacov + 6 z ORP Pelhřimov) bylo zpracováno před termínem 1. 1. 2007.

Rozvojové plochy

Většina obcí zájmového území disponuje alespoň minimální plochou vyčleněnou pro následnou bytovou výstavbu. Největším problémem především pro malé obce představuje zajištění základní technické vybavenosti těchto pozemků, tj. vybudování inženýrských a komunikačních sítí, bez nichž jsou tyto pozemky pro případné zájemce o rodinnou výstavbu finančně hůře dostupné, a tím i méně atraktivní. Mezi rozvojové plochy využitelné pro účely bydlení lze zařadit také nevyužívané nebytové prostory v nejrůznějších obecních budovách, jako jsou bývalé školy, půdní prostory obecních úřadů apod.

Celkem zastavitelných ploch pro bydlení je 495,98 ha, z toho potřeba ploch pro bydlení, včetně dopravních a jiných ploch je 148,57 ha. Ze statistických údajů vyplývá, že 52 obcí má dostatek a 11 obcí nemá dostatek rozvojových ploch pro bydlení. V jedenácti zmíněných obcích se nachází například město Pacov, dále pak obec Cetoraz, Křešín, Zhořec, Útěchovice pod Stražištěm, Chyšná apod.

Celkem zastavitelných ploch pro podnikání (výrobu a skladování) mají obce 510,05 ha, z toho potřeba ploch pro podnikání je 188,92 ha.

Zastavěná plocha pro občanské vybavení obcí je 164,17 ha a zastavitelná plocha je 73,34 ha. V územním plánu Horních Dubenek nejsou zahrnuty rozvojové plochy.

Graf 2.3 n: Zastaviteľná plocha rozvojových ploch (ha)

Graf 2.3 o: Rozvojové plochy bydlení (ha)

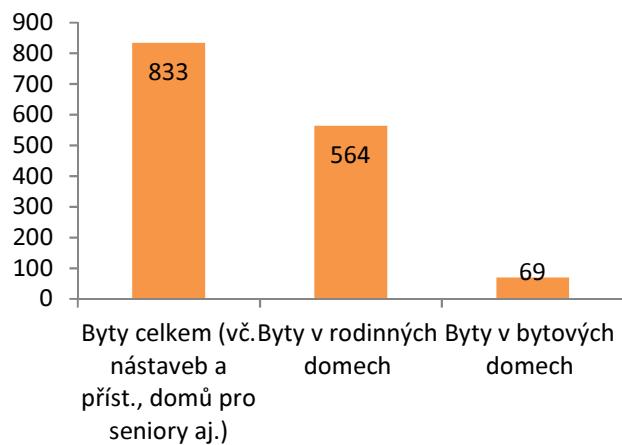

Zdroj dat: Český statistický úřad, (<http://vdb.czso.cz>), 2014

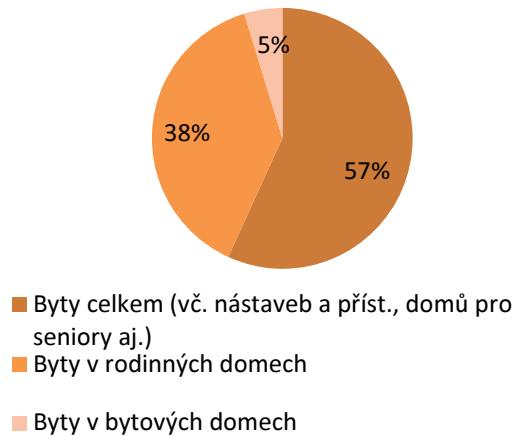
Bydlení

Existence dostupného, dostatečně kvalitního a cenově přijatelného samostatného bydlení je jednou ze základních podmínek pro udržení mladých lidí a mladých rodin v regionu, v lepším případě jejich motivací pro alespoň minimální příliv do obcí a měst.

**Graf 2.3 p: Dokončené byty v obcích MAS
2001 - 2014**

Graf 2.3 r: Procentuální porovnání dokončených bytů

Zdroj dat: Český statistický úřad, (<http://vdb.czso.cz>), 2014

Tab. 2.3 d: Porovnání dokončených bytů

	Byty celkem (vč. nástaveb a příst., domů pro seniory aj.)	Byty v rodinných domech	Byty v bytových domech
Česká republika	436 730	213 581	133 742
kraj Vysočina	20 229	11 854	3 840
MAS Via rustica	833	564	69

Zdroj dat: Český statistický úřad, (<http://vdb.czso.cz>), 2014

2.4. Podmínky pro vzdělávání a sociální začlenění, prevence sociálně-patologických jevů, vzdělávací, sociální a zdravotní služby

2.4.1. Školy a školská zařízení

Dostatečná vzdělanost obyvatelstva je základním potenciálem pro rozvoj měst a obcí. Dostupnost kvalitního vzdělání všech stupňů a jeho návaznost na možnosti pracovního uplatnění je limitujícím faktorem ovlivňujícím míru odlivu obyvatel z venkova do velkých měst a příměstských lokalit. Kvalita kteréhokoli regionu je především v kvalitě lidí, kteří v daném regionu žijí, kdy tato kvalita je přímo ovlivněna kvalitou a kvantitou vzdělávacích, osvětových a informačních aktivit. Vzdělávání, osvěta a informace jsou tedy jednou z nejdůležitějších oblastí rozvoje kteréhokoli regionu.

V základní analytické části strategického dokumentu MAS Via rustica jsou obsaženy analytické informace zaměřené na základní demografickou charakteristiku, věkové struktury, lidské zdroje a trh práce či nezaměstnanost.

Stupeň dosaženého vzdělání na území MAS Via rustica je méně příznivá v porovnání s průměrem v Kraji Vysočina i v ČR. MAS Via rustica se vzhledem k průměru ČR odlišuje především vyšším podílem vyučených osob bez maturity. Tato skutečnost kopíruje významné zastoupení ve výrobních odvětvích. V regionu je patrné dlouhodobé nižší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných obyvatel než v Kraji Vysočina a celé ČR. Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel se postupně zvyšuje stejně jako obyvatel, kteří mají vyšší odborné vzdělání.

Tab. 2.4 a: Obyvatelstvo Kraje Vysočina a MAS Via rustica ve věku 15 a více let podle vzdělání

Porovnání nejvyššího ukončeného vzdělání					
	bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední včetně vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou), nástavbové vč. vyššího odborného	vysokoškolské vzdělání
MAS Via rustica	319	5 741	10 886	7 593	1 902
Kraj Vysočina	1 819	79 912	161 731	134 235	41 049

Zdroj dat: Český statistický úřad, data k 31. 12. 2011 (Sčítání lidí, domů, bytů)

Graf 2.4 a: Vzdělání MAS

Graf 2.4 b: Vzdělání Kraj Vysočina

Zdroj dat: Český statistický úřad, data k 31. 12. 2011 (Sčítání lidí, domů, bytů)

Přehled škol a školských zařízení

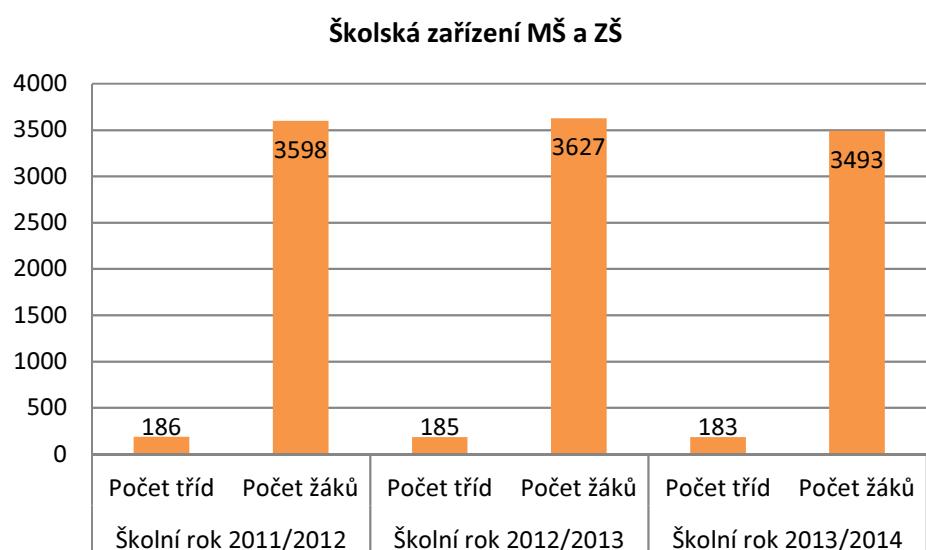
V regionu MAS působí v oblasti školství 38 právnických osob vykonávajících činnost celkem 106 škol a školských zařízení.

- **21 mateřských škol**, z toho 2 MŠ se speciálními třídami (pro děti s různými druhy vad a pro děti s vadami řeči). Jedna mateřská škola je církevní, zřizovateli ostatních MŠ jsou obce. 11 mateřských škol je samostatnými právnickými osobami, 10 MŠ tvoří právnickou osobu spolu se základní školou.
- **16 základních škol**, z toho 2 ZŠ mají praktické a speciální třídy. 1 ZŠ je součástí školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a 1 ZŠ je součástí školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivní výchovnou péči, 4 ZŠ jsou samostatnými právnickými osobami, 10 ZŠ tvoří právnickou osobu spolu s MŠ.
- **3 základní umělecké školy**, přičemž 2 z nich poskytují vzdělávání ještě na dvou dalších pracovištích.
- **7 škol poskytujících střední vzdělání** – 1 gymnázium, 1 střední průmyslová škola a SOU (původně samostatný školský subjekt – dnes pouze odloučené pracoviště), 1 soukromá střední škola pedagogiky a sociálních služeb, 4 speciální středoškolská zařízení (1 odborné učiliště a praktická škola, 1 praktická škola jako součást školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, 2 SŠ jako součásti školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivní výchovnou péči).
- **Vysoká škola**, se na území MAS již nevykazuje z důvodu odebrání akreditace. Jednalo se o jediné zařízení, které se mohlo zařadit do oblasti Vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání a to v Obratani jako detašované pracoviště VŠ Jana Amose Komenského. Nicméně po jednáních s vedením obce Obrataň a pracovníků bývalé VOŠ se uvažuje o obnově tohoto školského zařízení.

Na území MAS Via rustica je celkem 16 základních škol a 21 mateřských škol. Celková kapacita obou subjektů je 6 055 žáků. V roce 2013 bylo naplněno o 3 třídy méně než v roce 2011 a vyučováno o 105 žáků méně, oproti roku 2012, kdy bylo o jednu třídu méně, ale o 29 žáků více. Z grafu 2.4 c můžeme vidět, že počet žáků mírně kolísá a ubývá počet tříd. Z dlouhodobých prognóz demografického vývoje Kraje Vysočina je zřejmá klesající tendence počtu dětí. Dle Českého statistického úřadu Kraje Vysočina v průběhu roku 2013 se v Kraji Vysočina živě narodilo 4 920 dětí, což bylo o 228 méně než v roce předchozím, a nejméně od roku 2008. Úroveň úhrnné plodnosti v roce 2013 dosáhla hodnoty 1,437 živě narozených dění na jednu ženu v reprodukčním věku. V následujícím roce 2014 nepatrně vzrostl počet narozených dětí, v kraji se živě narodilo 5 334 dětí, což bylo o 414 více než v roce předchozím.* Mateřské a základní školy na vesnicích se potýkají s nedostatkem žáků. Dalším faktorem ubývajících žáků je, že děti dojíždí do škol do jiných měst, kde většinou jejich rodiče pracují.

*Zdroj: Český statistický úřad, Jihlava, 2015, Krajská správa ČSÚ v Jihlavě, oddělení informačních služeb, Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Kraje Vysočina v roce 2013 a Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Kraje Vysočina v roce 2014

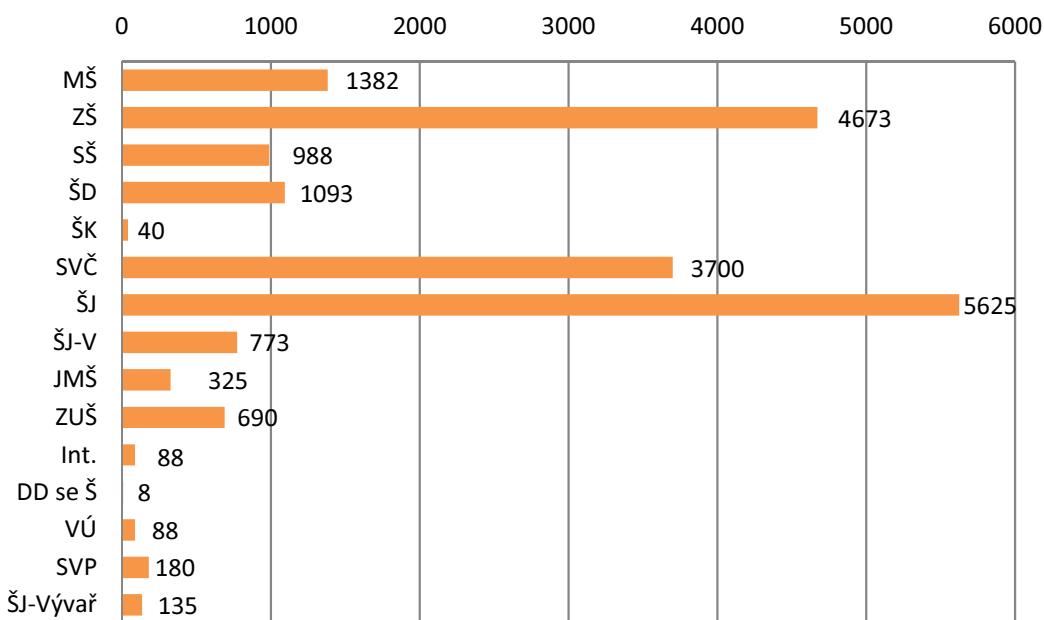
Graf 2.4 c: Počet tříd a žáků MŠ a ZŠ od roku 2011 do roku 2013

Zdroj dat: MŠMT, Rejstřík škol a školských zařízení (<http://rejskol.msmt.cz>)

V rámci výše uvedených zařízení funguje 19 školních jídelen, 4 jídelny MŠ, 12 školních jídelen – výdejen, 14 školních družin, 1 školní klub, 1 středisko volného času, 1 domov mládeže, 1 internát, 1 středisko výchovné péče, 2 výchovné ústavy, 1 dětský domov se školou a 1 zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Jako samostatné právnické osoby fungují dále jedna školní jídelna a jedno zařízení školního stravování zřizované nemocnicí (školní jídelna – vývařovna).

Graf 2.4 d: Kapacita jednotlivých školských zařízení na území MAS Via rustica

Zdroj dat: MŠMT, Rejstřík škol a školských zařízení (<http://rejskol.msmt.cz>)

Předškolní a základní vzdělávání

Kapacitu předškolních a školních zařízení je možné na území MAS Via rustica považovat za vcelku vyhovující a dostatečně pokrývající požadavky na umístění dětí do škol. S nedostatečnou kapacitou se potýkají některé mateřské školy vzhledem k nárůstu počtu dětí, ale s přihlédnutím k nepříznivému demografickému vývoji tento stav neohrozí kapacity mateřských škol. Podstatně problematičtěji co se týče kapacit, vnímáme předčasné ukončování rodičovské dovolené a nástup dětí do mateřských škol před ukončením třetího roku života. Síť mateřských a základních škol je v regionu stabilizovaná a rozmístění je vyhovující. Některé základní školy se potýkají s nedostatkem žáků (odjíždí s rodiči do škol do větších sídel, nepříznivá demografická křivka, odliv obyvatel z regionu apod.).

Na území MAS se nenachází žádná zařízení typu jeslí zřizované obcí, které by věnovalo péči o děti do 3 let věku. Přestože neexistuje analýza zabývající se poptávkou po možnosti umístění dětí do jeslí, z vlastního šetření a z konzultací s řediteli škol je zřejmá absence takového zařízení. Požadavka v mateřských školách po místech pro děti do 3 let je značná a má stoupající tendenci vzhledem k časnému návratu žen do zaměstnání a zkracování rodičovské dovolené. Skutečnosti nasvědčuje i fakt vzniku rodinných a mateřských center, dětských skupin a dalších drobných občanských spolků zabývajících se péčí o děti do 3 let věku.

Nepříznivý demografický vývoj se může v následujících letech projevit ve snižování počtu dětí a potažmo pedagogů a dílčích změnách ve struktuře škol (úbytek počtu samostatných malotřídních škol, přeměna některých úplných základních škol na malotřídní a případně slučování škol). Tento způsob sice povede ke snížení přímých nákladů, bohužel je pravděpodobné, že bude mít negativní vliv na kvalitu výuky (velké počty dětí a žáků ve třídách). Ignorování probíhajících demografických

změn může významně snížit efektivitu vynakládaných prostředků s dopady na kvalitu vzdělávacích služeb. Příkladem může být ZŠ Pacov, která na území sloučila k 1. 1. 2015 dvě základní školy v Pacově.

Další nepříznivou oblastí v předškolním a základním školství je v mnoha případech špatný stav technické infrastruktury a vybavenosti škol, které nemohou rozšiřovat své služby ve vztahu k dětem a žákům, tak k široké veřejnosti. Jedná se například o možnost využívání počítačových učeben či multimedialních učeben veřejnosti apod. Na mnoha místech již k rekonstrukcím a modernizaci došlo (ZŠ Pacov, ZŠ Lukavec), ale v investicích bude nutné nadále pokračovat.

Při základních školách často fungují školní jídelny, jejichž vybavení je třeba průběžně obměňovat, jelikož dochází k jeho zastarávání a opotřebení.

Střední vzdělávání

V oblasti středoškolského vzdělávání je situace v regionu již méně stabilní. Tento fakt se odráží především v tom, že značná část žáků dojízdí kvůli absenci vhodných a žádaných oborů do okolních větších sídel (Pelhřimov, Tábor, České Budějovice, Praha).

Síť stávajících středních škol v regionu je stabilizovaná, v regionu nepůsobí žádná vysoká škola. Nepříznivý demografický vývoj a odliv obyvatelstva také negativně ovlivňuje střední vzdělávání na území MAS Via rustica.

Také střední vzdělávání se v regionu potýká v mnoha případech se špatným technickým stavem nemovitostí a s nedostatečnou vybaveností, tato zařízení bude nutné modernizovat, rekonstruovat vč. vybavení.

Školy a školská zařízení se speciálním vzdělávacím programem

Na území MAS Via rustica působí také školy a školská zařízení se speciálním vzdělávacím programem. Jedná se především o takové subjekty, které pečují o děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o děti a žáky se zdravotním znevýhodněním, zdravotním postižením, se sociálním znevýhodněním a nadané děti.

Základní umělecké školy

Důležitou úlohu v regionálním školství hrají základní umělecké školy, které se zabývají takovými obory, jako je hudba, výtvarné či umělecké obory apod. Základní umělecké školy tvoří doplňkovou funkci ke stávajícímu základnímu a střednímu školství. Při základních uměleckých školách často vznikají umělecké soubory, které se v mnoha případech účastní regionálních a celostátních uměleckých soutěží. V posledních letech zájem dětí o základní uměleckou školu neustále narůstá a ze setření je patrné, že u některých subjektů je kapacita nedostatečná.

Technický stav škol a školských zařízení a jejich vybavenost

Většina škol a školských zařízení se potýká s problémem nevyhovujícího a zastaralého technického stavu budov a prostor pro výuku, zájmové aktivity a stravování dětí, žáků a studentů s nedostačeným a zastaralým vybavením moderními výukovými pomůckami a materiály. To vše omezuje kvalitu a rozsah nabídky vzdělávání a souvisejících služeb i možnosti otevřít prostory školy pro širší vzdělávání a aktivity veřejnosti. Technický stav školských zařízení a jejich vybavenost je v regionu značně problematickou oblastí. Mnoho škol a školských zařízení sídlí v nemovitostech, jejichž stáří přesahuje 50 let. Jedná se o objekty, které vyžadují kompletní rekonstrukci a zavedení nových technologií

(izolace, systémy vytápění, elektroinstalace, vodovodní a kanalizační rozvody apod.). Dále pak technické a materiální vybavení škol a školských zařízení je v mnoha případech nevyhovující a nedostatečné z pohledu kvality a kvantity. Jedná se především o počítačové učebny, jazykové učebny, multimediální učebny, tělocvičny, školní sportoviště, zahrady mateřských škol apod. Problémem jsou v některých případech také zvýšené hygienické nároky na provoz školních jídelních sítí.

MAS Via rustica vidí ve využití škol a školských zařízení značný potenciál při rozvoji dalšího profesního vzdělávání a dalšího vzdělávání veřejnosti. Bez kvalitní infrastruktury a kvalitního materiálního zázemí však není možno školy a školská zařízení využívat pro další účely.

Zájmové a neformální vzdělávání na území MAS Via rustica

Kulturní, sportovní a jiné aktivity v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání spolu s regionálními kulturními tradicemi by měly být rozvíjeny v souladu s moderními metodami oživování společenského a kulturního života. Jde o oblast, kde se nejlépe projeví jednak vztah k regionu a také schopnost spolupráce veřejné správy, hospodářských subjektů, státního i soukromého sektoru, škol, neziskových organizací a církví.

Tyto aktivity mají nestejnou intenzitu v jednotlivých částech regionu, významnou roli hrají především větší sídla. V menších sídlech zaznamenáváme absenci rozmanitosti nabídky zájmové činnosti. Základ pro realizaci aktivit zájmového a neformálního vzdělávání obyvatelstva tvoří rozsáhlá a rozmanitá síť kulturních, sportovních a dalších zařízení. Vybavenost regionu co do počtu kulturních zařízení a dalších zařízení pro vzdělávání je v porovnání s ostatními regiony na dobré úrovni, v počtu stálých kin, muzeí a galerií na 1000 obyvatel dosahuje region průměr ČR. Rovněž v oblasti sportovních zařízení je vybavenost regionu na dobré úrovni. Je zde kupříkladu druhý nejvyšší počet sportovních hřišť a tělocvičen na 1000 obyvatel ve srovnání s ostatními okolními regiony.

Hlavní problémy z hlediska vybavenosti regionu kulturními, sportovními a jinými zařízeními pro další vzdělávání a trávení volného času je možno spatřovat především v jejich koncentraci do větších center osídlení, kdy přístupnost z odlehlejších částí území je omezenější, mnohdy také v jejich zastaralosti a špatném technickém stavu a rovněž ve financování provozu.

V regionu působí několik organizací, které zájmové vzdělávání poskytují a jedná se o jejich hlavní činnost. Do této kategorie zařízení můžeme zařadit například střediska volného času, domy dětí a mládeže, kluby mládeže působící při základních a středních školách či kluby mládeže při farních charitách (např. Farní charita Pacov).

Zpravidla však organizace nabízejí zájmové a neformální vzdělávání jako doplňkovou činnost. Důležitou roli v tomto mimoškolním vzdělávání hrají spolky, které pro své členy pořádají vzdělávací aktivity v daném oboru. Jedná se především o myslivecké, rybářské, hasičské, přírodovědné, sportovní, folklórni, turistické a kulturní spolky.

Mezi zájmové a neformální vzdělávání můžeme zařadit také rodinná centra, nízkoprahová zařízení, občanské spolky apod.

V regionu není mnoho rozvinuto vzdělávání, jež by poskytovaly vzdělávací centra nebo podniky. Rekvalifikace v žádaných oborech a zvyšování kvalifikace pro regionální společnosti není dostatečně

rozvinuto. Jedná se především o technické obory, kde je nezbytné z managementu společností potřeba reagovat na nové technologie, inovace a pokrok (stáže, rekvalifikace, dlouhodobé i krátkodobé vzdělávání).

Kvalita vzdělávání

Kvalita vzdělávání je v regionu na přijatelné úrovni jak v oblasti vstupů, procesů, tak výstupů. Z vlastního šetření a z konzultací je patrný nedostatek v oblasti tzv. přidané hodnoty. Vzhledem k nastupující inkluzi je potřeba v rámci procesů podpořit zapojení inovativních a moderních metod a forem výuky, vyrovnávacích a podpůrných opatření, intervenčních a preventivních programů. Na úrovni kvality vstupů ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání je patrná absence učebních a kompenzačních pomůcek a vytváření podmínek pro integraci. Současně je potřebný osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogických pracovníků. Současně je patrný nedostatek asistentů pedagogů, logopedů, školních psychologů, sociálních a speciálních pedagogů. V oblasti přidané hodnoty bude nezbytné podpořit kvalitu vzdělávání na úrovni jazykové vybavenosti, funkční gramotnosti (čtenářská, matematická, ICT, informační, environmentální), v oblasti polytechnického vzdělávání, rozvoji podnikavosti, iniciativy a klíčových kompetencí včetně rozvoje regionální identity. Aktuální problematiku inkluze řeší školy velmi intenzivně. Podpora v oblasti inkluzivního vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem bude klíčovým prvkem celkové kvality vzdělávání. Současně z regionu zaznívá potřeba intervenčních a preventivních programů, vyrovnávacích a podpůrných opatření. Z hlediska intuitivního a prožitkového vzdělávání je zřejmá potřeba terénních a praktických programů.

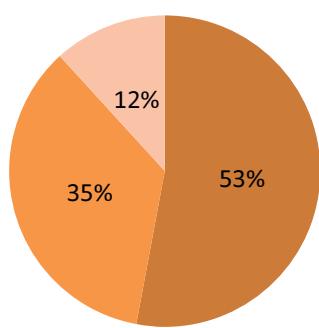
Z regionu dále zaznívá potřeba odborně vzdělaných a aprobovaných speciálních pedagogů, asistentů pedagogů, školních psychologů apod. Vzhledem k nadcházející inkluzi, bude nedostatek těchto pracovníků ještě palčivější. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vzhledem k nadcházejícím reformám v oblasti školství, vzhledem k inovacím a celkovému rozvoji bude klíčovým bodem pro kvalitu na úrovni vstupů. Můžeme říci, že k 1. 1. 2014 na základě reformy školství již jsou všichni pedagogičtí pracovníci kvalifikovaní nebo se vzdělávají. V regionu chybí podpora k větší angažovanosti pedagogů a kompetence k vytváření větší přidané hodnoty ve vzdělávací zařízení (kompetence ke vzdělávání v oblasti inkluze, funkční gramotnosti, polytechnického vzdělávání apod.).

Z vlastního šetření a konzultací vyplývá vysoká administrativní zátěž, která je kladena na pracovníky škol a školských zařízení jak z legislativní oblasti a z MŠMT, tak při zajišťování finančních prostředků z evropských fondů. Součástí těchto snah o rovnoměrný rozvoj v oblasti předškolního a základního vzdělávání je i získávání finančních prostředků vícezdrojového financování. Například ZŠ se v tomto směru zapojily hned do několika projektů. Z těch větších vyjmenujme výstavbu nové moderní budovy a její vybavení Základní školy v Lukavci. V současné době patří k nejmodernějším v kraji Vysočina. V roce 2009 - 2012 proběhl na základních školách v Pacově projekt "Podpora EVVO na základních školách v Pacově", jehož cílem bylo zavádění environmentální výchovy do výuky s důrazem na osvojování klíčových kompetencí, vzdělávání pedagogů, přípravu výukových materiálů, pořízení výukových pomůcek a materiálů. V roce 2008 se podařilo připravit a dotačně zajistit projekt "Další vzdělávání pracovníků základních škol na Pacovsku a Lukavecku. V rámci tohoto projektu se osvědčila kvalita a přínosy meziobecní spolupráce. V roce 2010 získala Základní a mateřská škola Obrataň finanční podporu z programu OPVK na projekt "Škola hrou". Dále byly získávány finanční zdroje

z dotačního Programu rozvoje venkova jako například ZŠ Pacov aktivní školní klub, venkovní učebny atd.

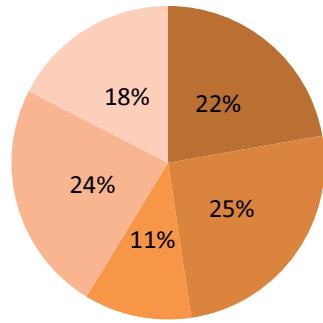
Z vlastního šetření (osobní rozhovory) mezi řediteli škol a pedagogickými pracovníky vyplynulo, že o další vzdělávání mají zájem jednoznačný. V jejich preferencích je osobnostní rozvoj, zvýšení jazykové a funkční gramotnosti, vzdělávání v oblasti inkluzivního vzdělávání apod.

Graf 2.4 e: Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)

- Jednorázové vzdělávání (kurzy, semináře, workshopy) - krátkodobé
- Systematické vzdělávání (výcviky)
- Dlouhodobé systematické vzdělávání (vysokoškolské)

Graf 2.4 f: Témata dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

- Osobnostní rozvoj
- Funkční gramotnost (jazyková, ICT, infomační, ...)
- Polytechnické vzdělávání
- Inkluzivní vzdělávání
- Jiné

Zdroj dat: vlastní šetření (osobní rozhovory)

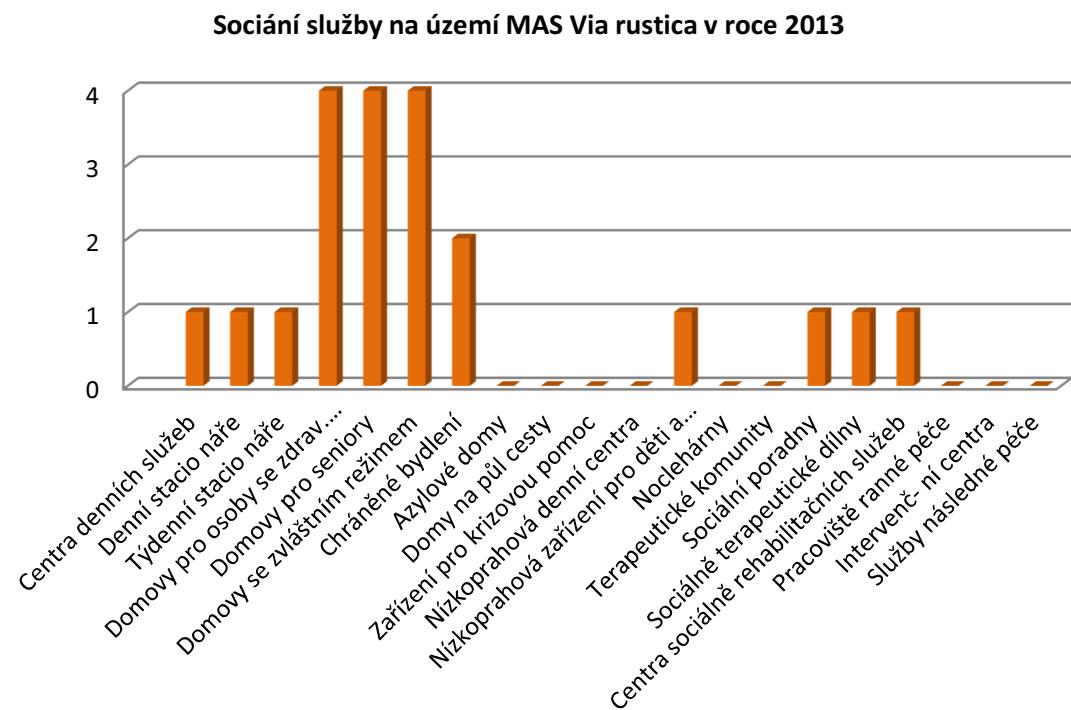
2.4.2. Sociální a zdravotní služby

Úroveň sociálních služeb obecně svědčí o vyspělosti a prioritách dané společnosti a je více než jiné oblasti závislá na vnějších zdrojích, tj. dotacích a příspěvcích státu, kraje či zřizovatelských subjektů. Ačkoliv zde dochází k pozvolnému zlepšování a rozvoji kvality poskytovaných služeb i související infrastruktury, stále je nedostatek prostředků i odpovídajících lidských zdrojů významným limitujícím faktorem.

Oblasti sociálních služeb se podrobně zabývají v poslední době často zpracovávané komunitní plány sociálních služeb, které jsou ve venkovském prostředí většinou zaměřeny na širší region (např. Pacovsko, Pelhřimovsko).

V rámci veřejných jednání s představiteli měst a obcí byla definována především ze strany zástupců větších sídel připravenost pozemků a objektů pro dostavby objektů pro bydlení seniorů, např. domovy pro seniory, byty s pečovatelskou službou, komunitní domy, domovy se zvláštním režimem atd. (bylo řešeno na pracovních skupinách v Kamenici nad Lipou a v Pacově).

Graf 2.4 g: Přehled sociálních služeb v roce 2013

Zdroj dat: Český statistický úřad, (<http://vdb.czso.cz>), 2014

Sociální služby a služby sociální prevence

Základní sociální služby a zázemí pro seniory poskytují v zájmovém území domovy důchodců a domy s pečovatelskou službou. Jsou většinou zřizovány obcemi, popř. krajem.

Domy s pečovatelskou službou nabízejí klientům samostatné byty, poskytování základních hygienických služeb, praní prádla, donášku teplých jídel, obstarávání nákupů, léků apod. Zajišťují také základní zdravotní dohled. Klienti mají v domech k dispozici také společenskou místnost s příslušným vybavením apod. Volné kapacity v domech s pečovatelskou službou jsou většinou přednostně poskytovány občanům ze zřizovatelské obce. Domovy s pečovatelskou službou dle možností a zájmu zajišťují také roznáškovou službu nákupů a obědů pro seniory bydlící v obci či městě ve vlastním domově. Z veřejného setkání ve Stříteži je tento systém péče o seniory nedostačující.

Domovy důchodců poskytují ve srovnání s domy s pečovatelskou službou svým obyvatelům většinou omezenější nabídku služeb i základního vybavení. Zde se naskytá možnost zlepšení a dalšího rozšíření služeb pro seniory.

Domácí ošetřovatelskou péči v regionu, stejně jako na celém území kraje či republiky, zajišťují především sociálně zaměřené občanské spolky, popř. subjekty zřizované obcemi. Poskytují většinou odborný komplex služeb, který lidem umožní žít běžný život v jejich přirozeném domácím prostředí, podpořit jejich soběstačnost a zapojení se do „normálního“ života místní komunity. Jedná se především o služby v oblasti osobní hygieny, pomoci při vedení domácnosti, zajištění stravování, půjčování kompenzačních pomůcek, ale i pomoc při prosazování práv a zájmů uživatelů těchto

služeb. Na území MAS je zřejmá existence těchto terénních pečovatelských služeb (veřejná jednání Častrov, Žirovnice). Tyto služby jsou finančně nákladné pro uživatele. Poskytovatelé se potýkají s velkými časově náročnými dojezdovými vzdálenostmi a nedostatečnou kvalifikovanou pracovní silou. Z těchto důvodů nedochází k dalšímu rozvíjení těchto služeb (veřejná jednání Těchobuz).

Některé organizace zřizují také centra denních služeb, denní stacionáře apod., které zároveň umožňují cílovým skupinám vzajemný kontakt, společné trávení volného času a jsou prevencí proti jejich izolaci a vyčlenění ze společnosti.

Některé organizace zároveň nabízejí své služby (ve formě denních center) např. neorganizované mládeži, příslušníkům národnostních menšin apod., čímž přispívají nejen k osobnostnímu rozvoji cílových skupin, ale zároveň k prevenci kriminality a dalších sociálně patologických jevů v komunitě.

Doplňkovou činností organizací zajišťujících uvedené služby jsou často také aktivity typu sběru šatstva pro potřebné apod.

Sociální služby a domácí ošetřovatelská péče se soustředí nejen na seniory, ale též na těžce nemocné, zdravotně či mentálně handicapované klienty.

Objekty sloužící k těmto účelům jsou často ve špatném technickém stavu, vyžadují modernizaci či rozšíření, také technické vybavení mnohdy neodpovídá aktuálním požadavkům, např. nedostatečné či špatně fungující bezbariérové přístupy (veřejná jednání Žirovnice). Zařízení typu domů s pečovatelskou službou, stacionářů a sociálních center jsou dostupná většinou pouze ve městech a větších obcích. Převaha seniorů je signálem k rozšíření služeb seniorům, především výstavbou a zřizováním různých forem penzionů a domovů důstojného stáří. Jelikož dochází ke stárnutí populace je třeba kapacity těchto zařízení a služeb neustále navýšovat.

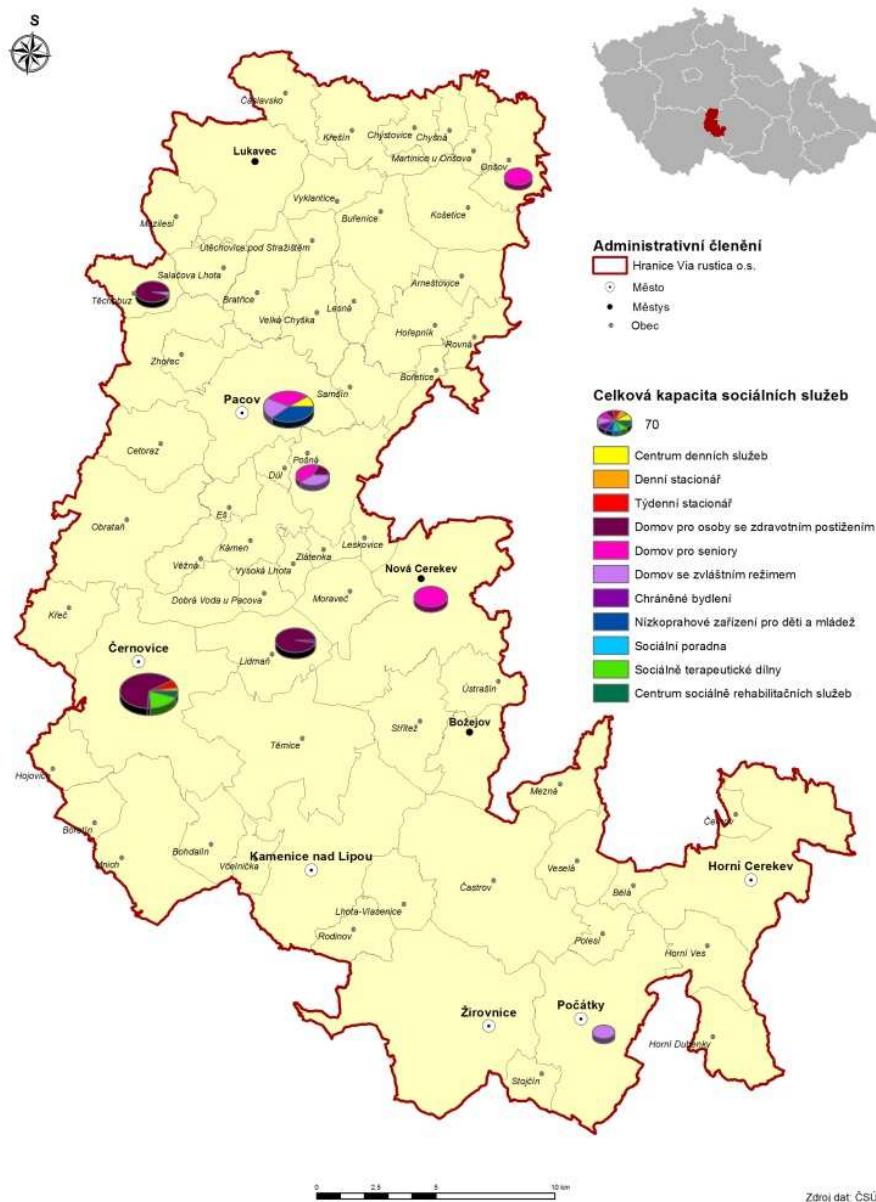
Ze znalostí regionu administrativní aparát MAS ví, v jakém stavu se nacházejí veřejné objekty a objekty ve kterých jsou poskytovány sociální služby. Všeobecně se nechá konstatovat, že bezbariérovost těchto objektů není dostatečná či zcela schází. Jako příklady můžeme uvést objekty obecních úřadů, knihovny, kulturní domy a dále též některé prostory zdravotnických zařízení např. Poliklinika Žirovnice, Pacov, Černovice atd.

Tab. 2.4 b: Sociální služby a sociální prevence

Poskytovatelé sociálních služeb a služeb sociální prevence													
Sociální služby										Služby sociální prevence			
Osobní asistence	Pečovatelská služba	Odlehčovací služby	Centra denních služeb	Denní stacionáře	Týdenní stacionáře	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Domovy pro seniory	Domovy se zvláštním režimem	Chráněné bydlení	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Sociálně terapeutické dílny	Sociální rehabilitace
1	7	3	1	1	1	4	4	4	2	1	1	1	1

Zdroj dat: Český statistický úřad, (<http://vdb.czso.cz>), 2014

Obr. 2.4 a: Celková kapacita sociálních služeb

Sociální bydlení

V letech 2007 až 2015 bylo na území MAS vystavěno celkem 9 sociálních bytů v rámci podpůrných programů v oblasti bydlení financovaných Ministerstvem pro místní rozvoj (viz tabulku dále). Tyto byty mají pro účel sociálního bydlení udržitelnost 20 let.

Vzhledem k nepříznivému demografickému vývoji v regionu, kdy dochází ke zvyšování podílu poproduktivní skupiny obyvatel, k odlivu mladých lidí po ukončení studia apod., se jako jedno z řešení přispívajících k tlumení dopadů tohoto negativního jevu nabízí zajištění dostatečné kapacity cenově dostupného bydlení pro nízkopříjmové skupiny. Při veřejných jednáních s představiteli místních samospráv a zástupci sociálních služeb byl definován požadavek podpory dostupného bydlení pro znevýhodněné skupiny obyvatel (startovací bydlení, výstavba malometrážních bytů apod.).

Tab. 2.4 c: Sociální byty na území MAS

Sociální byty na území MAS v letech 2007–2015				
Rok	Obec	Počet bytů	Celkové reálné náklady v Kč	Schválená výše dotace v Kč
2007	Věžná	1	704 000	550 000
2012	Hořepník	5	3 974 328	2 750 000
2012	Těchobuz	2	1 210 000	1 200 000
2015	Salačova Lhota	1	819 797	600 000
Celkem		9	6 708 125	5 100 000
Průměrná cena za jeden byt			745 347	

Zdroj dat: www.mmr.cz (Programy podpory bydlení)

Zdravotní služby

Dle Registru zdravotnických zařízení Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (<http://snzr.uzis.cz>) působí v zájmovém území MAS celkem 130 zdravotnických zařízení (viz přehled v tabulce), z toho 46 detašovaných pracovišť. Nejvíce jsou zde zastoupeny ordinace praktických lékařů pro dospělé (25 pracovišť), samostatné ordinace lékařů specialistů (23 pracovišť), samostatné ordinace lékařů stomatologů (18 pracovišť), samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost (15 pracovišť) a lékárny (12 pracovišť).

Většina zdravotnických zařízení je situována ve městech nad 2000 obyvatel (celkem 84 pracovišť – tj. 64,6 %). V městech a městysech s 1001 až 2000 obyvateli působí 25 zdravotnických zařízení (19,2 %), v městysech a obcích s 501 až 1000 obyvateli je to pak 18 zařízení (13,8 %). V obcích pod 500 obyvatel fungují pouze 3 zdravotnická zařízení (2,3 %), konkrétně 1 detašované pracoviště praktického lékaře pro dospělé a internisty, 1 detašované pracoviště psychiatrické ambulance a 1 samostatné zařízení nelékaře (těhotenské cvičení a plavání).

Tab. 2.4 d: Zdravotnická zařízení na území MAS dle Registru zdravotnických zařízení ÚZIS

Zdravotnická zařízení	Počet celkem	z toho detašovaná pracoviště
Nemocnice	2	2
Léčebna pro dlouhodobě nemocné (LDN)	1	0
Sdružené ambulantní zařízení - velké	1	0
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	25	8
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	15	8
Samostatná ordinace PL - stomatologa	18	3
Samostatná ordinace PL - gynekologa	5	1
Samostatná ordinace lékaře specialisty	23	10
Samostatné zařízení nelékaře psychologické	1	0

Samostatné zařízení nelékaře logopedické	4	3
Domácí zdravotní péče	3	0
Samostatné zařízení nelékaře - rehabilitační	2	0
Samostatné zařízení nelékaře - jiné	1	0
Samostatná stomatologická laboratoř	8	1
Samostatná odborná laboratoř	3	3
Kojenecký ústav s dětským domovem	1	0
Doprava raněných, nemocných a rodiček	1	0
Zdravotnická záchranná služba	3	3
Lékárna	12	3
Oční optika	1	1
Celkem	130	46

Zdroj dat: ÚZIS - Registr zdravotnických zařízení (<https://snzr.uzis.cz>), 2014

Spádovým zařízením nemocničního typu je pro většinu obyvatel regionu Nemocnice Pelhřimov, p.o., sídlící mimo území MAS, v okresním městě Pelhřimově. Kromě odborných ambulancí 15 specializovaných oddělení, lůžkového oddělení a ostatních odborných pracovišť zde mají obyvatelé MAS možnost využít mj. také lékařskou pohotovostní službu (LPS) pro dospělé, děti a dorost, kterou nemocnice zajišťuje ve spolupráci s privátními lékaři. LPS je poskytována v pondělí až pátek od 17:00 do 20:00, v sobotu, neděli a svátky od 8:00 do 20:00 hod. V případě potřeby akutního ošetření po skončení LPS je možné přivolat zdravotnickou záchrannou službu (linku 155) nebo je možné (v případě neodkladných zdravotních problémů) přijet na ošetření do nemocnice do odborné ambulance s ústavní pohotovostní službou (např. chirurgická ambulance).

Na území MAS Nemocnice Pelhřimov, p.o., provozuje 2 detašovaná pracoviště – plicní ambulanci v Pacově a ordinaci ORL a diabetologie v Počátkách. Dalším zařízením nemocničního typu působícím přímo v území MAS je Nemocnice Počátky, s.r.o., provozující léčebnu dlouhodobě nemocných.

Obyvatelé zejm. okrajových částí regionu využívají také služeb nemocnic v okolních okresech, resp. krajích (nemocnice v Táboře, Jihlavě, Jindřichově Hradci).

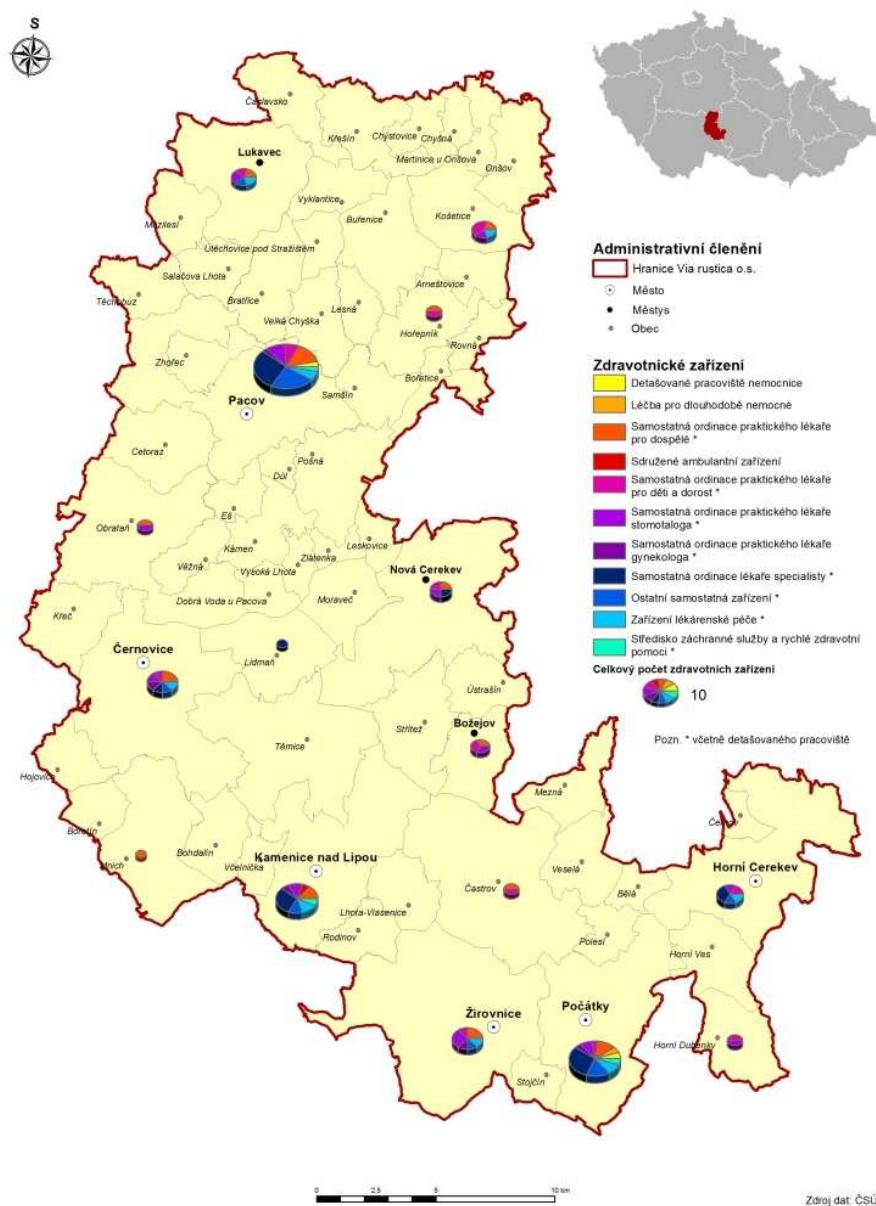
Rychlou zdravotnickou pomoc pro případy bezprostředního ohrožení života zajišťuje na území celého kraje Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, jejíž Zdravotnické operační středisko sídlí v Jihlavě. Zde jsou přijímána tísňová volání pomocí 10 digitálních linek 155 a následně koordinována činnost všech výjezdových skupin.

V okrese Pelhřimov, kam s výjimkou obce Horní Dubenky náleží celé území MAS, působí 5 výjezdových základen, a to Pelhřimov (přes den 1 výjezdová skupina rychlé lékařské pomoci a 1 výjezdová skupina „randez vous“, v noci 1 výjezdová skupina rychlé zdravotnické pomoci a 1 výjezdová skupina „randez vous“), Pacov (1 výjezdová skupina rychlé zdravotnické pomoci), Počátky (1 výjezdová skupina rychlé zdravotnické pomoci), Kamenice nad Lipou (1 výjezdová skupina rychlé

zdravotnické pomoci) a Humpolec (1 výjezdová skupina rychlé zdravotnické pomoci). Obec Horní Dubenky spadá do okresu Jihlava, kde pracují dvě výjezdové základny – Jihlava (přes den 3 výjezdové skupiny rychlé zdravotnické pomoci, 1 výjezdová skupina „randez vous“ a 1 vzletová skupina zdravotnické záchranné služby, v noci 2 výjezdové skupiny rychlé zdravotnické pomoci a 2 výjezdové skupiny „randez vous“) a výjezdová základna Telč (přes den 1 výjezdová skupina rychlé lékařské pomoci, v noci 1 výjezdová skupina rychlé zdravotnické pomoci).

Bližší informace o Zdravotnické záchranné službě Kraje Vysočina je možné získat na internetových stránkách www.zzs.vysocina.cz.

Obr. 2.4 b: Zdravotnické zařízení

2.4.3. Ohrožené a sociálně vyloučené skupiny obyvatel

Organizační zajištění především sociálních služeb představuje zásadní problém. Pravidelné sociální služby, ať již se jedná o péči o seniory, zdravotně handicapované osoby všech věkových kategorií apod., většinou poskytují nestátní neziskové organizace. Ty se vzhledem k nastavené sociální politice kraje a státu potýkají s problémem finančního zajištění jak personálních, tak technických a prostorových kapacit pro poskytnutí stacionárních i terénních služeb.

Sociálně vyloučené lokality

Dle Mapy sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v ČR (www.esfcr.cz) zpracované v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí se na území MAS Via rustica nenacházejí žádné sociálně vyloučené romské lokality.

Dle údajů SLDB 2011 romskou národnost uvádějí pouze 2 obyvatelé území MAS (oba muži). Z dalších národnostních skupin (kromě české a moravské) je zde nejvíce zastoupena populace slovenská – celkem 216 občanů (117 mužů, 99 žen) a ukrajinská – 122 občanů (49 mužů, 73 žen). Výrazně menší skupiny pak tvoří obyvatelé národnosti vietnamské – 16 občanů (9 mužů, 7 žen), polské – 15 občanů (4 muži, 11 žen) a německé – 14 občanů (8 mužů, 6 žen). Z celkového počtu obyvatel MAS dle SLDB 2011 (31 591 osob) svou národnost neuvedlo 8 476 občanů (26,8 %), tj. cca jedna čtvrtina, takže data jsou pouze orientační.

Ačkoliv sociálně vyloučené lokality nejsou v rámci území MAS definovány ani v souvisejících strategických dokumentech Kraje Vysočina, sídelní jednotka Hrádek u Pacova (ORP Pacov) je jedním z míst, kde Oblastní charita Jihlava od roku 2014 realizuje službu TP SOVY – Terénní programy v sociálně vyloučených lokalitách (součást tříletého projektu Streetwork pro děti a mládež financovaného dánskou nadací The Velux Foundations). Služba TP SOVY vznikla za účelem zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a za účelem poskytování pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí osobám, které žijí v sociálně vyloučeném prostředí, lokalitách, komunitách s cílem prevence prohloubení sociálního vyloučení a s následným sociálním začleněním do společnosti. Další projektem řešené lokality jsou na Jihlavsku a Telčsku (mimo území MAS).

Sociálně vyloučené skupiny

V regionu MAS obecně nejsou jako sociálně vyloučené skupiny výrazně pociťovány národnostní menšiny. Např. občané vietnamské národnosti zde velmi aktivně provozují podnikatelskou činnost, jejich děti navštěvují běžné základní školy apod.

Kraj Vysočina zřídil dle zák. č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, funkci koordinátora pro romské záležitosti, který je začleněn pod odbor sociálních věcí, oddělení sociální správy.

Potenciální sociálně vyloučenou skupinou se v posledních letech stávají spíše osamělí senioři žijící v malých obcích a částech obcí.

Základní strategické dokumenty k problematice:

Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Kraji Vysočina na období 2012-17

2.5. Podnikání a služby v obcích

Území MAS Via rustica je zaměřeno na strojírenský, dřevozpracující a kožedělný průmysl. Dobře pracující zemědělské i nezemědělské podnikatelské prostředí je jednou ze stěžejních podmínek rozvoje obcí a měst. Dostatek pracovních příležitostí, ať již v zaměstnaneckém poměru či samostatně výdělečných aktivitách, je základem pro udržení trvalého osídlení a života jednotlivých lokalit.

Pro uchování typického charakteru regionu a posílení svébytnosti je třeba podporovat tvorbu, udržení a rozvoj výroby tradičních produktů i rozvoj nových specifických místních výrobků a souvisejících služeb.

Z hlediska udržitelného rozvoje regionu je nutné posilovat nejen produkční, ale též krajinotvornou úlohu zemědělství a lesnictví, s důrazem na šetrné obhospodařování pozemků a přirozený chov hospodářských zvířat.

Při hledání vhodných ploch a objektů pro zahájení či rozšíření podnikatelské činnosti je potřeba klást důraz na obnovu stávajících nevyužívaných prostor, upřednostňovat jejich revitalizaci a nové využití před výstavbou nových objektů k podnikání. Je třeba snížit energetickou náročnost budov a provozů, zlepšit strojní vybavení, zmodernizovat budovy, zajistit kvalifikovanost zaměstnanců. Vzhledem k omezeným možnostem území MAS Via rustica z hlediska nabídky zajímavostí a služeb cestovního ruchu je nutné posilovat kvalitu a náplň poskytovaných služeb a související infrastruktury, hledat nevšední nápady, využívat místní tradice a opomíjený potenciál, navázat na zemědělskou tradici (agroturistika apod.). Taktéž je třeba dostatečně podporovat začínající a malé podniky.

Důležitým předpokladem pro stabilitu a úspěšný ekonomický rozvoj obcí a měst je vzájemná komunikace, spolupráce a podpora veřejných a soukromých subjektů – místních samospráv, občanských iniciativ a podnikatelů.

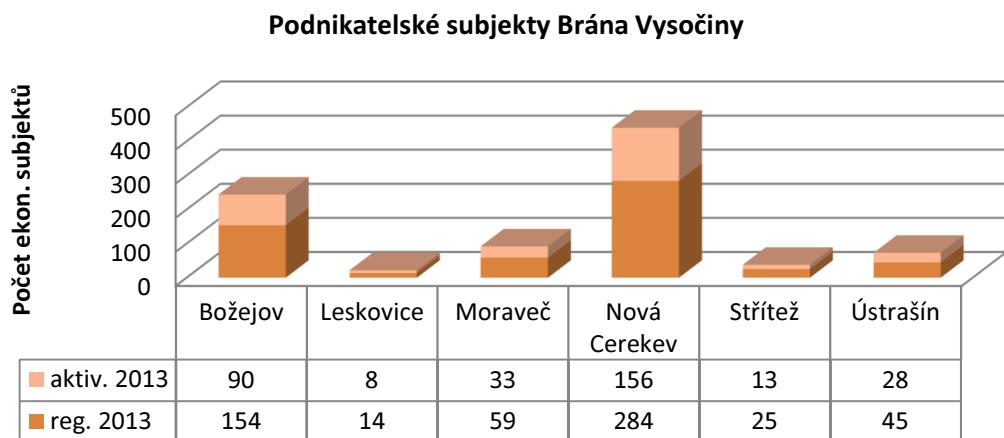
Potřebou území MAS je zachování stávajících pracovních míst a jejich případné rozšíření. V regionu je třeba kvalifikovaných řemeslníků, kteří by zachovali tradici řemesla v regionu. Je třeba vytvářet podmínky a motivovat mládež k řemeslné zručnosti, například zřizováním školních dílen pod odborným vedením, aby tak vznikl zájem a motivace o tradiční řemeslnou výrobu v regionu.

2.5.1. Podnikatelské subjekty na území MAS Via rustica

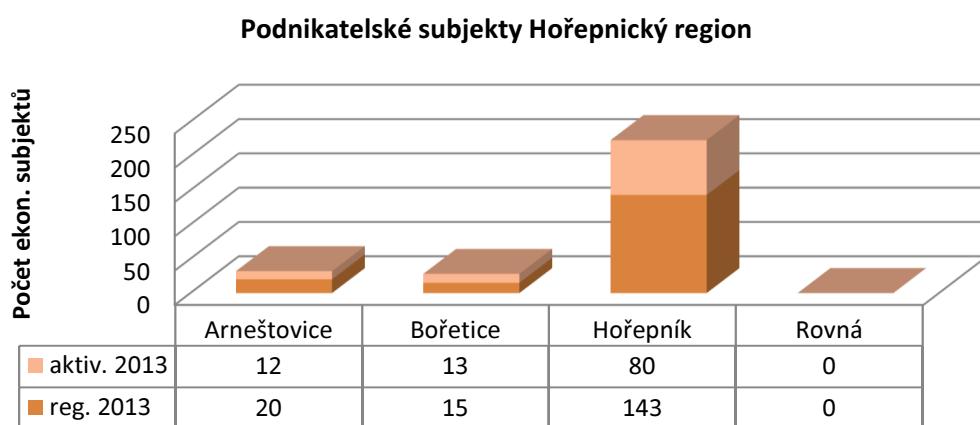
Na území MAS Via rustica se nachází 78 různých odvětví zabývající se podnikáním. Celkově je registrováno 6 770 ekonomických subjektů. Z toho jen 3 915 subjektů je se zjištěnou aktivitou. Nejvíce aktivních podnikatelů, zhruba 500, je v oblasti specializovaných na stavební činnost. Kolem 400 podnikatelů se specializuje na rostlinnou a živočišnou výrobu, myslivostí a související činností. Nejméně aktivních ekonomických subjektů je v oblasti vydavatelské činnosti, shromažďování, v úpravě a rozvodí vody nebo ve výrobě základních kovů, hutní zpravování kovů a slévárenství.

V následujících grafech jsou zobrazeny počty registrovaných a aktivních ekonomických subjektů (podnikatelských sfér) na zájmovém území MAS Via rustica. Data vycházejí z tabulek v příloze.

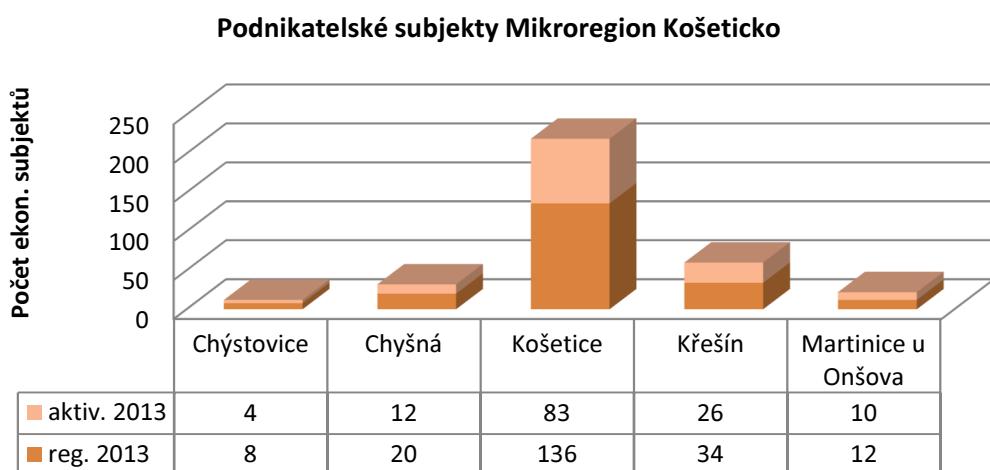
Graf 2.5 a: Počty ekonomických subjektů, registrovaných a aktivních za rok 2013

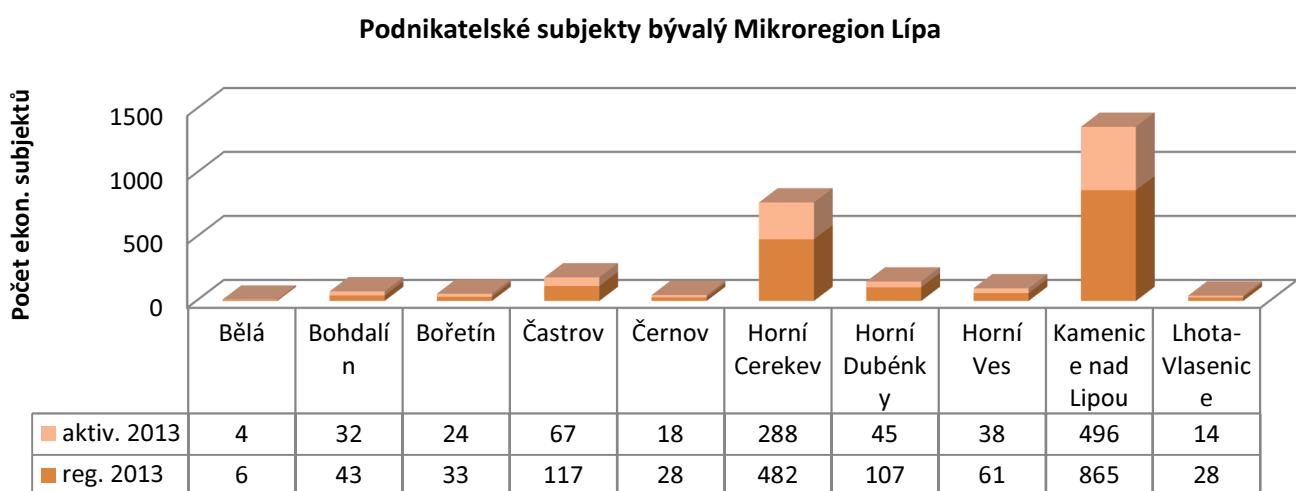
Graf 2.5 b: Počty registrovaných a aktivních ekonomických subjektů za rok 2013

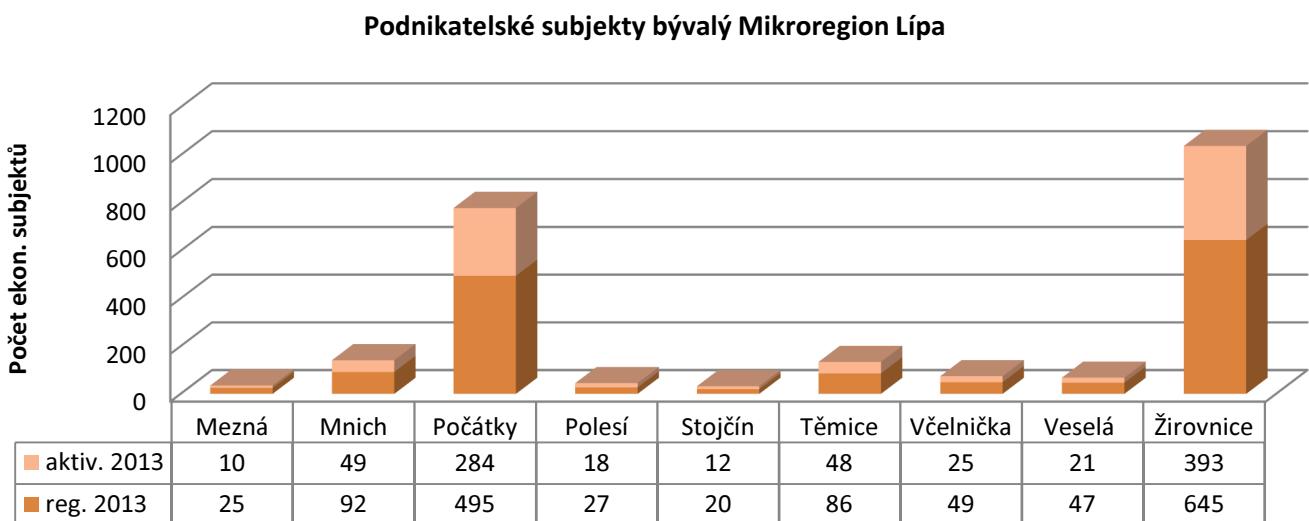
Graf 2.5 c: Počty registrovaných a aktivních ekonomických subjektů za rok 2013

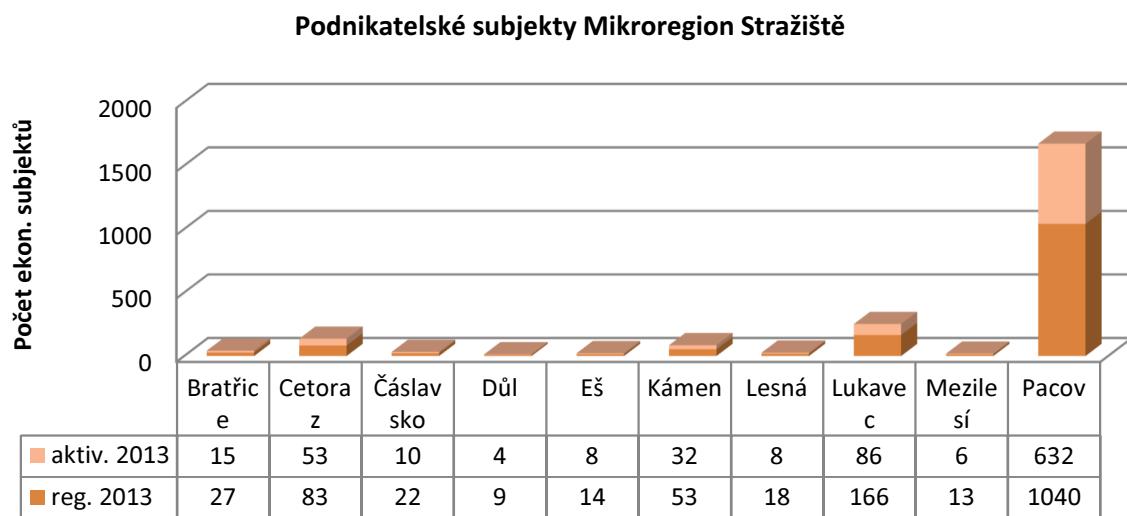
Graf 2.5 d: Počty registrovaných a aktivních ekonomických subjektů za rok 2013

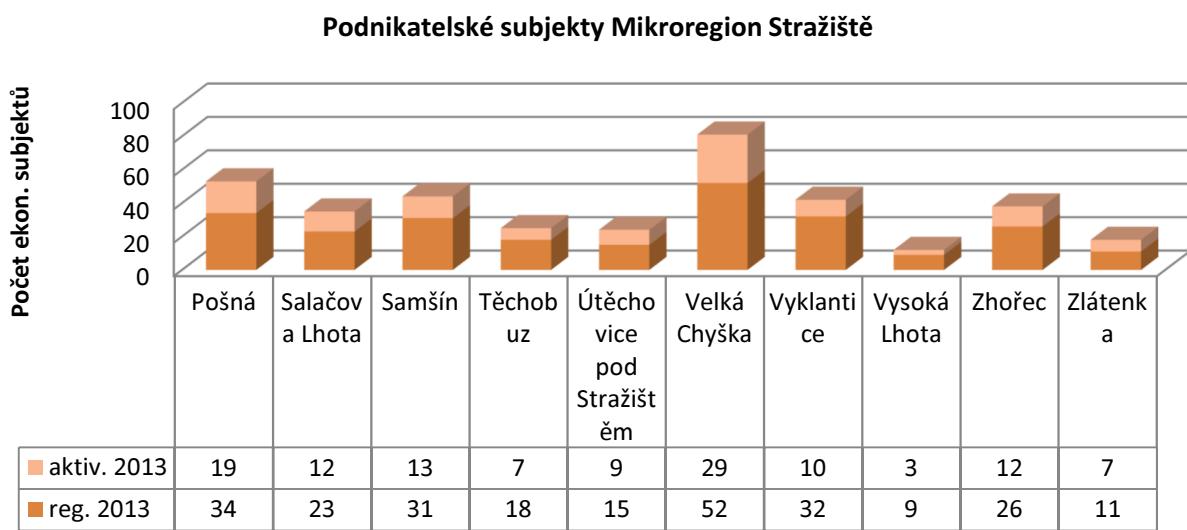
Graf 2.5 e: Počty registrovaných a aktivních ekonomických subjektů za rok 2013

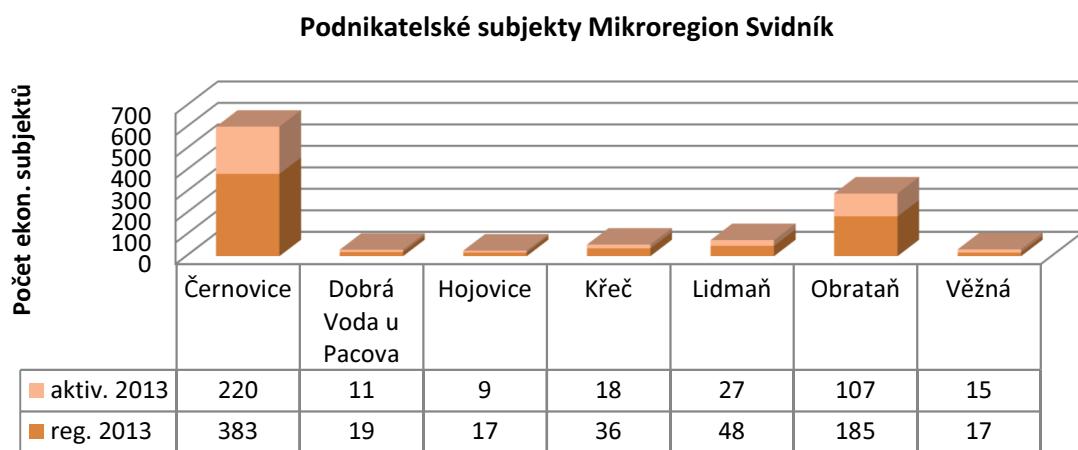
Graf 2.5 f: Počty registrovaných a aktivních ekonomických subjektů za rok 2013

Graf 2.5 g: Počty registrovaných a aktivních ekonomických subjektů za rok 2013

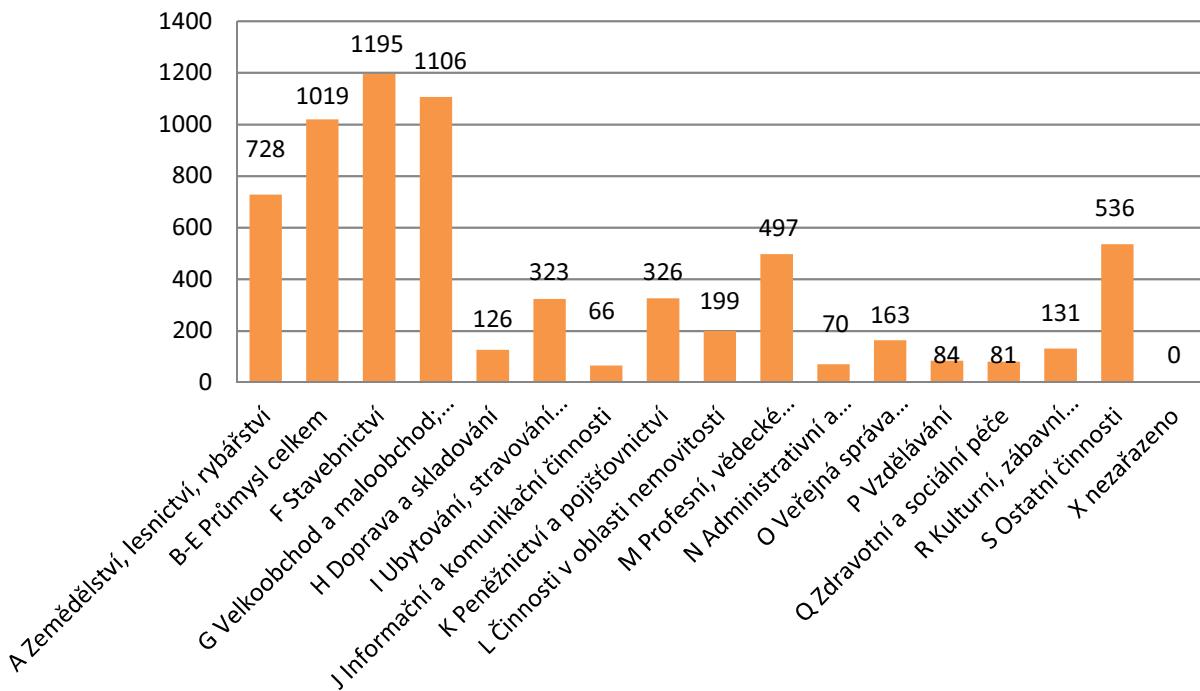
Graf 2.5 h: Počty registrovaných a aktivních ekonomických subjektů za rok 2013

Zdroj dat: ČSÚ, Veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>), 2014

Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti

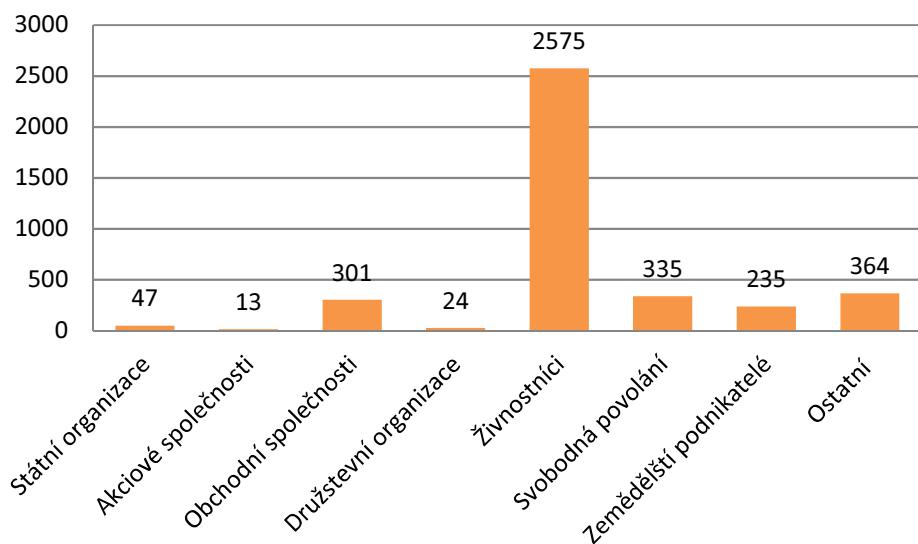
Graf 2.5 i: Počet podnikatelských subjektů podle převažující činnosti

Zdroj dat: ČSÚ, Veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>), 2014

Podnikatelské subjekty podle právní formy

Graf 2.5 j: Počet podnikatelských subjektů podle právní formy

Zdroj dat: ČSÚ, Veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>), 2014

Tab. 2.5 a: Porovnání podnikatelských subjektů podle právní formy

	Státní organizace	Akciové společnosti (z obchod. společností celkem)	Obchodní společnosti	Družstevní organizace	Živnostníci	Svobodná povolání	Zemědělští podnikatelé	Ostatní
Česká republika	10 982	20 731	295 540	11 591	886 555	116 521	28 899	96 205
Vysočina	587	413	6 763	419	39 705	5 477	3 010	5 090
MAS Via rustica	47	13	301	24	2 575	335	235	364

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>

Charakteristika ekonomiky

Strukturu ekonomiky rozdělujeme na primární, sekundární a terciální sektor. Primární sektor zahrnuje produkci potravin a těžbu surovin. Dále pak terciální sektor zahrnuje veškeré služby, včetně obchodu, dopravy, komunikace, zdravotnictví, vzdělávání, informační, správní, vládní, finanční, pojišťovací a právní služby. Sekundární sektor zahrnuje výrobu a průmysl. Na území MAS evidujeme celkem 3 915 ekonomických subjektů.

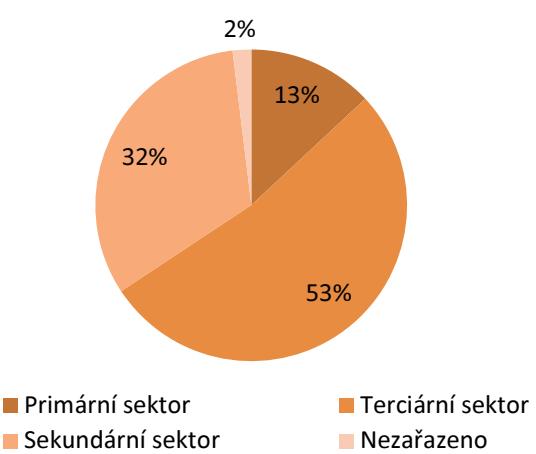
Ze statistických údajů vyplývá, že největší podíl na území MAS má terciální sektor a to v oblasti maloobchodu, velkoobchodu, také je zde 143 subjektů zabývající se stravováním a pohostinstvím. V sekundárním sektoru zaujímají docela vysoký podíl specializované stavební činnosti, výstavba budov a výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení. V primárním sektoru má největší zastoupení rostlinná a živočišná výroba, spolu s myslivostí a souvisejícími činnostmi, lesnictví a těžba dřeva je až na druhém místě. Na území MAS evidujeme 75 subjektů, které nelze zařadit do žádného sektoru.

Tab. 2.5 b: Porovnání ekonomických subjektů

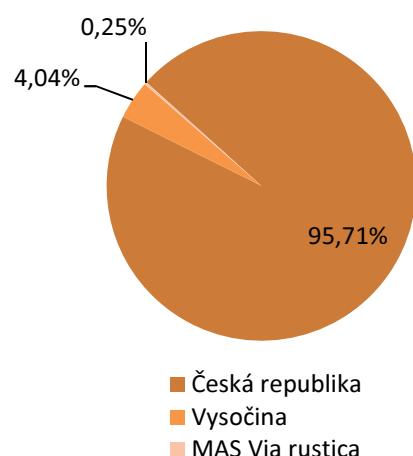
Porovnání ekonomických subjektů	
Česká republika	1 470 929
Vysočina	62 046
MAS Via rustica	3 915

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>

Graf 2.5 k: Struktura ekonomiky

Graf 2.5 l: Porovnání ekonomických subjektů

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní výpočet

2.5.2. Drobné podnikání

Území MAS Via rustica je z průmyslového hlediska zaměřeno na strojírenský, dřevozpracující a kožedělný průmysl. Tento trend průmyslu v daném regionu byl nastaven již v druhé polovině dvacátého století. V 90. letech byla tato odvětví průmyslu výrazně redukována a obyvatelstvo pracující v průmyslu postupně začalo přecházet do terciální sféry (služby).

Na území MAS Via rustica se podle statistik z roku 2013 nachází 6 707 ekonomických subjektů. Převážná většina z nich se dá charakterizovat jako malý podnik či mikropodnik.

59,5 % ekonomických subjektů je bez zaměstnanců, 7,8 % ekonomických subjektů zaměstnává do 5 zaměstnanců a 2,5 % ekonomických subjektů zaměstnává 6 až 50 zaměstnanců. U 28,5 % není uveden počet zaměstnanců. Pouze 1,7 % ekonomických subjektů zaměstnává více než 50 zaměstnanců.

Drobné podnikání představuje v tomto regionu velmi významný prvek posilující ekonomickou i sociální stabilitu a rozvoj obcí. Přispívá k zaměstnanosti, ovlivňuje nabídku a dostupnost služeb a výrobků v dané lokalitě, ve formě zaměstnanců a klientů přivádí nové obyvatele i návštěvníky. Pro drobné podnikatele působící na venkově je většinou velmi obtížné zajistit si vlastní činností dostatek prostředků na modernizaci či rozvoj provozu. Vzhledem ke konkurenci velkých podniků se potýkají též s problémem zajištění pravidelného odbytu svých produktů. Taktéž pomalé zavádění moderních technologií představuje značný problém. Zároveň se malé podniky a mikropodniky potýkají se značnou administrativou jak provozních činností, tak i nadstavbovou činností, např. čerpání dotačních prostředků. Z tohoto důvodu převážná část podnikatelských subjektů o dotace nežádá.

2.5.3. Rostlinná výroba

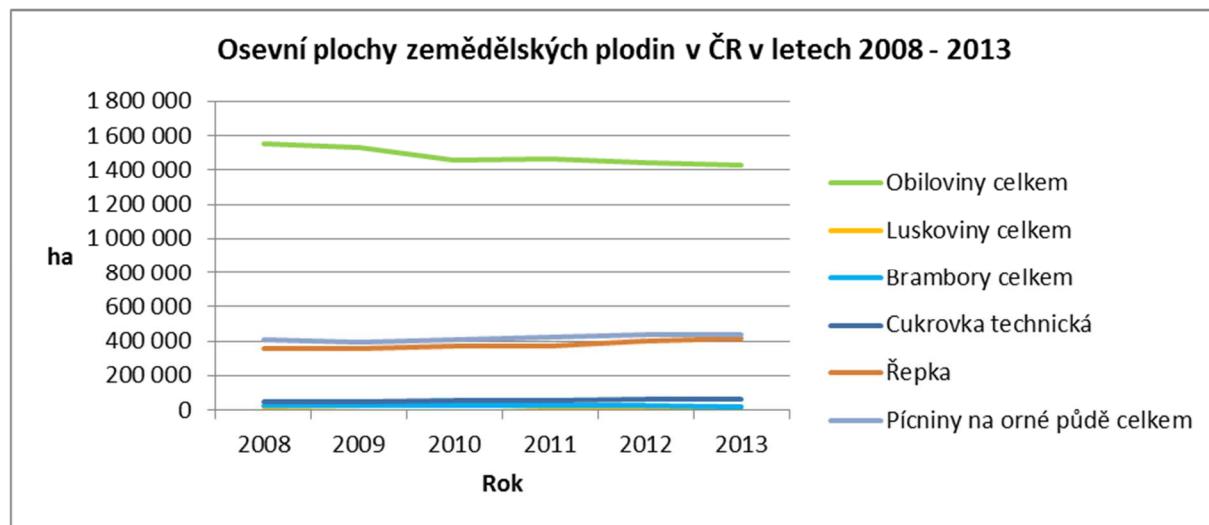
Jedním ze základních kamenů zemědělství je rostlinná výroba. Vzhledem ke geografické poloze a přírodním podmínkám území MAS Via rustica je patrné, že se jedná převážně o bramborářskou oblast a dále se zde hojně využívá osevu zrnin a kukuřice.

Vývoj ploch zemědělských plodin

V následující tabulce jsou porovnány roky 2008 – 2013 v plochách osevu jednotlivých plodin na území ČR a v Kraji Vysočina. U obilovin je celková sklizeň roce 2013 nižší o 8 % než v roce 2008. V kraji

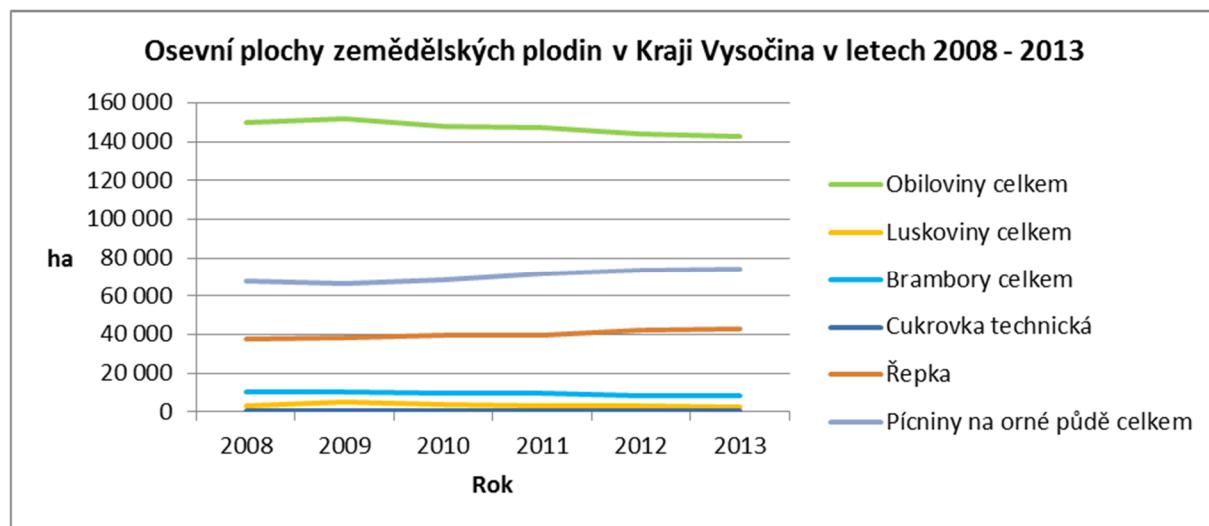
Vysočina je rozdíl mezi roky 2013 a 2008 necelých 4,5 % sklizně obilovin. Výnos v roce 2013 je nejnižší za posledních 6 let. Plocha osevu luskovin se výrazně snižuje a to až o 29,44 % oproti roku 2008. Tomu také dochází u osevu brambor, kde se plocha snížila proti roku 2008 o skoro celých 19 %. V roce 2013 došlo k výraznému osevu cukrovky technické, kdy osevní hodnoty dosáhly nárostu až k 96,69 % oproti roku 2008. Osevní hodnoty Pícniny na orné půdě se zvyšují pozvolna. Porovnáme-li hodnoty výnosu na hektar v jednotlivých letech, je patrné, že zemědělský rok 2013 nebyl pro rostlinnou výrobu příliš výnosným. Tyto hodnoty jsou způsobeny nadměrně suchým létem. V ostatních letech je z následující tabulky patrné, že dochází k pomalému navýšování výnosů u většiny rostlinných produktů.

Graf 2.5 m: Hodnoty výnosu zemědělských plodin v ČR v letech 2008 - 2013

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Graf 2.5 n: Hodnoty výnosu zemědělských plodin v Kraji Vysočina v letech 2008 - 2013

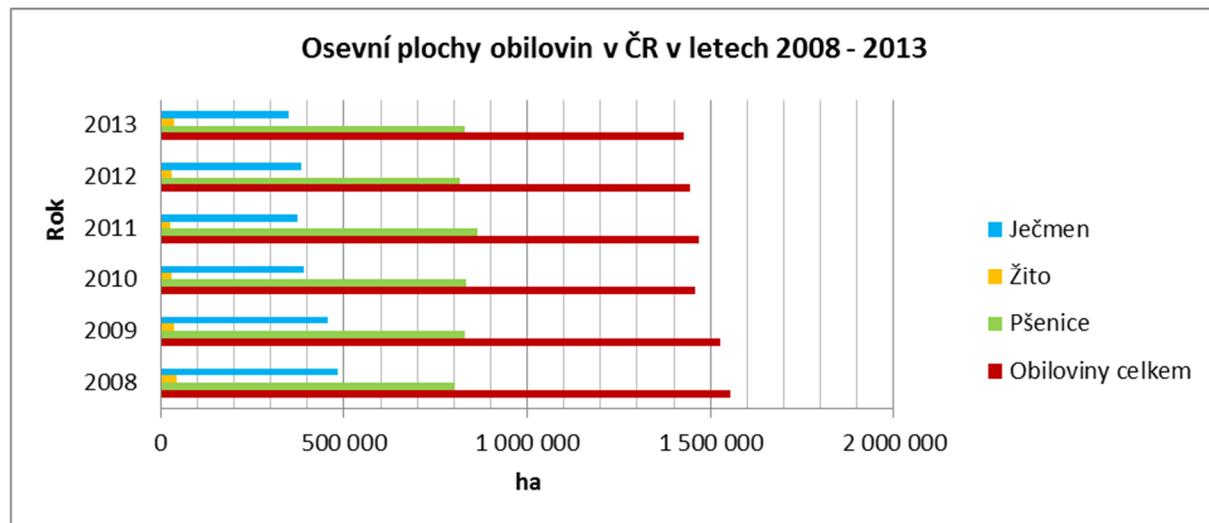
Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

V Kraji Vysočina je nejrozšířenější obilovinou ozimá pšenice, která zaujímá polovinu výměry osevní plochy obilovin. V roce 2013 se z této plochy sklidilo téměř 391 tisíc tun zrna, což je proti

předchozímu roku o jednu čtvrtinu více. Druhou nejrozšířenější obilovinou je ječmen jarní, kterého bylo v roce 2013 sklizeno bezmála 149 tisíc tun, to je téměř jedna čtvrtina z celkové sklizně obilovin.

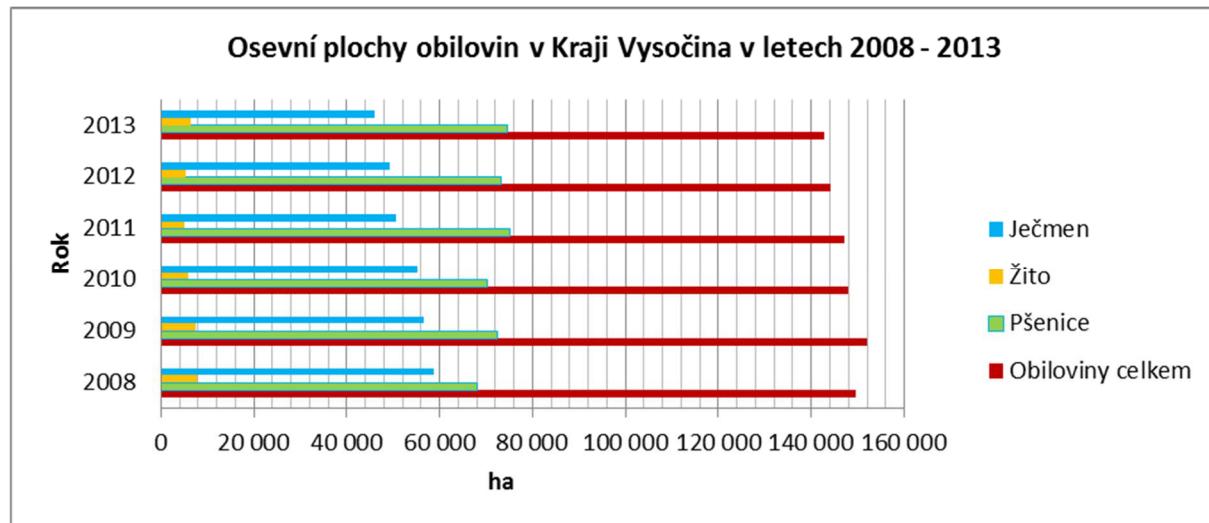
Zcela konkurenčeschopnými obilovinami pro Vysočinu je žito, což vyplývá i ze srovnání výnosů s průměrem ČR v posledních šesti letech. Mezi kraji zaujímá Vysočina druhé místo ve sklizni žita - přes 30 tisíc tun v roce 2013, tj. více jak 17 % republikové sklizně. Žitná mouka a ovesné vločky jsou typickou potravinářskou surovinou. Plochy žita se proti roku 2012 zvětšily o 1 000 ha.

Graf 2.5 o: Osevní plochy obilovin v ČR v letech 2008 - 2013

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Graf 2.5 p: Osevní plochy obilovin v Kraji Vysočina v letech 2008 - 2013

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Sklizeň zemědělských plodin v roce 2013

V následující tabulce jsou číselně znázorněny plochy osevu, výnos a tonáž sklizně nejdůležitějších rostlinných produktů pro rok 2013 v kraji Vysočina.

Tab. 2.5 c: Plochy osevu a sklizně v kraji Vysočina v roce 2013

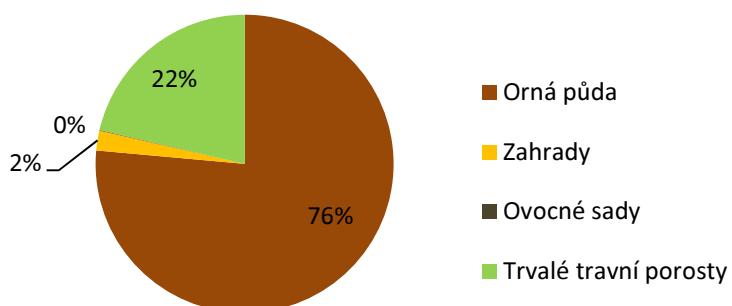
Plodina	Plocha v hektarech			Výnos v t/ha		Sklizeň v tunách		
	ČR	Kraj Vysočina	podíl na ČR v %	ČR	Kraj Vysočina	ČR	Kraj Vysočina	podíl na ČR v %
Obiloviny celkem	1 413 143	142 266	10,1	5,32	4,86	7 512 612	690 873	9,2
pšenice ozimá	788 422	71 097	9,0	5,75	5,49	4 530 773	390 338	8,6
pšenice jarní	40 970	3 624	8,8	4,15	3,74	169 923	13 550	8,0
žito ozimé a jarní	37 498	6 341	16,9	4,70	4,78	176 278	30 324	17,2
ječmen ozimý	106 265	11 578	10,9	4,47	4,27	474 699	49 400	10,4
ječmen jarní	242 727	34 473	14,2	4,61	4,33	1 119 061	149 166	13,3
oves	43 559	6 352	14,6	3,19	3,23	139 120	20 534	14,8
triticale	46 816	5 420	11,6	4,58	4,46	214 207	24 192	11,3
kukurice na zrno	96 902	1 857	1,9	6,97	6,05	675 380	11 227	1,7
Luskoviny celkem	17 851	2 327	13,0	2,14	1,95	38 276	4 543	11,9
Brambory ostatní*)	19 220	6 050	31,5	24,14	25,83	463 995	156 256	33,7
Cukrovka technická	62 401	297	0,5	60,00	58,51	3 743 772	17 374	0,5
Řepka	418 808	42 932	10,3	3,45	3,37	1 443 210	144 612	10,0
Pícniny na orné půdě celkem (přepočteno na seno)	451 383	74 530	16,5	6,33	6,04	2 857 238	450 502	15,8
Kukuřice na zeleno a siláž	233 815	36 133	15,5	32,66	30,31	7 635 367	1 095 166	14,3
Trvalé travní porosty (přepočteno na seno)	958 516	83 659	8,7	3,58	3,68	3 435 343	307 690	9,0

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

2.5.4. Zemědělství

Zemědělská půda, která zaujímá největší podíl celkové plochy regionu, je ze tří čtvrtin tvořena ornou půdou, dále trvalými travními porosty (kolem 22 %), zbylou část zaujímají zahrady a ovocné sady (viz následující graf a tabulky – údaje dle ČSÚ k 31. 12. 2014).

Graf 2.5 r: Zemědělská půda v regionu

Zdroj dat: Český statistický úřad, vlastní výpočet

Tab. 2.5 d: Zemědělská půda v regionu MAS

Zemědělská půda v regionu MAS (ha)			
Orná půda	Zahrady	Ovocné sady	Trvalé travní porosty
34 769,00	978,10	31,23	9 795,18

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://vdb.czso.cz>

Technický stav objektů a vybavení v zemědělství

Nemovitosti

Technický stav nemovitostí v zemědělství není na dobré úrovni. Důvodem tohoto stavu objektů je jejich stáří, nedostatek finančních prostředků na opravy a údržbu těchto nemovitostí.

V současné době je trendem staré nevyhovující nemovitosti opouštět a je ekonomicky výhodnější postavit nové budovy používané v zemědělství. Příkladem takového jednání je výstavba velkokapacitních zařízení pro chov hospodářských zvířat, kdy se ve velké míře ušetří na pracovní síle a zároveň díky této úspoře je ušetřeno i na opravách starých nevyhovujících nemovitostí. Tím na území MAS Via rustica vzniká přebytek starých, chátrajících zemědělských objektů.

Také mnoho nevyužitých zemědělských nemovitostí se objevilo díky rušení zemědělských družstev koncem 90. let 20. století. Mnoho družstev zkrachovalo, čímž se objevily staré budovy, které nemohou sloužit k jinému účelu, pokud by se do nich nevložila velká finanční částka na opravu.

Zemědělská technika

Zemědělská technika se oproti minulým rokům výrazně lepší. Mnoho zemědělských družstev a samostatných rolníků dnes vkládá velké finanční částky do zlepšení technického vybavení strojového parku. Přispívá k tomu i možnost získání dotací z národních i evropských zdrojů.

Nový strojový park zaručuje vyšší výkonnost odvedené práce, mnohdy časovou úsporu nad opravami staré techniky a zároveň moderní zemědělské stroje mohou přispívat k nižšímu poškozování životního prostředí.

Efektivita zemědělství

V porovnání se státy Evropské unie je zemědělství v České republice v mnoha případech velmi neefektivní, co se týče nákladů na výrobu a produkci zemědělských výrobků.

Efektivita v zemědělství se nechá hodnotit podle spotřeby hnojiv, podle dotací, které zemědělci využívají apod.

Hnojení zemědělské půdy také souvisí velmi úzce se životním prostředím. Vliv zemědělství na životní prostředí je v mnoha případech na negativní úrovni. K poškozování životního prostředí dochází hlavně používáním chemických hnojiv, špatnými způsoby hospodaření a dopravními prostředky, které produkují mnoho zplodin do ovzduší.

Hnojiva v zemědělství

V následující tabulce je vyobrazeno použití hnojiv při produkci rostlinné výroby v letech 2012/2013 pro jednotlivé kraje. V tabulce nejsou zahrnuta čísla soukromých malých rolníků, kteří nemají povinnost vyplňovat a odevzdávat příslušné výkazy. Po Středočeském a Jihočeském kraji je kraj Vysočina jednou z oblastí, kde se nejvíce používají chemická hnojiva.

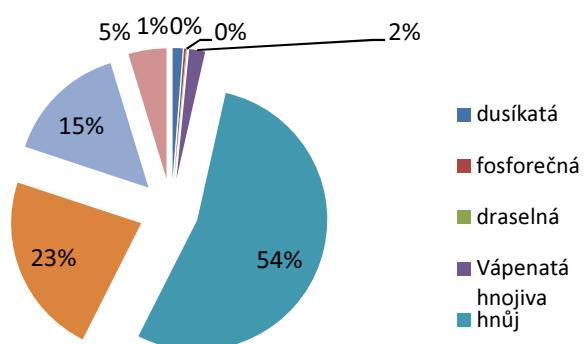
Tab. 2.5 e: Spotřeba hnojiv, podle krajů za hospodářský rok 2013

Území, kraj	Minerální hnojiva v čistých živinách (t)				celkem	Vápenatá hnojiva ve zboží (t)	Organická hnojiva (t)	Organo-minerální hnojiva (t)				
	celkem	v tom:										
		dusíkatá (N)	fosforečná (P2O5)	draselná (K2O)								
a	1	2	3	4	5	10	11	12				
Česká republika	337 764	261 216	47 053	29 495	13 626 878	307 916	2 045 548	146 222				
Hl. m. Praha	1 500	1 190	162	147	15 218	-	2 156	51				
Středočeský	66 203	50 441	9 585	6 177	1 623 383	47 853	226 541	31 532				
Jihočeský	31 639	24 837	3 648	3 153	2 022 915	40 626	213 756	1 079				
Plzeňský	23 043	20 000	2 110	933	1 371 710	19 550	119 577	108				
Karlovarský	3 309	2 853	274	182	236 001	4 362	20 303	-				
Ústecký	17 947	13 698	3 070	1 180	338 897	1 674	57 982	826				
Liberecký	5 279	3 911	561	806	406 682	7 769	7 352	328				
Královéhradecký	25 492	19 477	3 406	2 609	957 610	32 198	187 810	27 486				
Pardubický	23 203	18 896	2 785	1 522	1 212 996	23 338	341 055	3 151				
Vysočina	34 785	27 753	4 565	2 467	2 156 614	43 898	394 547	22 837				
Jihomoravský	44 403	33 835	6 963	3 605	1 061 685	17 589	121 909	10 210				
Olomoucký	30 277	20 538	5 258	4 481	951 503	35 208	177 901	21 429				
Zlínský	14 039	10 975	2 351	713	633 395	9 219	50 069	1 000				
Moravskoslezský	16 647	12 812	2 315	1 520	638 270	24 632	124 593	26 187				

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

V grafu níže je zobrazeno procentuální použití hnojiv v kraji Vysočina. Procentuální zastoupení hnojiv na Vysočině odpovídá zastoupení používaných hnojiv i na území MAS Via rustica. Vzhledem k tomu, že se území MAS Via rustica nachází v zemědělské oblasti s intenzivním chovem hospodářských zvířat, je stále jedním z nejpoužívanějších hnojiv statková hnojiva. Statková hnojiva mají mnoho využití, nechají se používat jako hnojivo i jako alternativní zdroj energie v bioplynových stanicích.

Graf 2.5 ř: Procentuální zastoupení hnojiv na Vysočině v roce 2013

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Závislost zemědělců na dotacích

V zemědělství nadále zůstává velká závislost zemědělců na příjmu dotací. Většina českých zemědělců není bez poskytnutých dotací schopná konkurovat při současných výkupních cenách zahraničním produktům jak v rostlinné tak živočišné výrobě.

V současné době jsou zahraniční zemědělci schopni vyrábět a produkovat zemědělské výrobky mnohem efektivněji a levněji. Důvodem efektivnější výroby zahraničních zemědělců jsou modernější technologie, mnohdy mají lepší přírodní podmínky pro pěstování plodin a chov hospodářských zvířat. Oproti porovnání se zemědělci v EU čeští zemědělci a ani zemědělci na území MAS Via rustica nevyužívají alternativní zdroje příjmů do zemědělství, a to je jedním ze základních nedostatků a hlavním důvodem pro zánik zemědělské podnikatelské jednotky bez dotací.

Dalším důvodem této závislosti zemědělců na dotacích je snaha odběratelů zemědělských produktů stlačit výkupní ceny dolů, a tím se zemědělci dostávají do velkých existenčních problémů. Příkladem takového jednání na území MAS Via rustica je ze strany mlékáren při výkupu mléka od zemědělských družstev a rolníků podnikajících v oblasti produkce mléka.

Využívání alternativních příjmů v zemědělství

Z počtu subjektů podnikajících v zemědělské oblasti je velmi malý počet zemědělců, kteří se zamýšlejí nad využíváním alternativních příjmů do svého rozpočtu.

V současné době se dá říci, že některé zemědělské subjekty se začínají zamýšlet či pracovat na projektových dokumentacích k projektům přinášejícím nové zdroje příjmů do zemědělství. Na území MAS Via rustica se tímto tématem zabývá velmi nízké procento zemědělců. Pravděpodobným důvodem je neznalost oblasti alternativních příjmů do zemědělského podnikání a vysoké investiční náklady spojené s tvorbou projektových dokumentací a samotnou realizací projektu.

Živočišná výroba v zemědělství

V rámci živočišné výroby na území MAS Via rustica převažuje chov skotu, prasat a drůbeže.

Vývoj stavu hospodářských zvířat v letech 2008 – 2013

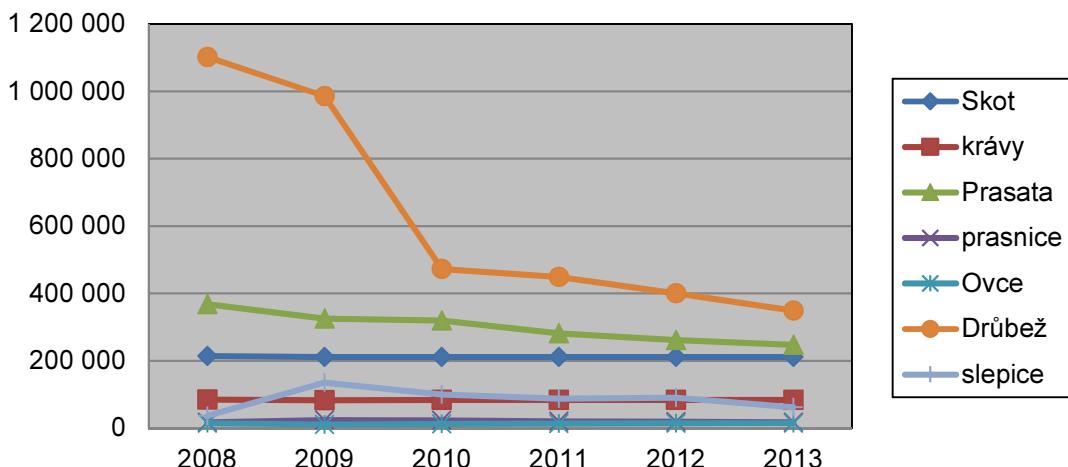
Následující tabulka ukazuje počty chovaného hospodářského zvířectva v letech 2008 – 2013 v kraji Vysočina. Chov skotu a prasat má sestupnou tendenci. Nejvýraznější propad je zaznamenán u chovu drůbeže.

Tab. 2.5 f: Vývoj stavu hospodářských zvířat na Vysočině v letech 2008 – 2013

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
skot celkem	213 770	210 635	210 629	210 949	211 348	211 000
z toho krávy	84 740	82 904	83 246	83 197	83 404	83 162
prasata celkem	367 876	324 725	319 199	280 866	261 287	247 277
z toho prasnice	17 019	23 438	22 962	19 891	18 547	17 097
ovce celkem	14 658	10 854	12 387	12 994	14 337	14 706
drůbež celkem	1 101 564	984 949	472 418	448 981	399 710	348 964
z toho slepice	36 278	135 164	99 780	87 701	90 125	61 708

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Graf 2.5 s: Hlavní hospodářská zvířata na Vysočině

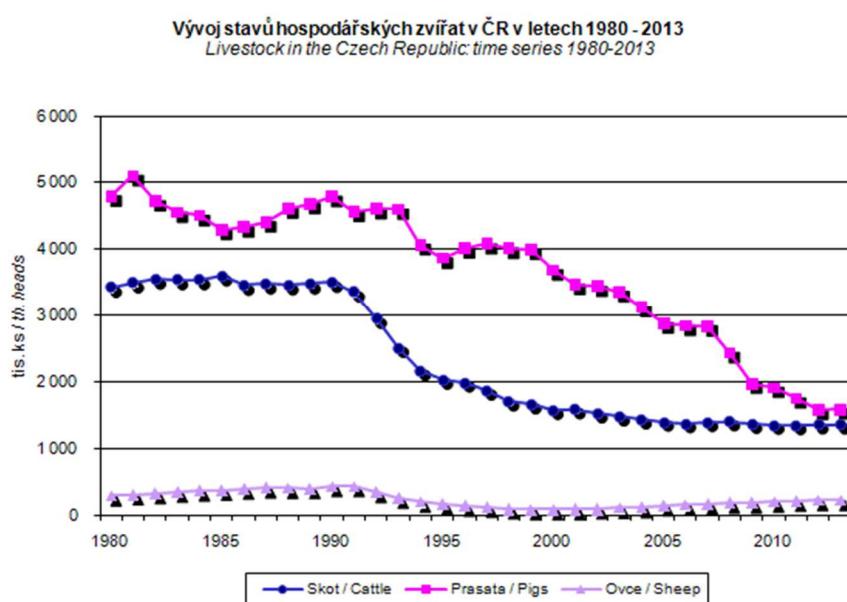
Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2013

Soupis hospodářských zvířat na Vysočině k 1. 4. 2013 udává 211 000 ks skotu (15,6 % z celkového počtu stáda), což značí, že na Vysočině je chováno, v porovnání s ostatními kraji, největší stádo skotu.

Početní stav hospodářského zvířectva se od roku 1980 výrazně snížil. Tato sestupná tendence chovu hospodářských zvířat je způsobena odlivem pracovní síly z oblasti zemědělské produkce hospodářského zvířectva, ekonomickými a demografickými vlivy.

Z porovnání stavu chovu hospodářských zvířat je patrné, že k drobnému omezení chovu zvířectva na Vysočině došlo, ale procentuální změna oproti ČR není tak výrazná.

Graf 2.5 š: Vývoj stavu hospodářských zvířat v ČR v letech 1980 – 2013

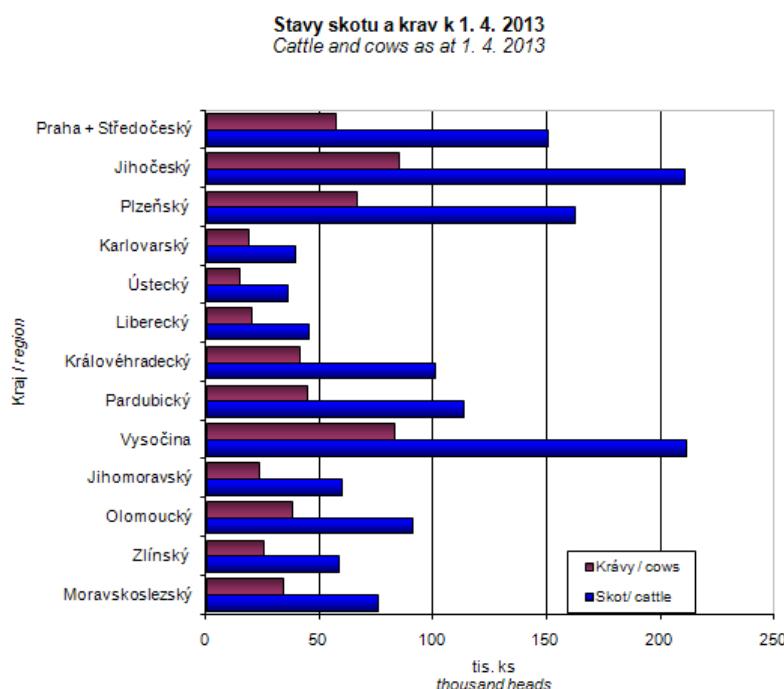

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2013

K 1. dubnu 2013 je v kraji Vysočina evidováno 211 000 ks skotu, z toho 83 162 krav, 247 277 ks prasat, z toho 17 097 prasnic, 14 706 ks ovcí, 348 964 ks drůbeže, z toho 61 708 slepic. K 1. dubnu 2013 bylo v kraji Vysočina zaznamenáno snížení stavu skotu o 348 ks (0,2 %), prasat o 14 010 ks (5,7 %), Stav ovcí byl navýšen o 369 ks (2,5 %) a drůbeže o 50 746 ks (14,5 %).

Z následujícího grafu je patrné, že chov skotu je nejintenzivnější v kraji Vysočina a Jihočeském kraji.

Graf 2.5 t: Stav skotu a krav v ČR za rok 2013

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

2.5.5. Ekologické zemědělství

Pojem ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je hospodaření s kladným vztahem ke zvířatům, půdě, rostlinám a přírodě bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých láttek. Jedná se o velmi pokrokový způsob hospodaření, které staví na tisíciletých zkušenostech našich předků a bere ohled na přirozené koloběhy a závislosti v přírodě. Tak umožňuje produkovat vysoké hodnotné a kvalitní potraviny. Rozvíjí se již několik desetiletí a od r. 1994 je součástí zemědělské politiky EU.

V České republice hlavní normou, která definuje ekologické zemědělství a stanovuje kritéria pro označení produktů jako *produkt ekologického zemědělství* s logem BIO, je jednak zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, který odpovídá mezinárodnímu standardu IFOAM (International federation of organic agriculture movements) a od 1. 5. 2004 i Nařízení Rady 2092/91 o ekologickém zemědělství, které je závazné pro všechny členské země EU. České ekologické zemědělství je akreditováno IFOAM i EU.

Graf 2.5 u: Poměr ekologicky a konvenčně obhospodařované zemědělské půdy

Zdroj dat: <http://eagri.cz>

Ekologické zemědělství

Zemědělská půda v regionu je obhospodařována převážně konvenčním způsobem, pouze necelá dvě procenta spadají do režimu ekologického zemědělství (včetně ploch v přechodném období).

V České republice se ekologické zemědělství k 31. 12. 2013 podílelo na celkové výměře zemědělské půdy 11,46 % (488 658 ha).

Tab. 2.5 g: Ekologicky a konvenčně obhospodařovaná zemědělská půda

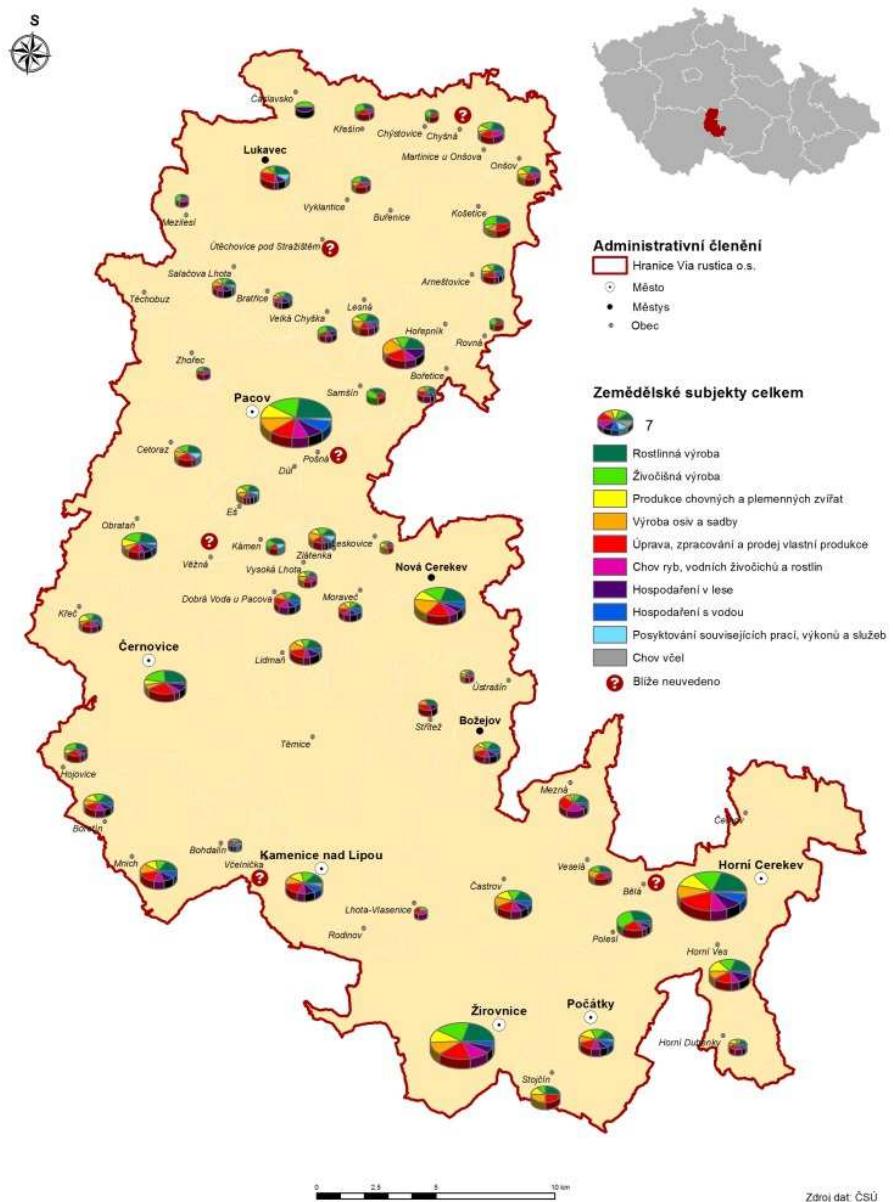
Ekologicky a konvenčně obhospodařovaná zemědělská půda			
Zemědělská půda celkem	Půda v režimu konvenčního zemědělství (ha)	Půda v režimu ekologického zemědělství (ha)	Půda v přechodném období (ha)
45 616,6	44 769,0	719,4	128,2

Zdroj dat: <http://eagri.cz>

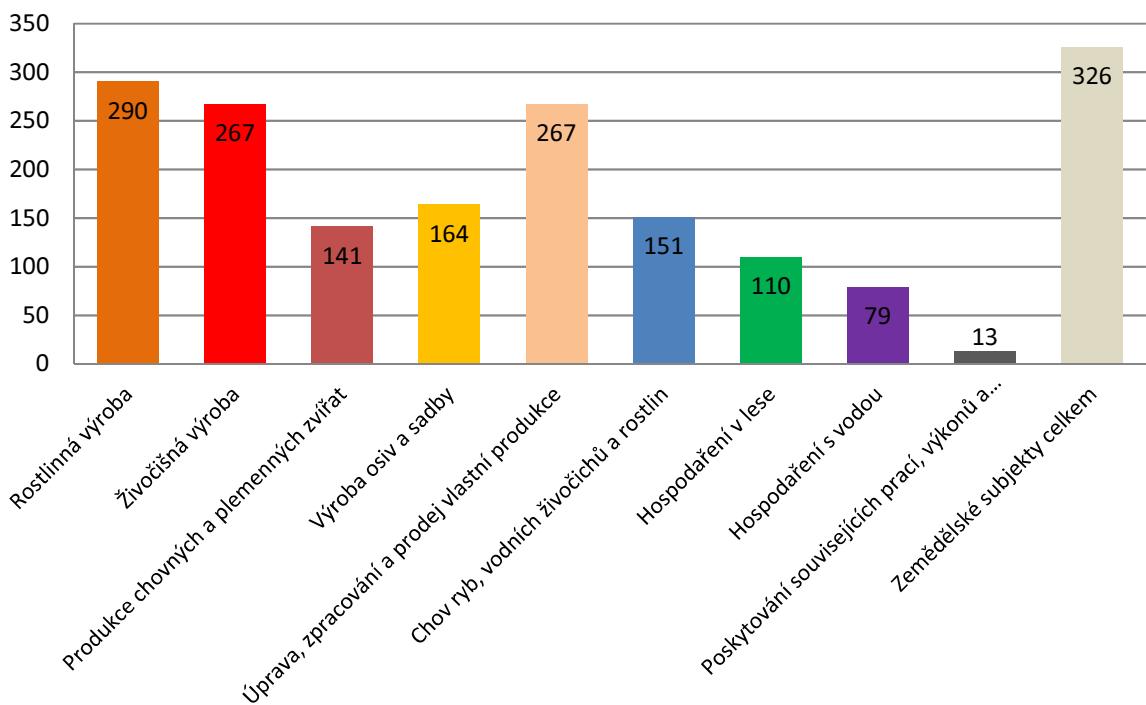
Zemědělské subjekty

Dle údajů Evidence zemědělského podnikatele (<http://eagri.cz>, březen 2013) je v regionu MAS registrováno (má zde trvalé bydliště nebo sídlo) celkem 326 zemědělských subjektů (z toho 24 ekologických zemědělců). Většina z nich se věnuje především rostlinné (89 %) a živočišné (82 %) výrobě a následné úpravě, zpracování a prodeji vlastní produkce (82 % subjektů). Zhruba polovina zemědělců se věnuje výrobě osiv a sadby. Ostatními činnostmi se zabývá méně než 50 % subjektů. Přehled počtu zemědělských podnikatelů dle zaměření výroby udává graf.

Obr. 2.5 a: Zemědělské subjekty

Graf 2.5 v: Subjekty dle zaměření zemědělské výroby

Zdroj dat: <http://eagri.cz>

Zemědělské bioplynové stanice

Na území MAS fungují celkem 4 zemědělské bioplynové stanice. Od roku 2009 BPS Jetřichovec provozovaná VOD Jetřichovec v místní části Pacova Jetřichovec, od roku 2010 BPS Kámen provozovaná VOD Kámen v obci Věžná, místní části Brná, a od roku 2011 BPS Černov provozovaná v Černově společností Rozvodí, spol. s r.o., Černov a od roku 2011 BPS Pacov, s.r.o. Nejvyšší instalovaný elektrický výkon má stanice v Jetřichovci 1249 kW, výkon BPS Černov činí 1200 kW, BPS Kámen 740 kW. Nejvyšší instalovaný tepelný výkon má stanice v Černově 1210 kW, výkon v Jetřichovci je 919 kW, výkon BPS Kámen činí 848 kW, BPS Pacov 809 kW.

Zdroj dat: Česká bioplynová asociace (<http://www.czba.cz/mapa-bioplynovych-stanic>)

2.5.6. Výměra půdy v ekologickém zemědělství

V následující tabulce je zobrazeno porovnání výměry ekologické zemědělské půdy v ČR v letech 2008 – 2014. Z pohledu užití půdy převyšují trvalé travnaté porosty, kdy jejich podíl se stále navýšuje. U orné půdy je zaznamenán mírný pokles oproti letům 2010 a 2011, avšak za celkové období 7 let je nárůst 7 034 ha. Plochy travnatých kultur od roku 2008 mají stálé stoupající tendenci a to o navýšení 53 507 ha během 7 let. Je patrné, že plochy ekologické zemědělské půdy se navýšují. V roce 2014 došlo k celkovému navýšení ekologických zemědělských ploch o cca 56 583 ha.

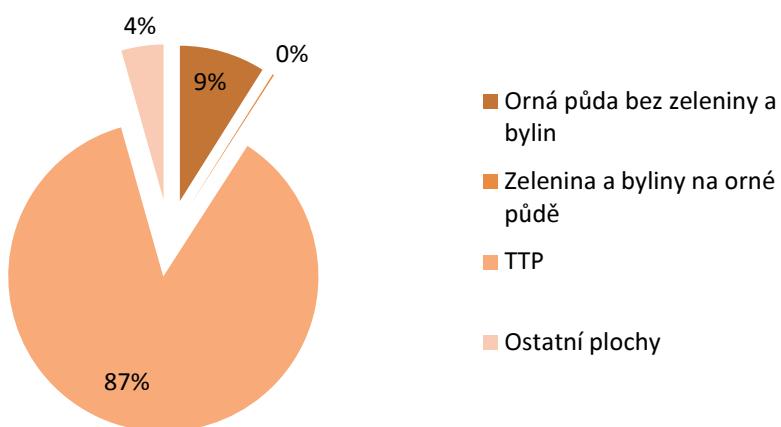
Tab. 2.5 h: Výměra ekologické zemědělské půdy v ČR v letech 2008 – 2014

Plochy	výměra (ha)						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Orná půda bez zeleniny a bylin	22 160	26 329	31 734	32 398	30 278	28 241	29 194
Zelenina a bylinky na orné půdě	398	239	248	208	546	555	485
TPP	228 291	249 355	268 641	275 759	278 420	280 326	281 798
Ovocné sady	1 192	1 648	2 036	2 531	2 588	2 581	2 589
Vinice	17	20	33	34	36	38	39
Ostatní plochy	19 789	17 560	16 288	15 213	14 915	14 716	14 325
Celkem	271 847	295 151	318 980	326 143	326 783	326 457	328 430

Zdroj dat: Základní statistické údaje, www.kez.cz, 2014

V následujícím grafu je možné porovnat zastoupení celkově využívaných ekologických zemědělských ploch za rok 2014. Z grafu je patrné, že nejvíce jsou využívány plochy TPP (trvalé travní porosty), které z celkově využívaných ploch zaujmají 87 %. Nejméně využívanými plochami v ekologickém zemědělství jsou plochy pro zeleninu s bylinami a zaujmají 4 %.

Graf 2.5 z: Procentuální zastoupení ekologických zemědělských ploch v ČR v roce 2014

Zdroj dat: Kontrola ekologického zemědělství, www.kez.cz

2.5.7. Podniky zařazené do ekologického zemědělství

V dnešní době je moderním trendem vyrábět ekologicky nezávadné produkty. Proto neustále dochází k pozvolnému navýšování počtu podniků, které mají zájem být zařazeny do ekologických organizací. V následující tabulce jsou rozděleny podnikatelské subjekty v oblasti ekologického zemědělství. Z tabulky je možné sledovat neustálé zvyšování podnikatelských subjektů v ekologickém zemědělství.

Tab. 2.5 i: Podnikatelské subjekty podle předmětu činnosti od roku 2008 do roku 2014

Podnikatelské subjekty podle předmětu činnosti	počet						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ekologičtí zemědělci (včetně zemědělců v PO)	1 054	1 355	1 576	1 708	1 696	1 694	1 705
Výrobci biopotravin (včetně vlastní distribuční činnosti)	214	218	196	195	197	202	219
Dovozci biopotravin ze třetích zemí	16	17	12	17	18	21	22
Smluvní zpracovatelé (subdodavatelé)	0	0	19	20	15	13	16
Výrobci krmiv a osiv	15	22	24	25	31	32	33
Osoby skladující a uvádějící biopotraviny na trh	78	88	89	91	101	118	138
Ekologičtí chovatelé včel	2	2	5	4	6	7	7
Ekologičtí pěstitelé hub	x	x	x	x	1	1	2
Ekologičtí chovatelé ryb	x	x	x	x	7	9	9
Celkem činností	1 379	1 702	1 921	2 060	2 064	2 097	2 151

Zdroj dat: Kontrola ekologického zemědělství, www.kez.cz

2.5.8. Ekozemědělci na území MAS Via rustica

Na území kraje Vysočina existuje 35 podnikatelských subjektů v ekologickém zemědělství a na území MAS Via rustica se nachází 24 registrovaných ekozemědělců. Jejich zemědělské aktivity spadají do oblastí chovu drůbeže, chovu skotu, pěstování brambor, pěstování luskovin a obilovin.

Území MAS Via rustica zaujímá cca ½ území bývalého okresu Pelhřimov, kde je registrováno celkem 5 ekologických zemědělců. Z těchto čísel je možné usuzovat, že na území MAS Via rustica je nedostatek ekologických zemědělských subjektů.

2.6. Kulturní dědictví, kulturní, sportovní, volnočasové a spolkové činnosti a zázemí pro obyvatele i návštěvníky, vč. doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

2.6.1. Kulturní dědictví

Kulturní památky, památkově chráněná území

Na území MAS nalezneme celkem 267 nemovitých kulturních památek evidovaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR (viz přehled dále), z toho 171 na území ORP Pelhřimov, 92 na území ORP Pacov a 4 v ORP Jihlava. V celkem 15 obcích z celého regionu MAS (tj. v necelé čtvrtině obcí) se žádná evidovaná nemovitá kulturní památka nenachází.

V roce 1990 byly ve třech městech regionu – Kamenici nad Lipou, Pacově a Počátkách vyhlášeny 3 městské památkové zóny, Vesnická památková zóna Zhoř pak v r. 2004. V těchto památkově chráněných územích je evidováno celkem 64 nemovitých kulturních památek: Městská památková zóna v Kamenici nad Lipou čítá 11 z nich, Městská památková zóna v Pacově 30, Městská památková zóna v Počátkách 20 evidovaných kulturních památek a 3 památky spadají do Vesnické památkové zóny Zhoř.

V regionu MAS se nenachází žádná národní kulturní památka ani památka UNESCO.

Tab. 2.6 a: Přehled jednotlivých typů nemovitých kulturních památek v regionu evidovaných NPÚ

Památka	Počet	Památka	Počet	Památka	Počet
Boží muka	35	Městské opevnění	1	Restaurace/hotel/ hostinec	3
Bývalá škola/škola	2	Městský/ měšťanský dům	24	Sbor evangelický/ toleranční kostel	2
Děkanství	1	Milník	2	Socha/sousoší/ sloup se sochou	16
Fara	13	Mlýn	1	Stodola	1
Hrad	1	Most silniční	3	Synagoga	1
Hrad – torzo opevnění	1	Most železniční	2	Sýpka	3
Hrobka	1	Myslivna	1	Tvrz/tvrziště	2
Kámen/pamětní kámen	11	Pivovar	2	Tvrz – archeolog. stopy	1
Kaple	18	Pamětní deska	3	Venkovská usedlost	9
Kaplička	12	Pomník/památník	8	Venkovský dům	3
Kašna	6	Pošta	1	Vojenský hřbitov	1
Kostel	39	Provaznictví	1	Zámek	15
Kříž	1	Předměstský dům	9	Zemědělský dvůr	1
Křížová cesta	1	Radnice	1	Židovský hřbitov	8

Zdroj dat: Národní památkový ústav (www.npu.cz), květen 2014

K nejvýznamnějším nemovitým kulturním památkám z hlediska cestovního ruchu patří hrad Kámen a zámky v Kamenici nad Lipou, Pacově a Žirovnici.

Hrad Kámen, původně gotický, barokně přestavěný hrad ze 13. století, nabízí expozici zámeckého života druhé poloviny 19. a počátku 20. století a expozici historických jednostopých vozidel jako připomínku počátků motocyklového sportu na Pacovsku. Návštěvní doba hradu je omezena na

období od května do října, přes zimu je uzavřen. Hrad Kámen je od roku 2011 pobočkou Muzea Vysočiny Pelhřimov, p.o., zřizovaného Krajiem Vysočina.

V pozdně klasicistním zámku se zbytky původního hradu v Kamenici nad Lipou sídlí jednak sbírky a expozice Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, které je od konce roku 1998 správcem zámku, jednak expozice Městského muzea v Kamenici nad Lipou (Muzeum pro všechny smysly), k zámku přilehlá zámecký park s památnou lípou. Zámek je pro návštěvníky otevřen během celého roku.

Zámecký areál v Žirovnici návštěvníkům nabízí hned tři historické objekty – zámek, původně hrad ze 13. století (expozice Nástěnné gotické malby z 15. století a Květiny na šlechtickém sídle z 19. století), špýchar (expozice Venkovské tradice a řemesla) a pivovar (expozice Knoflíkářství a perleť, Historické šicí stroje a Ukázka pivovarnictví). Vlastníkem a provozovatelem zámeckých objektů, které mohou zájemci navštívit od dubna do října, je Město Žirovnice.

Všechny výše uvedené památky nabízejí svým návštěvníkům nejrůznější pravidelné či příležitostné doprovodné akce, z těch nejvýznamnějších je to např. festival Hračkobraní na zámku v Kamenici nad Lipou, Slavnosti žirovnického jednorožce v areálu zámku Žirovnice nebo Den mikroregionu na zámku v Pacově apod.

Z dalších celkem 13 zámků, které jsou v regionu evidovány, je široké veřejnosti zpřístupněn pouze zámek v Pacově, kde je (kromě kanceláří Městského úřadu Pacov a kluboven místních spolků) umístěno Městské muzeum Antonína Sovy v Pacově, Městská knihovna Pacov, informační centrum a společenský sál. Pacovský zámek je ve vlastnictví Města Pacov.

Tři zámky (v Proseči u Pošné, Proseči-Obořiště a Onšově) jsou využívány jako domovy důchodců, jejich vlastníkem je Kraj Vysočina. Kraj vlastní také zámky v Těchobuzi a Černovicích, které slouží jako ústavy sociální péče (Domov Jeřabina, p.o., Těchobuz a Diagnostický ústav sociální péče Černovice). Domov Jeřabina, p.o., prochází v současné době transformací a objekt zámku v Těchobuzi pravděpodobně bude v roce 2015 ze sítě staveb pro poskytování sociálních služeb uvolněn. Jeho další využití pak bude záležet na vlastníkovi.

Zbývajících 7 zámků je v soukromém vlastnictví firem nebo jednotlivců a slouží jako objekty k podnikání, trvalému či rekreačnímu bydlení. Jedná se o zámek v Novém Dvoře, Lukavci, Vyklanticích, Horní Cerekvi, Březině u Hořepníka a dva zámky v Košeticích. Tyto objekty jsou vzhledem k finančním možnostem svých majitelů povětšinou ve špatném technickém stavu.

Řadu movitých památek a zajímavostí (sochy, kříže, obrazy, varhany, bohoslužebné předměty ...) ukrývají kostely, kaple a kapličky, které jsou veřejnosti zpřístupněny během pravidelných nebo příležitostních bohoslužeb, příp. po domluvě s majitelem či správcem. Jako nemovitá kulturní památka je evidováno celkem 71 těchto objektů (18 kaplí, 12 kapliček, 39 katolických a 2 evangelické kostely). Mnoho dalších, neregistrovaných prvků kulturního dědictví, jako jsou některé návesní kapličky, boží muka, sochy, kříže, památníky obětem světových válek apod., nemá tak vysokou historickou hodnotu, v daném místě však představuje významný kulturně-společenský prvek, připomínuje dějin a svébytnosti lokality.

V regionu nacházíme také stopy židovské historie – je zde 8 více či méně udržovaných židovských hřbitovů (v Černovicích, Horní Cerekvi, Hořepníku, Kamenici nad Lipou, Košeticích, Lukavci, Nové Cerekvi a Pacově), zajímavě řešený památník obětem holokaustu v Černovicích, vč. malé expozice dějin místní židovské obce, nejvýznamnější památkou je však synagoga v Nové Cerekvi postavená v asyrskobabylonském slohu roku 1855. Jedná se o jedinou stavbu svého druhu ve střední Evropě. Po dlouhodobém chátrání je tato unikátní stavba v posledních letech postupně opravována a nabývá své

původní krásy. Na území MAS je možné vysledovat ještě 4 synagogy, resp. jejich pozůstatky. Synagoga v Kamenici nad Lipou byla postavena v letech 1937 – 1938 jako poslední synagoga v Čechách před 2. světovou válkou. Dnes slouží k bohoslužebným účelům Českobratrské církve evangelické. Bývalé synagogy v Košeticích, Černovicích a Pacově byly adaptovány pro obytné či technické účely.

Významnými pečovateli o historické a kulturní bohatství regionu jsou spíše malá, ale zajímavá a svou rolí nezastupitelná muzea a expozice (viz přehled dále). Zde nalezneme celou řadu předmětů a informací spojených s místní historií, významnými rodáky a osobnostmi, které jsou s regionem úzce spjaty.

Galerie Bernarda Bolzana Těchobuz

Stálá expozice „Bernard Bolzano a Těchobuz“, krátkodobé výstavy výtvarného umění, konference a semináře s „bolzanovskou“ tematikou

Městské muzeum v Počátkách (nejstarší v regionu – založeno v r. 1892)

Tab. 2.6 b: Hrady a zámky v regionu přístupné veřejnosti

Hrad/zámek	Adresa	Web
Hrad Kámen	Kámen 1, 394 13 Kámen	www.hradkamen.cz
Zámek Kamenice nad Lipou	Náměstí Čs. armády 1, 394 70 Kamenice nad Lipou	www.muzeumvsemismysly.cz
Zámecký areál Žirovnice	Branka 1, 394 68 Žirovnice	www.zirovnic.cz
Zámek Pacov	Náměstí Svobody 1, 395 01 Pacov	http://zamekpacov.cz/cs

Zdroj dat: Národní památkový ústav (www.npu.cz, www.cuzk.cz), 2014

Tab. 2.6 c: Muzea a expozice v regionu

Název, kontakt	Expozice
Městské muzeum v Kamenici nad Lipou	
Náměstí Čs. armády 1 394 70 Kamenice nad Lipou www.muzeumvsemismysly.cz	
Městské muzeum Antonína Sovy v Pacově	
Hronova 273 395 01 Pacov http://muzeum.mestopacov.cz	
Městské muzeum Počátky	
Palackého nám. 27 394 64 Počátky www.pocatky.cz	Stálá expozice – vnitřní architektura měšťanského domu z 16. století, nejstarší historie Počátecka, bohaté sbírky národopisné, řemeslná výroba i společenský život 19. století.
Rodný dům O. Březiny	
Březinova 224 394 64 Počátky	Rodný dům Otokara Březiny – stálá expozice věnovaná dílu a odkazu

	básníka Otokara Březiny.
Věž u kostela sv. Jana Křtitele	
Palackého nám. 27 394 64 Počátky www.pocatky.cz	Věž u kostela sv. Jana Křtitele
Galerie Bernarda Bolzana	
Těchobuz 87 395 01 Pacov (bývalá zámecká sýpka) www.techobuz.cz	Stálá expozice „Bernard Bolzano a Těchobuz“, krátkodobé výstavy výtvarného umění, konference a semináře s „bolzanovskou“ tematikou.
Chadimův mlýn	
Horní Dubenky 33 588 52 Horní Dubenky www.chadimmlyn.cz	Původní mlýnice, historické mlynářské stroje, mlecí kameny, kašna s turbínou, náhon. Informace o mletí obilí, mlynářství a historii Chadimova mlýna. Tematické výstavy a přednášky v rámci Festivalu řemesel a vyznání.
Metánovské muzeum Jakuba Hrona Metánovského a Františka Severy	
Metánov 394 63 Častrov www.castrov.cz	Expozice zachycující život a dílo profesora Jakuba Hrona, vynálezce „nekotitelného buňátu“, „ruťátů“, „pitevního dmuchadla“ aj. Expozice díla malíře Františka Severy.
Zemědělské muzeum – Pachtův špejchar Stanovice	
Stanovice, u čp. 10 393 01 Pelhřimov www.stanovice.cz	Expozice života a práce na české vesnici začátkem minulého století.
Kolářské muzeum - Johanka	
Centrum pro zahradu, les a volný čas Johanka 394 70 Kamenice nad Lipou www.johanka.cz	Expozice vývoje kolářského řemesla.

Zdroj dat: Národní památkový ústav (www.npu.cz, www.cuzk.cz), 2014

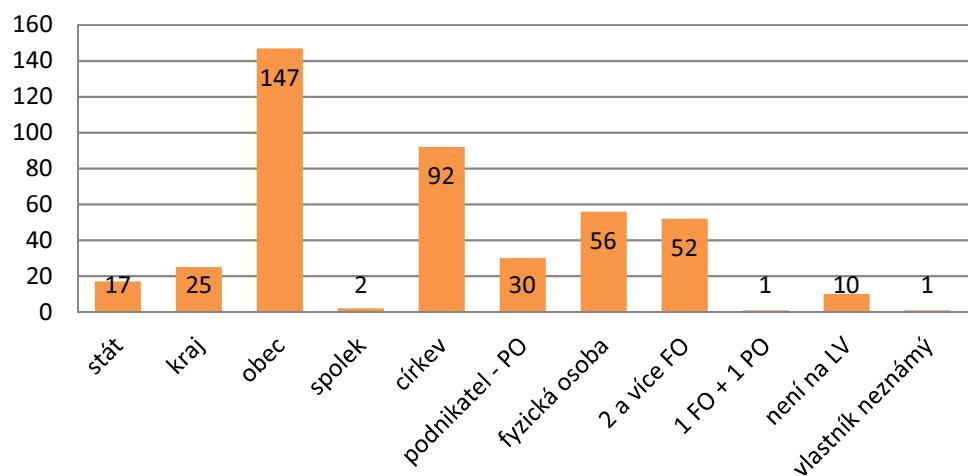
Vlastnický památek

Podstatným nástrojem pro zachování kulturních památek je jejich obnova. Podle zákona o státní památkové péči se obnovou rozumí každá údržba, oprava, rekonstrukce, restaurování nebo jiná úprava kulturní památky nebo jejího prostředí.

Obce, kraje a stát poskytují vlastníkům kulturních památek finanční příspěvky na zvýšené náklady spojené se zachováním nebo obnovou kulturní památky. Příspěvek na obnovu kulturní památky může poskytnout Ministerstvo kultury ze státního rozpočtu, je-li na zachování kulturní památky mimořádný společenský zájem.

Na území MAS vlastní nejvíce památek obce, církve a fyzické osoby. Vlastníci se snaží o chátrající památky pečovat, i když v některých případech je obnova nepředstavitelná. Majitelé mají úsilí využívat památky pro kulturní a umělecké aktivity, pro cestovní ruch nebo využít památky jako ubytovací zařízení. Ale v některých případech je nejasné, jaké bude využití objektů.

Graf 2.6 a: Přehled vlastníků památek

Zdroj dat: Národní památkový ústav (www.npu.cz, www.cuzk.cz), 2014

Památkově chráněná území

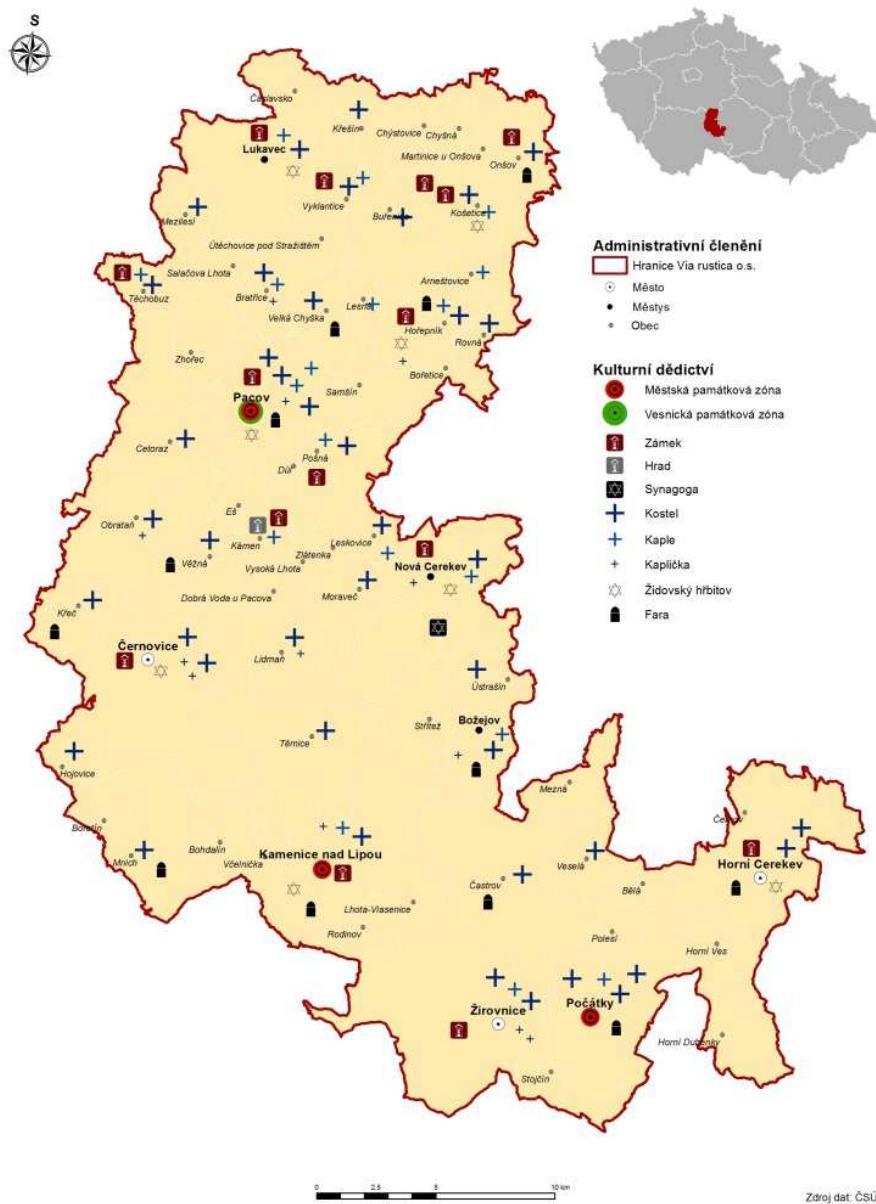
Na území MAS Via rustica je celkově 46 památkových zón. V památkových zónách je postaveno přibližně 15 památek různého typu. Nejvíce evidovaných městských kulturních památek (11) se nachází na území Kamenice nad Lipou ORP Pelhřimov. Na ORP Pacov se objevují 3 evidované městské památky. Jedna evidovaná vesnická kulturní památka je na území ORP Pacov a to v obci Zhoř, kde se jedná o vesnickou usedlost, chráněnou od roku 2004.

Tab. 2.6 d: Památkově chráněná území

Počet městských památkových zón	Počet památek v městských památkových zónách	Počet vesnických památkových zón	Počet památek ve vesnických památkových zónách
3	41	1	1

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Obr. 2.6 a: Kulturní dědictví

2.6.2. Kultura, sport, volný čas, spolková činnost

Veřejné knihovny

Obyvatelé MAS mají možnost využívat služeb celkem 6 profesionálních a 41 neprofesionálních veřejných knihoven. Profesionální knihovny fungují ve všech městech regionu MAS, neprofesionální najdeme ve všech 3 městysech, v 37 obcích a 4 místních částech. Knihovny jsou provozovány příslušnými obcemi. Profesionální knihovny, jejichž součástí jsou také specializovaná dětská oddělení, mají výpůjční dobu zpravidla 2 až 3 krát týdně, v dopoledních i odpoledních hodinách, neprofesionální knihovny jsou otevřeny většinou 1 krát týdně, převážně v podvečerních hodinách. V knihovnách funguje tzv. meziknihovní výpůjční služba, díky níž lze získat knihy z ostatních knihoven ČR, včetně vědeckých. Celkem 5 z 6 profesionálních knihoven nabízí čtenářům na svých internetových

stránkách on-line katalog knih, kde jsou k dispozici informace o půjčovaných knihách a je možné si knihy zarezervovat. Vedle základních knihovních služeb knihovny nabízejí také přístup k internetu, kopírování a tisk dokumentů, doprovodné programy (např. Noc s Andersenem) apod.

Garantem plnění regionálních funkcí v síti veřejných knihoven celého Kraje Vysočina je Krajská knihovna Vysočiny v Havlíčkově Brodě, která spolu s dalšími jí pověřenými knihovnami (např. Městskou knihovnou v Pelhřimově) poskytuje základním knihovnám v kraji především poradenské, vzdělávací a koordinacní služby, společně budují výměnné fondy a soubory knihovních dokumentů a vykonávají další činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich knihovnických a informačních služeb. Nejlépe pracující profesionální knihovny jsou vyhodnocovány v rámci celého kraje na tzv. Malé knihovnické slavnosti.

Technická vybavenost a úroveň prostředí knihoven je různá, od renovovaných prostor vybavených moderní technikou i nábytkem (zejména v profesionálních či větších knihovnách), až po poněkud stísněné místnosti zařízené inventárem vyrazeným z obecních úřadů, škol apod. Například internetové stránky knihoven někde nejsou vůbec vytvořeny nebo a to většinou jsou na velice špatné úrovni, neaktualizované údaje apod. Vybavení, úroveň a rozsah služeb knihoven závisí jednak na iniciativě knihovníků a čtenářů, vše je závislé na finančních možnostech a prioritách zřizovatelů knihoven, tedy obcí. Provozovatelé knihoven mají možnost čerpat dotační prostředky např. z Programu Veřejné informační služby knihoven (VISK) vyhlašovaného pravidelně Ministerstvem kultury (mimoškolní vzdělávání knihovníků v oblasti ICT, aktualizace software a hardware, informační centra veřejných knihoven, digitální knihovna a archiv pro informační služby knihoven aj.).

Kina a divadla

Pro venkov jsou typická představení ochotnických divadelních spolků, které mají v regionu většinou dlouhou tradici. Česká divadelní představení jsou např. v Počátkách doložena již z let 1833 – 1839 (Kol.: *Pelhřimovsko ve druhém tisíciletí, OkÚ Pelhřimov a Okresní muzeum Pelhřimov, Pelhřimov 2000*). V současné době v zájmovém území působí ochotnické divadelní spolky v Častrově, Horní Cerekvi, Kamenici nad Lipou, Pacově (Divadélko „Tyjátr“), Počátkách (J. K. Tyl) a Žirovnici.

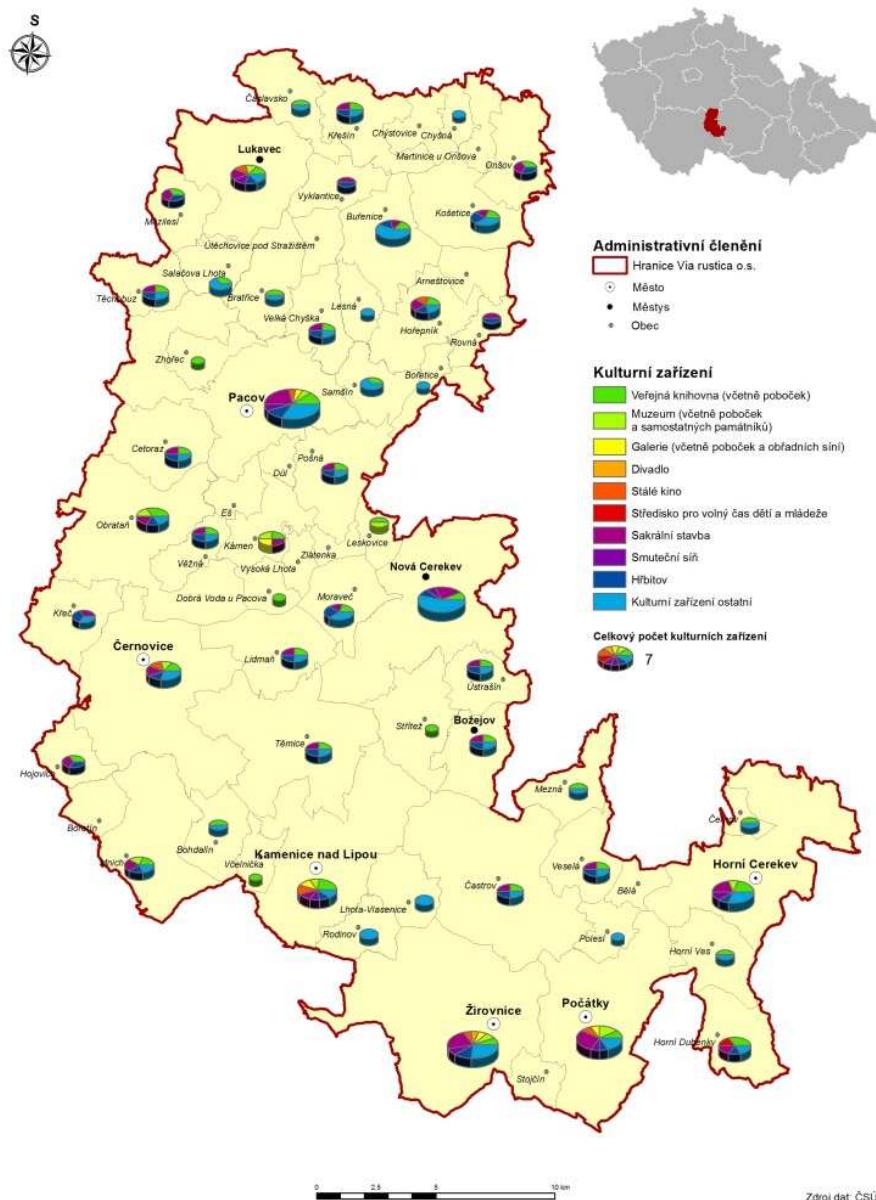
S divadelní tvorbou je v regionu spojeno jméno Jiřího Frejky (* 6. 4. 1904 v Útěchovicích, + 27. 10. 1952 v Praze), režiséra (mj. v letech 1930 - 45 Národního divadla), divadelního teoretika, kritika a pedagoga, představitele české divadelní avantgardy, spoluzakladatele Osvobozeného divadla (1925), Akademie muzických umění (1945) aj.

Tab. 2.6 e: Městské a obecní kulturní zařízení

Knihovna	Kino	Multikino	Divadlo	Muzeum	Galerie	Kulturní zařízení ostatní	Středisko pro volný čas dětí a mládeže	Sakrální stavba	Hřbitov	Smuteční sín
49	7	0	1	12	5	69	1	44	35	7

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Obr. 2.6 b: Kulturní zařízení

Sportovní zařízení

Na území MAS se nachází celkem 17 vodních ploch určené ke koupání. Ve většině případů se jedná o přírodní koupaliště typu rybník s travnatými břehy. Na některých místech je prováděna pravidelná kontrola vody hygieniky. Vstup bývá většinou zdarma. Více jak polovina obcí má k dispozici hřiště se správcem, ať už k provozování určitého sportu nebo se jedná o dětské hřiště či tenisový dvorec. Sportovní zařízení jako tělocvičny nebo otevřené stadiony se objevují ve větších obcích zvláště při školách. Sportovní zařízení typu venkovských hřišť mají různý stupeň vybavenosti. Zde se naskytá možnost tato zařízení dovybavit. Tělocvičny si je možné pronajmout po dohodě se správcem. Ostatní zařízení pro tělovýchovu zahrnují dráhy otevřené i kryté (dráha je sportovní zařízení s převládajícím délkovým rozměrem, skládající se z jedné či více tratí, sportovní haly (tělocvičné sály s výškově upravenou plochou pro diváky); kryté jízdárny; ledové plochy přírodní i umělé, otevřené i kryté, s

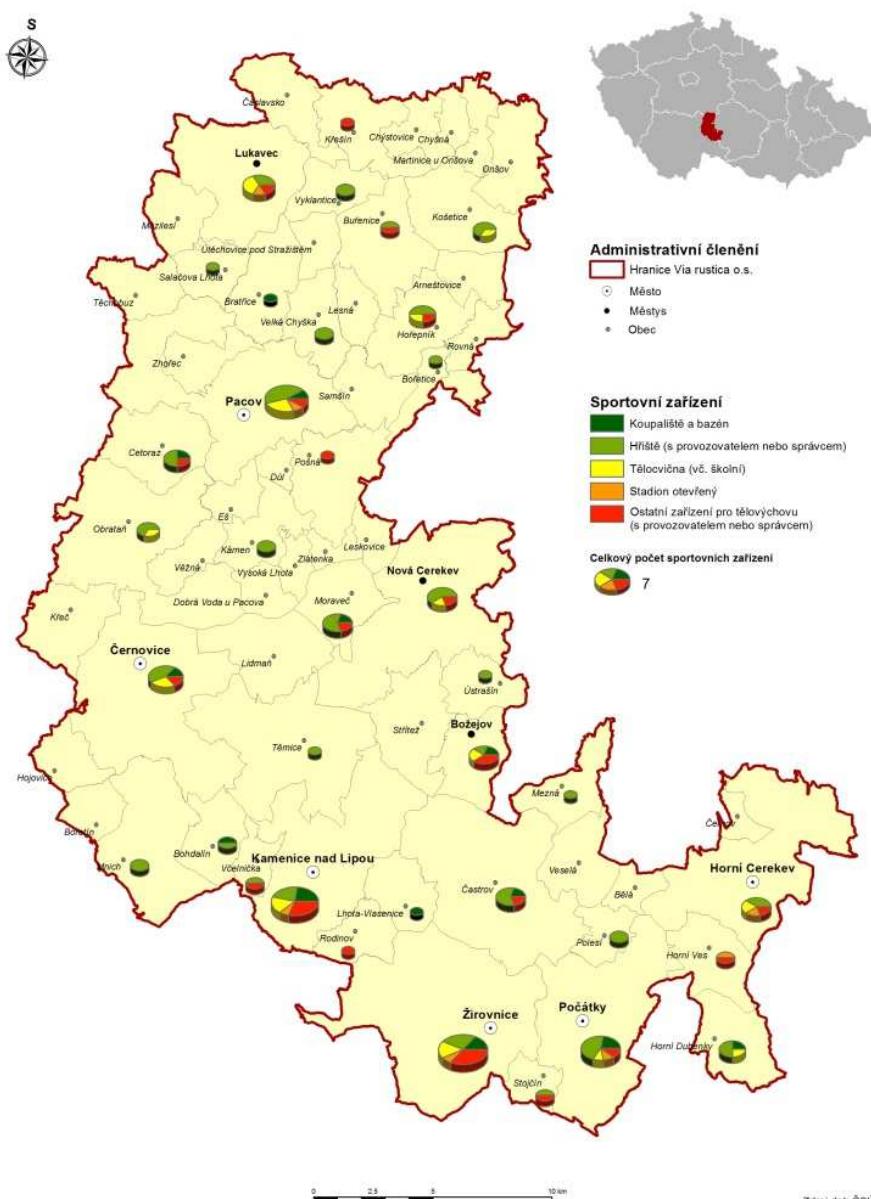
výškově neupravenou plochou pro diváky nebo bez ní, loděnice, herny, střelnice; lyžařské lanovky a vleky; zařízení pro neorganizovanou tělesnou výchovu (areály zdraví a běžecké stezky), (www.risy.cz). Z veřejných jednání např. ve Věžné, Těchobuzi a v Černovicích vyplynulo, že obce se potýkají s nedostatečnou a nevyhovující infrastrukturou pro sportování jak veřejnosti, tak i spolků, příkladem jsou sportoviště, koupaliště a tělocvičny.

Tab. 2.6 f: Sportovní zařízení

Koupaliště a bazény	Hřiště	Tělocvičny (vč. školství)	Stadiony otevřené	Stadiony kryté	Ostatní zařízení pro tělovýchovu
17	62	19	7	0	28

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Obr. 2.6 c: Sportovní zařízení

Zdroj dat: ČSÚ

Občanské spolky

Zájmové spolky, kluby a občanské spolky vždy patřily k důležitým prvkům udávajícím pestrost dění v obcích a městech. Některé z nich mají již více než stoletou tradici (dobrovolné hasičské sbory, tělovýchovné jednoty apod.), některé stále vznikají v návaznosti na měnící se možnosti a potřeby lidí a jejich komunit. Tato sdružení, resp. spolky představují obrovský lidský a společenský potenciál, mohou se významnou měrou podílet na rozvoji měst a obcí, na výchově dětí a mládeže, na prezentaci svého regionu apod. Specifickým typem těchto organizací jsou také církve a náboženské společnosti, které rovněž sdružují určité zájmové skupiny, podílejí se na formování duchovních hodnot obyvatel a na společenském dění v regionu. Většina těchto spolků pracuje na dobrovolné bázi, ve volném čase. V závislosti na typu provozované činnosti využívají k realizaci svých aktivit především vlastní práci, prostředky z členských příspěvků, dotace z obecních a městských rozpočtů či grantových programů kraje, ministerstev, různých nadací, sponzorských příspěvků apod. Jako technické zázemí těmto spolkům většinou slouží nejrůznější prostory pronajaté či zapůjčené městy a obcemi, popř. některým z členů.

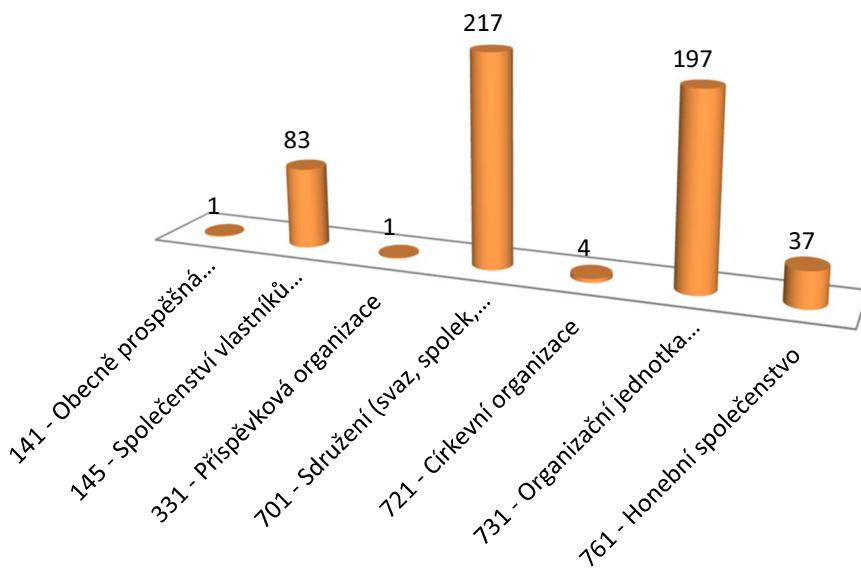
Ze znalosti zájmového území MAS a účasti na různých společenských a sportovních událostech se dají definovat nedostatky určitých událostí a akcí např. nedostatečná propagace, nezájem veřejnosti, nedostatek organizátorů a vysoké nájmy kulturních prostor, zejména ve větších sídlech (Lukavec). Spolky nemají dostatečné finanční prostředky, aby zajistily prezentaci aktivit a akcí pro trávení volného času dětí i dospělých.

Materiální vybavení jednotlivých spolků se liší v závislosti na druhu provozované činnosti, na velikosti členské základny a na míře úspěšnosti při získávání prostředků na činnost. Protože již z principu fungování těchto spolků se jedná o organizace neziskové, potýkají se téměř všechny s nedostatečným a zastaralým technickým a materiálním vybavením, s omezenými prostředky na dopravu (v souvislosti s výjezdy na různé soutěže a přehlídky, aktivity s dětmi atd.), na propagaci vlastní činnosti apod. V případě, že některé organizace fungují profesionálně - typ jimi provozované činnosti vyžaduje pravidelnou práci zaměstnanců (např. farní charity apod.) - základní problém představuje zajištění prostředků na mzdy, které ve většině dostupných grantových programů nejsou uznatelným nákladem. Dle registru ekonomických subjektů Ministerstva financí je v zájmovém území evidováno zhruba 540 spolků s vlastní právní subjektivitou (tj. 1 spolek na každých cca 90 obyvatel).

Jednou z nejdůležitějších forem spolků jsou na zájmovém území MAS jednotky SDH, které se podílejí na evakuaci obyvatel, dekontaminaci majetku a dále také na humanitní pomoci, apod. Při nasazení dobrovolných hasičů a hasičských spolků chybí kvalitní technika, která by dokázala ochránit životy, zdraví a majetek občanů. V takovýchto případech se jednotky musejí potýkat se zastaralou technikou nebo zázemím.

Z výstupů z veřejných jednání vyšlo, že občané mají velký zájem o udržování místních tradic, jedná se o kulturní využití, akce různého typu, festivalů apod. (Počátky, Pacov, Kamenice nad Lipou, Žirovnice). Přehled je podrobněji popsán v kapitole 2.6.1 Kulturní dědictví. Volnočasové aktivity jsou podporovány ze strany měst a obcí, avšak některé obce se potýkají s nedostatkem kulturních a sportovních využití (Kamenice nad Lipou, Věžná). Hlavním důvodem jsou omezené finanční možnosti.

Graf 2.6 b: Neziskové organizace podle právní formy

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

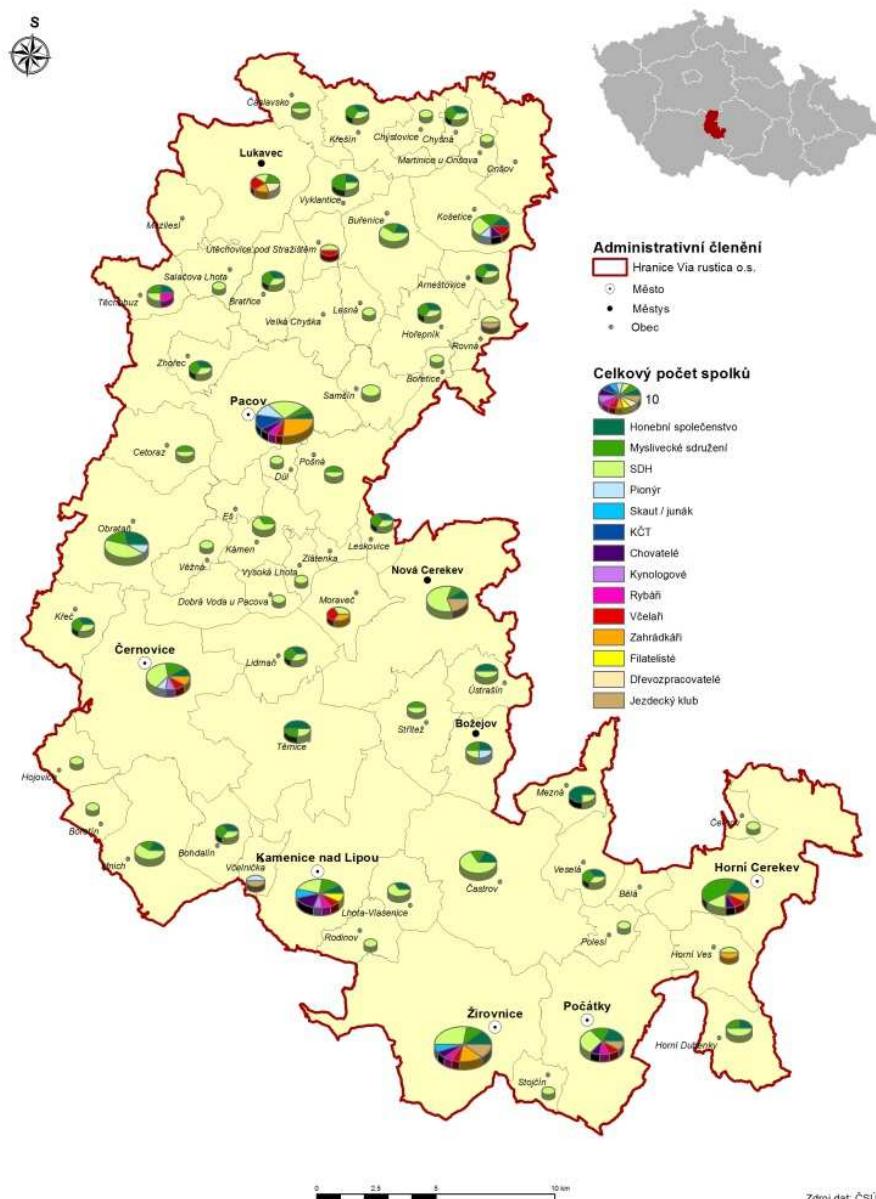
Tab. 2.6 g: Přehled neziskových organizací – spolků, nadací, ústavů

Honební společenstvo	43	Rozvoj obce (kultura, vzhled obce ...)	36	Divadelní ochotníci	3	Ekofarma	4
Myslivecké sdružení	44	Chovatelé	7	Tělovýchovná jednota	19	Genealogicko-heraldické sdružení	1
SDH	97	Kynologové	2	AVZO	13	Vzdělávání centrum	1
Pionýr	7	Rybáři	5	Jiná sportovní organizace	30	Realizace a ochrany práv, zájmů a potřeb dětí	0
Skaut/Junák	2	Včelaři	10	Auto - moto	11	Sklářství	1
KČT	2	Zahrádkáři	14	Ochrana přírody a životního prostředí	8	Ochrana zvířat	2
Společenství vlastníků jednotek	86	Hippoterapie	1	SRPŠ	14	Dřevo zpracovatelé	1
Sdružení obyvatel domu	16	Filatelisté	1	Sociální služby	1	Sdružení elektroniků s prodejem softwaru pro výuku, zábavu.	1
Církevní organizace	4	Organizace tělesně postižených	11	Jezdecký klub	7	Nezařaditelné	38

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Podrobný přehled registrovaných spolků, nadací, ústavů v členění dle odvětvové klasifikace činnosti a dle obcí a mikroregionů zájmového území je samostatnou přílohou dokumentu.

Obr. 2.6 d: Celkový počet spolků

2.7. Cestovní ruch a agroturistika

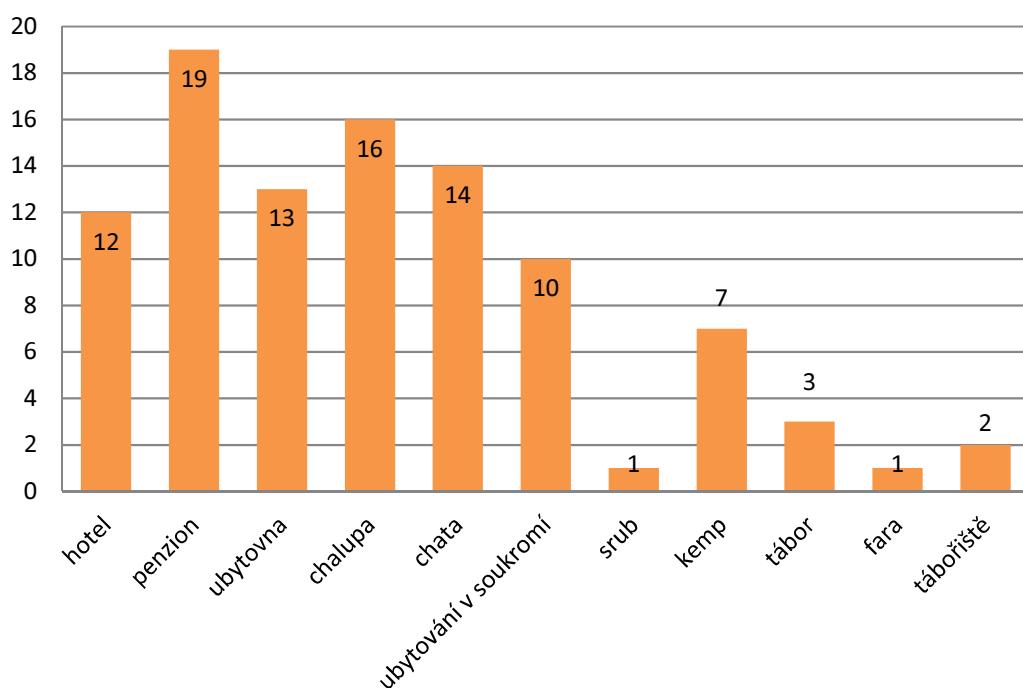
Cestovní ruch a agroturistika jsou velmi slibně se rozvíjející příležitosti pro podnikatelské aktivity. Pro rozvoj cestovního ruchu je velmi potřebné mít vybudovanou základní a doplňkovou turistickou infrastrukturu.

2.7.1. Stravování a ubytování na území MAS Via rustica

Rekreace a turistický ruch na území MAS se dosud příliš nerozvíjí. Přesto mají obce poměrně vysoký turistický potenciál, obecně je zde nedostatek ubytovacích kapacit. Stravování na území MAS Via rustica je většinou na dobré úrovni. Hlavními lokalitami s širší a kvalitnější nabídkou stravovacích služeb jsou města. Na malých obcích nebývá možné udržovat kvalitní restauraci, ale je zde ve většině případů možnost zakoupení drobného občerstvení v místních obchodech.

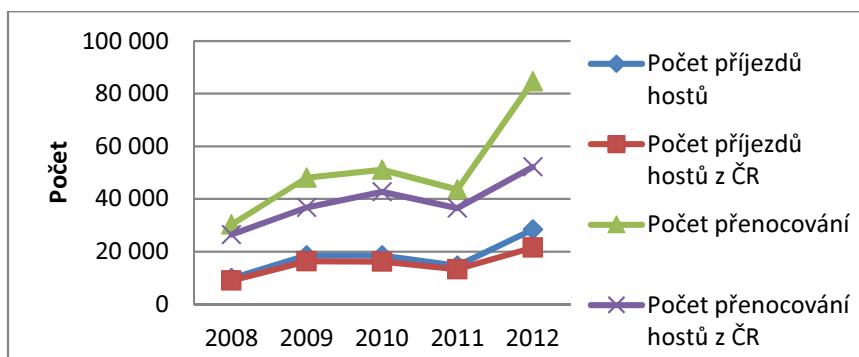
Pro rozvoj cestovního ruchu je jednou z důležitých součástí také ubytování. Na území MAS se pohybuje okolo 44 celoročního ubytování, 14 sezónního ubytování a 40 možností ubytování v chalupách. Menší část ubytovacích zařízení je spojena i s možností stravování. Podíváme-li se na počet ubytovatelů (hotel, penzion, ubytovna), vzhledem k rozloze území a možnostem k cestovnímu ruchu, dojdeme k závěru, že je zde nedostatečný počet ubytovatelů.

Graf 2.7 a: Ubytovací zařízení na území MAS Via rustica v roce 2013

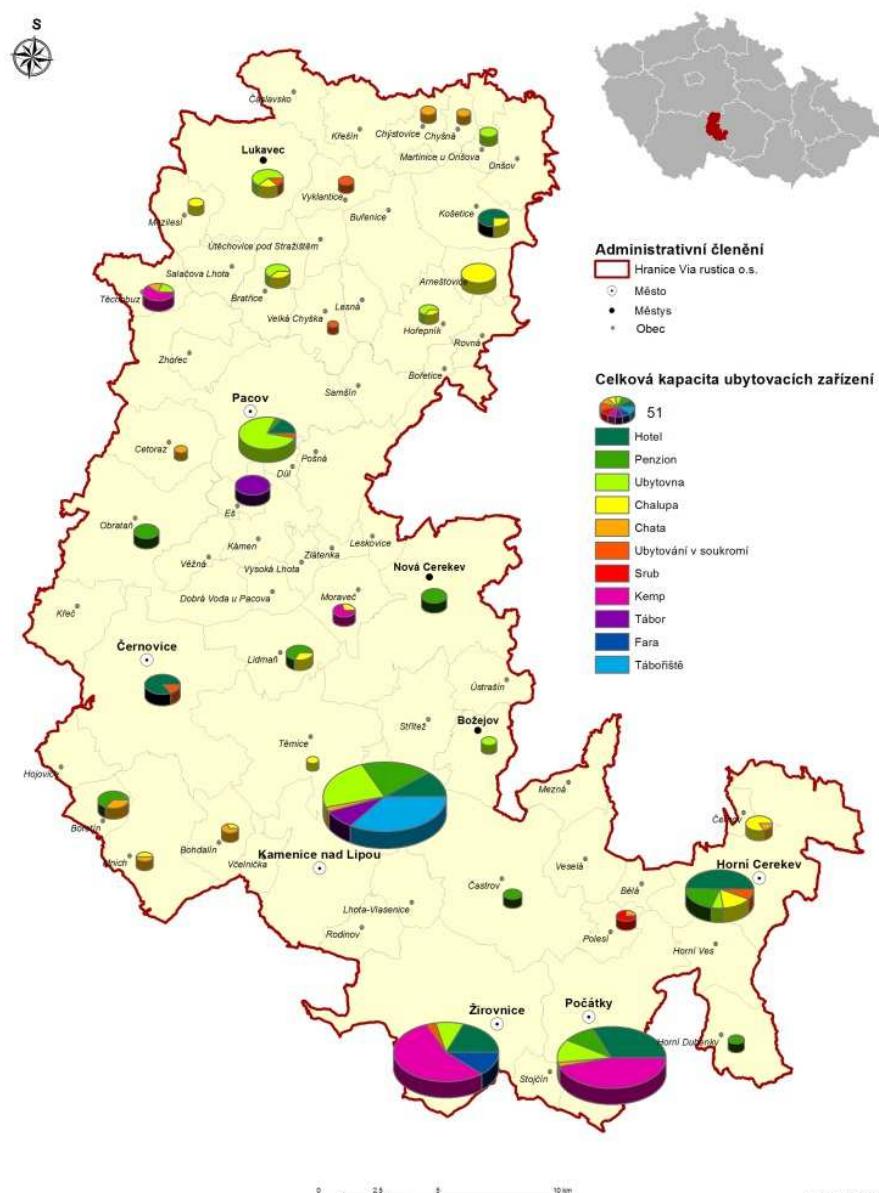
Zdroj dat: Sběr dat na území Mas Via rustica, 2014

Graf 2.7 b: Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v obcích MAS (období 2008 - 2012)

Zdroj dat: Český statistický úřad, www.czso.cz, 2014

Obr. 2.7 a: Celková kapacita ubytovacích zařízení

2.7.2. Další služby cestovního ruchu

Další služby cestovního ruchu a doplňková infrastruktura k cestovnímu ruchu se nachází na území MAS Via rustica v současném poměru k turistům na celkem vyhovující úrovni. Ve většině obcí je k dispozici veřejně přístupný internet, obce mají většinou zřízeny internetové stránky, kde se turisté dovedí podrobné informace o možnostech trávení volného času v dané lokalitě. U menších obcí se stav internetových stránek neustále vylepšuje.

Ve větších obcích a městech jsou k dispozici veřejná informační místa, kam se mohou turisté obrátit pro informace, jakým způsobem trávit volný čas v jednotlivých částech území.

Zápozem informačních center je vzájemná neprovázanost a chybějící odkazy na okolní mikroregiony. Informační centra jsou důležitým bodem pro přijíždějící návštěvníky určité lokality. Svým působením pomáhají turistům a návštěvníkům orientovat se v městech nepoznaných, poskytují informace a prezentují danou lokalitu. Informační centra na území MAS Via rustica leží pouze ve městech.

Zástupci měst a obcí považují propagaci cestovního ruchu za nedostačující (Pacov, Počátky, Častrov). Vydáváním aktuálních publikací, propagačních materiálů, map, videí s regionální tématikou by vzrostl zájem turistů o region. Dále pak i vybudováním naučných, řemeslných a kulturně-historických stezek, rozhleden, vyhlídek, kvalitnějšího značení, mobiliáře apod. Nedostatečná propagace cestovního ruchu je tedy na území zřejmá.

2.7.3. Agroturistika

Agroturistika je podnikatelské odvětví v oblasti cestovního ruchu, které je vhodné do venkovských oblastí. Typickým rysem agroturistiky je především ohleduplnost k přírodě a krajině v rámci obhospodařování půdy a chovu zvířat, v návaznosti na služby cestovního ruchu. Podnikatelé v oblasti agroturistiky mají vždy vztah k zemědělství, zemědělským pracím a zemědělským usedlostem.

Agroturistika nabízí kombinaci zemědělského hospodaření s cestovním ruchem, dobré podmínky pro rodinnou rekreaci s možností vyzkoušení si prací v zemědělství, obhospodařování půdy apod. Dětem z větších sídel skýtá možnost poznání života na venkově, seznámení se s domácími hospodářskými zvířaty či ochutnání produktů přímo ze dvora. Agroturistika je vždy nabízena v kombinaci s klasickým cestovním ruchem (turistika, cykloturistika).

Na území MAS Via rustica se nachází mnoho zemědělských objektů, které nejsou využity. Objekty vhodné k podnikání v oblasti agroturistiky jsou ve velmi špatném technickém stavu a vyžadují velkou finanční částku k obnově.

3. SWOT Analýzy

Identifikace hlavních rozvojových faktorů působících na rozvoj oblasti v každém problémovém okruhu. Díky SWOT analýze vyhodnotíme příležitosti, hrozby a získáme nové informace týkající se území MAS Via rustica.

3.1. Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury v obcích

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Existence vodovodů v obcích Kvalitní vodní zdroje, dostatek kvalitní pitné vody Existence čistíren odpadních vod (v některých obcích) Zavedený systém nakládání s odpady Existence cyklistických tras Existence úzkokolejně železnice	<ul style="list-style-type: none"> Nevyhovující stav, údržba a přetíženost silnic a účelových komunikací, dopravní značení Neexistence obchvatů, silný provoz nákladní dopravy Nedostatečná bezbariérovost v obcích Špatný technický stav autobusových nádraží, zastávek hromadné dopravy Špatný technický stav veřejných rozhlasů v obcích Špatný technický stav veřejných osvětlení v obcích Nekvalitní stav chodníků Nekvalitní povrchy některých ulic Nevhodné rozmístění parkovacích ploch (některé obce) Nekvalitní cyklotrasy, špatné povrchy, značení Zanedbaný vzhled veřejných prostranství
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Vybudování silničních obchvatů v některých obcích, omezení průjezdu kamionů obcemi Vytvoření bezbariérového pohybu v obcích Energetické využití biomasy - vytápění Posílení vodovodů v malých obcích Rozvoj cestní sítě včetně vybudování kvalitnějších cyklotras, napojení nedokončených cest na okolní obce Zlepšení vzhledu obcí - úpravy a údržba veřejných prostranství a budov	<ul style="list-style-type: none"> Zátěž pro obce vysokou osobní a nákladní automobilovou dopravou Dlouhodobě špatný, stále se zhoršující technický stav veřejných komunikací Lokální vytápění – znečišťování ovzduší lokálními zdroji

3.2. Modernizace a investice v lesnictví

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Existence lesní půdy • Existence lesních podniků • Značná část lesů a lesních pozemků v majetku obcí • Obce v nemalé míře hospodaří i na soukromých pozemcích • Obce zřizují samostatné společnosti pro hospodaření v lesích 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné a zastaralé vybavení hospodařících subjektů v lesích lesní technikou • Špatný technický stav lesních cest • Omezená péče o lesy v některých oblastech z finančních důvodů • Bydlení drobných vlastníků lesních pozemků a lesů mimo region
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Budování, obnova a oprava lesních a polních cest • Podpora hospodaření v lesích • Zalesňování a zakládání lesů • Pořízení lesní techniky • Ekologická opatření • Podporování informovanosti, odborného vzdělávání, poradenství a služeb v lesnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Zavážení lesů odpady • Ignorace k devastování lesů • Nesprávné hospodaření a nedodržování lesních hospodářských plánů a osnov drobnými vlastníky

3.3. Infrastruktura a vybavení ve školství a v sociálním bydlení

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Existence fungujících a kvalitních škol a jejich dostatečné zasíťování Dostatečná vyhovující kapacita (ZŠ a SŠ) Zastoupení středních škol v území Průběžné rekonstrukce, výstavba a modernizace budov, modernizace vybavení Podpora MAS vzdělávacím subjektům Zkušenosti se získáváním finančních prostředků z dotačních programů (rekonstrukce škol, vzdělávání pedagogů, ...) 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečná kapacita (MŠ, ZUŠ) Nevyhovující a zastaralý technický stav budov, prostor pro výuku, vzdělávání a stravování Nedostatečné a zastaralé vybavení Nízká angažovanost a motivace edukátorů, neochota spolupracovat, nedostatek znalostních kapacit Nízká kvalita vzdělávacích procesů a tzv. přidané hodnoty ve vzdělávání Nižší vzdělanostní struktura Nedostatek rekvalifikačních kurzů Nedostatečné pokrytí sítí a nedostatečná nabídka zájmového a neformálního vzdělávání Velké počty dětí ve třídách Absence znalostních kapacit (školní psychologové, asistenti pedagogů, ...) Absence vzdělávacích služeb školám
<ul style="list-style-type: none"> Existence denních stacionářů a sociálních zařízení pro handicapované občany Domovy a byty pro seniory Domy s pečovatelskou službou Existence terénních pečovatelských služeb, Připravené pozemky pro dostavby objektů pro bydlení seniorů apod. (komunitní domy, domovy s DZR) Existence sociálního bydlení 	<ul style="list-style-type: none"> Špatný technický stav sociálních zařízení Nedostačující kapacita sociálních služeb Nedostatečný systém péče o seniory, DPS Nerozvinuté terénní sociální služby pro seniory Špatné zázemí pečovatelské služby Nedostatečné či špatně fungující bezbariérové přístupy do zdravotnických zařízení Nedostatečná kapacita sociálního bydlení
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Podpořit výstavbu, stavební úpravy, udržovací práce a modernizaci budov, prostor a zařízení sloužících pro vzdělávání a související služby Zajistit moderní a vyhovující vybavení vzdělávacích zařízení Podpořit další vzdělávání edukátorů, budování znalostních kapacit Podpořit zavádění aktuálních vzdělávacích 	<ul style="list-style-type: none"> Politika rušení malých škol (ekonomika), změna politiky státu, nepříznivá legislativa Systém financování školství Nepříznivý demografický vývoj Vysoká administrativní zátěž škol Dojíždění dětí do škol do jiných obcí a měst Odliv mozků Nevyhovují informační systém a toky (pohotovost, rychlosť, přehlednosť, přesnosť,

<p>koncepcí, oblastí a témat (inkluzivní, polytechnické vzdělávání, funkční gramotnost, EVVO, regionální identita...), inovativních forem, metod a materiálů pro vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prohloubení spolupráce napříč vzdělávací soustavou • Podpora služeb pro školy • Nevyužitá kapacita základních škol • Otevření škol veřejnosti • Čerpání finančních zdrojů z EU • Pracovní příležitosti ve školství (asistenti pedagogů, pedagogičtí pracovníci, školní psycholog, ...) • Podpora provozních nákladů škol 	<p>správnost, přenositelnost,...)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Pracovní příležitosti v sociálních zařízeních • Příležitost k vybudování a modernizaci sociálních zařízení • Příležitost k zajištění bezbariérovosti v obcích • Příležitost k vybudování a modernizaci sociálního bydlení 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšující se věkový průměr • Nedostačující kapacity sociálních zařízení • Dlouhodobý úbytek obyvatel

3.4. Podnikání a inovace, zavádění úsporných technologií v obcích

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Průmyslová tradice • Existence strojírenství, dřevozpracující a kožedělný průmysl • Existence malých podniků a mikropodniků • Dobré napojení komunikací I. a II. tříd 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná podpora začínajících a malých podniků • Pomalé zavádění moderních technologií • Podniky nedokáží využít podpor z dotací v návaznosti na složitou administrativu • Málo ubytovacích a stravovacích zařízení vyšší kvality • Nedostatek prostředků na modernizaci a rozvoj provozu • Chátrající objekty vhodné k podnikatelské činnosti
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Potenciál v oblasti průmyslu • Navázání podnikatelských subjektů na školská zařízení • Motivace mládeže k řemeslným oborům • Potenciál pro podnikání v agroturistice 	<ul style="list-style-type: none"> • Odliv vzdělaných mladých lidí do velkých sídel • Nízké mzdy • Nedostatečná kapacita kvalifikovaných pracovníků

3.5. Kulturní dědictví, kulturní, sportovní, volnočasové a spolkové činnosti a zázemí pro obyvatele i návštěvníky, včetně doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Existence (více i méně významných) kulturních památek, památkových objektů, muzeí a expozic Dobrý stav (pro region významnějších) kulturních památek, památkových objektů, muzeí a expozic Existence obecních knihoven Udržování místních tradic - kulturní využití, akce, festivaly Existence dobře a dlouhodobě fungujících zájmových spolků (ochotníci, sportovci, SDH, TJ ...), jejich spolupráce navzájem, s obcí a veřejností Existence volnočasových aktivit a kultury ze strany měst a obcí Pořádání sportovních akcí (mj. i nadregionálního charakteru) Existence SDH na téměř každé obci Dobré životní prostředí a čistá příroda Existence značených cyklotras a jejich napojení na hlavní trasy Značné množství památek, památkových objektů a zajímavostí v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> Špatný stav (méně významných) kulturních památek a jejich vybavení Nedostatečná a zastarávající infrastruktura a vybavení pro spolky Nedostatečné kulturní a sportovní využití (v některých obcích), nedostatečná prezentace aktivit spolků Nedostatek kvalitních sportovišť pro veřejnost, možnost kvalitního koupání, zázemí pro sportovní aktivity venku i uvnitř, v létě i v zimě Zastaralé a nedostatečné vybavení jednotek SDH Nedostatečná propagace cestovního ruchu Památky, památkové objekty a zajímavosti z pohledu návštěvníka jsou nezajímavé
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Vybudování nových, obnova a údržba stávajících sportovních ploch, koupališť a míst pro trávení volného času Vhodné zázemí pro sport Revitalizace chátrajících nemovitých a movitých památek, péče o ně Potenciál cestovního ruchu (Hrad Kámen, Zámek v Žirovniči, Zámek v Kamenici nad Lipou, Úzkokolejná železnice) 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatek financí na obnovení a udržování kulturních památek Nevhodné klimatické podmínky pro zimní sporty Finanční náročnost volnočasových, zájmových a kulturních aktivit „Závislost“ mládeže na počítačích, nezájem dětí a mládeže o volnočasové aktivity – sport aj.

3.6. Analýza problémů a potřeb

Analýza problémů a potřeb se snaží označit problémové oblasti a reagovat na potřeby daného území. Pokud shrneme celé území, zjistíme, že území má velmi nepříznivý demografický vývoj. Stále se snižující počet obyvatelstva, přibývající věkový průměr obyvatelstva do budoucnosti může představovat značné problémy, prolínající se do všech problémových oblastí na území MAS. Mezi největší problémy můžeme taktéž zařadit také relativně vysoký úbytek dětí, odliv nejen mladých a vzdělaných lidí do větších měst a to především díky nízkému platovému ohodnocení. Do budoucna můžeme očekávat další úbytek obyvatelstva. Zřejmě nejdůležitější potřebou ve všech oblastech je nedostatek finančních prostředků. Zajištěním výstavby a modernizací budov, materiálního zajištění ve všech oblastech můžeme vytvořit lepší a kvalitnější zázemí pro život na území MAS.

Dopravní a technická infrastruktura	
Problémy	Potřeby
<ul style="list-style-type: none"> • Nevyhovující stav, údržba a přetíženost silnic a účelových komunikací, dopravní značení • Neexistence obchvatů, silný provoz nákladní dopravy • Nedostatečná bezbariérovost v obcích • Nedostupnost vodovodů v některých obcích • Špatný technický stav autobusových nádraží, zastávek hromadné dopravy • Špatný technický stav veřejných rozhlasů v obcích • Špatný technický stav veřejných osvětlení v obcích • Nekvalitní stav chodníků • Nekvalitní povrchy některých ulic • Nevhodné rozmístění parkovacích ploch (některé obce) • Nekvalitní cyklotrasy, špatné povrchy, značení • Nedostatečné využití biomasy • Zanedbaný vzhled veřejných prostranství 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce a oprava povrchů a konstrukčních vrstev komunikací, včetně dopravního značení • Výstavba obchvatů a následné omezení vjezdu nákladních vozidel do obcí • Zajištění bezbariérového pohybu v obcích (chodníky, vstupy do veřejných objektů apod.) • Posílení a intenzifikace vodních zdrojů, výstavba vodovodů v malých obcích • Rekonstrukce autobusových nádraží a zastávek hromadné dopravy • Modernizace veřejných rozhlasů • Modernizace veřejných osvětlení • Rekonstrukce a opravy povrchů • Rekonstrukce a opravy povrchů • Výstavba nových a úpravy stávajících parkovacích ploch • Rozvoj cestní sítě včetně vybudování kvalitnějších cyklotras, napojení nedokončených cest na okolní obce, dovybavení cyklotras mobiliářem • Energetické využití biomasy - vytápění • Zlepšení vzhledu obcí - úpravy a údržba veřejných prostranství a budov

Lesnictví	
Problémy	Potřeby
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné a zastaralé vybavení hospodařících subjektů v lesích lesní technikou • Špatný technický stav lesních a polních cest • Omezená péče o lesy v některých oblastech z finančních důvodů • Bydlení drobných vlastníků lesních pozemků a lesů mimo region • Nedostatečné zavádění ekologických opatření • Nedostatečné zavádění inovací 	<ul style="list-style-type: none"> • Nákup lesní techniky • Výstavba, obnova a oprava lesních a polních cest, pozemkové úpravy • Podpora hospodaření v lesích Zalesňování a zakládání lesů Podpora informovanosti, odborného vzdělávání, poradenství a služeb v lesnictví • Zvýšení intenzity komunikace s vlastníky lesů, koordinace aktivit na mikroregiony popř. MAS • Zavádění preventivních ekologických opatření, zajištění koordinace těchto opatření • Podpora inovací, umožnění seminářů a školení v oblasti inovací pro vlastníky lesů

Školství a sociální bydlení	
Problémy	Potřeby
<ul style="list-style-type: none"> • Nevhovující technický stav budov, prostor pro výuku vzdělávání a stravování • Nevhovující a zastaralé materiální vybavení vzdělávacích zařízení • Nízká angažovanost edukátorů • Nízká kvalita vzdělávacích procesů a takzvané přidané hodnoty • Nedostatečná kapacita (MŠ, ZUŠ) • Nedostatek vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů v oborech, které region vyžaduje • Absence znalostních kapacit (školní psychologové, asistenti pedagogů, ...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba, rekonstrukce a modernizace budov (IROP) • Zajistit moderní a vhovující vybavení vzdělávacích zařízení (IROP) • Podpořit další vzdělávání edukátorů • Podpořit zavádění aktuálních vzdělávacích oblastí a témat, inovativních forem a metod • Posilování kapacit např. dobudováním, dostavbou a modernizací školských zařízení (IROP) • Příprava vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů vzdělávacími zařízeními, mikroregiony, popř. MAS • Prohloubení spolupráce napříč vzdělávací soustavou • Podpora služeb pro školy • Pracovní příležitosti ve školství (asistenti pedagogů, pedagogičtí pracovníci, školní psycholog, ...) • Podpora provozních nákladů škol

<ul style="list-style-type: none"> Přibývající věkový průměr obyvatelstva a s tím spojená nedostatečná kapacita sociálních zařízení Nevyhovující a zastaralé vybavení v sociálních zařízeních Nevyhovující bezbariérové přístupy Nedostatečná kapacita sociálního bydlení 	<ul style="list-style-type: none"> Navýšit kapacity v sociálních zařízeních (výstavba nových a modernizace stávajících zařízení) (IROP) Zajistit moderní a vyhovující vybavení v sociálních zařízeních (např. nákup kompenzačních pomůcek) (IROP) Zajistit bezbariérovost (IROP) Výstavba, rekonstrukce a modernizace sociálního bydlení (IROP)
---	---

Podnikání a inovace	
Problémy	Potřeby
<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečná podpora začínajících a malých podniků Pomalé zavádění moderních technologií Podniky nedokáží využít podpor z dotací v návaznosti na složitou administrativu Málo ubytovacích a stravovacích zařízení vysší kvality Nedostatek prostředků na modernizaci a rozvoj provozu Chátrající objekty vhodné k podnikatelské činnosti Nedostatečná kapacita kvalifikovaných pracovníků 	<ul style="list-style-type: none"> Podpora začínajících a malých podniků např. znalostí čerpání dotací Potenciál v oblasti průmyslu Potenciál pro podnikání v agroturistiky Podpora rychlejšího zavádění moderních technologií Podpora podniků např. znalostí MAS s čerpáním financí ze státních programů a EU Podpora ubytovacích a stravovacích zařízení např. zajištěním úspornějších technologií a tím snížení provozních nákladů Podpora využití finančních prostředků ze státních programů a EU Motivace podnikatelských subjektů k využití tzv. brownfields Navázání podnikatelských subjektů na školská zařízení Motivace mládeže k řemeslným oborům Příprava vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů vzdělávacími zařízeními, mikroregiony popř. MAS

Kulturní dědictví	
Problémy	Potřeby
<ul style="list-style-type: none"> Chátrající kulturní památky movité i nemovité (méně významných) Nedostatečná a zastarávající infrastruktura a vybavení pro spolky 	<ul style="list-style-type: none"> Zajištění a podpora oprav kulturních památek Nákup vyhovujícího a modernějšího vybavení pro spolky

• Nedostatečné kulturní a sportovní využití (v některých obcích), nedostatečná prezentace aktivit spolků • Nedostatek kvalitních sportovišť pro veřejnost, možnost kvalitního koupání, zázemí pro sportovní aktivity venku i uvnitř, v létě i v zimě • Zastaralé a nedostatečné vybavení jednotek SDH a zásahových jednotek • Nedostatečná propagace cestovního ruchu • Památky, památkové objekty a zajímavosti z pohledu návštěvníka jsou nezajímavé	• Podpora a koordinace propagace kulturních a sportovních aktivit • Výstavba nových, obnova a údržba stávajících sportovišť • Nákup vhodnějšího a modernějšího vybavení pro jednotky SDH a zásahových jednotek • Podpora propagace cestovního ruchu např. kvalitními propagačními materiály, zavádění nových propagačních kanálů • Revitalizace chátrajících nemovitých a movitých památek, péče o ně • Zvýšení marketingových aktivit

4. Strategická část

4.1. Definování mise a dlouhodobé vize rozvoje území

Příprava strategické části Strategie MAS Via rustica vychází z:

- analytických údajů zájmového území
- z veřejných jednání
- pracovních schůzek
- dotazníkových šetření
- sběru projektových záměrů

V rámci tvorby SCLLD se účastnily osoby, které zastupovaly subjekty soukromého, neziskového a veřejného sektoru působící na území MAS.

Dlouhodobá vize je zaměřena na řešení problémů z oblasti dopravní a technické infrastruktury pro zkvalitnění podmínek života obyvatel ve venkovském regionu. Rovněž chceme podporovat tvorbu a údržbu veřejných prostranství, zeleně, to vše přispěje k zlepšování kvality životního prostředí v lidských sídlech. Dalším elementem dlouhodobé vize je modernizace v lesnictví, lesní techniky a investice do lesů, která by měla vést k soběstačnosti a k trvale udržitelnému rozvoji venkova. V oblasti vzdělávání je to především nová výstavba, rozšiřování a modernizace stávajících objektů, vybavení a kapacit školního a předškolního vzdělávání. Oblast sociálního bydlení je zaměřena na rekonstrukce bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení v obcích a městech. Dalším tématem je podpora vzniku a rozvoje malých a mikro podniků a jejich inovace, zaváděním úsporných technologií bude podněcován rozvoj firem v regionu. Posledním neméně důležitým tématem je podpora kvalitní nabídky na nejrůznější kulturní, sportovní, vzdělávací a další společenské, zájmové a volnočasové akce a aktivity. Součástí je hledání vhodných marketingových kanálů a propagace, včetně propagace a podpory agroturistiky a cestovního ruchu.

Místní akční skupina Via rustica tímto dokumentem vymezuje problémy a potřeby, rozvojové cíle a priority tohoto území. S vědomím odpovědnosti za svěřené přírodní a kulturní dědictví chceme v naší části Vysočiny vytvářet podmínky pro udržitelný rozvoj na principech občanské společnosti zapojující všechny skupiny obyvatel.

4.2. Strategické a specifické cíle

Cílem přípravy strategie MAS je, aby navrhované aktivity a opatření pomohly místním podnikatelským, neziskovým i veřejným subjektům postupně dosáhnout jisté nezávislosti na státních či evropských dotačních titulech.

Strategie MAS Via rustica je výčtem všech opatření a priorit, které byly definovány při přípravě tohoto dokumentu, zároveň zahrnuje zásadní a důležité prvky rozvoje území korespondující s cíli a strukturou PRV a IROP.

Na základě komunitního projednání stavu, problémů a potřeb na území MAS byly stanoveny následující strategické cíle regionu:

1. Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury v obcích
2. Rozvoj a modernizace v lesnictví
3. Rozvoj a modernizace ve školství a v sociálním bydlení
4. Rozvoj a modernizace v podnikání
5. Rozvoj kulturního dědictví, volnočasových a sportovních činností a cestovního ruchu
6. Rozvoj spolupráce

Tyto cíle korespondují s cíli Nařízení PRV a IROP, konkrétně:

- Nařízení PRV, článek 17, odstavec 1., písmeno c) Lesnická infrastruktura
- Nařízení PRV, článek 19, odstavec 1., písmeno b) Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností
- Nařízení PRV, článek 26 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh
- Nařízení PRV, článek 44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER
- IROP, SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
- IROP, SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi

	PRIORITA	Strategický cíl	Specifický cíl	Opatření a aktivity
1	Dopravní a technická infrastruktura v obcích	Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury v obcích	1.1 Podpora dopravní infrastruktury	<p>1.1.1 Dopravní infrastruktura: Cílem je podpořit výstavbu a rekonstrukci v oblasti dopravy, včetně cyklodopravy a tím zajistit kvalitnější dostupnost mezi obcemi, která přispěje k rozvoji celého území.</p>
			1.2 Podpora technické infrastruktury	<p>1.1.2 Cyklotrasy: Cílem je rekonstrukce stávajících a výstavba nových cyklotras, eventuálně cyklostezek, zvýšení bezpečnosti cyklistů oddělením páteřních cyklotras od silniční dopravy, zajištění bezbariérovosti na trase, zvýšení aktivity území pro návštěvníky, zefektivnění propagace území. Vytvoření zázemí pro odpočinek a rekonstrukce, resp. nákup doprovodného mobiliáře.</p>
				<p>1.2.1 Technická infrastruktura: Zmodernizovat technické zázemí občanské vybavenosti vedoucí ke zlepšení života v obcích.</p> <p>1.2.2 Zlepšení vzhledu obcí: Cílem je rovněž podpořit údržbu veřejných prostranství, zelení, výsadby nových stromů, to vše přispěje ke zlepšování kvality životního prostředí v lidských sídlech.</p>
2	Lesnictví	Rozvoj a modernizace v lesnictví	2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	<p>2.1.1 Modernizace a investice v lesnictví: Cílem je podpořit produktivní i neproduktivní investice v lesích. Zvýšit tak konkurenčeschopnost a ekonomickou soběstačnost subjektů hospodařících v lesích pomocí podpory projektů, jež budou měnit přístup k hospodaření v krajině směrem k trvale udržitelnému rozvoji.</p>
3	Školství a sociální bydlení	Rozvoj a modernizace ve školství a v sociálním bydlení	3.1 Podpora školství	<p>3.1.1 Školství: Cílem je vytvořit kvalitnější zázemí pro předškolní, a základní vzdělávání se záměrem generovat příznivé podmínky pro moderní vzdělávací proces (inkluzivní vzdělávání, intuitivní a prozitkové vzdělávání, podpora funkční gramotnosti a rozvoj klíčových kompetencí, EVVO, rozvoj regionální identity, apod.)</p>
			3.2 Podpora sociálního bydlení	<p>3.2.1 Sociální bydlení: Předmětem opatření je podpora budování cenově dostupného bydlení zejména pro nízkopříjmové skupiny obyvatel, s cílem omezit odliv obyvatel z území MAS.</p>
4	Podnikání a inovace, zavádění úsporných technologií	Rozvoj a modernizace v podnikání	4.1 Podpora podnikání a inovací	<p>4.1.1 Podnikání a inovace Cílem je podpořit činnost stávajících i nových podnikatelů a živnostníků, podněcovat vznik a rozvoj podnikatelských nemovitostí včetně související infrastruktury, a přispět tak ke vzniku funkčního trhu nemovitostí a ke zlepšení</p>

				investičního a životního prostředí v regionu. Podporovat nákup technologického vybavení s cílem urychlit rozvoj malých a mikro podniků a diverzifikaci zemědělských podniků. Pomocí investic do potřebných technologií je podněcován rozvoj firem na území MAS.
5	Kulturní dědictví, volnočasové a sportovní činnosti, včetně cestovního ruchu	Rozvoj kulturního dědictví, volnočasových a sportovních činností a cestovního ruchu	5.1 Podpora kulturního dědictví	5.1.1 Kulturní památky: Cílem je podpořit historické dědictví na území MAS, které nepředstavuje pouze významné kulturní památky většího rozsahu, typu zámků či kostelů, ale též drobné objekty a památky jako boží muka, kapličky, sochy, prvky lidové architektury apod., které jsou právě pro venkovská sídla a jejich okolí typické a úzce spjaté s dějinami jednotlivých obcí a měst. Pro svůj menší význam a nevelkou atraktivitu z hlediska cestovního ruchu jsou bohužel většinou opomíjeny, chátrají a dokonce nenávratně zanikají.
			5.2 Podpora volnočasových a sportovních aktivit	5.2.1 Volnočasové, spolkové a sportovní činnosti: Cílem pro spokojený život v obcích a městech je dostatečná a kvalitní nabídka nejrůznějších kulturních, sportovních, vzdělávacích a dalších společenských, zájmových a volnočasových akcí a aktivit. Nedílnou součástí života na venkově je zároveň udržování tradic a povědomí o historii města, obce i celého regionu, které spolu s péčí o historické dědictví přispívá k posilování sounáležitosti obyvatel s místem, kde žijí.
			5.3 Podpora cestovního ruchu	5.3.1 Cestovní ruch: Cílem je podpořit vybudování základní a doplňkovou turistickou infrastrukturu a tím docílit zlepšení cestovního ruchu. To vše může mít příznivý dopad na zvýšení návštěvnosti na území.
6	Spolupráce	Rozvoj spolupráce	6.1 Podpora spolupráce	6.1.1 Projekty spolupráce: Cílem je podpořit předávání znalostí, zkušeností a praktických rad ve spolupráci s ostatními MAS. Zajistit tak rozvoj komunitního života a širší propagaci regionu.

PRIORITA 1: DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA V OBCÍCH

Strategický cíl 1: Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury v obcích

Specifický cíl 1.1: Podpora dopravní infrastruktury

Opatření a aktivity:

Cílem je podpořit výstavbu a rekonstrukci v oblasti dopravy a tím zajistit kvalitnější dostupnost mezi obcemi, která přispěje k rozvoji celého území.

1.1.1 Dopravní infrastruktura

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Výstavba, rekonstrukce a modernizace místních a účelových komunikací
- Výstavba silničních obchvatů
- Zpomalovací a bezpečnostní prvky na obecních komunikacích
- Zajištění kvalitnějšího značení
- Udržení stávajících dopravních spojů
- Opravy mostů a mostků

Výsledkový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Počet rekonstruovaných a modernizovaných místních a účelových komunikací	km	0	4	výsledek
Výstupový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Počet zpomalovacích a bezpečnostních prvků na obecních komunikacích	ks	0	1	výstup
MAS	Zajištění kvalitnějšího značení	ks	0	18	výstup

Opatření a aktivity:

Cílem je rekonstrukce stávajících a výstavba nových cyklotras, eventuálně cyklostezek, zvýšení bezpečnosti cyklistů oddělením páteřních cyklotras od silniční dopravy, zajištění bezbariérovosti na trase, zvýšení aktivity území pro návštěvníky, zefektivnění propagace území. Vytvoření zázemí pro odpočinek a rekonstrukce, resp. nákup doprovodného mobiliáře.

1.1.2 Cyklotrasy

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Podpora projektů zaměřených na cyklodopravu
- Oprava a rekonstrukce nevyhovujících komunikací
- Nákup materiálního vybavení stojany na kola, úschoven kol, odpočívadla, novější a kvalitnější značení
- Podpora výstavby cyklostezek v místech se zvýšenou intenzitou dopravy

Výsledkový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Oprava a rekonstrukce nevyhovujících komunikací	km	0	2	výsledek
Výstupový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Délka obnovených cyklotras	km	0	20	výstup

Specifický cíl 1.2: Podpora technické infrastruktury

Opatření a aktivity:

Zmodernizovat technické zázemí občanské vybavenosti vedoucí ke zlepšení života v obcích.

1.2.1 Technická infrastruktura

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Rekonstrukce obecních úřadů, kulturních domů, sokoloven a hasičských zbrojnic
- Výstavba a rekonstrukce vodovodů
- Výstavba a rekonstrukce kanalizací
- Výstavba a rekonstrukce ČOV
- Výstavba a rekonstrukce chodníků
- Obnova a výstavba záchytných parkovacích míst a odstavných ploch
- Osvětlení přechodů pro chodce, dynamické zpomalovací systémy, dětská dopravní hřiště
- Zajištění bezbariérovosti v obcích
- Modernizace místních rozhlasů
- Modernizace veřejných osvětlení
- Rekonstrukce stávajících čekáren
- Zajištění připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof pro zásahové jednotky

Výsledkový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Počet obnovených objektů občanské vybavenosti	počet	0	2	výsledek
Výstupový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Počet obnovených objektů občanské vybavenosti	počet	0	2	výstup

Opatření a aktivity:

Cílem je rovněž podpořit údržbu veřejných prostranství, zelení, výsadby nových stromů, to vše přispěje ke zlepšování kvality životního prostředí v lidských sídlech.

1.2.2 Zlepšení vzhledu obcí

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Zakládání či revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně
- Zajištění výsadby stromů, keřů a květin (na veřejných místech)
- Výsadba zeleně podél silnic
- Nákup modernější techniky na údržbu veřejných prostranství (zahradní traktůrky, křovinořezy, sekačky, štěpkovače, frézy apod.)
- Nákup lavíček, odpadkových košů, včetně košů na psí exkrementy
- Nákup odpadkových košů a kontejnerů na tříděný odpad
- Oprava pomníků, hřbitovních zdí, nové oplocení, obnova nátěrů

Výsledkový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Upravený vzhled obcí	počet	0	1	výsledek
Výstupový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Úpravy veřejných prostranství	ks	0	1	výstup

PRIORITA 2: LESNICTVÍ

Strategický cíl 2: Rozvoj a modernizace v lesnictví

Specifický cíl 2.1: Podpora rozvoje v lesnictví

Opatření a aktivity:

Cílem je podpořit produktivní i neproduktivní investice v lesích. Zvýšit tak konkurenčeschopnost a ekonomickou soběstačnost subjektů hospodařících v lesích pomocí podpory projektů, jež budou měnit přístup k hospodaření v krajině směrem k trvale udržitelnému rozvoji.

2.1.1 Modernizace a investice v lesnictví

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Obnova a modernizace lesních a polních cest
- Nákup drobné lesní techniky (motorové pily, štěpkovače, drtiče, křovinořezy,)
- Nákup těžké lesní techniky (traktory a vyvážecí soupravy)
- Podpora zalesňování a zakládání lesů
- Podpora obnovy poškozených lesů
- Zavádění nových inovací
- Zavádění ekologické osvěty v lesích
- Odstraňování škod způsobených povodněmi
- Protipovodňová opatření v lesích
- Obnova lesních porostů po kalamitách
- Podpora rekreačních lesů např. nákupem laviček, odpočívadel, odpadkových koší
- Výstavba herních a naučných prvků, fitness prvků
- Nákup značení
- Podpora rozhleden
- Nákup kvalitnějších infotabulí

PRIORITA 3: ŠKOLSTVÍ A SOCIÁLNÍ BYDLENÍ

Strategický cíl 3: Rozvoj a modernizace ve školství a v sociálním bydlení

Specifický cíl 3.1: Podpora školství

Opatření a aktivity:

Cílem je vytvořit kvalitnější zázemí pro předškolní a základní vzdělávání se záměrem generovat příznivé podmínky pro moderní vzdělávací proces (inkluzivní vzdělávání, intuitivní a prožitkové vzdělávání, podpora funkční gramotnosti a rozvoj klíčových kompetencí, EVVO, rozvoj regionální identity, apod.)

3.1.1 Školství

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Podpořit výstavbu, stavební úpravy a udržovací práce staveb (včetně modernizací), prostor a přilehlých ploch sloužících pro vzdělávání
- Pořízení a modernizace vybavení prostor a přilehlých ploch sloužících pro vzdělávání a související služby
- Tvorba moderních a inovativních vzdělávacích materiálů, podpořit zavádění moderních a inovativních metod a forem pro vzdělávání
- Podpora zavádění aktuálních vzdělávacích koncepcí, oblastí a témat vzdělávání (inkluzivní a polytechnické vzdělávání, funkční gramotnost, EVVO, klíčové kompetence, regionální identita, ...)
- Prohloubení spolupráce a rozvoj partnerství s aktéry ve vzdělávání
- Podpora dalšího vzdělávání edukátorů, podpora angažovanosti a motivace (předcházení syndromu vyhoření)
- Budování znalostních kapacit a podpora pracovních příležitostí ve školství (asistenti pedagogů, pedagogičtí pracovníci, školní psychologové, experti, odborníci, ...)
- Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení (včetně služeb školám)
- Využít kapacit škol a školských zařízení (otevření veřejnosti, zařízení jeslového typu)
- Podpora stavebních úprav a modernizací budov a prostor kuchyní a výdejen stravy, školních družin a prostor pro školní a mimoškolní kroužky
- Podpora nabídky zájmového a neformálního vzdělávání
- Podpora stavebních úprav a modernizace souvisejících ploch, např. školní zahrady, školní areály apod.

Specifický cíl 3.2: Podpora sociálního bydlení

Opatření a aktivity:

Předmětem opatření je podpora budování cenově dostupného bydlení zejména pro nízkopříjmové skupiny obyvatel, s cílem omezit odliš obyvatel z území MAS.

3.2.1 Sociální bydlení

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Výstavba, stavební úpravy a modernizace objektů pro účely sociálního bydlení (pořízení kuchyňské linky, rekonstrukce koupelny apod.) v nesegregovaných intravilánech obcí.
- Nástavba nebo půdní vestavba bytů na stávající bytový dům
- Rekonstrukce bytového domu, při které dojde ke změně dispozic bytových jednotek (např. rozdělení větších bytů na menší) za účelem vytvoření sociálních bytů
- Úpravy a výsadby zeleně v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy, aleje, hřiště a parky do realizovaných projektů
- Budování, rekonstrukce, modernizace, údržba stávajících zařízení pro poskytování všech typů sociálních služeb
- Zajištění nových objektů a zařízení, včetně vybavení pro poskytování všech typů sociálních služeb (i stavební úpravy nevyužívaných objektů pro poskytování sociálních služeb)
- Podpora rozvoje komunitních center (např. komunitní setkávání, plánování a zvýšení regionální identity)
- Podpora bytové výstavby a regenerace bytového fondu pro bydlení seniorů
- Poskytování pečovatelské služby pro seniory jako např. dovoz obědů, dodání léků, úklid domácností apod.
- Podpořit poskytnutí kvalitnějších služeb pro seniory
- Zajištění moderního a vyhovujícího vybavení v sociálních zařízeních (např. nákup kompenzačních pomůcek)
- Podpora bezbariérových přístupů do veřejných objektů a objektů poskytujících sociální služby
- Vytvoření zázemí pro setkávání seniorů
- Podpora inkluze postižených a znevýhodněných osob v regionu
- Podpora a udržení lékařské péče na venkově

PRIORITA 4: PODNIKÁNÍ A INOVACE, ZAVÁDĚNÍ ÚSPORNÝCH TECHNOLOGIÍ

Strategický cíl 4: Rozvoj a modernizace v podnikání

Specifický cíl 4.1: Podpora podnikání a inovací

Opatření a aktivity:

Cílem je podpořit činnost stávajících i nových podnikatelů a živnostníků, podněcovat vznik a rozvoj podnikatelských nemovitostí včetně související infrastruktury, a přispět tak ke vzniku funkčního trhu nemovitostí a ke zlepšení investičního a životního prostředí v regionu. Podporovat nákup technologického vybavení s cílem urychlit rozvoj malých podniků, mikro podniků a diverzifikaci zemědělských podniků. Pomocí investic do potřebných technologií je podněcován rozvoj firem na území MAS.

4.1.1 Podnikání a inovace

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Podpora nových podnikatelských záměrů začínajících a rozvojových podniků
- Výstavba, modernizace a rekonstrukce infrastruktury pro podnikání a pořízení strojů a technologií
- Podpora podnikání v sociálních službách (např. stavební úpravy, výstavba, modernizace objektů, pořízení vybavení a technologií)
- Odborné poradenství v oblasti podnikání, profesní vzdělávání
- Tradiční podnikání (řemesla, regionální produkty)
- Prezentace regionálních produktů
- Podpora pořádání jarmarků a farmářských trhů
- Rekvalifikační a do vzdělávací kurzy
- Zlepšení elektronických komunikačních kanálů vedoucí ke zlepšení informovanosti
- Podpora agroturistiky (stavební úpravy a modernizace stávajících objektů, včetně pořízení technologií a vybavení)
- Podpora podnikání v cestovním ruchu (stavební úpravy a modernizace stávajících objektů, včetně pořízení technologií a vybavení)
- Investice v zemědělských podnicích vedoucí k diverzifikaci aktivit do dalších oblastí (nezemědělských činností)

PRIORITA 5: KULTURNÍ DĚDICTVÍ, VOLNOČASOVÉ A SPORTOVNÍ ČINNOSTI, VČETNĚ CESTOVNÍHO RUCHU

Strategický cíl 5: Rozvoj kulturního dědictví, volnočasových a sportovních činností a cestovního ruchu

Specifický cíl 5.1: Podpora kulturního dědictví

Opatření a aktivity:

Cílem je podpořit historické a kulturní dědictví na území MAS, které nepředstavují pouze významné kulturní památky většího rozsahu, typu zámků či kostelů, ale též drobné objekty a památky jako boží muka, kapličky, sochy, prvky lidové architektury apod., které jsou právě pro venkovská sídla a jejich okolí typické a úzce spjaté s dějinami jednotlivých obcí a měst. Pro svůj menší význam a nevelkou atraktivitu z hlediska cestovního ruchu jsou bohužel většinou opomíjeny, chárají a dokonce nenávratně zanikají.

5.1.1 Kulturní památky

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Opravy a restaurování kulturních památek (movitých a nemovitých)
- Opravy drobných sakrálních staveb
- Obnova zámeckých parků a zahrad
- Podpora bezbariérového přístupu
- Podpora inovačních prvků (např. vstupní turnikety)
- Propagace památkových objektů a kulturních památek na území

Výsledkový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Počet obnovených kulturních památek a objektů památkové povahy	počet	0	15	výsledek
Výstupový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Počet obnovených kulturních památek a objektů památkové povahy	počet	0	15	výstup

Specifický cíl 5.2: Podpora volnočasových a sportovních aktivit

Opatření a aktivity:

Cílem pro spokojený život v obcích a městech je dostatečná a kvalitní nabídka nejrůznějších kulturních, sportovních, vzdělávacích a dalších společenských, zájmových a volnočasových akcí a aktivit. Nedílnou součástí života na venkově je zároveň udržování tradic a povědomí o historii města, obce i celého regionu, které spolu s péčí o historické dědictví přispívá k posilování sounáležitosti obyvatel s místem, kde žijí.

5.2.1 Volnočasové, spolkové a sportovní činnosti

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Pořádání koncertů, festivalů, výstav, vystoupení místních hudebních, folklórních a divadelních souborů, sportovních soutěží a přehlídek apod.
- Pořádání tradičních venkovských folklórních akcí typu masopust, stavění máje, atd.
- Pořádání kurzů, seminářů, školení, praktických dílen, výstav, přednášek a podobných vzdělávacích aktivit k udržení tradic, tradičních řemesel, atd.
- Zavedení nových kroužků pro děti s regionální tématikou (včelařství, rybářství, řemesla myslivost, historie, ŽP apod.)
- Marketingové aktivity, např. vydávání publikací s regionální tématikou, koordinace volnočasových, spolkových a sportovních aktivit
- Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života
- Podpora a rozvoj sportovních aktivit, zavádění nových sportů
- Výstavba, stavební úpravy a modernizace objektů a zařízení pro volnočasové, spolkové a sportovní aktivity, včetně nákupu vybavení a technologií (dětská hřiště, sportoviště, táborařiště, spolkové klubovny, kulturní zařízení, kina, divadla, knihovny, komunitní centra, vybavení pro SDH atd.)
- Nákup materiálního vybavení s regionální tématikou (včelařství, rybářství, řemesla myslivost, historie, ŽP apod.)

Výsledkový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Počet podaných projektů	počet	0	21	výsledek

Výstupový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Počet podpořených akcí a aktivit	počet	0	21	výstup

Specifický cíl 5.3: Podpora cestovního ruchu

Opatření a aktivity:

Cílem je podpořit vybudování základní a doplňkovou turistickou infrastrukturu a tím docílit zlepšení cestovního ruchu. To vše může mít příznivý dopad na zvýšení návštěvnosti na území.

5.3.1 Cestovní ruch

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Podpora zkvalitnění a koordinace propagace regionu
- Vytvořit atraktivnější informační letáky a informační tabule
- Podpora a modernizace naučné stezky (např. etika v praxi ...)
- Podpora a údržba stávajících cyklotras a stezek pro pěší

- Výstavba nových cyklotras a stezek pro pěší
- Výstavba rozhleden, vyhlídkových a odpočinkových míst
- Výstavba nových ubytovacích a stravovacích zařízení
- Podpora stávajících ubytovacích a stravovacích zařízení
- Podpora agroturistiky

Výsledkový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Počet opatření k propagaci cestovního ruchu	počet	0	3	výsledek

Výstupový indikátor					
Kód Národního číselníku	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Typ indikátoru
MAS	Nové propagační materiály	ks	0	1000	výstup
MAS	Nové informační tabule	ks	0	15	výstup
MAS	Modernizace webových stránek	počet	0	2	výstup

PRIORITA 6: SPOLUPRÁCE

Strategický cíl 6: Rozvoj spolupráce

Specifický cíl 6.1: Podpora spolupráce

Opatření a aktivity:

Cílem je podpořit předávání znalostí, zkušeností a praktických rad ve spolupráci s ostatními MAS. Zajistit tak rozvoj komunitního života a širší propagaci regionu.

6.1.1 Projekty spolupráce

Jako příklad uvádíme následující aktivity:

- Tradiční řemesla
- Naučné stezky
- Řemeslné stezky (sklářství, mlýny ...)
- Stezky po kulturně-historickém a přírodním dědictví
- Alternativní využití promítacích sálů
- Regionální učebnice
- Enviromentální výchova (EVVO)
- Lyžařské a běžkařské trasy

4.3. Integrační a inovativní prvky

Zapojení inovačních a integračních prvků hraje zásadní roli při realizaci strategie. Inovační a integrační postupy přispívají ke zvýšení efektivity naplánovaných aktivit a jsou často inspirovány příklady dobré praxe z jiných regionů. Inovační a integrační přístupy budou zaměřeny na projekty, které budou zasahovat nebo mít dopady do více oblastí a bude docházet k jejich vzájemnému propojení do budoucna.

Vezmeme-li v potaz zájmové území spolku, daří se již dnes velmi dobře s veřejností komunikovat a v reálném čase pak již není tolik překážek pro realizaci projektu, jako když jde každý čistě za svým. Tomuto principu chování by se dalo lehce říkat komunitní plánování obyvatel v regionu a ve své podstatě by o všem měli rozhodovat lidé z řad veřejnosti prostřednictvím svých zástupců.

MAS Via rustica z.s. bude nadále pracovat ve stejném postoji a to takovém, že o všem rozhoduje veřejnost a zástupci místních aktivních subjektů. Předpokladem je také to, že spolek Via rustica z.s. se nebrání novým nápadům pro jakékoli projekty.

Nejdůležitějším prvkem využití místního potenciálu pro inovace a integrace jsou samozřejmě lidé, veřejnost, která mluví ovšem, ale mnohdy jak tomu bylo v minulosti, byla ze hry vyřazována. Tento prvek bude sloužit nejen jako příklad dobré praxe, že spolupráce všech subjektů dosáhne nejkvalitnějšího a ve své podstatě i nejrychlejšího rozvoje území.

Součástí inovačních a integračních prvků při realizaci jsou také spolky, které jsou nesmírným potenciálem pro rozvoj nových inovačních a integračních postupů a prvků. Spolková činnost je na tomto území velmi bohatá a sahá do mnoha oborů činnosti.

Součástí prosazování nových inovačních a integračních postupů jako je dobrovolná činnost či činnost spolků, je nutné zajistit vhodné motivování veřejnosti a současně jim svěřit určité pravomoci pro samořízení projektů. Motivování obyvatel se nechá provést několika příklady, jedním je zdravá motivace jako je vysvětlení, jaký bude mít projekt dopady na ně samotné. Dalším příkladem motivace je ukázka dobré praxe, což znamená přednест a vysvětlit každému, kde se co podařilo a jak byl jaký projekt realizován.

Inovativní prvky

Strategický cíl 1: Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury v obcích

- Zpomalovací a bezpečnostní prvky na obecních komunikacích (zpomalovací a bezpečnostní prvky na obecních komunikacích, zajištění kvalitnějšího značení, osvětlení přechodů pro chodce, dynamické zpomalovací systémy, dětská dopravní hřiště, zajištění bezbariérovosti v obcích)
- Energetické inovace (např. modernizace veřejných budov vzniká nižší energetická náročnost)

Strategický cíl 2: Rozvoj a modernizace v lesnictví

- Zavádění ekologické osvěty v lesích (zavádění preventivních ekologických opatření, zajištění koordinace

těchto opatření, pořádáním seminářů a školení v oblasti inovací pro vlastníky lesů, pořízením modernějších strojů a technologií)

Strategický cíl 3: Rozvoj a modernizace ve školství a v sociálním bydlení

- Moderní a inovativní vzdělávací materiály
(tvorba moderních a inovativních vzdělávacích materiálů, podpora zavádění moderních a inovativních metod a forem pro vzdělávání, podpora zavádění aktuálních vzdělávacích koncepcí, oblastí a témat vzdělávání např. inkluzivní a polytechnické vzdělávání, funkční gramotnost, EVVO, klíčové kompetence, regionální identita, ...)
- Energetické inovace
(např. modernizací budov vzniká nižší energetická náročnost)
- Bezbariérovost v sociální sféře
(podpora bezbariérových přístupů do veřejných objektů a objektů poskytujících sociální služby)
- Energetické inovace
(např. modernizací budov vzniká nižší energetická náročnost)

Strategický cíl 4: Rozvoj a modernizace v podnikání

- Zavádění nových technologií
(pořízení modernějších strojů a technologií)
- Energetické inovace
(např. modernizací budov vzniká nižší energetická náročnost)
- Rozšiřování podnikatelských aktivit zemědělských podniků
(investice do technologií pro nezemědělské činnosti)

Strategický cíl 5: Rozvoj kulturního dědictví, volnočasových a sportovních činností a cestovního ruchu

- Podpora bezbariérového přístupu, podpora inovačních prvků, např. vstupní turnikety, nákupem materiálního vybavení s regionální tématikou pro volnočasové, spolkové a sportovní aktivity, zaváděním nových kroužků pro děti s regionální tématikou (včelařství, rybářství, řemesla myslivost, historie, ŽP apod.)
- Energetické inovace
(např. modernizací budov vzniká nižší energetická náročnost)

Strategický cíl 6: Rozvoj spolupráce

- Spolupráce na propagaci regionu
(např. prohloubení spolupráce a rozvoj partnerství s aktéry vzdělávání)

4.4. Vazba na strategické dokumenty

Pro vhodné nastavení strategické části SCLLD MAS Via rustica je důležité, aby byla provázaná s dalšími strategickými dokumenty týkajícími se území MAS (na úrovni lokální, regionální, krajské a národní).

Lokální dokumenty

Územní plány obcí

Mezi místní dokumenty řadíme územní plány obcí v území MAS Via rustica.

Získaný především projektové záměry obcí. Některé územní plány nebyly zaktualizované, a tedy nebylo možné záměry použít.

Regionální dokumenty

Strategický plán rozvoje mikroregionu Stražiště (2010)

Koncepce rozvoje mikroregionu Svidník (2010)

Strategie rozvoje Svazku obcí Lípa (2006)

Strategický plán rozvoje mikroregionu Košeticko (2010)

Strategický plán rozvoje mikroregionu "Hořepnický region" (2010)

Priority a projekty mikroregionu Brána Vysočiny (2010)

Z těchto strategií byly brány pouze v úvahu projekty dlouhodobého horizontu.

Strategie území správního obvodu ORP Pacov v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a volitelného tématu servis samosprávám

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právního řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP). Projekt na území SO ORP Pacov realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci se Svazkem obcí mikroregionu Stražiště a se zapojenými obcemi v rámci SO ORP Pacov. Strategie byla zpracována Svazkem obcí mikroregionu Stražiště. V návaznosti na konkrétní stanovené cíle MAS je téma školství a sociální bydlení.

Krajské dokumenty

Strategie Kraje Vysočina 2020

Strategie je zpracována jako střednědobý strategický dokument na léta 2014 - 2020. Cílem tohoto dokumentu je tedy na základě místního rozvojového potenciálu stanovit prioritní okruhy do roku 2020 a to především za účelem udržení a posílení konkurenceschopnosti Kraje Vysočina. Většina oblastí se shoduje s tématy řešených v MAS. Jedná se zejména o přitažlivý venkov, rozvoj zemědělství, efektivní a cílené vzdělání, adaptace sítě sociálních služeb na nové výzvy, voda jako důležitá složka krajiny Vysočiny, efektivní hospodaření s lesy Vysočiny, kvalitní regionální silniční síť, zavádění vhodných energetických zdrojů a úspory energie, promyšlené řešení odpadů, malé a střední podniky jako páteř regionální ekonomiky a využití potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu.

Regionální inovační strategie Kraje Vysočina

Regionální inovační strategie Kraje Vysočina, na období 2014+, si klade za cíl vymezit nejhodnější způsob na podporu výzkumu, vzdělání a vývoje a na nich navazujících inovačních aktivit pro

výzkumné zařízení a podniky na území kraje Vysočina. Strategie MAS je v souladu s RIS a to především na téma inovační infrastruktura a transfer technologií a rozvoj systému technického a dalšího vzdělávání na ZŠ a SŠ.

Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Kraji Vysočina na období 2014-2020

Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Kraji Vysočina je střednědobým koncepcním dokumentem, jehož hlavním cílem je analyzovat stav a potřeby cyklodopravy a cykloturistiky na území Kraje Vysočina a navrhnout opatření, která povedou ke zlepšení a dalšímu posilování pozice cyklistiky v obou základních rozměrech. Strategie MAS zasahuje zejména do oblasti rozvoje cykloturistiky jako nedílné součásti rekreace, sportu a cestovního ruchu (priorita A) a do oblasti rozvoje cyklodopravy jako integrální součásti dopravní obsluhy v území (priorita B).

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy kraje Vysočina 2016

DZKV si klade za cíl specifikovat prioritní cíle a úkoly pro následující období. K nim pak formuluje příslušné úkoly a opatření, která jsou rámcem a ukazatelem pro realizaci konkrétních projektů a podpůrných aktivit. Dlouhodobý záměr tedy nezahrnuje výčet všech oblastí výchovy a vzdělávání. Neznamená to však, že by tyto další oblasti nebyly důležité či nemohly být podporovány. MAS zasahuje v záměru do všech prioritních cílů. Sbližování výstupů vzdělávaní s potřebami trhu práce (priorita A), zajištění kvality vzdělávání (priorita B), zvýšení efektivity a zajištění rozvoje vzdělávání (priorita C).

Národní dokumenty

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020

Strategie je základním koncepcním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Strategie je nástrojem realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. Propojuje odvětvová hlediska (téma a priority) s územními aspekty.

Strategie MAS zasahuje do následujících priorit, využití potenciálu rozvojových území (P1), zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území (P3), vyvážený rozvoj stabilizovaných území (P4), oživení periferních území (P5), ochrana a udržitelné využívání přírodních zdrojů v regionech (P6), ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život (P7), podpora spolupráce na místní a regionální úrovni (P9).

Národní inovační strategie ČR 2012-2020

Hlavním cílem NIS je posílení významu inovací a využívání špičkových technologií jako zdroje konkurenční schopnosti ČR a zvyšování jejich přínosů pro dlouhodobý hospodářský růst, pro tvorbu perspektivních pracovních míst a pro rozvoj kvality života na území ČR. Základní podmínkou pro efektivní fungování celého inovačního systému je excelentní výzkum, kvalitní vzdělávací systém a lidské zdroje a rovněž posun firem na trzích a v hodnotových řetězcích směrem k inovačním lídrům, a to prostřednictvím inovací technických i netechnických. NIS je proto rozdělena do čtyř hlavních částí zabývajících se excelentním výzkumem, spoluprací mezi podnikovým a akademickým sektorem při transferu znalostí, podporou inovačního podnikání a lidmi jako nositeli nových nápadů a iniciátory změn. MAS je v souladu se všemi prioritními osami, rozvoj spolupráce pro transfer znalostí mezi podnikovým a akademickým sektorem (P4), sektorem inovačního podnikání (P5), lidé (P6).

Strategie resortu ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030

Hlavním účelem je posílení společného strategického rámce rozvoje celého komplexu odvětví agrárního sektoru umožňující nastavit principy a cíle nejen pro formování koncepčního přístupu v aplikaci nové společné zemědělské politiky EU, ale i pro oblasti potravinářství, lesního a vodního hospodářství a rozvoje venkova včetně aktualizace a doplnění indikativních ukazatelů jako žádoucích trendů dalšího rozvoje a navazující optimalizace procesů strategického řízení v rámci resortu MZe. MAS je v souladu s lesním hospodářstvím (P3).

Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014-2020

Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014–2020 představuje zásadní strategický dokument, který vymezuje 50 konkrétních opatření, jejichž cílem je efektivní fungování a celkový rozvoj malých a středních podnikatelů (MSP) jako významné součásti národní ekonomiky. Cílem Koncepce MSP 2014+ je tedy stanovení prioritních oblastí podpory pro programovací období 2014–2020, jejichž opatření budou financovaná ze strukturálních fondů EU (zejména z Evropského fondu regionálního rozvoje a Evropského sociálního fondu) a dále bude využito také národních prostředků (včetně prostředků, které přejdou ve finančních nástrojích po jejich revolvování do národního režimu správy). Navržené oblasti podpory jsou výsledkem cíleného výběru priorit, s nimiž je fungování MSP v nadcházejícím období spojováno. Součástí Koncepce MSP 2014+ je i rámcové vymezení podporovaných sektorů a nástrojů pro naplňování jednotlivých priorit. Koncepce MSP 2014+ reflekтуje zásadní evropské i národní dokumenty. MAS je s touto koncepcí v souladu s následujícími strategickými prioritami, kultivace podnikatelského prostředí, rozvoj poradenských služeb a vzdělávání pro podnikání (P1), rozvoj podnikání založeného na podpoře výzkumu, vývoje a inovací, včetně inovační a podnikatelské infrastruktury (P2), udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice (P4).

Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví 2014+

Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví v kontextu politiky soudržnosti 2014+ byla zpracována jako podpůrný strategický materiál s cílem poskytnout návrh cílů, priorit, opatření a strategických směrů podpory pro financování ze strukturálních fondů v novém programovém období v oblasti kulturního dědictví. Strategie je zpracována v dlouhodobém horizontu s akcentem na oblast ochrany, obnovy a využití kulturního dědictví, využití lidských zdrojů a efektivní propagace a marketingu ve vazbě na kulturní sektor. MAS je v souladu s následujícími prioritami, základní péče o kulturní dědictví (P1), zabezpečení rozvoje kulturních a kreativních odvětví (KKO) (P3) a Efektivita lidských zdrojů (P4).

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014–2020

Globálním cílem Koncepce je zvýšení konkurenceschopnosti celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni a udržení jeho ekonomické výkonnosti jako důsledek dosažení rovnováhy mezi ekonomickým, socio-kulturním, environmentálním a regionálním rozvojem. Strategie MAS je v souladu se všemi prioritami, zkvalitnění nabídky cestovního ruchu (P1), management cestovního ruchu (P2), destinační marketing (P3), politika cestovního ruchu a ekonomický rozvoj (P4).

Strategie vzdělávací politiky 2020

Strategie vzdělávání 2020 je klíčovým dokumentem a zároveň podmínkou pro čerpání prostředků z Evropské unie. Dokument obsahuje tři klíčové priority. Tov první je snižování nerovnosti ve

vzdělávání. Druhou je podpora kvalitní výuky učitele, s čímž souvisí dokončení a zavedení kariérního systému či posílení kvalitní výuky budoucích pedagogů na vysokých školách. Třetí prioritou je odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému. MAS je v souladu se všemi prioritami této Strategie.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015–2020 přejímá základní opatření uvedená ve Strategii 2020 a stanovuje pro budoucí období hlavní cíle zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání, zkvalitnění 2. stupně základního vzdělávání, podporu středního odborného školství, dokončení kariérního systému a standardu profese učitele a přiměřený rozvoj sítě škol a školských zařízení k dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů ve společnosti a na trhu práce. MAS je v souladu se všemi opatřeními této Strategie.

Tematická úroveň:

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 rozpracovává priority Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 pro digitální prostředí a byla přijata vládou 12. listopadu 2014 jako usnesení vlády ČR č. 927/2014. Digitálním vzděláváním rozumíme zjednodušeně takové vzdělávání, které reaguje na změny ve společnosti související s rozvojem digitálních technologií a jejich využíváním v nejrůznějších oblastech lidských činností. Zahrnuje jak vzdělávání, které účinně využívá digitální technologie na podporu výuky a učení, tak vzdělávání, které rozvíjí digitální gramotnost žáků a připravuje je na uplatnění ve společnosti a na trhu práce, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu informačních technologií stále rostou. MAS je v souladu se všemi prioritními tématy. Prioritní cíle Strategie digitálního vzdělávání jsou, otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií, zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi, rozvíjet informatické myšlení žáků.

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období let 2016-2018 při svém zpracování vychází z priorit stanovených ve Strategii vzdělávací politiky ČR do r. 2020 a podrobněji definovaných opatření v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015-2020. MAS je s tímto strategickým dokumentem v souladu v následujícím prioritním tématu, inkluzivní a kvalitní vzdělávací systém (část B).

4.5. Akční plán obsahující popis programových rámci

OP	Opatření / Fiche	Specifický cíl CLLD	Podpora
IROP	Školství	3.1 Podpora školství	PO 4 - SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
	Sociální bydlení	3.2 Podpora sociálního bydlení	PO 4 - SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
PRV	Fiche č.1 Investice do lesních cest	2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	PRV 4.3.2 Lesnická infrastruktura
	Fiche č.2 Lesní technika	2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	PRV 8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství
	Fiche č.3 Nezemědělské podnikání	4.1 Podpora podnikání a inovací	PRV 6.4.1 Investice do nezemědělských činností
	Fiche č.4 Projekty spolupráce	6.1 Podpora spolupráce	PRV 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce MAS

Programové rámce MAS Via rustica – IROP

Přehled opatření	
Školství	IROP 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu SC 2.4: Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
Sociální bydlení	IROP 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu SC 2.1: Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi

Specifický cíl strategie:	3.1 Podpora školství
Název opatření:	Školství

Vazba na specifický cíl IROP	IROP 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu SC 2.4: Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
Popis opatření	Vytvořit kvalitnější zázemí pro vzdělávání předškolního a základního vzdělávání s cílem vytvořit moderní vzdělávací proces. Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích (tj. v oblastech komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd; ve schopnosti práce s digitálními technologiemi), která je vyžadována u ZŠ tak, aby byla splněna podmínka jejich podpory, kterou stanovuje PD IROP. Opatření vychází z analytické části, která dokládá potřebnost plánovaných záměrů 2.4.1 <u>Školy a školská zařízení</u> a podrobně je definováno v kapitole 3.6 <u>Analýza problémů a potřeb</u> .
Typy projektů:	Podpora infrastrukturou ve vzdělávání: Děti do 3 let, dětské skupiny, mateřské školy: Stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení za účelem zajištění dostatečné kapacity kvalitních a cenově dostupných zařízení péče o děti, ve vazbě na území, kde je prokazatelný nedostatek těchto kapacit, a tím umožnění lepšího zapojení rodičů s dětmi předškolního věku na trh práce. Součástí projektu na stavbu či stavební úpravy infrastruktury pro předškolní zařízení mohou být úpravy venkovního prostoru (zeleň, herní prvky). Základní školy: Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích: - v oblastech komunikace v cizích jazycích, - v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, - ve schopnosti práce s digitálními technologiemi. Cílem je zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě na budoucí uplatnění na trhu práce a potřeby sladění nabídky a poptávky na regionálním trhu práce. Doplňková aktivity bude podporováno zahrnutí zeleně v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy a zahrady.
Příjemci podpory:	- zařízení péče o děti do 3 let - školy a školská zařízení v oblasti předškolního - základního a středního vzdělávání a vysší odborné školy - další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit - Kraje - organizace zřizované nebo zakládané kraji - obce - organizace zřizované nebo zakládané obcemi - nestátní neziskové organizace - církve - církevní organizace

	- organizační složky státu - příspěvkové organizace organizačních složek státu								
Minimální a maximální výše:	Maximální a minimální výše způsobilých výdajů bude nastavena ve výzvě MAS								
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria budou stanovené až v konkrétní výzvě MAS.								
Indikátory výsledku									
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kód NČI2014+:</th><th>Název indikátoru:</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 00 20</td><td>Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení</td></tr> <tr> <td>5 01 20</td><td>Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let</td></tr> <tr> <td>5 00 30</td><td>Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém</td></tr> </tbody> </table>		Kód NČI2014+:	Název indikátoru:	5 00 20	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení	5 01 20	Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let	5 00 30	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém
Kód NČI2014+:	Název indikátoru:								
5 00 20	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení								
5 01 20	Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let								
5 00 30	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém								
Indikátory výstupu									
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kód NČI2014+:</th><th>Název indikátoru:</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 00 01</td><td>Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení</td></tr> <tr> <td>5 00 00</td><td>Počet podpořených vzdělávacích zařízení</td></tr> </tbody> </table>		Kód NČI2014+:	Název indikátoru:	5 00 01	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	5 00 00	Počet podpořených vzdělávacích zařízení		
Kód NČI2014+:	Název indikátoru:								
5 00 01	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení								
5 00 00	Počet podpořených vzdělávacích zařízení								

Specifický cíl strategie:	3.2. Podpora sociálního bydlení
Název opatření:	Sociální bydlení
Vazba na specifický cíl IROP	IROP 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu SC 2.1: Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
Popis opatření	Předmětem opatření je podpora budování cenově dostupného bydlení zejména pro nízkopříjmové skupiny obyvatel, s cílem omezit odliv obyvatel z území MAS. Opatření vychází z analytické části, která dokládá potřebnost plánovaných záměrů 2.4.2 Sociální a zdravotní služby a podrobně je definováno v kapitole 3.6 Analýza problémů a potřeb .
Typy projektů:	Sociální bydlení: Bude podporováno pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. Doplňková aktivity: Jako doplňková aktivity bude podporováno zahrnutí zeleně v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy, aleje, hřiště a parky do realizovaných projektů.

Příjemci podpory:	- Obce - nestátní neziskové organizace - církve - církevní organizace
Minimální a maximální výše:	Maximální a minimální výše způsobilých výdajů bude nastavena ve výzvě MAS
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria budou stanovené až v konkrétní výzvě MAS.
Indikátory výsledku	
Kód NČI2014+:	Název indikátoru:
5 53 10	Nárůst kapacity sociálních bytů
5 53 20	Průměrný počet osob využívajících sociální bydlení
Indikátory výstupu	
Kód NČI2014+:	Název indikátoru:
5 53 01	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení

Programové rámce MAS Via rustica – PRV (Fiche č.1 – Fiche č.4)

Přehled Fichí		
Fiche č. 1	Investice do lesních cest	Článek 17, odstavec 1., písmeno c) Lesnická infrastruktura
Fiche č. 2	Lesní technika	Článek 26 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh
Fiche č. 3	Nezemědělské podnikání	Článek 19, odstavec 1., písmeno b) Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností
Fiche č. 4	Projekty spolupráce	Článek 44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER

Při přípravě strategie (veřejných projednáváních a pracovních skupinách) byla řešena také další téma typická pro venkovský region, mj. zemědělství (infrastruktura, zpracovávání zemědělských produktů a jejich uvádění na trh). Při dotazníkových šetřeních a sběru projektových záměrů v rámci přípravy strategie nebyly v regionu zjištěny konkrétní zemědělské či potravinářské projekty, které by bylo možné prostřednictvím SCLLD podpořit. Z tohoto důvodu nebyla ve strategii definována samostatná Fiche zaměřená na rozvoj zemědělství a potravinářství.

Obdobně nebyly s ohledem na zjištěnou absorpční kapacitu regionu definovány Fiche ani z dalších podporovatelných oblastí. Situaci v zájmovém území bude MAS nadále sledovat a v případě zjištění konkrétních podpořitelných projektů v regionu bude tato skutečnost zohledněna v dalším postupu realizace strategie (aktualizace programových rámčů, zavedení příslušných Fichí).

Identifikace Fiche

Název Fiche	Fiche č. 1 Investice do lesních cest
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 17, odstavec 1., písmeno c) Lesnická infrastruktura

Vymezení Fiche	
- stručný popis Fiche	Podpora je zaměřena na investice, které se týkají infrastruktury související s rozvojem, modernizací nebo přizpůsobením se lesnictví, včetně přístupu k lesní půdě.
- vazba na cíle SCLLD	2.1 Podpora rozvoje v lesnictví

Oblasti podpory	Podpora zahrnuje hmotné nebo nehmotné investice, které souvisejí s rekonstrukcí a budováním lesnické infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty lesních cest. Kromě rekonstrukce a výstavby lesních cest bude podporována i obnova či nová výstavba souvisejících objektů a technického vybavení.
-----------------	--

Definice příjemce dotace	Fyzické nebo právnické osoby hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení nebo spolků s právní osobností, vysokých škol, obcí nebo jejich svazků.
--------------------------	---

Výše způsobilých výdajů	Min. 50 000 Kč
	Max. 5 000 000 Kč

Preferenční kritéria	<p>1. Realizace projektů v území menších obcí/místních částí – upřednostněny budou projekty realizované v katastrálním území obcí/místních částí s nižším počtem obyvatel.</p> <p>2. Obnova či modernizace stávajících lesních cest – upřednostněny budou projekty řešící obnovu či modernizaci stávajících lesních cest před projekty řešícími výstavbu nových lesních cest.</p> <p>3. Délka lesních cest – upřednostněny budou projekty řešící delší úsek lesní cesty.</p> <p>4. Opatření pro zlepšení odtokových poměrů a protierozní opatření na lesních cestách – upřednostněny budou projekty řešící uvedená opatření.</p> <p>5. Vybavenost lesních cest přispívající k ochraně lesa (nájezdy do lesních porostů, obratiště apod.) – upřednostněny budou projekty řešící uvedená opatření.</p> <p>6. Zkrácená doba realizace projektu – upřednostněny budou projekty s kratší dobou realizace.</p>
----------------------	--

Indikátory výstupu	
- číslo	9 37 01
- název	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců
- výchozí stav	0
- hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
- cílový stav	6

Indikátory výsledku	
- číslo	9 43 02
- název	Celková délka lesních cest
- výchozí stav	0
- hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
- cílový stav	3

Název Fiche	Fiche č. 2 Lesní technika
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 26 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh

Vymezení Fiche	
- stručný popis Fiche	Podpora je zaměřena na investice do lesnických technologií a do strojů a technologií vedoucích k efektivnímu zpracování dřeva.
- vazba na cíle SCLLD	2.1 Podpora rozvoje v lesnictví

Oblasti podpory	<p>Podpora je poskytována na pořízení strojů a technologií určených pro hospodaření na lesních pozemcích jako např. stroje a technologie pro obnovu, výchovu a těžbu lesních porostů včetně přibližování, stroje ke zpracování potěžebních zbytků, stroje pro přípravu půdy před zalesněním, stroje, technologie a zařízení pro lesní školkařskou činnost.</p> <p>Podpora se může týkat též výstavby či modernizace dřevozpracujících provozoven včetně technologického vybavení. Investice související s používáním dřeva jako suroviny nebo zdroje energie jsou omezeny na všechny pracovní operace před průmyslovým zpracováním; za průmyslové zpracování se nepovažuje mechanické zpracování dřeva na různé polotovary (např. výroba řeziva a jeho základní opracování).</p>
------------------------	--

	Investice související se zvyšováním ekonomické hodnoty lesů musejí být odůvodněné ve vztahu k očekávanému zlepšení lesů v jednom nebo více podnicích a mohou zahrnovat investice do strojů pro lesní těžební práce a postupů těžby, které jsou šetrné k půdě a zdrojům. Žadatel na lesních pozemcích hospodaří podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy - nevztahuje se na dřevozpracující provozovny.
--	---

Definice příjemce dotace	Soukromí držitelé lesů, obce, svazky obcí a malé a střední podniky zaměřené na investice, které zvyšují lesnický potenciál nebo souvisejí se zpracováním, mobilizací lesnických produktů a jejich uváděním na trh.
---------------------------------	--

Výše způsobilých výdajů	Min. 50 000 Kč
	Max. 5 000 000 Kč

Preferenční kritéria	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizace projektů v území menších obcí/místních částí – upřednostněny budou projekty realizované v katastrálním území obcí/místních částí s nižším počtem obyvatel. 2. Tvorba pracovních míst – upřednostněny budou projekty vytvářející nové pracovní místo/více nových pracovních míst. 3. Komplexnost projektu – upřednostněny budou projekty realizující investice v rámci více kódů způsobilých výdajů. 4. Zkrácená doba realizace projektu – upřednostněny budou projekty s kratší dobou realizace.
-----------------------------	--

Indikátory výstupu	
- číslo	9 37 01
- název	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců
- výchozí stav	0
- hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
- cílový stav	6

Indikátory výsledku	
- číslo	9 48 00
- název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
- výchozí stav	0

- hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
- cílový stav	0

Název Fiche	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 19, odstavec 1., písmeno b) Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností

Vymezení Fiche	
- stručný popis Fiche	Podpora v rámci tohoto článku zahrnuje investice na založení a rozvoj nezemědělských činností.
- vazba na cíle SCLLD	Hlavní cíl: 4.1. Podpora podnikání a inovací

Oblasti podpory	<p>Podporovány budou investice do vybraných nezemědělských činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE):</p> <ul style="list-style-type: none"> • C (Zpracovatelský průmysl s výjimkou činností v odvětví oceli, v uhelném průmyslu, v odvětví stavby lodí, v odvětví výroby syntetických vláken dle čl. 13 písm. a) NK (EU) č. 651/2014, a dále s výjimkou tříd 12.00 Výroba tabákových výrobků a 25.40 Výroba zbraní a střeliva), • F (Stavebnictví s výjimkou skupiny 41.1 Developerská činnost), • G (Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel s výjimkou oddílu 46 a skupiny 47.3 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách), • I (Ubytování, stravování a pohostinství), • J (Informační a komunikační činnosti s výjimkou oddílů 60 a 61), • M (Profesní, vědecké a technické činnosti s výjimkou oddílu 70), • N 79 (Činnosti cestovních kanceláří a agentur a ostatní rezervační služby), • N 81 (Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny s výjimkou skupiny 81.1), • N 82.1 (Administrativní a kancelářské činnosti), • N 82.3 (Pořádání konferencí a hospodářských výstav), • N 82.92 (Balicí činnosti), • P 85.59 (Ostatní vzdělávání j. n.), • R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti), • S 95 (Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost) a • S 96 (Poskytování ostatních osobních služeb).
------------------------	--

	V případě uvádění produktů na trh jsou na trh uváděny produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU, případně v kombinaci s produkty uvedenými v příloze I Smlouvy o fungování EU (převažovat musí produkty neuvedené v příloze I Smlouvy o fungování EU). V případě zpracování produktů jsou výstupem procesu produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU. Činnosti R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti) a I 56 (Stravování a pohostinství) mohou být realizovány pouze ve vazbě na venkovskou turistiku a ubytovací kapacitu.
--	--

Definice příjemce dotace	Podnikatelské subjekty (FO a PO) - mikropodniky a malé podniky ve venkovských oblastech, jakož i zemědělci.
---------------------------------	---

Výše způsobilých výdajů	Min. 50 000 Kč
	Max. 5 000 000 Kč

Preferenční kritéria	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizace projektů v území menších obcí/místních částí – upřednostněny budou projekty realizované v katastrálním území obcí/místních částí s nižším počtem obyvatel. 2. Tvorba pracovních míst – upřednostněny budou projekty vytvářející nové pracovní místo/více nových pracovních míst. 3. Podpora menších podniků – upřednostněny budou projekty realizované podnikatelským subjektem spadajícím do kategorie mikropodnik a malý podnik. 4. Obnova a využití stávajících objektů – upřednostněny budou projekty, v jejichž rámci jsou využity nebo obnoveny již existující objekty. 5. Zkrácená doba realizace projektu – upřednostněny budou projekty s kratší dobou realizace.
-----------------------------	--

Indikátory výstupu	
- číslo	9 37 01
- název	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců
- výchozí stav	0
- hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
- cílový stav	4

Indikátory výsledku

- číslo	9 48 00
- název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
- výchozí stav	0
- hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
- cílový stav	6

Název Fiche	Fiche č. 4 Projekty spolupráce
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER

Vymezení Fiche	
- stručný popis Fiche	Fiche podporuje spolupráci mezi MAS a také spolupráci MAS s dalšími organizacemi. Projekty musí vykazovat hodnotu přidanou spoluprací, tzn., že výstupy projektu by bez této spolupráce v takové podobě nevznikly. MAS může spolupracovat i s jinými partnerstvími, avšak způsobilé pro podporu budou pouze výdaje realizované MAS, ježíž SCLLD byla schválena z PRV.
- vazba na cíle SCLLD	Hlavní cíl: 6.1 Podpora spolupráce <i>Vedlejší cíle:</i> 4.1 Podpora podnikání a inovací 5.2 Podpora volnočasových a sportovních aktivit 5.3 Podpora cestovního ruchu

Oblasti podpory	Oblast podpory bude vymezovat popis témat projektů spolupráce, které musí být v souladu se SCLLD MAS. V rámci projektu lze realizovat měkké akce (propagační, informační, vzdělávací a volnočasové) zaměřené na téma, která jsou řešena v SCLLD daných MAS. Jako hmotné a nehmotné investice včetně stavebních úprav je možné realizovat pouze následující výdaje: <ul style="list-style-type: none"> • investice týkající se zajištění odbytu místní produkce včetně zavedení značení místních výrobků a služeb, • investice související se vzdělávacími aktivitami, • investice do informačních a turistických center. Výdaje do investic jsou způsobilé pouze za předpokladu, že jsou společně provozovány spolupracujícími subjekty. Za měkké akce lze považovat především pořádání konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe, včetně produktů s tím spojených (publikace, brožury, letáky apod.). Investice mohou být realizovány pouze takové, které budou
-----------------	---

	<p>provozovat po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel samy MAS. Způsobilá pro podporu je i předběžná technická podpora projektů spolupráce, kdy MAS musí prokázat, že plánovala provedení konkrétního projektu. Na předběžnou technickou podporu projektů spolupráce může MAS využít maximálně 10 % z alokace přidělené MAS na realizaci projektů spolupráce.</p> <p>MAS plánuje v rámci Fiche podpořit následující téma projektů spolupráce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora vzdělávání v oblasti zemědělství, lesnictví a drobného podnikání - podpora tradičních řemesel - podpora regionálních produktů - propagace a rozvoj cestovního ruchu - volnočasové akce související s rozvojem venkova
--	--

Definice příjemce dotace	Příjemcem dotace může být pouze MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV. Kromě jiných místních akčních skupin (tzn. MAS, jejíž SCLLD nebyla schválena z PRV či zahraniční MAS) může MAS spolupracovat se: a) skupinou místních veřejných a soukromých partnerů na venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci EU či mimo ni; b) skupinou místních veřejných a soukromých partnerů na jiném než venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci EU.
---------------------------------	--

Výše způsobilých výdajů	Min. 50 000 Kč
	Max. 5 000 000 Kč

Indikátory výstupu	
- číslo	9 25 01
- název	Celkové veřejné výdaje
- výchozí stav	0
- hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
- cílový stav	64 435 EUR

4.6. Grafické znázornění popisu integrovaného přístupu napříč programovými rámci

Tab. 4 a: Schématické znázornění vazeb opatření/fiche na opatření mimo programové rámce

		1.1 Podpora dopravní infrastruktury	1.2 Podpora technické infrastruktury	2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	3.1 Podpora školství	3.2 Podpora sociálního bydlení	4.1 Podpora podnikání a inovací	5.1 Podpora kulturního dědictví	5.2 Podpora volnočasových a sportovních aktivit	5.3 Podpora cestovního ruchu	6.1 Podpora spolupráce
PR	Opatření / Fiche	1.1.1 Dopravní infrastruktura	1.1.2 Cyklotrasy	1.2.1 Technická infrastruktura	1.2.2 Zlepšení vzhledu obcí	2.1.1 Modernizace a investice v lesnictví	3.1.1 Školství	3.2.1 Sociální bydlení	4.1.1 Podnikání a inovace	5.1.1 Kulturní památky	5.2.1 Volnočasové, spolkové a sportovní činnosti
IROP	Školství	b	b	b	b	✓		b	b	b	b
	Sociální bydlení	b		b	b		✓	b			
PRV	Fiche č.1 Investice do lesních cest	b	b	b		✓	b			b	b
	Fiche č.2 Lesní technika	b	b			✓	b			b	b
	Fiche č.3 Nezemědělské podnikání	b	b	b	b	b	b	✓	b	b	b
	Fiche č.4 Spolupráce		b			b	b		c	b	c

Legenda:

✓ přímá vazba Opatření/Fiche na specifický cíl/opatření Strategické části

žádná integrační vazba

b slabá integrační vazba – synergy

c silná integrační vazba – podmíněnost (věcná, časová, prostorová)

Popis integračních vazeb

Školství	1.1.1 Dopravní infrastruktura	Doprava dětí do školy a ze školy, jejich bezpečnost (zkomplikované a bezpečnostní prvky na komunikacích...)
	1.1.2 Cyklotrasy	Doprava dětí do školy a ze školy, možnost školních výletů a tělovýchovných aktivit, využití při dopravní výchově
	1.2.1 Technická infrastruktura	Napojenost školních objektů na obecní infrastrukturu, doprava dětí do školy a ze školy, jejich bezpečnost (chodníky, parkovací plochy, autobusové zastávky, bezbariérové přístupy, osvětlení ...), dopravní výchova (dětská dopravní hřiště)
	1.2.2 Zlepšení vzhledu obcí	Technický stav školních objektů a prostranství ovlivňuje celkový vzhled obce.
	2.1.1 Modernizace a investice v lesnictví	Možnost školních výletů, tělovýchovných aktivit, výukových programů, exkurzí ...
	3.1.1 Školství	přímá vazba Opatření/Fiche na specifický cíl/opatření Strategické části
	3.2.1 Sociální bydlení	
	4.1.1 Podnikání a inovace	Spolupráce firem a škol - možnost exkurzí, odborné praxe ...
	5.1.1 Kulturní památky	Využití při výuce (seznamování s místní historií, podpora regionální identity), školní výlety, exkurze, výukové programy
	5.2.1 Volnočasové, spolkové a sportovní činnosti	Zájmové kroužky ve školách, spolupráce škol a zájmových spolků (společné kulturní, sportovní, vzdělávací aj. akce a aktivity), využití školních objektů a prostranství pro volnočasové aktivity veřejnosti
	5.3.1 Cestovní ruch	Využití lokálních a regionálních turistických cílů a infrastruktury pro školní výlety a exkurze
	6.1.1 Projekty spolupráce	Spolupráce na úrovni neformálního a zájmového vzdělávání (mimoškolní a volnočasové aktivity)
Sociální bydlení	1.1.1 Dopravní infrastruktura	Bezpečnost obyvatel v příslušné lokalitě, zajištění podmínek pro dopravní dostupnost a obslužnost příslušných lokalit
	1.1.2 Cyklotrasy	
	1.2.1 Technická infrastruktura	Využití obecních objektů pro účely sociálního bydlení, napojenost objektů pro sociální bydlení na obecní infrastrukturu (vodovod, kanalizaci ...)
	1.2.2 Zlepšení vzhledu obcí	Stavební obnova objektů v souvislosti s budováním sociálního bydlení ovlivňuje celkový vzhled obce.

	2.1.1 Modernizace a investice v lesnictví	
	3.1.1 Školství	
	3.2.1 Sociální bydlení	přímá vazba Opatření/Fiche na specifický cíl/opatření Strategické části
	4.1.1 Podnikání a inovace	Pracovní příležitosti pro sociálně znevýhodněné
	5.1.1 Kulturní památky	
	5.2.1 Volnočasové, spolkové a sportovní činnosti	
	5.3.1 Cestovní ruch	
	6.1.1 Projekty spolupráce	
<i>Fiche č. 1 Investice do lesních cest</i>	1.1.1 Dopravní infrastruktura	Návaznost lesních cest na místní komunikace
	1.1.2 Cyklotrasy	Návaznost lesních cest na síť cyklotras, využití lesních cest pro rekreační cyklodopravu
	1.2.1 Technická infrastruktura	V případě řešení odtokových poměrů a protierozních opatření na lesních cestách snižování rizik poškození ostatní technické infrastruktury
	1.2.2 Zlepšení vzhledu obcí	
	2.1.1 Modernizace a investice v lesnictví	přímá vazba Opatření/Fiche na specifický cíl/opatření Strategické části
	3.1.1 Školství	Možnost školních výletů, tělovýchovných aktivit, výukových programů ...
	3.2.1 Sociální bydlení	
	4.1.1 Podnikání a inovace	
	5.1.1 Kulturní památky	
	5.2.1 Volnočasové, spolkové a sportovní činnosti	Využití lesních cest pro volnočasové a sportovní aktivity (turistika, běh, cyklistika ...)
	5.3.1 Cestovní ruch	Využití lesních cest pro rekreační aktivity (turistika, cyklistika, houbaření ...) a poznávání regionu
	6.1.1 Projekty spolupráce	Vzdělávací aktivity/setkávání/výměna zkušeností mezi vlastníky lesů/lesních cest v sousedních regionech, volnočasové a osvětové aktivity ve vazbě na lesy a lesní cesty
<i>Fiche č. 2 Lesní technika</i>	1.1.1 Dopravní infrastruktura	Údržba lesních cest (vč. protierozních opatření) - snížení dopadů eroze na místní komunikace, péče o lesy - snížení rizika pádů větví/stromů na místní komunikace

	1.1.2 Cyklotrasy	Údržba lesních cest (vč. protierozních opatření) - snížení dopadů eroze na místní komunikace využívané jako cyklotrasy, péče o lesy - snížení rizika pádů větví/stromů na místní komunikace využívané jako cyklotrasy, používání kvalitnější techniky pro svařování a těžbu dřeva - snížení negativních dopadů na stav lesních cest využívaných jako cyklotras
	1.2.1 Technická infrastruktura	
	1.2.2 Zlepšení vzhledu obcí	
	2.1.1 Modernizace a investice v lesnictví	přímá vazba Opatření/Fiche na specifický cíl/opatření Strategické části
	3.1.1 Školství	Udržované a bezpečné lesy - možnost školních výletů, tělovýchovných aktivit, výukových programů. Možnost exkurzí do provozu dřevozpracujících firem.
	3.2.1 Sociální bydlení	
	4.1.1 Podnikání a inovace	Rozvoj dřevozpracujících firem, diverzifikace zemědělských činností
	5.1.1 Kulturní památky	
	5.2.1 Volnočasové, spolkové a sportovní činnosti	Péče o lesy - zlepšení průchodnosti lesa, zvýšení bezpečnosti návštěvníků lesa
	5.3.1 Cestovní ruch	Péče o lesy - zlepšení průchodnosti lesa, zvýšení bezpečnosti návštěvníků lesa
	6.1.1 Projekty spolupráce	Vzdělávací aktivity/setkávání/výměna zkušeností mezi vlastníky lesů v sousedních regionech, volnočasové a osvětové aktivity ve vazbě na lesy
<i>Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání</i>	1.1.1 Dopravní infrastruktura	Dopravní dostupnost podnikatelských objektů
	1.1.2 Cyklotrasy	Rozvoj podnikání souvisejícího s cestovním ruchem, volnočasovými a sportovními aktivitami
	1.2.1 Technická infrastruktura	Napojenosť podnikatelských objektů na obecní infrastrukturu (vodovod, kanalizace ...), dostupnost podnikatelských objektů (chodníky, parkoviště, osvětlení ...)
	1.2.2 Zlepšení vzhledu obcí	Technický stav podnikatelských objektů ovlivňuje celkový vzhled obce, atraktivní vzhled obcí pozitivně ovlivňuje cestovní ruch - dopad na rozvoj podnikání v obci.
	2.1.1 Modernizace a investice v lesnictví	Rozvoj dřevozpracujících firem
	3.1.1 Školství	Spolupráce firem a škol - možnost exkurzí, odborné praxe ...
	3.2.1 Sociální bydlení	Pracovní příležitosti pro sociálně znevýhodněné

	4.1.1 Podnikání a inovace	přímá vazba Opatření/Fiche na specifický cíl/opatření Strategické části
	5.1.1 Kulturní památky	Existence a atraktivita památek v obci ovlivňuje cestovní ruch - dopad na podnikání v obci. Obnova památek a péče o ně = pracovní příležitost pro místní podnikatele.
	5.2.1 Volnočasové, spolkové a sportovní činnosti	Obnova objektů pro volnočasové, spolkové a sportovní činnosti a péče o ně = pracovní příležitost pro místní podnikatele. Nákup vybavení pro sport a volný čas = příležitost pro vznik a rozvoj související podnikatelské činnosti.
	5.3.1 Cestovní ruch	Rozvoj podnikání souvisejícího s cestovním ruchem (stravování, ubytování, sportovní aktivity, regionální produkty ...)
	6.1.1 Projekty spolupráce	Propagace regionálních produktů a služeb, související vzdělávací a osvětové aktivity
<i>Fiche č. 4 Spolupráce</i>	1.1.1 Dopravní infrastruktura	
	1.1.2 Cyklotrasy	Propagace, volnočasové akce pro veřejnost ...
	1.2.1 Technická infrastruktura	
	1.2.2 Zlepšení vzhledu obcí	
	2.1.1 Modernizace a investice v lesnictví	Vzdělávací aktivity/setkávání/výměna zkušeností mezi vlastníky lesů/lesních cest v sousedních regionech, volnočasové a osvětové aktivity ve vazbě na lesy a lesní cesty.
	3.1.1 Školství	Spolupráce na úrovni neformálního a zájmového vzdělávání (mimoškolní a volnočasové aktivity)
	3.2.1 Sociální bydlení	
	4.1.1 Podnikání a inovace	Propagace regionálních produktů a služeb, související vzdělávací a osvětové aktivity
	5.1.1 Kulturní památky	Propagace kulturního dědictví (akce, materiály ...)
	5.2.1 Volnočasové, spolkové a sportovní činnosti	Spolupráce zájmových spolků napříč regiony (společné akce, příklady dobré praxe ...)
	5.3.1 Cestovní ruch	Propagace turistických atraktivit (akce, materiály ...)
	6.1.1 Projekty spolupráce	přímá vazba Opatření/Fiche na specifický cíl/opatření Strategické části

Tab. 4 b: Schématické znázornění popisu integrovaného přístupu napříč programovými rámci

		IROP		PRV			
PR	Opatření / Fiche	Školství	Sociální bydlení	Fiche č.1 Investice do lesních cest	Fiche č.2 Lesní technika	Fiche č.3 Nezemědělské podnikání	Fiche č.4 Spolupráce
IROP	Školství	x					
	Sociální bydlení		x				
PRV	Fiche č.1 Investice do lesních cest	b		x			
	Fiche č.2 Lesní technika	b		b	x		
	Fiche č.3 Nezemědělské podnikání	b	b	b		x	
	Fiche č.4 Spolupráce	b		b	b	c	x

x - shodná opatření PR

žádná integrační vazba napříč PR

b - slabá integrační vazba – synergie napříč PR

c - silná integrační vazba – podmíněnost (věcná, časová, prostorová) napříč PR

Zdroj: MAS

Popis integračních vazeb

Školství	Sociální bydlení	
	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	Možnost školních výletů, tělovýchovných aktivit, výukových programů ...
	Fiche č. 2 Lesní technika	Udržované a bezpečné lesy – možnost školních výletů, tělovýchovných aktivit, výukových programů. Možnost exkurzí do provozu dřevozpracujících firem.
	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	Spolupráce firem a škol – možnost exkurzí, odborné praxe ...
	Fiche č. 4 Spolupráce	Spolupráce na úrovni neformálního a zájmového vzdělávání (mimoškolní a volnočasové aktivity)
Sociální bydlení	Školství	

	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	
	Fiche č. 2 Lesní technika	
	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	Pracovní příležitosti pro sociálně znevýhodněné
	Fiche č. 4 Spolupráce	
Fiche č. 1 Investice do lesních cest	Školství	Možnost školních výletů, tělovýchovných aktivit, výukových programů ...
	Sociální bydlení	
	Fiche č. 2 Lesní technika	Snížení rizika poškozování lesní techniky v důsledku špatného stavu lesních cest, snížení rizika poškozování lesních cest nevyhovující lesní technikou.
	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	
	Fiche č. 4 Spolupráce	Vzdělávací aktivity/setkávání/výměna zkušeností mezi vlastníky lesů/lesních cest v sousedních regionech, volnočasové a osvětové aktivity ve vazbě na lesy a lesní cesty
Fiche č. 2 Lesní technika	Školství	Udržované a bezpečné lesy – možnost školních výletů, tělovýchovných aktivit, výukových programů. Možnost exkurzí do provozu dřevozpracujících firem.
	Sociální bydlení	
	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	Snížení rizika poškozování lesní techniky v důsledku špatného stavu lesních cest, snížení rizika poškozování lesních cest nevyhovující lesní technikou.
	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	Rozvoj dřevozpracujících firem, diverzifikace zemědělských činností
	Fiche č. 4 Spolupráce	Vzdělávací aktivity/setkávání/výměna zkušeností mezi vlastníky lesů v sousedních regionech, volnočasové a osvětové aktivity ve vazbě na lesy
Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	Školství	Spolupráce firem a škol – možnost exkurzí, odborné praxe ...
	Sociální bydlení	Pracovní příležitosti pro sociálně znevýhodněné
	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	
	Fiche č. 2 Lesní technika	Rozvoj dřevozpracujících firem, diverzifikace zemědělských činností
	Fiche č. 4 Spolupráce	Propagace regionálních produktů a služeb, související vzdělávací a osvětové aktivity
Fiche č. 4 Spolupráce	Školství	Spolupráce na úrovni neformálního a zájmového vzdělávání (mimoškolní a volnočasové aktivity)
	Sociální bydlení	
	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	Vzdělávací aktivity/setkávání/výměna zkušeností mezi vlastníky lesů/lesních cest v sousedních regionech, volnočasové a osvětové aktivity ve vazbě na lesy a lesní cesty.
	Fiche č. 2 Lesní technika	Vzdělávací aktivity/setkávání/výměna zkušeností mezi vlastníky lesů v sousedních regionech, volnočasové a osvětové aktivity ve vazbě na lesy
	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	Propagace regionálních produktů a služeb, související vzdělávací a osvětové aktivity

4.7. Vazba na horizontální téma

Horizontální téma definována Evropskou komisí průrezově zasahuje do všech oblastí socioekonomického rozvoje a je nutné chápat je jako jeden z cílů integrované strategie. Při zpracování strategie budou horizontální téma zohledněna a respektována. Jedná se o problematiku podpory rovnosti mezi muži s ženami, nediskriminaci a udržitelný rozvoj. V případě PRV se budou posuzovat specifická téma programu (klima, inovace, životní prostředí).

Vliv strategie na horizontální téma	
Horizontální téma strategie	
Rovnost mezi muži a ženami	Všechna opatření a aktivity mají neutrální vliv na toto horizontální téma. Ve všech opatřeních nebudou zvýhodňováni muži a naopak, jde tedy o rovný přístup.
Nediskriminace	Zásada rovných příležitostí a ochrana před diskriminací na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotní postižení, věku nebo sexuální orientace byla respektována. Všechna opatření a aktivity mají neutrální vliv na toto horizontální téma.
Udržitelný rozvoj	Místní akční skupina Via rustica tímto dokumentem vymezuje problémy a potřeby, rozvojové cíle a priority tohoto území. S vědomím odpovědnosti za svěřené přírodní a kulturní dědictví chceme v naší části Vysočiny vytvářet podmínky pro udržitelný rozvoj na principech občanské společnosti zapojující všechny skupiny obyvatel. Veškerá opatření mají tedy neutrální vliv na udržitelný rozvoj.
Horizontální téma PRV	
Klima	Všechna opatření a aktivity mají neutrální vliv ke zmírňování klimatu.
Inovace	Podpora vzniku a rozvoje malých a středních podniků a jejich inovace, zaváděním úsporných technologií bude podněcován rozvoj firem v regionu. Všechna opatření a aktivity mají tedy neutrální vliv na inovace.
Životní prostředí	Všechna opatření a aktivity mají neutrální vliv na životní prostředí.

5. Implementační část

5.1. Popis řízení včetně řídicí a realizační struktury MAS

5.1.1. Popis místního partnerství a jeho orgány

V období do roku 2014:

Orgán pro přípravu a realizaci SPL:	Rada spolku
Orgán pro dozor nad realizací Strategie MAS:	Revizní komise
Orgán pro hodnocení a výběr projektů:	Výběrová komise

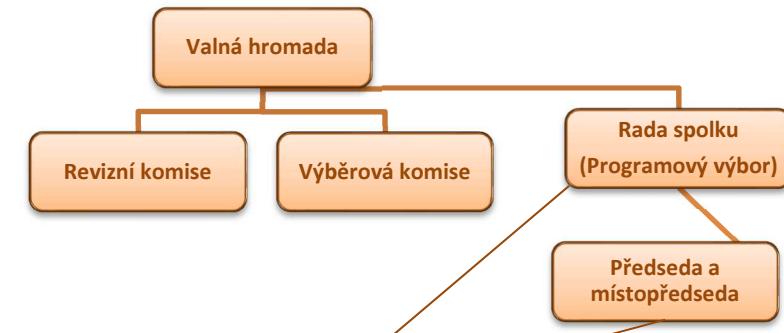
V době přípravy rozvojové strategie pro období 2014 až 2020:

Orgán pro přípravu SCLLD:	Rada spolku ve spolupráci s kanceláří MAS
Orgán pro schvalování SCLLD:	Valná hromada
Orgán pro dozor nad realizací SCLLD:	Rada spolku
Orgán pro hodnocení a výběr projektů:	Výběrová komise

Úloha a odpovědnost orgánů je dána stanovami spolku. Orgány spolku se skládají z Valné hromady Rady spolku (PV), Předsedy a místopředsedy, Revizní komise a Výběrové komise (viz níže diagram).

Graf 5.a: Schéma organizační struktury MAS

Orgány spolku

Kancelář spolku

Zdroj dat: MAS

Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem spolku.

Valná hromada má zejména tyto pravomoce:

- schvalování stanov spolku a jejich změn a doplňků
- schvalování statutu spolku a dalších vnitřních předpisů spolku, pokud nejsou právním řádem svěřeny jinému orgánu spolku
- schválení SCLLD včetně způsobu hodnocení a výběru projektů (zejména výběrových kritérií pro výběr)
- zřízení kanceláře spolku
- určení způsobu volby a odvolávání členů Rady spolku, revizní komise spolku a výběrové komise spolku a odvolávání členů Rady spolku, členů výběrové komise spolku a členů revizní komise spolku a stanovení počtu členů orgánů a určení pravomocí
- volí členy orgánů spolku
- stanovení funkčního období Rady spolku, revizní komise a výběrové komise, přičemž maximální doba funkčního období člena v orgánu spolku je maximálně 2 roky
- schvaluje úkoly a plán spolku pro příslušné období, výši členských příspěvků, výroční zprávu spolku, rozpočet a roční závěrku hospodaření, zprávu revizní komise
- rozhodování základních majetkovápravních otázek spolku
- rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí Rady spolku
- rozhoduje o zrušení členství ve spolku
- rozhoduje o zrušení spolku či sloučení spolku

Rada spolku (= Programový výbor ze SPL)

Rada spolku má v působnosti jednat a rozhodovat ve věcech spolku, které nepatří do působnosti Valné hromady, zejména:

- volit ze svých členů předsedu a místopředsedu
- koordinovat činnost spolku
- svolávat Valnou hromadu
- zpracovávat podklady pro rozhodnutí Valné hromady
- rozhodovat o přijetí nových členů spolku
- zakládat odborné komise, které jsou poradním, v případě pověřením i výkonným orgánem
- jmenovat a odvolávat vedoucího zaměstnance pro naplnění SCLLD (dále jen, manažer"), tj. schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s ním a dále dohlíží na jeho činnost
- schvalovat na návrh manažera personální záležitosti kanceláře spolku
- schvalovat plnění rozpočtu spolku
- schvalovat výzvy k podávání žádostí o poskytnutí dotace a navrhovat kritéria výběru
- schvaluje ceník pronájmu majetku k ekonomické i neekonomicke činnosti třetím osobám

Předseda a místopředseda

Předseda a místopředseda je volen Radou spolku. Předseda a místopředseda jsou statutárními zástupci spolku a jednají jménem spolku každý samostatně.

Předseda Rady spolku je předsedou spolku. Předseda řídí práci Rady spolku a svolává její jednání. Předseda Rady spolku svolává jednání Valné hromady a je Valné hromadě odpovědný za svou činnost.

Místopředseda Rady spolku je místopředsedou spolku. Místopředseda zastupuje předsedu Rady spolku.

Předseda spolku může delegovat pravomoc ke konkrétním jednáním na kteréhokoliv člena spolku.

Předseda a místopředseda naplňují rozhodnutí Rady spolku a zastupují spolek navenek, jednají jménem spolku, přijímají zaměstnance spolku do pracovního poměru a rozhodují o běžných provozních záležitostech spolku.

Předseda je odpovědný za plnění rozhodnutí Rady, vedení účetní evidence a plynulý chod spolku.

Předseda připravuje podklady pro jednání Rady spolku.

Revizní komise:

Revizní komise provádí tyto činnosti spolku:

- provádí revizi hospodaření MAS
- projednává řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu o činnosti a hospodaření MAS
- dohlíží na to, že spolek vyvíjí činnost v souladu se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD
- nahlíží do účetních knih a jiných dokladů spolku týkající se jeho činnosti a kontroluje tam obsažené údaje
- svolává mimořádné jednání Valné hromady a výboru, jestliže to vyžadují zájmy spolku
- kontroluje metodiku způsobu výběru projektů a její dodržování
- vyřizuje odvolání žadatelů proti výběru projektů k uskutečnění
- odpovídá za monitoring a hodnocení SCLLD, zpracovává a předkládá ke schválení Radě spolku indikátorový a evaluační plán SCLLD
- zpracovává a nejméně jedenkrát ročně předkládá Valné hromadě zprávu o výsledcích své kontrolní činnosti
- kontroluje dodržování stanov, statutu a dalších vnitřních předpisů spolku a rozhodnutí a usnesení Rady spolku a Valné hromady.

Výběrová komise:

Výběrová komise je výběrovým orgánem spolku (MAS) a je nejméně pětičlenná. Členové výběrové komise jsou voleni Valnou hromadou na dobu 2 roky. Zástupci veřejné sféry i každé ze zájmových skupin mohou tvořit nanejvýš 49% výběrové komise. Na případně uvolněná místa jsou voleni členové výběrové komise jen pro zbývající část funkčního období.

Členové výběrové komise jsou voleni ze subjektů, které prokazatelně působí na území spolku (MAS). Opakované zvolení je možné. Právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu nebo jiná fyzická osoba k tomu zmocněná. Členem výběrové komise může být pouze fyzická osoba, která je bezúhonná a plně svéprávná.

Při rozhodování je hlasovací právo členů výběrové komise rovné.

Členové výběrové komise volí ze svého středu předsedu výběrové komise.

Výběrová komise v jednotlivých výzvách provádí hodnocení kvality (předvýběr) projektů na základě objektivních kritérií, tj. stanovuje pořadí projektů podle jejich přínosu k plnění záměrů a cílů SCLLD. Toto hodnocení a pořadí umístění jednotlivých projektů předkládá ke schválení Radě spolku.

Kancelář spolku (sekretariát MAS):

Je tvořen manažerem, vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD, případně dalšími zaměstnanci.

Kancelář spolku je řízena manažerem, který je:

- v pracovněprávním vztahu ke spolku (MAS)
- nesmí být členem Rady spolku ani revizní nebo výběrové komise
- účastní se jednání všech orgánů MAS
- odpovídá Radě spolku za činnost kanceláře spolku
- je zároveň vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD, který odpovídá za chod kanceláře.

Kancelář spolku dále zajišťuje:

- zpracování výroční zprávy o činnosti a hospodaření spolku
- administrativu spolku (MAS) včetně vedení seznamu členů a seznamu platných vnitřních předpisů spolku (MAS)
- plnění úkolů uložených manažerovi Radou spolku
- hospodaření spolku (MAS) podle schváleného rozpočtu
- administraci projektů v programových rámcích SCLLD a
- provoz webových stránek spolku, které mj. povinně obsahují: stanovy a statut MAS, aktuální seznam členů a zájmových skupin MAS, adresu sídla a kanceláře, konzultační hodiny a

kontaktní osobu, mapu územní působnosti MAS, výroční zprávy o činnosti a hospodaření MAS, seznam členů výboru, výběrové komise a revizní komise.

5.1.2. Definování odpovědností za realizaci

Odpovědnost za realizaci a plnění cílů rozvojové strategie nese místní partnerství v podobě MAS Via rustica, která je jejím vlastníkem. Činnost MAS jakožto právnické osoby řídí Rada spolku. Aktuální složení rady (listopad 2015):

- Ing. Lukáš Vlček, Pacov (předseda spolku)
- Ing. Blanka Velešová, Košetice (místopředseda spolku)
- Vladimír Kotýnek, Hořepník
- Mgr. Lucie Brázdrová, Velká Rovná
- Martin Malina, Salačova Lhota
- Josef Bojanovský, Kamenice nad Lipou
- Bc. Jan Brožek, Černovice
- Eva Zadražilová, Moraveč

Rada spolku pověruje konkrétními úkoly v rámci realizace rozvojové strategie administrativní aparát spolku.

5.1.3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie

Členové Rady spolku:

- Ing. Lukáš Vlček, Pacov (předseda spolku)
- Ing. Blanka Velešová, Košetice (místopředseda spolku)
- Vladimír Kotýnek, Hořepník
- Mgr. Lucie Brázdrová, Velká Rovná
- Martin Malina, Salačova Lhota
- Josef Bojanovský, Kamenice nad Lipou
- Bc. Jan Brožek, Černovice
- Eva Zadražilová, Moraveč

Zástupci jednotlivých pracovních skupin:

Administrativní aparát spolku:

- Bc. Jiří Hodinka (hlavní manažer spolku)
- Lucie Hlavinková, DiS. (koordinátorka přípravy strategie do roku 2013)
- Mgr. Šárka Vlachová (administrativní pracovnice)
- Lucie Benáková (administrativní pracovnice)

Praktikantka:

- Radka Plchová (studentka Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií Mendelovy univerzity v Brně)

Externí poradce:

- Bc. Daniel Rosecký, CpKP jižní Čechy

5.2. Popis postupů pro vyhlašování výzev MAS, hodnocení a výběr projektů s uvedením plánované personální kapacity

5.2.1. Registrace projektů

Administrativní postupy vyhlášení, výběru, hodnocení a kontroly projektů jsou definovány na základě požadavků kladených na realizaci SCLLD jak ze strany Řídících orgánů, tak na základě potřeb plynoucích z organizačního uspořádání MAS a celkového legislativního rámce ČR a EU.

Postup a časový plán při vyhlášení příjmu žádostí

Postup při vyhlášení příjmu žádostí bude následující:

- Administrativní aparát dostane od Programového výboru (dále jen PV) zadání k sestavení výzvy k podávání projektů. Toto zadání bude řešit především aktivity programových rámčů – IROP a fichí,- PRV, na které bude v dané výzvě možno podávat žádosti.
- Administrativní aparát odevzdá sestavenou výzvu PV a ten výzvu schválí.
- Administrativní aparát odešle výzvu na Řídící orgán ke schválení.
- V okamžiku schválení výzvy od Řídících orgánů vyhlásí PV výzvu v území MAS a sekretariát tuto výzvu zveřejní na webových stránkách MAS, na webových stránkách obcí, popřípadě na úředních deskách obcí. Stěžejní způsob zveřejnění výzvy jsou webové stránky MAS.
- Od okamžiku vyhlášení výzvy do okamžiku uzávěrky bude probíhat minimálně 30 denní období. V rámci tohoto období proběhnou aktivity zmíněné výše. V rámci tohoto období proběhne rovněž školení pro výběrovou komisi a pro zaměstnance sekretariátu. Cílem školení bude:
  - připravit tyto členy a zaměstnance na pracovní činnosti, které je budou čekat,
  - seznámit je s případnými úpravami metodiky,
  - upozornit na řešení rizikových situací,
  - seznámit je se zkušenostmi a poučením z minulého kola výběru,
  - seznámit je s konkrétním harmonogramem administrativního procesu v rámci dané výzvy.

Toto třicetidenní období bude ukončeno datem uzávěrky k podávání projektů.

Administrativní postupy příjmu žádostí

Postup při příjmu žádostí bude následující:

- Žadatel podává Žádost o podporu v elektronické formě MS2014+.
- Žádost musí být opatřena elektronickým podpisem oprávněné osoby.
- Rozhodným okamžikem je datum a čas podání žádosti. Po ukončení příjmu žádostí o podporu MAS zveřejňuje na svých internetových stránkách seznam přijatých žádostí, a to v rozsahu danému pravidly operačního programu.
- Pro přijaté a zaevidované žádosti o podporu je kanceláří MAS vytvořena složka projektu, která je tak připravena k administrativní kontrole a kontrole přijatelnosti.
Složka projektu obsahuje:
  - kartu projektu

- potvrzení o zaevidování žádosti
- kompletní žádost s přílohami

Administrativní kontrola projektů

Administrativní kontrola prováděná MAS:

- Po zaevidování všech žádostí a projektů žadatelů provedou pracovníci MAS (pravidlo „čtyř očí“) administrativní kontrolu žádosti, projektu a povinných a nepovinných příloh požadovaných ve fichi a výzvě. Kontrolovat se bude zejména správnost údajů v žádosti, způsobilost nákladů, na jejichž podporu je žádáno, platnost povinných a nepovinných příloh, a splnění dalších podmínek, pokud jsou pro projekt a etapu předkládání projektu relevantní.
- Pracovník MAS provede zápis o administrativní kontrole, podepíše jej a spolu s podpisem manažera pro realizaci SCLLD jej vloží do složky projektu. V případě, že nebyla shledána závada, projekt postupuje ke kontrole přijatelnosti.

Zjištění nedostatků při administrativní kontrole:

Zjistí-li se při administrativní kontrole, že žádost, projekt či přílohy vykazují nedostatky, pracovník MAS oznámí žadateli do 3 pracovních dnů ode dne uzávěrky příslušné výzvy konkrétní závady s výzvou k jejich odstranění. Toto oznámení proběhne způsobem, který umožní prokázání obdržení této výzvy žadatelem, tj. musí být zajištěno potvrzení o převzetí. Rozhodné je však datum odeslání této výzvy.

Příjem opravených či doplněných žádostí:

- Opravenou a doplněnou žádost, projekt a přílohy musí žadatel doručit na sekretariát MAS osobně nebo prostřednictvím pověřené osoby (pro pověřené osoby platí stejná pravidla jako u prvotního příjmu žádostí). Pracovníci MAS provedou jejich okamžitou kontrolu a v případě jejich správnosti vydá potvrzení o převzetí opravených či doplněných částí.

Vyřazení žádosti a projektu z evidence:

- Nedojde-li k odstranění závad žádosti, projektu či příloh do 5 pracovních dnů ode dne odeslání výzvy, považuje se žádost za neúplnou a bude z evidence vyřazena. Tato skutečnost bude po dokončení hodnocení přijatelnosti doporučeným dopisem s podpisem předsedy MAS oznámena žadateli.

Protože termín „registrace“ projektů je v Pravidlech používán pro stanovení data způsobilosti nákladů a je jím myšlena registrace u projektů prováděna Řídícími orgány, MAS si stanovila pro okamžik svého přebírání projektů od žadatelů termín „zaevidování“.

Všechny žádosti, které úspěšně projdou administrativní kontrolou, postupují ke kontrole přijatelnosti. Za limitní datum ukončení administrativní kontroly se považuje uplynutí 5 denní lhůty určené na provedení oprav posledního obeslaného projektu. Všechna potvrzení, kopie korespondence a další protokoly, které vzniknou v průběhu administrativní kontroly, budou uloženy do složky projektu. Příjem projektů provádí a následně celý proces kontrolují pracovníci administrativního aparátu MAS pro realizaci SCLLD. Bodování projektů provádí Výběrová komise.

5.2.2. Způsob výběru projektů

Postupy hodnocení přijatelnosti v návaznosti na kritéria přijatelnosti

- Posouzení kritérií přijatelnosti sekretariátem: maximálně do tří dnů od ukončení administrativní kontroly provedou pracovníci MAS (pravidlo „čtyř očí“) posouzení, zda zaevidované projekty splňují kritéria přijatelnosti. Výsledkem práce sekretariátu v tomto kroku bude ke každému posuzovanému projektu zpracované písemné hodnocení kritérií přijatelnosti se závěrečným zdůvodněním a s návrhem na přijatelnost resp. nepřijatelnost žádosti.
- Rozhodování Programového výboru o přijatelnosti resp. nepřijatelnosti: návrh zpracovaný sekretariátem posoudí programový výbor. Stane se tak na společném zasedání programového výboru (dále PV) a zaměstnanců administrativního aparátu, kteří se na zpracování návrhu podíleli. Každý projekt zde bude některým ze zaměstnanců (manažer MAS, popřípadě jiný pracovník) představen a bude přednesen návrh na přijatelnost či nepřijatelnost tohoto projektu. PV pak rozhodne hlasováním o každém projektu (s minimálně třípětinovou většinou), jestli projekt projde kritérii přijatelnosti či neprojde. Pokud se bude rozhodnutí PV lišit od návrhu sekretariátu, projekt bude předán k přezkoumání kontrolnímu orgánu MAS, která zpracuje do 3 pracovních dnů od předání projektu k přezkoumání své stanovisko. Toto stanovisko je pro opětovné rozhodnutí PV závazné a může být opraveno pouze stanoviskem Řídících orgánů, který bude kontrolu přijatelnosti provádět v dalších fázích hodnotícího procesu.

Hodnocení kritérií přijatelnosti musí být dokončeno maximálně do 14 pracovních dnů od ukončení administrativní kontroly. Výstupem této fáze bude „protokol o přijatelnosti projektu“ zpracovaný ke každému posuzovanému projektu. Protokol bude obsahovat hodnocení jednotlivých kritérií přijatelnosti, zdůvodnění případného negativního hodnocení a vždy výsledek hlasování členů PV s uvedením jmen, kteří hlasovali pro a proti.

Přijaté projekty předá PV MAS k bodovému zhodnocení výběrové komisi MAS. Žadatelům, jejichž projekt byl vyřazen pro nesplnění kritérií přijatelnosti zašle PV MAS prostřednictvím administrativního aparátu MAS doporučenou poštou dopis s uvedením důvodů a to do 2 dnů od vydání konečného stanoviska PV MAS.

Do složky projektu bude uložen: písemně zpracovaný návrh sekretariátu, protokol o přijatelnosti projektu, pokud nastane ten případ tak i stanovisko kontrolní komise MAS, kopii dopisu pro žadatele, jejichž projekt byl vyřazen.

Způsob bodování v návaznosti na preferenční kritéria

Bodové hodnocení projektů provádí výběrová komise. Předseda spolku svolá zasedání výběrové komise. Zde rozdělí projektové žádosti mezi jednotlivé členy výběrové komise a to tak, aby nedošlo ke konfliktu zájmů a aby každý projekt byl hodnocen nejméně třemi členy výběrové komise. Jednotliví členové výběrové komise si na tomto zasedání přeberou od sekretariátu kopie projektů, které budou hodnotit. Každý člen výběrové komise podepíše čestné prohlášení o nepodjatosti vůči projektům, které mu byly přiděleny k posouzení.

Přidělení bodů dle projektové žádosti:

- Každý projekt budou hodnotit tři členové výběrové komise. Ti na základě individuálního studia projektové žádosti přidělí jednotlivým projektovým žádostem body dle bodovací tabulky platné pro jednotlivé programové rámce a fiche. K dispozici budou mít i manuál pro hodnotitele, kde budou jednotlivá kritéria blíže rozebrána a vysvětlena.
- Každý hodnotitel bude bodovat samostatně. Své bodování bude zapisovat do bodovacího formuláře, kde kromě bodů uvede odkaz na místo v osnově projektu či na nepovinnou přílohu, kde lze ověřit bodovanou skutečnost.
- Bodovací kritéria jsou nastavena tak, že každé bodovací kritérium je formulováno do tří či více stupňů (např. 10 – 5 – 0) a ke každému stupni je přičleněn určitý počet bodů. Pokud hodnotitel zjistí, že hodnocená skutečnost neodpovídá přesně formulaci uvedené v některém ze stupňů, může přidělit i body mimo tyto stupně (např. 8 bodů).
- Tato fáze proběhne do 10 pracovních dnů od předání žádostí výběrové komisi. Po obodování projektů v této fázi předají originál protokolu pro hodnocení manažerovi pro realizaci SCLLD. Kopii si ponechají.

Manažer pro realizaci SCLLD poté vyhotoví seznam projektů seřazených v rámci každého programového rámce a fiche dle získaného součtu bodů. V případě shodného počtu bodů u dvou či více projektů v rámci jednoho programového rámce či fiche bude o pořadí rozhodovat postup dle jednotlivých programových rámců a fichí. Tento seznam podepíše předseda Výběrové komise. Tím končí etapa bodového hodnocení projektů.

Do složky projektů bude uložen: protokol pro hodnocení, seznam obodovaných projektů.

Postupy při výběru projektů

Výběr projektů po ukončené etapě bodového hodnocení bude probíhat ve dvou fázích.

- Zasedání programového výboru MAS
  - Do 3 pracovních dnů od ukončení etapy bodového hodnocení projektů svolá předseda MAS zasedání, které bude rozhodovat o návrhu výběru projektů pro získání finanční dotace. Programový výbor MAS obdrží seznam projektů seřazených dle součtu bodového hodnocení.
  - Rozhodování se musí řídit těmito zásadami:
    - 1) Musí se respektovat pořadí, v jakém jsou projekty seřazeny dle bodového hodnocení. Nesmí se toto pořadí měnit.
    - 2) Všechny projekty, které nedosahují minimálního počtu 50 % z maxima možně získaných bodů, budou moci být programovým výborem MAS navrženy k vyřazení z možnosti získat finanční dotaci v daném kole.
    - 3) Musí se respektovat alokace na jednotlivou výzvu programových rámců a fichí. Nesmí se tato alokace překročit, ale může se nedočerpat z jednoho nebo z obou následujících důvodů:
      - a) pro vyčerpání alokace na výzvu programových rámců a fichí nebylo podáno dostatek projektů, které splnily kritéria přijatelnosti
      - b) projekty, které nebudou programovým výborem MAS navrženy k vyřazení, nečerpají celou alokaci v daných programových rámců a fichí

- 4) Projekty, které nebudou programovým výborem MAS navrženy k vyřazení, budou konfrontovány s finanční částkou alokovanou na dané programové rámce a fiche a dané kolo. Tato částka bude postupně rozdělována od projektu s nejvyšším počtem dosažených bodů až do svého vyčerpání. V případě, že tato částka nebude dostatečná pro všechny přijatelné projekty, projekty na které se nedostane, případně se dostane pouze částečně, budou označeny jako náhradní projekty. Částečné plnění ze zbylé finanční částky alokované na dané programové rámce a fiche bude nabídnuto žadateli prvního náhradního projektu, který akceptaci nabídky potvrdí doručením písemného vyjádření do 5 pracovních dnů od vyrozumění. Neučiní-li tak, případně nebude-li nabídku akceptovat, může být daná finanční částka nabídnuta dalšímu náhradnímu projektu se stejnou délkou doby na vyjádření.“
- 5) V případě, že částka alokovaná pro dané programové rámce a fiche a dané kolo nebude vyčerpána, programový výbor MAS navrhne její převod do kola následujícího. V případě, že se bude jednat o kolo poslední a žádné následující už nebude vyhlašováno, budou moci být navrženy k podpoře náhradní projekty v pořadí dle bodového hodnocení.
- O jednání programového výboru MAS bude vyhotoven zápis, ve kterém budou obsažena všechna usnesení s návrhy na výběr projektů.
- Administrativní procedury prováděné Řídícími orgány:
    - Řídící orgán provede kontroly projektů dle svých pravidel pro kontroly a výběr projektů a oznámí výsledek kontrol předsedovi MAS, případně manažerovi MAS. V případě odlišných výsledků kontrol od těch provedených orgány MAS bude postupováno dle Pravidel.
  - Neschválení projektu k financování:
  - V případě, že projekt nebyl vybrán ke spolufinancování z důvodu nedostatku disponibilních finančních prostředků, sdělí tuto skutečnost MAS žadateli. Toto sdělení bude zasláno manažerem MAS.
  - Schválení projektu k financování:
V případě, že projekt byl vybrán ke spolufinancování, sdělí tuto skutečnost manažer MAS žadateli.
  - Do složky projektu bude po ukončení této etapy administrace uložen: zápis ze zasedání programového výboru MAS, kopie dopisu s vyjádřením o podpoře či nepodpoře projektu.

Způsob zajištění osob, které se budou podílet na hodnocení a výběru projektů

Hodnocení a výběr projektů budou zajišťovat tyto osoby:

- pracovníci administrativního aparátu MAS, konkrétně manažer MAS a administrativní pracovníci
- předseda spolku a manažer pro SCLLD a výběrová komise
- členové Výběrové komise (Hodnotící) jsou vybíráni Valnou hromadou spolku MAS na každé kolo výzvy.
- předseda programového výboru a jeho členové
- kontrolní orgán MAS

- Kontrolní orgán MAS bude v etapě administrace týkající se hodnocení a výběru projektů, konkrétně při hodnocení kritérií přijatelnosti hrát roli rozhodčího orgánu v situaci, kdy nedojde ke shodě mezi návrhy administrativního aparátu a programového výboru.
- Členové revizní komise včetně jejího předsedy jsou voleni Valnou hromadou spolku MAS.

Opravné postupy

Žadatel může proti závěru administrativní kontroly nebo kontroly přijatelnosti podat odvolání. Toto odvolání musí být doručeno na administrativní aparát MAS do 7 pracovních dnů od data odeslání vyrozumění o výsledku administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti v souladu s Interními postupy. Kontrolní orgán prozkoumá oprávněnost odvolání a vydá doporučující stanovisko, které následně projedná Programový výbor MAS. Programový výbor MAS pak rozhodne o vyřazení resp. zpětném zařazení projektu do procesu administrace projektů. Nedojde-li mezi programovým výborem MAS a žadatelem ke shodnému závěru ohledně administrace projektové žádosti, má žadatel právo podat žádost o přezkoumání postupu MAS na příslušné Řídící orgány a pokud tak učiní, musí do druhého dne dát tuto skutečnost MAS na vědomí. Dojde-li Řídícími orgány k závěru, že byl projekt neoprávněn vyřazen z procesu administrace, bude MAS postupovat dle instrukcí Řídících orgánů. Opravné postupy jsou nastaveny tak, aby projekt, který je dodatečně uznán za přijatelný, mohl být ještě zařazen do procesu výběru projektů. U projektů, kde nedojde ke shodě mezi MAS a žadatelem, bude dále přijatelnost hodnotit Řídící orgán.

5.2.3. Realizační část

Administrace v průběhu realizace projektů

Administrace v průběhu realizace projektů je dána Pravidly, která určují součinnost MAS a Řídícími orgány.

Vedení složek projektů

Pro každý projekt, který bude MAS zaevidován, bude vytvořena „Složka projektu“ (technicky řešena archivní krabicí a šanonem), do které se budou kromě kompletní žádosti, projektu, povinných a nepovinných příloh budou vkládat všechny dokumenty a korespondence, která se bude vázat k danému projektu.

Práce se složkou projektu bude ošetřena pravidly uvedenými ve Spisovém řádu a v okamžiku jeho uložení pak pravidly Archivačního řádu.

Součástí složky projektu bude evidenční list složky projektu, kde budou vypsány všechny dokumenty a materiály, které byly uloženy do složky projektu. K nim pak bude uvedeno datum uložení, kdo je uložil, počet jejich stran, jestli se jedná o kopie, originály či ověřené kopie a současně zde bude, zaznamenávám pohyb těchto dokumentů, tj. kdo si složku projektu či jednotlivé dokumenty vypůjčil pro svoji práci, kdy zapůjčené vrátil a v jakém stavu.

Složky projektů budou uloženy v kanceláři MAS, která je současně označena jako spisovna. Pro jejich uložení bude určena uzamykatelná místnost. Správu složek projektů bude vykonávat administrativní pracovník MAS.

Administrace proplácení projektů

V rámci fáze administrace proplácení projektů bude MAS provádět tyto činnosti:

- Před samotným odesláním žádosti o proplacení platebnímu orgánu, vyzve příjemce administrativní aparát MAS k fyzické kontrole projektu a posouzení souladu realizace projektové žádosti. K této kontrole bude administrativní aparát MAS vyzván minimálně 14 kalendářních dnů před dnem odeslání žádosti o proplacení.
- Po provedení kontroly potvrdí MAS formulář o souladu fyzické realizace a projektové žádosti.
- Následně odesílá příjemce dotace žádosti o proplacení Řídícím orgánům či platebním agenturám.
- V případě kontroly na místě platební agenturou a Řídícím orgánům bude MAS příjemcem dotace vyzvána k účasti na této kontrole.
- MAS bude evidovat proplacení dotace konečnému příjemci a zaznamená tuto skutečnost do složky projektu. V tomto okamžiku předá složku projektu do archivu MAS.

Ze strany MAS bude provádění činností uvedených ve výše zmíněných bodech v kompetenci manažera či pověřeného administrativního pracovníka, který pro činnosti bude spolupracovat s účetní MAS.

Do složky projektu bude uložena kopie: žádosti o proplacení, protokol o provedené kontrole na místě před proplacením dotace, zpráva o datu proplacení dotace a výši proplacené dotace.

Metodika plánování a provádění kontrol projektů

V zásadě lze kontroly projektů rozdělit: na kontroly naplánované a realizované pouze MAS a na kontroly, které budou plánovat a realizovat Řídící orgány a kontrolní skupina MAS při nich bude pouze asistovat. Tyto kontroly budou probíhat dle kontrolních pravidel Řídících orgánů.

Kontroly naplánované a realizované MAS budou organizovány s cílem předcházet možným rizikům při projektové realizační fázi a při projektové fázi následné tedy provozní.

O uskutečnění plánované kontroly bude žadatel informován nejméně 7 dní předem.

Administraci a kontrolu projektu budou provádět pracovníci kanceláře MAS, především pak manažer SCLLD a další zaměstnanci administrativního aparátu.

5.2.4. Kontrola činnosti MAS

Zajištění kontroly činnosti jednotlivých pracovníků MAS

Kontrolní činnost jednotlivých pracovníků MAS chápeme jako nezávislé a objektivní kontrolní a konzultační činnosti uvnitř MAS při hodnocení a přezkušování pracovních postupů používaných vsemi základními složkami MAS při realizaci SCLLD, přiměřenosti a účinnosti řízení a kontrolních mechanismů, a kvality provádění svěřených úkolů. Z tohoto hlediska lze pro tyto činnosti používat termín „vnitřní audit“. Vnitřní audit upozorňuje vedení MAS na nedostatky, které vedou nebo mohou vést ke ztrátám, chybám, poškozením nebo jiným nežádoucím důsledkům.

Vnitřní audit musí také být zdrojem informací pro řešení specifických problémů, jak minimalizovat pravděpodobnost jejich opakování a jak zlepšit kontrolní činnosti v MAS. Provádění vnitřního auditu

je v kompetenci Revizní komise. Podněty Revizní komisi bude zadávat Rada spolku či řádný člen spolku. Revizní komise bude zkoumat a hodnotit dodržování a účinnost těchto metodik a postupů.

Zajištění kontroly účetnictví MAS (např. interní či externí audity)

Vzhledem k tomu, že MAS bude žádat spolu s prostředky na podporu individuálních projektů podávaných do jednotlivých výzev také na výdaje spojené s realizací celé SCLLD bude jednou za čtyři měsíce zpracovávat průběžnou zprávu se žádostí o proplacení způsobilých nákladů vydaných za prošlé čtyřměsíční období. V rámci této procedury bude Řídícími orgány zkонтrolována oprávněnost všech výdajů, bude zkontrolováno jejich zaúčtování a v případě, že zde nebudou shledány nedostatky, budou vykazované způsobilé náklady proplaceny.

Kromě těchto kontrol, které budou prováděny Řídícími orgány, bude vždy nejpozději do 30. června následujícího roku provedena kontrola hospodaření MAS za rok předcházející. Tuto kontrolu provede Auditorská společnost vybraná v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Zprávu o přezkoumání hospodaření spolku schvaluje na nejbližším zasedání Valná hromada. V případě zjištěných nedostatků přijme valná hromada MAS taková opatření, která zajistí nápravu a neopakování.

Postup při sebehodnocení MAS (zpětné hodnocení činnosti MAS, které je dále využito k zefektivnění následných činností)

Sebehodnocení MAS probíhá souběžně se schvalováním Výročních zpráv členy spolku.

5.2.5. Archivace

Plán archivace dokumentace

V souladu se zákonem č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění pozdějších předpisů zajistí MAS odbornou správu písemných, obrazových, zvukových a jiných záznamů (dále jen „písemnosti“) vzešlých z činnosti MAS.

Pro nakládání s písemnostmi si MAS vytvoří spisový řád a archivační a skartační řád. Spisový řád je vnitřním předpisem pro výkon spisové služby MAS. Spisový řád stanoví postupy nakládání s písemnostmi, organizaci a působnost spisové služby. Spisový řád řeší především nakládání s písemnostmi, se kterými se aktivně pracuje. V okamžiku, kdy práce s některými dokumenty přestává být aktivní (např. složky projektu po konečném proplacení dotace projektu), je dle důležitosti písemnosti rozhodnuto, jestli bude písemnost uložena do archivu či skartována.

Na každé písemnosti musí být proto vyznačen skartační znak: „A“ (archiv) u písemností trvalé dokumentární hodnoty nebo „S“ (skartace) u písemností dokumentárně bezcenných, případně „V“ (výběr) u písemností, u kterých nebylo možno v době uložení určit, zda jsou z hlediska dokumentární hodnoty cenné či nikoliv a skartační lhůta. Skartační lhůta stanoví dobu, po kterou musí být písemnost uložena v archivu, např. „A 5“ znamená, že písemnost má trvalou dokumentární hodnotu a bude v archivu uložena 5 let.

Skartační a archivní řád MAS upravuje postup při třídění, ukládání a vyřazování písemností skartačním řízením podle právních předpisů a podle příslušných ustanovení tohoto řádu a je závazný pro všechny zaměstnance MAS.

Za realizaci a dodržování Spisového řádu, Archivačního a skartačního řádu je odpovědný administrativní pracovník.

Technické zázemí pro archivaci

Technické zázemí pro archivaci bude zajištěno v rámci prostor kanceláře MAS v Pacově. Archivem bude samostatná uzamykatelná místnost.

Kontrola udržitelnosti

V době udržitelnosti MAS plánuje poskytovat příjemcům konzultace např. v případě změn.

5.3. Popis animačních aktivit

Animační aktivity zahrnují všechny činnosti MAS mimo administraci projektů konečných žadatelů. Komunikační aktivity vychází ze znalostí místní situace a na partnerském přístupu.

Propagace SCLLD v území MAS

Propagace SCLLD a ostatních činností MAS Via rustica provádí pracovníci kanceláře MAS. Propagace se soustředuje především na:

- vlastní činnost a cíle MAS
- možnosti zapojení nových partnerů a subjektů do činností MAS,
- seznámení veřejnosti s cíli a záměrem SCLLD,
- informovanosti potenciálních žadatelů o možnostech čerpání prostředku z jednotlivých výzev při realizaci SCLLD,
- vyhlašování a uzavírání výzev,
- poskytování informačních zdrojů potřebných pro úspěšné zpracování žádostí i realizaci projektů,
- seznámení s možností poradenství a pomoci při zpracování žádostí v rámci SCLLD i pro jiné programy,
- zveřejnění výsledků a dopadu SCLLD.

Informovanost konečných příjemců o možnosti překládání projektů v rámci SCLLD

- na internetových stránkách MAS,
- na internetových stránkách měst a obcí v území MAS a dále také na internetových stránkách mikroregionů a svazků obcí,
- regionální a místní tisk,
- v tištěné podobě na úředních deskách měst a obcí v území,
- propagačním letákem distribuovaným na veřejně přístupná místa v území,
- inzerátem a doprovodným článkem (základní podmínky získání dotace),
- prostřednictvím vlastního zpravodaje MAS,
- informování prostřednictvím školících seminářů nebo osobních konzultací apod.

Pro konečné žadatele bude vždy uspořádán seminář týden po vyhlášení výzvy, na kterém budou seznámeni se základními požadavky a specifickým překládáním projektů. Pro řešení konkrétních dotazů či problémů budou stanoveny konzultační dny, při kterých bude k dispozici jak manažer SCLLD, tak celý sekretariát kanceláře MAS. Bude se jednat o informativní semináře, workshop a individuální konzultace a poradenství.

5.4. Popis spolupráce MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce

Popis spolupráce MAS v minulém období na národní úrovni je velmi podrobně popsán v kapitole 1.1.3. Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území. MAS bude pokračovat v obdobné spolupráci jako v předcházejícím období, zejména s MAS Kraje Vysočina. Projekty spolupráce budou primárně k tématu:

- rozvoj kulturně historické a přírodní dědictví
- vzdělávání
- rozvoj environmentální výchovy a vzdělávání osvěty
- rozvoj čtenářské, matematické a jazykové gramotnosti
- rozvoj sportovních a volnočasových činností
- rozvoj ochrany zdraví
- rozvoj cestovního ruchu
- rozvoj regionálních produktů a tradičních řemesel
- a ochrany životního prostředí

MAS Via rustica z.s. v dalších letech neplánuje spolupráci na mezinárodní úrovni.

5.5. Popis zvláštních opatření pro hodnocení

5.5.1. Plán monitoringu

Pod pojmem „monitoring“ chápe MAS řízené a předem plánované sledování toho, jak jsou naplňovány cíle jednotlivých programových rámci a fichí. Tyto cíle jsou kvantifikovány v tzv. monitorovacích indikátorech a každý žadatel má povinnost si ve svém projektu stanovit takové monitorovací indikátory, které je schopen splnit. Tím přispívá k naplňování cílů příslušných programových rámci a fichí.

Sledování toho, jestli příjemce svůj závazek ve formě monitorovacích indikátorů je schopen plnit či se od něj odchyluje, je proto velmi důležité a je nedílnou součástí činnosti MAS. Z pohledu monitorovacích indikátorů je třeba rozlišovat indikátory výstupů, indikátory výsledků a indikátory dopadů.

Zatímco naplňování indikátorů výstupů je možné sledovat v průběhu realizace projektu a konečný stav známe v okamžiku ukončení projektu, indikátory výsledků a dopadů mohou být sledovány až po ukončení projektu a jeho přechodu do provozní fáze. Z toho vyplývá, že MAS si stanovuje postupy monitoringu během realizace a postupy po ukončené realizaci projektů.

MAS bude 2x ročně zpracovávat a předkládat Zprávu o plnění strategie prostřednictvím MS2014+ (to do 15. 1. vždy s použitím údajů k 31. 12., resp. 15. 7. vždy s použitím údajů k 30.6.).

5.5.2. Způsoby ověřování monitorovacích kritérií

Ke způsobu ověřování monitorovacích kritérií (indikátorů) je třeba přistupovat dle toho, jestli se jedná o indikátory výstupu, výsledku nebo dopadu. Současně je nutné volit způsoby ověřování i podle toho, jaké povahy bude ten který indikátor.

Indikátory výstupu:

- Vzhledem k tomu, že v převážné většině jde o projekty investiční, jsou indikátory výstupu:
  - Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců (O.4)
  - Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení
  - Počet podpořených vzdělávacích zařízení
  - Počet podpořených bytů pro sociální bydlení
- Tyto indikátory budou také lépe sledovatelné již v průběhu realizace projektu a ne pouze při jeho zakončení-
- Indikátor, který sleduje míru finanční spoluúčasti, bude ověřován v rámci podkladů přiložených k žádosti o proplacení.

Indikátory výsledků:

- Ověřování indikátorů výsledků bude probíhat v závislosti na tom, o jaké indikátory se bude jednat:
  - Celková délka lesních cest
  - Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)
  - Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení
  - Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let
  - Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém
  - Nárůst kapacity sociálních bytů
  - Průměrný počet osob využívajících sociální bydlení

5.5.3. Vyhodnocení SCLLD (evaluace), plán vyhodnocování

Vyhodnocování SCLLD MAS je proces, v rámci kterého MAS vyhodnocuje plnění cílů SCLLD. Vzhledem k tomu, že cíle SCLLD jsou komplexní a jsou plněny prostřednictvím velkého souboru aktivit, je nutné i toto vyhodnocování strukturovat do několika oblastí.

Tyto oblasti jsou následující:

- Vyhodnocování dat získaných na základě monitorovacích zpráv příjemců. Zde je možno při porovnání se sumou vynaložených nákladů vyhodnocovat efektivitu realizovaných projektů
- Vyhodnocování průběhu všech administrativních procesů, které MAS provádí z pohledu dodržování stanovených pravidel
- Vyhodnocení podpůrných činností MAS tj. především činností stanovených v komunikační strategii a školícím plánu

5.5.4. Návrh způsobu zapracování výsledků vyhodnocování do SCLLD

Zapracování výsledků vyhodnocování do SCLLD bude do značné míry záviset na pravidlech stanovených Řídících orgánů pro tuto činnost. Předpokládá se totiž, že na základě výsledků vyhodnocování bude prováděna aktualizace SCLLD jak v oblasti cílů a podmínek pro jednotlivé programové rámce a fiche, tak i v nastavení procesu hodnocení a výběru projektů.

Aktualizace musí proběhnout tak, aby nedošlo ke změně podmínek a pravidel v právě probíhající výzvě či procesu hodnocení a výběru projektů. Aktualizace musí platit vždy pro výzvu, která teprve bude vyhlášena.

Představa o způsobu zapracování výsledků vyhodnocování do SCLLD je následující:

- Návrh opatření na aktualizaci SCLLD zpracuje PV a projedná navrhovaná opatření na jednání valné hromady MAS, která rozhodne o zapracování do SCLLD. Následně programový výbor pověří manažera MAS zpracováním hlášení o změně, do kterého se uvedená opatření popíšou a zdůvodní. Po schválení změn ze strany Řídících orgánů bude moci být příslušné opatření realizováno.
- V případě, že aktualizace SCLLD bude moci proběhnout pouze v některých letech realizace nebo pokud bude rozlišena významnost změn, kdy některé (zřejmě drobné a vzhledem k stanoveným cílům SCLLD méně významné) budou moci být provedeny každým rokem a jiné, podstatné, budou moci být provedeny např. pouze jednou či dvakrát v průběhu realizačního období, bude tento stav respektován a závěry hodnotících zpráv a navrhovaná opatření tomu budou přizpůsobována.

5.5.5. Způsoby zveřejňování výsledků SCLLD a vyhodnocování

Dosažené výsledky SCLLD a výsledky průběžného vyhodnocování budou předmětem každoročně vydávané Valné hromady. Tato zpráva bude vydávána nejpozději do 30. dubna roku následujícího po roce sledovaném.

Zpráva 1: Valné hromady budou vydány v tištěné podobě a bude distribuována do všech obcí v území MAS tak aby byla v dostatečném množství na obecních úřadech, všem členům a partnerům MAS, příjemcům jednotlivých projektů a dalším významným neziskovým a podnikatelským subjektům. Dále bude výroční zpráva uveřejněna na internetových stránkách MAS a nabídnuta ke zveřejnění i na stránkách všech obcí v území.

Přepokládá se, že výroční zprávy bude zařazena také do Zpravodaje MAS, který bude vydáván v průběhu realizace SCLLD.

5.5.6. Popis způsobu vyhodnocování ISÚ

- Monitoring projektových záměrů zahrnutých do databáze MAS (které projekty byly skutečně zrealizovány, z jakých zdrojů, zaměření projektů, výstupy projektů, realizátoři ...)
- Monitoring projektů nezahrnutých do databáze MAS, které přispívají k naplňování cílů strategie (zaměření projektů, realizátoři projektů, zdroje financování, výstupy projektů ...)
- Monitoring naplňování indikátorů stanovených ve strategii
- Aktualizace databází místních subjektů – potencionálních partnerů a realizátorů projektů (místní řemeslníci, spolky, podnikatelé, zemědělci ...)
- Sledování vybraných statistických dat souvisejících s vývojem regionu

Monitoring bude probíhat dle možností a potřeb průběžně, min. 1 x ročně bude provedeno vyhodnocení výsledků za uplynulé období. Monitoring bude zajišťovat administrativní aparát MAS. Výsledky budou prezentovány na internetových stránkách MAS, příp. v regionálním tisku či jiným vhodným způsobem.

5.5.7. Mid-term

Bude provedena střednědobá evaluace SCLLD dle pokynu MPIN.

6. Přílohy

6.1. Finanční plán a indikátory pro programové rámce

6.1.1. Financování podle jednotlivých specifických cílů a opatření SCLLD v jednotlivých letech

Rok 2015													
Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu					PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Rok 2016													
Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu					PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	

2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rok 2017

Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rok 2018

Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)

							Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	17 444,44	11 775,00	3 925,00	0,00	1 744,44	0,00
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	4 000,00	1 500,00	500,00	0,00	2 000,00	0,00
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	10 526,32	10 000,00	0,00	526,32	0,00	0,00
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	3 157,90	3 000,00	0,00	157,90	0,00	0,00
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	3 333,33	1 125,00	375,00	0,00	1 833,33	0,00
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rok 2019

Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	3 333,33	2 250,00	750,00	0,00	333,33	0,00	
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	2 000,00	750,00	250,00	0,00	1 000,00	0,00	
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	5 263,16	5 000,00	0,00	263,16	0,00	0,00	
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	3 157,90	3 000,00	0,00	157,90	0,00	0,00	
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	2 000,00	675,00	225,00	0,00	1 100,00	0,00	
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	750,00	450,00	150,00	0,00	150,00	0,00	

Rok 2020

Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)	Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)

		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
							Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	3 333,33	2 250,00	750,00	0,00	333,33	0,00
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	2 000,00	750,00	250,00	0,00	1 000,00	0,00
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	5 263,16	5 000,00	0,00	263,16	0,00	0,00
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	3 157,90	3 000,00	0,00	157,90	0,00	0,00
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	2 000,00	675,00	225,00	0,00	1 100,00	0,00
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	750,00	450,00	150,00	0,00	150,00	0,00

Rok 2021

Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	3 333,33	2 250,00	750,00	0,00	333,33	0,00
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	1 000,00	375,00	125,00	0,00	500,00	0,00
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	6 315,80	6 000,00	0,00	315,80	0,00	0,00
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	2 105,27	2 000,00	0,00	105,27	0,00	0,00
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	2 000,00	675,00	225,00	0,00	1 100,00	0,00
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	678,54	407,12	135,71	0,00	135,71	0,00

Rok 2022

Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu					PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce				
			Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)							
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	2 031,11	1 371,00	457,00	0,00	203,11	0,00		
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	1 000,00	375,00	125,00	0,00	500,00	0,00		
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	3 752,64	3 565,00	0,00	187,64	0,00	0,00		
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	1 757,90	1 670,00	0,00	87,90	0,00	0,00		
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	1 777,78	600,00	200,00	0,00	977,78	0,00		
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Rok 2023

Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu					PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce				
			Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)							
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rok 2015 - 2023											
Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)					Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
		Program	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	29 475,54	19 896,00	6 632,00	0,00	2 947,54	0,00
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	10 000,00	3 750,00	1 250,00	0,00	5 000,00	0,00
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	31 121,08	29 565,00	0,00	1 556,08	0,00	0,00
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	13 336,87	12 670,00	0,00	666,87	0,00	0,00
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č. 3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	11 111,11	3 750,00	1 250,00	0,00	6 111,11	0,00
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č. 4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	2 178,54	1 307,12	435,71	0,00	435,71	0,00

Zdroj dat: MAS

6.1.2. Financování SCLLD v jednotlivých letech podle specifických cílů operačních programů / operace EZFRV (PRV)

Rok 2015											
Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)			
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
PR IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rok 2016											
Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)			
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
PR IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rok 2017											
Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)			
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	

PR IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rok 2018

Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
PR IROP	4	9d	4.1	13 684,22	13 000,00	0,00	684,22	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	24 777,77	14 400,00	4 800,00	0,00	5 577,77	0,00
			19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rok 2019

Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
PR IROP	4	9d	4.1	8 421,06	8 000,00	0,00	421,06	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	7 333,33	3 675,00	1 225,00	0,00	2 433,33	0,00
			19.3.1	750,00	450,00	150,00	0,00	150,00	0,00

Rok 2020

Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce	

					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
PR IROP	4	9d	4.1	8 421,06	8 000,00	0,00	421,06	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	7 333,33	3 675,00	1 225,00	0,00	2 433,33	0,00
			19.3.1	750,00	450,00	150,00	0,00	150,00	0,00

Rok 2021

Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
PR IROP	4	9d	4.1	8 421,06	8 000,00	0,00	421,06	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	6 333,33	3 300,00	1 100,00	0,00	1 933,33	0,00
			19.3.1	678,54	407,12	135,71	0,00	135,71	0,00

Rok 2022

Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)	
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora		Z toho Vlastní zdroje příjemce		
					Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)	
PR IROP	4	9d	4.1	5 510,54	5 235,00	0,00	275,54	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	4 808,89	2 346,00	782,00	0,00	1 680,89	0,00
			19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rok 2023										
Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)		
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)
PR IROP	4	9d	4.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			19.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rok 2015 - 2023										
Programový rámec	Prioritní osa OP/ Priorita Unie	Investiční priorita OP/ Prioritní oblast	Specifický cíl OP/ Operace PRV	PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)				Nezpůsobilé výdaje (v tis. Kč)		
				Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Z toho Podpora	Z toho Vlastní zdroje příjemce	Příspěvek Unie (a)	Národní veřejné zdroje (SR, SF) (b)	Národní veřejné zdroje (kraj, obec, jiné) (c)	Národní soukromé zdroje (d)
PR IROP	4	9d	4.1	44 457,94	42 235,00	0,00	2 222,94	0,00	0,00	0,00
PR PRV	6	6B	19.2.1	50 586,65	27 396,00	9 132,00	0,00	14 058,65	0,00	0,00
			19.3.1	2 178,54	1 307,12	435,71	0,00	435,71	0,00	0,00

Zdroj dat: MAS

6.1.3. Indikátory podle jednotlivých specifických cílů a opatření SCLLD

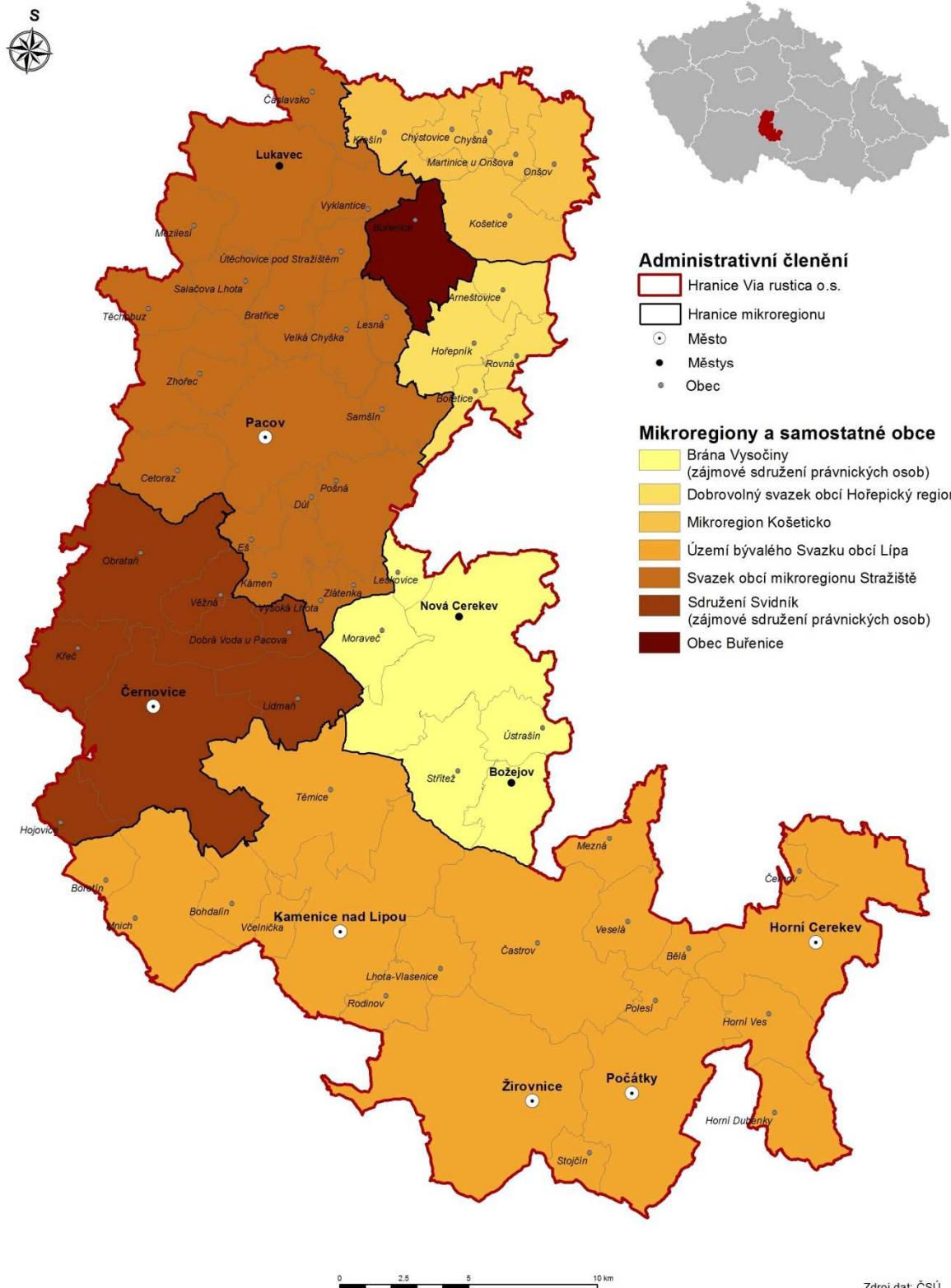
		Rok 2015 - 2023													
Specifický cíl SCLLD	Opatření SCLLD	IDENTIFIKACE programu				Identifikace indikátorů				Hodnoty indikátorů				Odůvodnění, jakým způsobem byly hodnoty stanoveny	
		Program	Prioritní osa / Prioritní Unie	Investiční prioritá / Prioritní oblast	Specifický cíl / opatření programu	Kód NCÍ2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Typ indikátoru (výstup/výsledek)	Výchozí hodnota	Datum výchozí hodnoty	Cílová hodnota	Datum cílové hodnoty	Milník 31.12.2018 (je-li ŘO vyžadován)	
2.1 Podpora rozvoje v lesnictví	Fiche č. 1 Investice do lesních cest	PRV	6	6B	19.2.1	9 37 01	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců (O.4)	Podniky	Výstup	0,000	-	6,000	31.12.2023	0	Hodnoty vycházejí z šetření MAS v daném území. Hodnota je vypozena z přehledu záměrů MAS a výše předpokládané alokace finančních prostředků.
						9 43 02	Celková délka lesních cest	km	Výsledek	0,000	1.1.2014	3,000	31.12.2023	0	Hodnoty vycházejí z šetření MAS v daném území. Hodnota je vypozena z přehledu záměrů MAS a výše předpokládané alokace finančních prostředků.
	Fiche č. 2 Lesní technika	PRV	6	6B	19.2.1	9 37 01	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců (O.4)	Podniky	Výstup	0,000	-	6,000	31.12.2023	0	Hodnoty vycházejí z šetření MAS v daném území. Hodnota je vypozena z přehledu záměrů MAS a výše předpokládané alokace finančních prostředků.
						9 48 00	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	výsledek	0,000	1.1.2014	0,000	31.12.2023	0	S ohledem na výši alokace a množství žadatelů se nedá uvažovat o navýšení pracovních pozic. Pracovní pozice byly konzultovány s největšími podniky hospodařících v lesích.
3.1 Podpora školství	Školství	IROP	4	9d	4.1	5 00 01	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	Osoby	Výstup	0,000	-	209,000	31.12.2023	-	Cílová hodnota: Průměrnou cenu MAS stanovila na základě porovnání cen v realizovaných a tematicky a rozsahem obdobných projektů. Popis rozpadu: MŠ = 103 osob ZŠ = 106 osob
						5 00 00	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	Zařízení	Výstup	0,000	-	8,000	31.12.2023	0	Cílová hodnota: Cílová hodnota vychází z šetření MAS v daném území. Bude podpořeno 8 vzdělávacích zařízení. Na základě zanalyzovaných potřeb plánovaných projektových záměrů byla průměrná hodnota jednotky indikátoru stanovena pro MŠ na 3 833 tis. Kč a pro ZŠ na 3 947

													tis. Kč (MŠ = 4 projekty + ZŠ = 4 projekty).		
													Zdůvodnění milníku: Vzhledem k plánu vyhlášení prvních výzev k příjmu žádostí o poskytnutí dotace na přelomu roku 2017/2018 se předpokládá, že projekty v termínu stanovení milníku budou ve fázi realizaci. Z tohoto důvodu byl milník k 31.12.2018 stanoven v nulové hodnotě.		
						5 00 20	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení	%	Výsledek	77,300	31.12.2013	90,500	31.12.2023	-	MAS převzala hodnoty z Programového dokumentu IROP.
						5 01 20	Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let	Osoby	Výsledek	29,000	1.1.2014	34,000	31.12.2023	-	Výchozí hodnota: Výchozí hodnota odpovídá stavu před realizací. Výchozí hodnota v počtu 29 osob byla nastavena s ohledem na skutečnost, že v území MAS jsou MŠ, které se umí postarat a zaopatřit osoby ve věku do 3 let. Výchozí hodnota vychází z průzkumu v MŠ. Cílová hodnota: Cílová hodnota vychází z průzkumu v MŠ, kdy MAS eviduje záměry, které odpovídají navýšení o 5 osob ve věku do tří let. Odpovídá plánovanému stavu po realizaci.
						5 00 30	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém	%	Výsledek	5,400	31.12.2013	5,000	31.12.2023	-	MAS převzala hodnoty z Programového dokumentu IROP.
3.2 Podpora sociálního bydlení	Sociální bydlení	IROP	4	9d	4.1	5 53 10	Nárůst kapacity sociálních bytů	Lůžka	Výsledek	9,000	1.1.2014	26,000	31.12.2023	-	Výchozí hodnota: Z šetření MAS na daném území a internetových stránkách MMR. Cílová hodnota: Výchozí hodnota vychází ze současného stavu a v návaznosti na indikátor 5 53 01, který má cílovou hodnotu stanovenou ve výši 17 bytů bude nárůst počtu lůžek 17, protože je počítáno s jednolůžkovými byty. Cílová hodnota je tudíž $9+17=26$.
						5 53 01	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení	Bytové jednotky	Výstup	0,000	-	17,000	31.12.2023	0	Cílová hodnota: Cílové hodnoty vycházejí z šetření MAS v daném území. Bude vybudováno 17 sociálních bytových jednotek, přičemž v každé bytové jednotce se předpokládá 1 lůžko. Průměrnou cenu za 1 bytovou jednotku MAS stanovila na základě porovnání cen v realizovaných a tematicky a rozsahem obdobných projektů. Cena za bytovou jednotku je cca 745 tis. Kč. Průměrná cena vychází ze zjištění, že v předchozích 10 letech bylo na území MAS

															realizováno 9 bytů s průměrnou cenou 745 tis. Kč.
															Zdůvodnění milníku: Z důvodu plánovaného zahájení vyběrového řízení v první polovině roku 2019 byl milník k 31.12.2018 stanoven v nulové hodnotě.
4.1 Podpora podnikání a inovací	Fiche č.3 Nezemědělské podnikání	PRV	6	6B	19.2.1	5 53 20	Průměrný počet osob využívajících sociální bydlení	Osoby/rok	Výsledek	6,300	1.1.2014	18,200	31.12.2023	-	Výchozí hodnota: Pro stanovení cílové hodnoty byly použity data MPSV ČR, které uvádí, že průměrná obsazenost lůžek v sociálních bytech vychází na 70% (tj. 0,7 osoby na lůžko), čili $9 \times 0,7 = 6,3$ osob/rok. Cílová hodnota: Pro stanovení cílové hodnoty byly použity data MPSV ČR, které uvádí, že průměrná obsazenost lůžek v sociálních bytech vychází na 70% (tj. 0,7 osoby na lůžko), čili $26 \times 0,7 = 18,2$ osob/rok.
						9 37 01	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců (O.4)	Podniky	Výstup	0,000	-	4,000	31.12.2023	0	Hodnoty vycházejí z šetření MAS v daném území. Hodnota je vypozena z přehledu záměrů MAS a výše předpokládané alokace finančních prostředků.
6.1 Podpora spolupráce	Fiche č.4 Projekty spolupráce	PRV	6	6B	19.3.1	9 25 01	Celkové veřejné výdaje	EUR	Výstup	0,000	-	64 435,000	31.12.2023	0	Hodnoty vycházejí z šetření MAS v daném území. Hodnota je vypozena z přehledu záměrů MAS a výše předpokládané alokace finančních prostředků.
						9 48 00	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	Výsledek	0,000	1.1.2014	6,000	31.12.2023	0	Celková výše předpokládané alokace čini 64 435,000 EUR.

Zdroj dat: MAS

6.2. Mapa území a seznam obcí

Aktuální seznam obcí na území MAS

Č.ř.	Obec	Kód obce	Celkem počet obyvatel k 1.1.2014	Celkem počet obyvatel k 1.1.2015
Svazek obcí mikroregionu Stražiště				
1	Bratřice	547603	153	152
2	Cetoraz	547662	300	301
3	Čáslavsko	547689	114	113
4	Důl	529869	59	59
5	Eš	561754	63	61
6	Kámen	548103	258	256
7	Lesná	562041	75	75
8	Lukavec	548332	1 018	1 004
9	Mezilesí	548367	125	128
10	Pacov	548511	4 889	4 830
11	Pošná	548600	242	242
12	Salačova Lhota	548731	129	131
13	Samšín	548740	162	160
14	Těchobuz	561355	130	122
15	Útěchovice pod Stražištěm	562033	113	113
16	Velká Chyška	549011	282	269
17	Vyklantice	549134	155	156
18	Vysoká Lhota	561771	17	17
19	Zhořec	561363	116	115
20	Zlátenka	598666	43	45
Mikroregion Košeticko				
21	Chýstovice	561339	30	29
22	Chyšná	561321	113	110
23	Košetice	548171	695	696
24	Křešín	548227	149	153
25	Martinice u Onšova	561347	57	57
26	Onšov	548502	224	224
DSO Hořepnický region				
27	Arneštovice	509388	86	87
28	Bořetice	561240	69	68
29	Hořepník	547948	623	636
30	Rovná	561274	60	56
31	Černovice	547760	1 761	1 743
32	Dobrá Voda u Pacova	561762	93	93
33	Hojovice	561096	76	76
34	Křeč	548201	223	220
35	Lidmaň	561100	281	278
36	Obrataň	548472	835	834
37	Vězná	549061	123	121
Samostatná obec				
38	Buřenice	561312	197	199
Mikroregion Brána Vysociny				
40	Božejov	547581	637	649
41	Leskovice	548235	101	96

42	Moraveč	548405	205	196
43	Nová Cerekev	548456	1 125	1 120
44	Střítež	537594	106	103
45	Ústrašín	537608	224	230

Území bývalého Svazku obcí Lípa

46	Bělá	561126	53	57
47	Bohdalín	547549	180	171
48	Bořetín	509418	107	106
49	Častrov	547719	599	575
50	Černov	561142	99	103
51	Horní Cerekev	547913	1 829	1 811
52	Horní Dubenky	587168	612	633
53	Horní Ves	547930	291	300
54	Kamenice nad Lipou	548111	3 847	3 835
55	Lhota-Vlasenice	561282	82	79
56	Mezná	529834	139	146
57	Mnich	548391	399	396
58	Počátky	548561	2 568	2 543
59	Polesí	561436	89	93
39	Rodinov*	561789	220	219
60	Stojčín	561452	127	131
61	Těmice	548936	402	400
62	Včelnička	549002	197	194
63	Veselá	549053	233	235
64	Žirovnice	549231	2 954	2 958
	Celkem			31 408

*V žádosti o standardizaci byla obec Rodinov s řadovým číslem 39 vedená jako samostatná obec, nyní spadá do území bývalého Svazku obcí Lípa.

Zdroj dat: MAS

6.3. Popis postupu zapojení komunity do vypracování strategie

Aktivity realizované v rámci přípravy strategie:

- Dotazníková šetření (od října 2012)
- Účast na jednáních zastupitelstev obcí, městysů a měst (listopad 2012 až květen 2013)

Zástupci MAS navštívili jednání zastupitelstev celkem 58 obcí v regionu, kde informovali o přípravě nové rozvojové strategie MAS a vyzvali obce ke spolupráci. S ostatními 6 obcemi, s nimiž se nepodařilo domluvit účast zástupců MAS na jednání zastupitelstev, bylo komunikováno telefonicky a e-mailem.

- Veřejná setkání (květen 2013 – červen 2013)

Celkem proběhlo 15 jednání na různých místech regionu (v obcích Střítež, Hořepník, Košetice, Věžná, Lukavec, Těchobuz, Častrov, Veselá, Kámen, Bohdalín a městech Černovice, Horní Cerekev, Kamenice nad Lipou, Počátky a Žirovnice).

Setkání se zúčastnilo celkem 155 zájemců z řad občanů, spolků, podnikatelů a zástupců obcí. Dle oboru/zaměření činnosti se jednání účastnili zástupci těchto sektorů/skupin:

- Obecní samospráva (starostové, zastupitelé, představitelé mikroregionů)
- Občané
- Zemědělci (drobní i zástupci družstev)
- SDH
- Svazy žen
- Drobní podnikatelé (výrobce cukrovinek, projektant, provozovatel hostince, výrobce dřevěných briket, prodej a servis elektro, truhlář)
- Poskytovatelé sociálních služeb
- Pracovníci ve školství, výchově a vzdělávání
- Pracovníci ve zdravotnictví
- Zástupci organizací pracujících s dětmi a mládeží/s dětmi a rodiči
- Zástupci kulturních zařízení a organizací
- Zástupci sportovních organizací
- Zástupci církevních organizací

Předmětem setkání byla příprava SWOT analýz (definování silných a slabých stránek, příležitostí a hrozob, které účastníci jednání vnímají v místě, kde žijí). Účastníci byli vyzváni k zapojení v rámci následných tematických pracovních skupin.

- Jednání tematických pracovních skupin (říjen 2013)

Celkem proběhlo 10 jednání na různých místech regionu (v obcích Častrov, Hořepník, Bohdalín, městysu Lukavec, městech Černovice, Pacov, Kamenice nad Lipou a Počátky).

Pracovní skupiny řešily 5 tematických oblastí (vždy dvě různé skupiny na dvou místech 1 téma):

- Hospodaření v krajině
- Technické zázemí a životní prostředí v obcích
- Podmínky pro vzdělávání a sociální začlenění, prevence sociálně- patologických jevů, vzdělávací, sociální a zdravotní služby
- Kulturní dědictví, kulturní, sportovní, volnočasové a spolkové činnosti a zázemí pro obyvatele i návštěvníky, vč. doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
- Služby a podnikání v obcích

Předmětem jednání bylo definování hlavních priorit v oblasti rozvoje/stabilizace regionu a aktivit směřujících k jejich naplňování.

Jednání pracovních skupin se zúčastnilo celkem 78 zájemců (z toho se někteří zapojili opakovaně, do více skupin).

Dle oboru/zaměření činnosti se jednání účastnili zástupci těchto sektorů/skupin:

- Obecní samospráva (starostové, zastupitelé, představitelé mikroregionů)
- Zemědělci (drobní i zástupci družstev)
- Včelaři
- Myslivci
- Ochránci přírody
- Drobní podnikatelé (pěstitelská pálenice, biologické průzkumy, geodetické práce, voda+topení+plyn)
- Poskytovatelé sociálních služeb
- Pracovníci ve školství
- Pracovníci ve zdravotnictví
- Zástupci organizací pracujících s dětmi a mládeží/dětmi a rodiči
- Zástupci kulturních zařízení a organizací
- Zástupci sportovních organizací

Příklad zapojení členů Zájmových skupin na pracovních skupinách

Účastníci	Místo jednání	Datum	Téma
ZS - obce			
František Pinkas	Lukavec	8.10.2013	Hospodaření v krajině
Zdeněk Rajdlík	Hořepník	10.10.2013	Technické zázemí a životní prostředí v obcích
	Pacov	14.10.2013	Podmínky pro vzdělávání a sociální začlenění, prevence sociálně-patologických jevů, vzdělávací, sociální a zdravotní služby
	Pacov	24.10.2013	Kulturní dědictví, kulturní, sportovní, volnočasové a spolkové činnosti a zázemí pro obyvatele i návštěvníky, včetně doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
ZS - zemědělci			

Václav Veleta	Lukavec	8.10.2013	Hospodaření v krajině
Josef Kratochvíl	Lukavec	8.10.2013	Hospodaření v krajině
	Hořepník	10.10.2013	Technické zázemí a životní prostředí v obcích
ZS - nestátní nezisková organizace			
Mgr. Lucie Brázdová	Černovice	11.10.2013	Hospodaření v krajině
Ing. Alžběta Kolářová	Pacov	24.10.2013	Kulturní dědictví, kulturní, sportovní, volnočasové a spolkové činnosti a zázemí pro obyvatele i návštěvníky, včetně doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
ZS - fyzické osoby podnikající			
Ing. Pavel Hájek	Lukavec	8.10.2013	Hospodaření v krajině
	Pacov	16.10.2013	Služby a podnikání v obcích
Eva Zadražilová	Hořepník	10.10.2013	Technické zázemí a životní prostředí v obcích
	Černovice	11.10.2013	Hospodaření v krajině
	Pacov	16.10.2013	Služby a podnikání v obcích
	Pacov	24.10.2013	Kulturní dědictví, kulturní, sportovní, volnočasové a spolkové činnosti a zázemí pro obyvatele i návštěvníky, včetně doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
ZS - fyzické osoby ostatní			
Bc. Jan Brožek	Černovice	11.10.2013	Hospodaření v krajině
Josef Bojanovský	Častrov	17.10.2013	Technické zázemí a životní prostředí v obcích

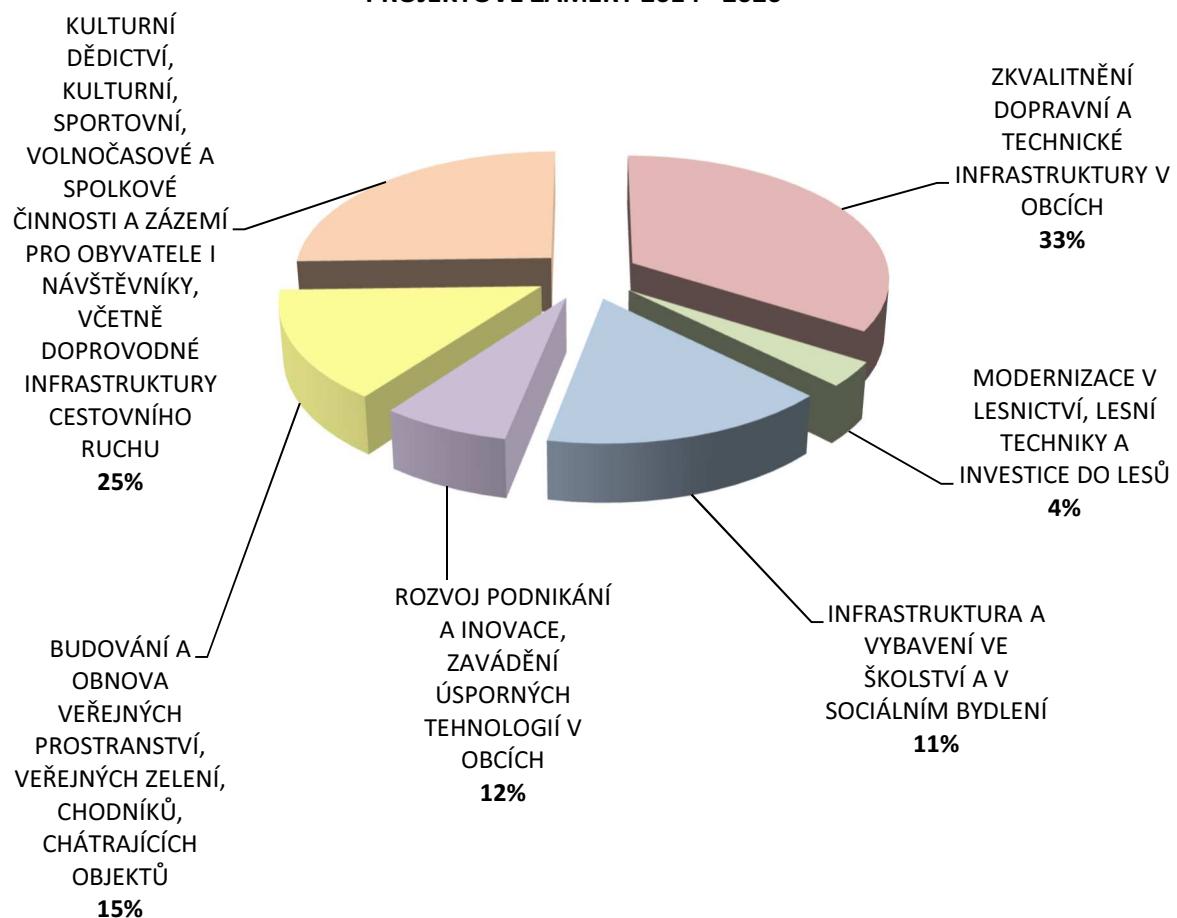
Z ústavu sociální péče z Lidmaně, která zastává Zájmovou skupinu (ZS – ústavy SP) se na jednání pracovních skupin nikdo nedostavil.

Zdroj dat: MAS

Veřejná setkání a jednání tematických pracovních skupin probíhala ve spolupráci s externím lektorem Bc. Danielem Roseckým, ředitelem Centra pro komunitní práci jižní Čechy, který se většiny jednání osobně účastnil, příp. s ním byla jednání konzultována.

Projektové záměry byly posbírány a tematicky roztríděny. Velké procento zastává veřejná zeleň a byla tedy evidována zvlášť, ač patří do technické infrastruktury. Kompletní seznam projektových záměrů obcí jsou uvedeny na webových stránkách MAS Via rustica z.s. - <http://www.viarustica.cz/>.

PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY 2014 - 2020

Zdroj dat: MAS

6.4. Analýza rizik

Analýza rizik obsahuje jednoznačnou identifikaci a hodnocení finančních, organizačních, právních a věcných rizik ohrožujících realizaci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Via rustica z.s., včetně předcházení rizika a jasné daného nositele.

Popis rizika	Závažnost rizika	Pravděpodobnost / četnost výskytu rizika	Opatření identifikovaného rizika	Nositel rizika
Finanční rizika SCLLD				
Neschválení jednotlivých programových rámců SCLLD řídícími orgány	Kritické	Nepravděpodobné	Kvalitní zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje. Případné nedostatky se odstraní v rámci administrativní kontroly.	Vedení MAS
Neproplacení výdajů spojených s administrací SCLLD	Významné	Nepravděpodobné	MAS Via rustica z.s. byla podpořena již v předchozím programovém období EU a má s administrativou tohoto typu bohaté zkušenosti.	Vedení MAS
Nečerpání naplánované alokace programových rámců dle časového plánu	Významné	Nepravděpodobné	Rozdělení alokací do programových rámců bylo vypracováno na základě znalostí místních poměrů a plánovaných projektů potenciálních žadatelů.	Vedení MAS
Nedostatek finančních prostředků na předfinancování a v průběhu realizace projektů	Významné	Nepravděpodobné	Důkladnou konzultací s místními aktéry a konzultací s veřejným sektorem o případné finanční výpomoci.	Vedení MAS
Změny ve výši schválené dotace	Významné	Nepravděpodobné	Jednotlivé dotační tituly sice v předstihu avizují maximální míru dotace. Vždy je nutno počítat s rezervou na případně nezpůsobilé výdaje a vícepráce a tudíž vyšší vlastní spoluúčastí.	Vedení MAS
Právní rizika SCLLD				
Nedodržení právních norem ČR, EU	Významné	Nepravděpodobné	Na všech úrovních bude vyžadováno dodržení právních norem ČR a EU.	Vedení MAS

Nedodržení podmínek dotačních titulů	Významné	Nepravděpodobné	Případné změny budou předem konzultovány s poskytovatelem dotace.	Vedení MAS
Nedodržení pokynů pro zadávání veřejných zakázek	Významné	Nepravděpodobné	Žadatel bude postupovat v souladu s pokyny pro zadávání dle platných zákonů a dále v souladu s metodikou zadávání VŘ dle metodiky poskytovatele dotace.	Vedení MAS
Organizační rizika SCLLD				
Nedostatečná informovanost pracovníků MAS	Významné	Nepravděpodobné	Zajištění seminářů a školení zaměstnanců MAS.	Kancelář MAS
Ukončení členství partnerů MAS	Významné	Nepravděpodobné	Informovanost a průběžná komunikace se svými členy.	Vedení MAS
Změna vedení na klíčových pozicích	Významné	Nepravděpodobné	Informovanost a průběžná komunikace se svými členy.	Vedení MAS
Nedostatek personálních kapacit na zajištění realizace SCLLD	Významné	Nepravděpodobné	Adekvátní personální řízení s motivačním systémem.	Vedení MAS
Věcná rizika SCLLD				
Nedodržování zvoleného časového a finančního plánu	Významné	Nepravděpodobné	Pravidelná kontrola realizace projektů i strategie a jejich včasné a správné naplňování.	Kancelář MAS
Nedostatečná kvalita předložených žádostí o podporu v rámci realizace akčního plánu	Významné	Nepravděpodobné	Konzultace, semináře, podrobná a zřetelná pravidla.	Vedení MAS
Nedostatečné materiální zabezpečení činnosti MAS	Důležité	Nepravděpodobné	Dostatek materiálních potřeb a jejich zajištění dle možností MAS.	Vedení MAS

6.5. Čestné prohlášení

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

V Pacově dne 6. 11. 2017

Já, níže podepsaný Ing. Lukáš Vlček, narozen 27. 2. 1982, čestně prohlašuji, že údaje uvedené v žádosti o podporu integrované Strategie komunitního vedeného místního rozvoje pro území MAS Via rustica pro období 2014 – 2020 jsou pravdivé a rovněž o skutečnosti, že údaje uvedené v žádosti o podporu integrované strategie jsou shodné s údaji poskytnutými SZIF v rámci procesu standardizace MAS.

Ing. Lukáš Vlček
Předseda spolku

Mas Via rustica z.s., Náměstí Svobody 320, 395 01 Pacov

IČ: 269 82 170; ID datové schránky: yagian6

Kontakt: Bc. Jiří Hodinka, tel.: 776 615 478, e-mail: jiri.hodinka@ viarustica.cz

Předseda: Ing. Lukáš Vlček, tel.: 777 334 124, e-mail: starosta@mestopacov.cz

6.6. Seznam příloh

Tabulky

Tab. 2.1 a: Celkový počet obyvatel v obcích na území MAS Via rustica k 1.1.2015

Tab. 2.1 b: Velikostní skupiny obcí

Tab. 2.1 c: Velikostní skupiny obcí podle počtu obyvatel

Tab. 2.1 d: Podíl obyvatel regionu

Tab. 2.1 e: Porovnání hustoty osídlení

Tab. 2.1 f: Věková struktura obyvatel regionu (k 31.12.2014)

Tab. 2.1 g: Věková struktura obyvatelstva na území MAS Via rustica

Tab. 2.1 h: Vybrané demografické ukazatele 2014

Tab. 2.1 i: Index stáří

Tab. 2.1 j: Index zatížení produktivní složky obyvatelstva

Tab. 2.1 k: Porovnání počtu obyvatelstva

Tab. 2.2 a: Využití půdy v regionu MAS

Tab. 2.2 b: Porovnání využití půdy

Tab. 2.2 c: Procentuální porovnání KES

Tab. 2.2 d: Územní teploty v Kraji Vysočina v letech 2008 - 2013

Tab. 2.2 e: Územní srážky v Kraji Vysočina v letech 2008 – 2013

Tab. 2.2 f: Záplavová území a lokality

Tab. 2.2 g: Porovnání lesní půdy

Tab. 2.2 h: Provoz a investice v lesním hospodářství

Tab. 2.2 i: Hustota lesní sítě

Tab. 2.2 j: Organizace/provozovny působící úniky nadlimitního množství škodlivých látek

Tab. 2.3 a: Čištění odpadních vod 2015

Tab. 2.3 b: Sběrné dvory na území MAS Via rustica

Tab. 2.3 c: Množství jednotlivých složek odpadu vyprodukovaného v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s.

Tab. 2.3 d: Porovnání dokončených bytů

Tab. 2.4 a: Obyvatelstvo Kraje Vysočina a MAS Via rustica ve věku 15 a více let podle vzdělání

Tab. 2.4 b: Sociální služby a sociální prevence

Tab. 2.4 c: Zdravotnická zařízení na území MAS dle Registru zdravotnických zařízení ÚZIS

Tab. 2.5 a: Porovnání podnikatelských subjektů podle právní formy

Tab. 2.5 b: Porovnání ekonomických subjektů

Tab. 2.5 c: Plochy osevu a sklizně v kraji Vysočina v roce 2013

Tab. 2.5 d: Zemědělská půda v regionu MAS

Tab. 2.5 e: Spotřeba hnojiv, podle krajů za hospodářský rok 2013

Tab. 2.5 f: Vývoj stavu hospodářských zvířat na Vysočině v letech 2008 – 2013

Tab. 2.5 g: Ekologicky a konvenčně obhospodařovaná zemědělská půda

Tab. 2.5 h: Výměra ekologické zemědělské půdy v ČR v letech 2008 – 2014

Tab. 2.5 i: Podnikatelské subjekty podle předmětu činnosti od roku 2008 do roku 2014

- Tab. 2.6 a: Přehled jednotlivých typů nemovitých kulturních památek v regionu evidovaných NPÚ
- Tab. 2.6 b: Hrady a zámky v regionu přístupné veřejnosti
- Tab. 2.6 c: Muzea a expozice v regionu
- Tab. 2.6 d: Památkově chráněná území
- Tab. 2.6 e: Městské a obecní kulturní zařízení
- Tab. 2.6 f: Sportovní zařízení
- Tab. 2.6 g: Přehled neziskových organizací spolků, nadací, ústavů

- Tab. 4 a: Schéma popisu integrovaného přístupu napříč programovými rámci
- Tab. 4 b: Schématické znázornění popisu integrovaného přístupu napříč programovými rámci

- Tab. 4 c: Integrovanost strategie a synergické vazby

Grafy

- Graf 2.1 a: Procentuální velikostní skupiny obcí MAS v roce 2014
- Graf 2.1 b: Procentuální podíl obyvatel regionu v jednotlivých velikostních skupinách obcí v roce 2014
- Graf 2.1 c: Vývoj počtu obyvatel MAS v letech 2008 až 2015 (dle údajů ČSÚ k 1.1.)
- Graf 2.1 d: Přirozený migrační přírůstek/úbytek zájmového území MAS Via rustica o. s. v letech 2008 až 2014
- Graf 2.1 e: Dosažené vzdělání na území MAS (starší 15 let)
- Graf 2.1 f: Věková struktura obyvatel regionu v %
- Graf 2.1 g: Uchazeči o zaměstnání od roku 2008 do roku 2014
- Graf 2.1 h: Procentuální podíl uchazečů

- Graf 2.2 a: Procentuální využití půdy v regionu MAS
- Graf 2.2 b: Procentuální porovnání koeficientu ekologické stability
- Graf 2.2 c: Porovnání lesní půdy (ha)
- Graf 2.2 d: Výdaje na provoz v lesním hospodářství v roce 2008 až 2013 (Kč)
- Graf 2.2 e: Investice do lesního hospodářství v roce 2008 – 2013 (Kč)
- Graf 2.2 f: Provoz a investice v rybářství od roku 2008 do roku 2013

- Graf 2.3 a: Počet obcí napojených na vodovod
- Graf 2.3 b: Počet obyvatel napojených na vodovod
- Graf 2.3 c: Počet obcí napojených na kanalizaci
- Graf 2.3 d: Počet napojených obyvatel na kanalizaci v roce 2005 a v roce 2015
- Graf 2.3 e: Počet plynofikovaných obcí
- Graf 2.3 f: Počet obyvatel v plynofikovaných obcích
- Graf 2.3 g: Počty odebíraných odpadů na území MAS Via rustica
- Graf 2.3 h: Celkový počet nádob na tříděný odpad v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s.
- Graf 2.3 i: Počet nádob na sběr jednotlivých složek tříděného odpadu v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s.
- Graf 2.3 j: Množství tříděného a směsného odpadu v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s

Graf 2.3 k: Množství jednotlivých složek odpadu vytřízeného v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s

Graf 2.3 l: Podíl jednotlivých složek komunálního odpadu v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s.

Graf 2.3 m: Podíl jednotlivých složek komunálního odpadu v obcích MAS obsluhovaných firmou SOMPO, a.s

Graf 2.3 n: Zastavitevná plocha rozvojových ploch (ha)

Graf 2.3 o: Rozvojové plochy – bydlení (ha)

Graf 2.3 p: Dokončené byty v obcích MAS 2001 – 2014

Graf 2.3 r: Procentuální porovnání dokončených bytů

Graf 2.4 a: Vzdělání MAS

Graf 2.4 b: Vzdělání Kraj Vysočina

Graf 2.4 c: Počet tříd a žáků MŠ a ZŠ od roku 2011 do roku 2013

Graf 2.4 d: Kapacita jednotlivých školských zařízení na území MAS Via rustica

Graf 2.4 e: Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP)

Graf 2.4 f: Témata dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Graf 2.4 g: Přehled sociálních služeb v roce 2013

Graf 2.5 a: Počty ekonomických subjektů, registrovaných a aktivních za rok 2013

Graf 2.5 b: Počty ekonomických subjektů, registrovaných a aktivních za rok 2013

Graf 2.5 c: Počty ekonomických subjektů, registrovaných a aktivních za rok 2013

Graf 2.5 d: Počty ekonomických subjektů, registrovaných a aktivních za rok 2013

Graf 2.5 e: Počty ekonomických subjektů, registrovaných a aktivních za rok 2013

Graf 2.5 f: Počty ekonomických subjektů, registrovaných a aktivních za rok 2013

Graf 2.5 g: Počty ekonomických subjektů, registrovaných a aktivních za rok 2013

Graf 2.5 h: Počty ekonomických subjektů, registrovaných a aktivních za rok 2013

Graf 2.5 i: Počet podnikatelských subjektů podle převažující činnosti

Graf 2.5 j: Počet podnikatelských subjektů podle právní formy

Graf 2.5 k: Struktura ekonomiky

Graf 2.5 l: Porovnání ekonomických subjektů

Graf 2.5 m: Hodnoty výnosu zemědělských plodin v ČR v letech 2008 - 2013

Graf 2.5 n: Hodnoty výnosu zemědělských plodin v Kraji Vysočina v letech 2008 - 2013

Graf 2.5 o: Osevní plochy obilovin v ČR v letech 2008 - 2013

Graf 2.5 p: Osevní plochy obilovin v Kraji Vysočina v letech 2008 - 2013

Graf 2.5 r: Zemědělská půda v regionu

Graf 2.5 ř: Procentuální zastoupení hnojiv na Vysočině v roce 2013

Graf 2.5 s: Hospodářská zvířata na Vysočině

Graf 2.5 š: Vývoj stavů hospodářských zvířat v ČR v letech 1980 – 2013

Graf 2.5 t: Stav skotu a krav v ČR za rok 2013

Graf 2.5 u: Poměr ekologicky a konvenčně obhospodařované zemědělské půdy v regionu

Graf 2.5 v: Subjekty dle zaměření zemědělské výroby

Graf 2.5 z: Procentuální zastoupení ekologických zemědělských ploch v ČR v roce 2014

Graf 2.6 a: Přehled vlastníků památek

Graf 2.6 b: Neziskové organizace podle právní formy

Graf 2.7 a: Ubytovací zařízení na území MAS Via rustica v roce 2013

Graf 2.7 b: Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v obcích MAS (období 2008 - 2012)

Graf 5 a: Schéma organizační struktury MAS

Obrázky

Obr. 2.1 a: Věková struktura

Obr. 2.1 b: Počet obyvatel

Obr. 2.1 c: Nezaměstnanost

Obr. 2.2 a: Druhy pozemků

Obr. 2.2 b: Geologické členění

Obr. 2.2 c: Geomorfologické členění

Obr. 2.2 d: Honitba

Obr. 2.2 e: Vlastnictví lesů

Obr. 2.3 a: Cyklotrasy

Obr. 2.3 b: Doprava

Obr. 2.4 a: Celková kapacita sociálních služeb

Obr. 2.4 b: Zdravotnické zařízení

Obr. 2.5 a: Zemědělské subjekty

Obr. 2.6 a: Kulturní dědictví

Obr. 2.6 b: Kulturní zařízení

Obr. 2.6 c: Sportovní zařízení

Obr. 2.6 d: Celkový počet spolků

Obr. 2.7 a: Celková kapacita ubytovacích zařízení

Mapy v JPEG

2 a) Via rustica – mikroregiony 1

2 b) Via rustica – mikroregiony 2

2 c) Kraj ORP

2 d) Via rustica – POV2012

2 e) Via rustica – POV2013

2 f) Via rustica – POV 2014

2.1 a) Administrativní členění

2.1 b) Via rustica – ženy a muži

2.1 c) Via rustica – počet obyvatel

2.1 d) Via rustica – nezaměstnanost

- 2.1 e) Via rustica – přistěhovalí a vystěhovalí
- 2.1 f) Via rustica – věková struktura
- 2.1 g) Via rustica – pověřený obecní úřad
- 2.1 h) Via rustica – ORP
- 2.1 i) Via rustica – narození a zemřelí
- 2.1 j) Via rustica – katastrální území

- 2.2 a) Via rustica – vlastnictví lesů
- 2.2 b) Via rustica – územní systém ekologické stability
- 2.2 c) Via rustica – územní systém ekologické stability 2
- 2.2 d) Via rustica – krajinný pokryv 1
- 2.2 e) Via rustica – krajinný pokryv 2
- 2.2 f) Via rustica – chráněná území
- 2.2 g) Via rustica – honitby 1
- 2.2 h) Via rustica – honitby 2
- 2.2 i) Via rustica – honitby 3
- 5.2 j) Via rustica – geomorfologie
- 2.2 k) Via rustica – geologie
- 2.2 l) Via rustica – fytogeografie
- 2.2 m) Via rustica – druhy pozemků

- 2.3 a) Via rustica – doprava 1
- 2.3 b) Via rustica – doprava 2
- 2.3 c) Via rustica – doprava 3
- 2.3 d) Via rustica – doprava 4

- 2.4 a) Via rustica – sociální služby
- 2.4 b) Via rustica – zdravotnictví

- 2.5 a) Via rustica – zemědělství

- 2.6 a) Via rustica – kulturní dědictví
- 2.6 b) Via rustica – kulturní zařízení
- 2.6 c) Via rustica – sportovní zařízení
- 2.6 d) Via rustica – spolky č. 1
- 2.6 e) Via rustica – spolky č. 2
- 2.6 f) Via rustica – spolky č. 3
- 2.6 g) Via rustica – hasiči, policie, záchranná služba
- 2.6 h) Via rustica – naučné stezky

- 2.7 a) Via rustica – ubytovací zařízení

Tabulky v excelu

- 2.1 a) Základní údaje
- 2.1 b) Bilance obyvatelstva

- 2.1 c) Nezaměstnanost
- 2.2 a) Druhy pozemků
 2.2 b) Meteorologické stanice
 2.2 c) Záplavová území
 2.2 d) Lesní hospodářství
 2.2 e) Hustota lesní sítě
 2.2 f) Organizace působící úniky
- 2.3 a) Vodovody
 2.3 b) Kanalizace
 2.3 c) Plynofikace
 2.3 d) Dopravní obslužnost
 2.3 e) Sběrné dvory
 2.3 f) Odpady
 2.3 g) Rozvojové plochy
 2.3 h) Dokončené byty
- 2.4 a) Školství
 2.4 b) Zdravotnická zařízení
 2.4 c) Sociální byty na území MAS
 2.4 d) Sociální služby
- 2.5 a) Podnikatelské subjekty
 2.5 b) Ekonomické subjekty
 2.5 c) Osevní plochy plodin
 2.5 d) Hnojiva
 2.5 e) Stav hospodářských zvířat
 2.5 f) Zemědělci ekologictí
 2.5 g) Ekologické zemědělské půdy
 2.5 h) Zemědělci
- 2.6 a) Kulturní dědictví
 2.6 b) Kulturní zařízení
 2.6 c) Knihovny
 2.6 d) Sportovní zařízení
 2.6 e) Spolky
 2.6 f) Turistická informační centra
 2.6 g) Naučné stezky
- 2.7 b) Ubytovací zařízení

Data SLDB 2011
 Zdroj dat MAS 2008 – 2014